

BIBLIJSKI TEMELJI
KRŠĆANSKE VJERE

POZNAVANJE ŽIVOGA
BOGA

**Uspostavljanje biblijskih načela
na kojima možete stajati**

P A U L W A S H E R

tba.hr

Naslov izvornika: Knowing The Living God, Paul David Washer

© 2017 Paul David Washer
Drugo izdanje izdao je 2017.

© za hrvatsko izdanje 2021.

Nakladnik: Baptistička crkva »Emanuel« - Krapina, Zagrebačka cesta 20, 49000 Krapina

Obavljena u suradnji s Teološkom biblijskom akademijom.

Urednik: Walter Heaton

Prijevod: Miroslav Balint-Feudvarski

Korektura: Miško Horvatek

Naslovnica: entrustedword.org

Tisak: Tiskara Zelina d. d.

Tiskano: siječnja 2022

Naklada: 350

Navodi biblijskih tekstova, ako nije drugačije navedeno, preuzeti su iz Biblije u izdanju Kršćanske sadašnjosti, prijevod dr. Ljudevita Rupčića, Silvija Grubišića, Filiberta Gassa i Antuna Sovića, izdanje 1997. Ostali navodi biblijskih tekstova preuzeti su iz Novoga zavjeta u izdanju Kršćanske sadašnjosti, prijevod Bonaventure Dude, Jerka Fućaka i Filiberta Gassa, izdanje 1990., (d-f) ili Varaždinska Biblija u izdanju Hrvatskog biblijskog nakladnika d.o.o., prvo izdanje (vb). Kada autor navodi neki drugi engleski prijevod Biblije, tekst smo preveli doslovno, a prijevod naznačili početnim slovima engleskog prijevoda napisanim smanjenim velikim slovima (npr. esv, net, itd.). U slučaju da autorov prijevod ne odgovara ni jednome od gore navedenih hrvatskih prijevoda, onda smo njegov prijevod doslovno preveli i naznačili skraćenicom nasb.

Sva prava pridržana. Nijedan se dio ove knjige ne smije umnožavati, reproducirati ni prenositi u bilo kakvom obliku (elektronički, mehanički itd.) bez prethodnog dopuštenja hrvatskog nakladnika.

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001117940.

ISBN: 978-953-7347-24-6

„Vodič za proučavanje nauka o Bogu Paula Washera najbolje je uvodno djelo koje mi je poznato.“

–Iain H. Murray, Suosnivač i ravnatelj uredništva izdavačke kuće **Banner of Truth Trust**

„Naša je crkva koristila Paulovo djelo o nauku o Bogu u različitim službama, uključujući nedjeljnu školu, kućne grupe i učenje. Često ga preporučujem onima koji žele biblijski utemeljen, praktičan i srdačan vodič prema vitalnom poznavanju Boga.“

–John Snyder, pastor, autor knjige **Behold Your God: Rethinking God Biblically**

„Paul Washer je napisao biblijski zdravu i značajnu teološku radnu bilježnicu za one među nama koji smo čeznuli za nečim više. Svima koji žele osnažiti svoje razumijevanje nauka o Bogu, ova će studija biti izvanredno vrijedna. Ona također može služiti kako bi mladim vjernicima pružila čvrsti temelj ili kao pomoć u evangelizaciji nevjernika.“

–Voddie Baucham ml., dekan bogoslovije na **Afričkom kršćanskom sveučilištu**

SADRŽAJ

Uvod	v
Predloženi raspored proučavanja	ix
Prvo poglavlje: Poznavanje Boga	11
Drugo poglavlje: Rast u poznavanju Boga	16
Treće poglavlje: Bog je Jedan i Trojica	21
Četvrto poglavlje: Božanstvo Sina i Duha	27
Peto poglavlje: Bog je Duh	31
Šesto poglavlje: Bog je osoban	36
Sedmo poglavlje: Bog je društven	42
Osmo poglavlje: Bog je veličanstven	48
Deveto poglavlje: Bog je savršen	51
Deseto poglavlje: Bog je vječan	58
Jedanaesto poglavlje: Bog je samopostojeć i samodostatan	63
Dvanaesto poglavlje: Bog je nepromjenjiv	66
Trinaesto poglavlje: Bog je svemoćan	70
Četrnaesto poglavlje: Bog je sveprisutan	76
Petnaesto poglavlje: Bog je sveznajuć	79
Šesnaesto poglavlje: Bog je svet	85
Sedamnaesto poglavlje: Naš odaziv na Božju svetost	92
Osamnaesto poglavlje: Bog je pravedan	99
Devetnaesto poglavlje: Naš odaziv na Božju pravednost	104
Dvadeseto poglavlje: Bog je stvaran	109
Dvadeset prvo poglavlje: Bog je istinit	116
Dvadeset drugo poglavlje: Naš odaziv na Božju istinitost	120
Dvadeset treće poglavlje: Bog je vjeran	125
Dvadeset četvrto poglavlje: Naš odaziv na Božju vjernost	128
Dvadeset peto poglavlje: Očitovanja Božje vjernosti	133
Dvadeset šesto poglavlje: Bog je ljubav	140
Dvadeset sedmo poglavlje: Očitovanja Božje ljubavi	144
Dvadeset osmo poglavlje: Božje milosrđe	150
Dvadeset deveto poglavlje: Božja milost	155
Trideseto poglavlje: Božja strpljivost	160
Trideset prvo poglavlje: Bog je Stvoritelj	164
Trideset drugo poglavlje: Bog je održavatelj i vlasnik tvorevine	170
Trideset treće poglavlje: Svrha tvorevine	176
Trideset četvrto poglavlje: Naš odaziv na Boga kao Stvoritelja	179
Trideset peto poglavlje: Bog je Gospodar i suvereni Vladar svega	183
Trideset šesto poglavlje: Naslovi Božje suverenosti	187

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

Trideset sedmo poglavlje: Doseg Božje suverenosti	191
Trideset osmo poglavlje: Naš odaziv na Boga kao Suverena	196
Trideset deveto poglavlje: Bog je Zakonodavac	203
Četrdeseto poglavlje: Bog je Sudac	209
Četrdeset prvo poglavlje: Sigurnost suda	214
Četrdeset drugo poglavlje: Bog je Spasitelj	220
Četrdeset treće poglavlje: Očevo djelo spasenja	226
Četrdeset četvrto poglavlje: Sinovo djelo spasenja (prvi dio)	232
Četrdeset peto poglavlje: Sinovo djelo Spasenja (drugi dio)	239
Četrdeset šesto poglavlje: Sinovo djelo spasenja (treći dio)	246
Četrdeset sedmo poglavlje: Duhovo djelo spasenja	250
Dodatak: Božja imena	256

UVOD

METODA PROUČAVANJA

Uzvišena je namjera ove radne bilježnice da njezin proučavatelj susretne Boga kroz njegovu Riječ. Utemeljena na uvjerenju da je Sveto pismo nadahnuta i nezabludiva Božja riječ, ova radna bilježnica osmišljena je tako da je proučavatelju doslovno nemoguće kroz nju napredovati ukoliko pred sobom ne drži otvorenu Bibliju. Cilj je pomoći čitatelju da posluša poticaj apostola Pavla u 2. Timoteju 2,15:

„Uznastoj da kao prokušani staneš pred Boga kao radnik koji se nema čega stidjeti, koji ispravno reže riječ istine.“ (d-f)

Svako poglavlje zasebno se bavi nekim vidom Božje naravi i djelovanja. Proučavatelj će svako poglavlje dovršiti odgovarajući na pitanja i slijedeći upute prema navedenim odlomcima iz Svetoga pisma. Proučavatelja ohrabrujem da promišlja o svakom tekstu i da zapiše vlastite misli. Korist ove radne bilježnice izravno će ovisiti o tome koliko će truda osoba uložiti. Budete li na pitanja odgovarali bez previše razmišljanja, tek prepisujući tekst a ne pokušavajući odgonetnuti njegov smisao, ova knjiga vam neće puno pomoći.

Poznavanje živoga Boga prvenstveno je proučavanje Biblije i ne sadrži previše raznobojnih ilustracija, čudnih priča, pa čak ni teoloških komentara. Htio sam ponuditi djelo koje jednostavno ukazuje na Sveto pismo i Božjoj riječi dozvoljava da govori za sebe.

Ovu radnu bilježnicu može koristiti pojedinac, mala skupina ili polaznici nedjeljne škole. Izrazito preporučam da proučavatelj sâm dovrši svako poglavlje prije sastanka na kojemu će sa svojom skupinom ili učiteljem razgovarati o njegovu sadržaju.

POTICAJ PROUČAVATELJU

Ohrabrujem proučavatelja da proučava biblijski nauk i otkrije njegovo uzvišeno mjesto u kršćanskom životu. Pravi kršćanin ne može podnijeti, pa čak ni preživjeti razdvajanje emocija od intelekta ili privrženosti Bogu i nauku o Bogu. Prema Svetom pismu, ni naše emocije ni naša iskustva ne mogu pružiti dostatan temelj kršćanskoga života. Jedino nam svetopisamske istine, shvaćene umom i saopćene kroz doktrinu, mogu pružiti siguran temelj na kojemu ćemo zasnovati svoja vjerovanja i ponašanje te provjeriti valjanost svojih emocija i iskustava. Um nije neprijatelj srca, a doktrina nije prepreka privrženosti. To dvoje je neophodno, stoga ih nemojmo razdvajati. Sveto pismo nam zapovijeda da volimo Gospodina našega Boga svim svojim srcem, svom svojom dušom i svim našim umom (Mt 22,37) te da štujemo Boga i u duhu i u istini (Iv 4,24).

Proučavanje doktrine istovremeno je disciplina intelekta i pobožnosti. Ono je strastvena potraga za Bogom, koja proučavatelja uvijek vodi do većeg osobnog preobražaja, poslušnosti i iskrenog štovanja. Prema tome, proučavatelj treba paziti da ne upadne u veliku zabludu potrage za neosobnom spoznajom umjesto potrage za samim Bogom kao osobom. Korisne nisu ni nerazumna privrženost ni tek intelektualna potraga, jer u oba slučaja gubimo Boga.

BIBLIJA

Izvorno djelo temelji se na prijevodu Biblije *The New American Standard Bible*. Taj prijevod izabran je iz sljedećih razloga: (1) zbog čvrstoga uvjerenja njegovih prevoditelja da je Biblija nezabludiva Božja riječ; i (2) zbog njegove vjernosti izvornim jezicima. (Hrvatsko izdanje koristi prijevod Antuna Sovića,

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

Silvija Grubišića, Filiberta Gassa i Ljudevita Rupčića u Bibliji Kršćanske sadašnjosti iz 2006. godine. Prevoditelj je prilagodio sadržaj knjige ovomu prijevodu kada razlike ne utječu na smisao, a naznačio je kada postoje razlike između ova dva prijevoda koje utječu na smisao koristeći skraćenicu za autorov prijevod „NASB“; op. prev.)

RIJEČ AUTORA

Kako može bilo koji čovjek pa čak i anđeo napisati adekvatnu knjigu čija je tema sami Bog? Lakše bi bilo prebrojati svaku zvijezdu na nebu! Imajući to na umu, priznajem da je sve što je na ovim stranicama sveto, dobro ili korisno isključivo rezultat Božje milosti. Svjestan težine njezine teme, ovu radnu bilježnicu pisao sam sa strahom i drhtanjem, razmišljajući o riječima zapisanim u Jakovljevoj 3,1: „Neka vas, braćo moja, ne bude mnogo učitelja! Znajte da ćemo za to biti strože suđeni!“

Zahvaljujem mojoj supruzi Charo, koja postaje „snažna u Gospodinu“, te četvero naše djece, koja su me pogledom uspijevala odvući od moga posla. Zahvaljujem i zaposleniku misijske organizacije HeartCry, Forrestu Hiteu, za njegovo marljivo i pedantno ispravljanje nekoliko različitih rukopisa koje je primio. Njegovi doprinosi uređenju i ukupnoj čitljivosti ovoga djela jednako su značajni koliko i cijenjeni. Zahvaljujem se i cijelom osoblju organizacije HeartCry, koji su me puno ohrabivali kroz cijeli postupak izdavanja ove knjige, kao i pastoru Charlesu Leiteru, iz Kirksvillea, u Missiouriju, čiji su kritički osvrti bili neprocjenjivi.

RIJEČ UREDNIKA

Poznavanje živoga Boga temelji se na prethodno izdanom djelu Paula Washera *The One True God* koje je sada uvelike prošireno, revidirano i izmijenjeno. Zbog bliske veze između ove dvije knjige, oni koji su proučavali *The One True God* sigurno će u ovoj radnoj bilježnici prepoznati dio njegove građe. Neke dijelove nismo gotovo uopće mijenjali (npr. Poglavlja 10-14, 48), a neki su dijelovi posve novi (npr. Poglavlja 1-2, 4, 42-47), ali većina toga je negdje između ove dvije krajnosti. Vjerujem da će *Poznavanje živoga Boga* biti korisna svima, bez obzira na to jesu li upoznati s djelom *The One True God*.

PREPORUČENA LITERATURA ZA DALJNJE PROUČAVANJE

The Attributes of God, A.W. Pink

The Knowledge of the Holy, A.W. Tozer

Knowing God, J.I. Packer

The Existence and Attributes of God, Stephen Charnock

Theology Explained and Defended, Timothy Dwight

Behold Your God: Rethinking God Biblically [radna bilježnica i serijal na DVD-u], John Snyder

The Holiness of God [radna bilježnica i serijal na DVD-u], R.C. Sproul

The Attributes of God [serijal predavanja], R.C. Sproul

The Doctrine of God, John Frame (za napredne proučavatelje)

PREDLOŽENI RASPORED PROUČAVANJA

Prvi tjedan: Poznavanje Boga i nauk o Trojstvu

- Prvi dan: Prvo poglavlje
- Drugi dan: Drugo poglavlje, prvi dio
- Treći dan: Drugo poglavlje, drugi dio
- Četvrti dan: Treće poglavlje
- Peti dan: Četvrto poglavlje

Drugi tjedan: Božja narav

- Prvi dan: Peto poglavlje
- Drugi dan: Šesto poglavlje, prvi i drugi dio
- Treći dan: Šesto poglavlje, treći dio
- Četvrti dan: Sedmo poglavlje, glavne točke 1-5
- Peti dan: Sedmo poglavlje, glavne točke 6-10

Treći tjedan: Božje osobine, prvi dio

- Prvi dan: Osmo poglavlje
Deveto poglavlje, prvi dio
- Drugi dan: Deveto poglavlje, drugi dio
- Treći dan: Deseto poglavlje, glavne točke 1-3
- Četvrti dan: Deseto poglavlje, glavna točka 4
Jedanaesto poglavlje
- Peti dan: Dvanaesto poglavlje

Četvrti tjedan: Božje osobine, drugi dio

- Prvi dan: Trinaesto poglavlje, glavne točke 1-3
- Drugi dan: Trinaesto poglavlje, glavne točke 4-6
- Treći dan: Četrnaesto poglavlje
- Četvrti dan: Petnaesto poglavlje, glavne točke 1-5
- Peti dan: Petnaesto poglavlje, glavne točke 6-8

Peti tjedan: Božja svetost i pravednost

- Prvi dan: Šesnaesto poglavlje, prvi dio
Šesnaesto poglavlje, drugi dio, glavne točke 1-3
- Drugi dan: Šesnaesto poglavlje, drugi dio, glavna točka 4
Sedamnaesto poglavlje, prvi dio
Sedamnaesto poglavlje, drugi dio, odjeljak 1
- Treći dan: Sedamnaesto poglavlje, drugi dio, odjeljci 2-3
- Četvrti dan: Osamnaesto poglavlje
- Peti dan: Devetnaesto poglavlje

Šesti tjedan: Jedini pravi Bog

- Prvi dan: Dvadeseto poglavlje, glavne točke 1-3
- Drugi dan: Dvadeseto poglavlje, glavne točke 4-6
- Treći dan: Dvadeset prvo poglavlje
- Četvrti dan: Dvadeset drugo poglavlje, odjeljci 1-2
- Peti dan: Dvadeset drugo poglavlje, odjeljci 3-4

Sedmi tjedan: Božja vjernost

- Prvi dan: Dvadeset treće poglavlje
- Drugi dan: Dvadeset četvrto poglavlje, prvi dio
- Treći dan: Dvadeset četvrto poglavlje, odjeljci 2-3
- Četvrti dan: Dvadeset peto poglavlje, odjeljci 1-2
- Peti dan: Dvadeset peto poglavlje, odjeljci 3-4

Osmi tjedan: Božja ljubav

- Prvi dan: Dvadeset šesto poglavlje
- Drugi dan: Dvadeset sedmo poglavlje
- Treći dan: Dvadeset osmo poglavlje
- Četvrti dan: Dvadeset deveto poglavlje
- Peti dan: Trideseto poglavlje

Deveti tjedan: Bog je Stvoritelj

- Prvi dan: Trideset prvo poglavlje, odjeljak 1
- Drugi dan: Trideset prvo poglavlje, odjeljak 2
- Treći dan: Trideset drugo poglavlje, odjeljak 1
- Četvrti dan: Trideset drugo poglavlje, odjeljak 2
Trideset treće poglavlje
- Peti dan: Trideset četvrto poglavlje

Deseti tjedan: Bog je Suveren

- Prvi dan: Trideset peto poglavlje
- Drugi dan: Trideset šesto poglavlje
- Treći dan: Trideset sedmo poglavlje
- Četvrti dan: Trideset osmo poglavlje, odjeljak 1, glavne točke 1-3
- Peti dan: Trideset osmo poglavlje, odjeljak 1, glavna točka 4
Trideset osmo poglavlje, odjeljak 2

Jedanaesti tjedan: Bog je Zakonodavac i Sudac

- Prvi dan: Trideset deveto poglavlje, odjeljci 1-2
- Drugi dan: Trideset deveto poglavlje, odjeljci 3-4
- Treći dan: Četrdeseto poglavlje
- Četvrti dan: Četrdeset prvo poglavlje, odjeljak 1
- Peti dan: Četrdeset prvo poglavlje, odjeljak 2

Dvanaesti tjedan: Bog je Spasitelj, prvi dio

- Prvi dan: Četrdeset drugo poglavlje, odjeljak 1
- Drugi dan: Četrdeset drugo poglavlje, odjeljak 2
- Treći dan: Četrdeset treće poglavlje
- Četvrti dan: Četrdeset četvrto poglavlje, odjeljak 1
- Peti dan: Četrdeset četvrto poglavlje, drugi odjeljak

Trinaesti tjedan: Bog je Spasitelj, drugi dio

- Prvi dan: Četrdeset peto poglavlje, odjeljci 1-2
- Drugi dan: Četrdeset peto poglavlje, odjeljci 3-4
- Treći dan: Četrdeset šesto poglavlje
- Četvrti dan: Četrdeset sedmo poglavlje
- Peti dan: Dodatak

PRVO POGLAVLJE: POZNAVANJE BOGA

NAJVEĆA OD SVIH SPOZNAJA

Gdje bi vjernik trebao započeti svoje proučavanje kršćanstva? Odgovor je jednostavan, ako i nije uvijek svima očigledan: Kršćanstvo se prije svega ostalog tiče Božje osobe i njegova djela. Zato naše proučavanje trebamo započeti s njime!

1. Koja je najvažnija i najosnovnija spoznaja koju osoba, prema Jeremiji 9,22-23, može imati? Obrazloži svoj odgovor.

NAPOMENA: Božji atributi odnose se na njegova temeljna, trajna i nepromjenljiva svojstva – kakav je u svojoj suštini. Trebalo bi biti očigledno da je poznavanje Boga najvažnije znanje koje možemo posjedovati. Budući da smo kršćani, svoje živote trebamo posvetiti spoznaji i obznanjivanju Boga.

2. Poznavanje Boga započinje s njegovim atributima, ali tu nije kraj. Ono također podrazumijeva poznavanje njegove volje. Na što nas potiče Efežanima 5,17 u pogledu te istine?

a. Zato ne budite B _____, nego U _____ što je V _____ Gospodnja!

NAPOMENA: Volja Božja odnosi se na njegove namjere, naume i želje. Pozvani smo tražiti Božju volju i živjeti s njom u skladu. U Svetom pismu, riječ „bezumnik“ je moralan izraz. To znači da se ne odnosi na osobu koja nije inteligentna, nego na nekoga tko ne razumije važnost poznavanja Boga i života u skladu s njegovom voljom.

3. Što je, prema Isusovim riječima u Ivanu 17,3, vječni život? Koja je to velika svrha vjernikova novog odnosa s Bogom?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

 NAPOMENA: Vječni život ne odnosi se samo na kvantitetu života (tj. život koji ne prestaje), nego i na njegovu kvalitetu: velika svrha života jest **poznavati Boga** kroz prisan odnos s njim.

BLAGOSLOVI POZNAVANJA BOGA

Blagoslova poznavanja Boga toliko je puno da ih ne možemo podrobno razmotriti u ovom djelu. Međutim, spomenut ćemo nekoliko najosnovnijih koje Pismo izravno spominje. U nastavku nalazimo četiri velika blagoslova koja dobivamo od biblijske spoznaje Boga.

1. Razumijevanje

a. Što nas uče Izreke 9,10 o poznavanju Boga?

i. Gospodnji strah početak je M_____ a razboritost je S_____ Presvetog.

 NAPOMENA: Ispravno gledište o Bogu nužno je želimo li ispravno razumjeti sve drugo. Samo u svjetlu istinske spoznaje o Bogu možemo ispravno razumjeti stvarnost; posebno u pogledu toga tko smo mi, koje su naše potrebe i koja je svrha našeg postojanja.

2. Pouzdanje ili vjera

a. Što kaže Psalam 9,11 o onima koji poznaju Boga?

i. Nek se U_____ u te koji znaju I_____ tvoje, jer ne ostavljaš onih što ljube tebe, o Jahve.

 NAPOMENA: U Svetom pismu, Božje **ime** odnosi se na samoga Boga. Što više znamo o njemu (o njegovu savršenom karakteru i nepresušnoj snazi), više ćemo mu vjerovati i pouzdati se u njega u pogledu svakoga vida našega života.

3. Duhovna snaga

a. Što nas može Daniel 11,32 poučiti o onima koji poznaju Boga?

i. Ljudi koji ljube (poznaju; nasb) Boga ostat će P_____ i V_____ će svoje.

 NAPOMENA: Kršćanski život iziskuje snagu koja nadmašuje ljudsku snagu. Što više znamo o Bogu, duhovno smo jači, spremniji i sposobniji aktivno živjeti za njega bez obzira na

RAST U POZNAVANJU BOGA

prepreke. Biblija kaže da se u vrijeme velikog iskušenja David „našao u velikoj nevolji“, ali se „ohrabri u Jahvi, svome Bogu“ (1. Sam 30,6).

4. Ustrajnost

a. Što je apostol Pavao izjavio u 2. Timoteju 1,12?

- i. Zbog toga ovo i trpim, ali se ne stidim, jer Z_____ komu sam vjerovao i S_____ sam da on može sačuvati povjereno mi blago do onoga Dana.

 NAPOMENA: Apostol Pavao napisao je ovo neposredno prije nego što je umro kao mučenik zbog Krista pod iskvarenom vladavinom Rimskoga carstva. Ostao je vjeran Kristu i nije zanijekao vjeru. Stajao je hrabar, nije se imao čega stidjeti i bio je siguran zato što je **znao** karakter i snagu Onoga komu je povjerovao!

OPASNOSTI NEPOZNAVANJA BOGA

Kao što je puno blagoslova poznavanja Boga, tako je i poražavajućih posljedica nepoznavanja Boga toliko puno da ih je nemoguće sve detaljno razmotriti u ovom djelu. Međutim, spomenut ćemo šest najosnovnijih, koje Pismo izravno spominje.

1. Oblikovanje Boga na vlastitu sliku

a. Koju su pogrešku Izraelci učinili, prema Psalmu 50,21, u svome gledištu o Bogu?

- i. Sve si to činio, a ja da šutim? Zar M_____ da sam ja tebi S_____? P_____ ću te i staviti ću ti sve to pred oči.

 NAPOMENA: U nedostatku istinske spoznaje Boga, čovjek će stvoriti vlastita mišljenja i preoblikovati Boga na vlastitu sliku. To će uvijek završiti nagrđenim i narušenim gledištem o Bogu. Također, to uvijek završava Božjom osudom!

2. Lažno štovanje

a. Što je Isus u Ivanu 4,22 rekao Samaritanki na Jakovljevu zdencu o njoj, njezinu narodu i njihovoj religiji?

- i. Vi ne Z_____ čemu se K_____.

 NAPOMENA: Idolopoklonstvo se javlja kada god štujemo bilo što i bilo koga drugoga osim živoga Boga. U nedostatku istinske spoznaje o Bogu, čak i oni koji se izjašnjavaju kao kršćani podložni su toj zabludi. U svom umu stvaraju lažnoga boga, a zatim štuju boga kojega su stvorili!

3. Nevjera ili manjak pouzdanja

a. Što podrazumijevaju pitanja apostola Pavla o poznavanju Boga u Rimljanima 10,14?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

- i. Ali kako će zazivati onoga u koga nisu vjerovali? Kako li će V_____ u onoga za koga nisu Č_____? Kako li će čuti bez propovjednika?

NAPOMENA: Premda se ovaj tekst primjenjuje izravno na propovijedanje evanđelja, ima i širu primjenu u pogledu poznavanja Boga – kako netko može vjerovati u Boga koga ne poznaje? To se ne primjenjuje samo na grješnikovu vjeru koja ga vodi do spasenja, nego i na vjernikovu vjeru ili pouzdanje u Boga koje je nužno da živi kršćanski život. Kao što smo već naučili iz Psalma 9,11, u Boga se mogu pouzdati samo oni koji poznaju Božje ime.

4. Ravnodušno ili apatično gledište o grijehu – U 1. Korinćanima 15,34, apostol Pavao je ukorio crkvu u Korintu zbog toga što neki koji su ispovijedali vjeru među njima nisu imali pravu spoznaju o Bogu. To neznanje o Bogu imalo je dvije opasne i sramotne posljedice.
- a. Nisu bili T_____ kao što je pravo. Zapovijed „Otrijeznite se“ može se još prevesti kao „budite razboriti“ ili „probudite se iz mamurluka“. Budući da nisu poznavali Boga, živjeli su poput ljudi koji su uspavani ili pijani u pogledu opasnosti grijeha i važnosti življenja prema Božjoj volji.
- b. G_____ su. Ovo dolazi od grčke riječi *hamartánō*, koja znači „promašiti metu“. Budući da su promašili metu u pogledu Božje naravi (on je pravedan), također su promašili metu u pogledu toga kako trebaju živjeti pred njime (pravedno).
5. Bezakonje – Riječ „bezakonje“ odnosi se na stanje življenja odvojeno od zakona ili Božje volje. Život je to kao da Bog nema zakona ili kao da ljudima nije dao svoj zakon. To je jedno od najžalosnijih posljedica nepoznavanja Boga.
- a. Koji nam uvid u pogledu posljedica nedostatka poznavanja Boga daju Izreke 29,18?
- i. Kad O_____ nema, narod se razuzda, a B_____ onome tko se drži Zakona!

NAPOMENA: U ovom kontekstu, riječ „objava“ se odnosi na otkrivanje Božje osobe i volje kroz Sveto pismo. Kada postoji neznanje o Božjoj naravi i zakonu, ljudi su razuzdani. Riječ „razuzdan“ dolazi od hebrejske riječi *para*, koja znači „osloboditi od ograničenja“ ili „postupati kao vođa“. Oni koji ne poznaju Boga ili njegovu volju, žive neobuzdano u grijehu i ponašaju se kao vlastite vođe koji nemaju Boga. Nalazimo primjer toga u knjizi Sudaca: „U to vrijeme ne bijaše kralja u Izraelu, i svatko je živio kako mu se činilo da je pravo“ (21,25; usp. 17,6).

- b. U Hošei 4,1-2, Gospodin kori izraelski narod što ne poznaju Boga i opisuje različite vrste bezakonja koja uvijek prate ili su rezultat takvoga neznanja. Navedite specifične grijehe.
- i. Nema V_____ (s. 2)
- ii. Nema Z_____ (s. 2)
- iii. P_____ (s. 2)
- iv. L_____ (s. 2)

RAST U POZNAVANJU BOGA

- v. U_____ (s. 2)
- vi. K_____ (s. 2)
- vii. P_____ (s. 2)
- viii. N_____ (s. 2)

 NAPOMENA: Vidite li kakve sličnosti između grijehâ drevnih Izraelaca zbog njihova neznanja o Bogu i ponašanja današnjega društva? Božji zakoni se ne mijenjaju, a ljudska grješnost ne blijedi. Što više odbijamo spoznaju Boga, to više postajemo neobuzdani i nemoralni!

6. Božanska osuda i uništenje – Ovo je najstrašnija posljedica nepoznavanja Boga. Što nas naredni tekstovi uče o ovoj istini?

a. Hošea 4,6

 NAPOMENA: Nedostatak spoznaje o Bogu je razoran. Vodi nas do toga da nas Bog odbija koristiti kao svoja oruđa, kao i do konačnog uništenja pojedinaca i društava. Naše nepoznavanje Boga može imati razorne posljedice i na naraštaje koji dolaze nakon nas.

b. Rimljanima 1,18

 NAPOMENA: Gnjev Božji odnosi se na njegovu pravednu ljutnju ili srdžbu na grješne ljude. Važno je zapaziti da čovjek nije žrtva. Biblija uči da čovjek u svom palom stanju mrzi Boga (Rim 1,30) i suprotstavlja se njegovu zakonu (Rim 8,7). Čovjek upravo zbog svoje bezbožnosti i nepravednosti odbacuje, zanemaruje, pa čak i potiskuje istinu o Božjoj naravi i volji.

DRUGO POGLAVLJE: RAST U POZNAVANJU BOGA

KAKO ONDA TREBAMO ŽIVJETI?

Nakon što smo se osvjedočili o velikoj važnosti koju Sveto pismo pridaje poznavanju Boga, moramo postaviti pitanje: „Kako onda trebamo živjeti?“ ili „Što bi bio pravilan odaziv?“ Imajmo uvijek na umu da se kršćanski život ne usredotočuje samo na ono što znamo, nego i na način na koji živimo u svjetlu naše spoznaje!

1. Psalam 105,4-5 sadrži moćan i predivan poziv da tražimo Gospoda. Pažljivo pročitajte tekst; zatim zapišite svoje misli. Kako možemo primijeniti ovaj poziv u vlastite živote?

---

2. Nije dovoljno *početi* tražiti Gospoda; to mora postati naša cjeloživotna praksa. Na što nas Hošea 6,3 poziva u pogledu ove istine, te što obećava onima koji ustraju u spoznaji Gospoda?

 NAPOMENA: Izraz „težimo“ dolazi od hebrejske riječi *radaf*, koja znači „nasljedovati, trčati za, tražiti ili loviti“. Ne smijemo biti ležerni ili ravnodušni u našoj težnji da upoznamo Božju osobu i volju, nego moramo biti odlučni i poduzetni – čak ambiciozni.

3. Ne samo da nam Bog zapovijeda da ga tražimo, nego nas na to ohrabruje mnogim velikim i dragocjenim obećanjima. U Izrekama 2,2-5 nalazimo jedno od najsilnijih obećanja u Svetom pismu u pogledu spoznaje Boga. Pročitajte i razmislite o tom tekstu, a zatim zapišite vlastite misli o njemu.

RAST U POZNAVANJU BOGA

 NAPOMENA: Postoji nerazdvojan odnos između Svetoga pisma i molitve. Trebamo podizati svoj glas Bogu u molitvi kako bi nam on dao da ga spoznamo i razumijemo njegovu volju. Istovremeno, trebamo tražiti da ga upoznamo kao što bismo, u nekoj dubokoj pećini ili rudniku, tražili srebro i sakriveno blago. Zapazite izravan odnos između poznavanja Boga i našega poštovanja ili straha od Boga. Što ga više poznajemo, više ćemo ga poštovati i častiti našim životima.

4. Koja je jedna od najočiglednijih odlika pravednika (onih koji žive u ispravnom odnosu prema Bogu), prema sljedećim tekstovima iz Svetoga pisma?

a. Psalam 27,8

---

b. Filipljanima 3,7-8

 NAPOMENA: Jedna od najočiglednijih odlika pravednika je njegovo traženje da upozna Boga i njegovu volju. Premda se i najzreliji i najrevniji vjernici bore s grijehom i ravnodušnošću,

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

moramo ustrajati u našoj spoznaji Boga. Poznavanje Boga i ugađanje njemu treba biti naša veličanstvena opsesija i istina koja upravlja našim životom.

5. Koja je najočiglednija mana bezbožnih prema sljedećim tekstovima iz Svetoga pisma?

a. Job 21,14-15

---

b. Psalam 14,1-3

NAPOMENA: Uvijek se moramo podsjećati da smo jednom i sami **bili** osobe opisane u Jobu 21,14-15 i Psalmu 14,1-3. Štoviše, i dalje bismo bili takvi da nije bilo Božje milosti. Sada volimo Boga zato što je on najprije volio nas (1. Iv 4,19); nismo mi njega tražili, nego je on tražio nas (Rim 3,11; Lk 15,1-10); nismo mi njega izabrali, nego je on izabrao nas (Iv 15,16)! Svako dobro koje učinimo i svaku želju koju imamo prema Bogu, posljedica su Božjega djelovanja u nama (Efež 2,10)! Prema tome, „Tko se ponosi, neka se u Gospodinu ponosi“ (1. Kor 1,31).

VELIKI IZVOR SPOZNAJE

Do sada smo naučili tri važne istine: Bog nas potiče da ga tražimo, obećao se otkriti onima koji ga traže i pravednici će ga tražiti. Ove istine su značajne, ali preostaje još jedno pitanje: „Kako tražiti da upoznamo Boga?“ Odgovor na ovo pitanje temelj je kršćanskoga življenja: Boga upoznajemo tako što u stavu molitve proučavamo Božju riječ, Sveto pismo. Ovu ćemo istinu dublje proučavati u kasnijim poglavljima. Međutim, sada je najvažnije prepoznati istinu da je Sveto pismo vjernikov **veliki izvor** spoznaje Boga.

1. Zašto je Sveto pismo, prema narednim tekstovima, jedini vjerodostojan izvor spoznaje Boga?

RAST U POZNAVANJU BOGA

a. Što obznanjuje 2. Timoteju 3,16 o Svetom pismu?

i. S_____ je Pismo od Boga N_____ i korisno za pouku, za karanje, za popravljanje i odgajanje u pravednosti.

 NAPOMENA: Riječ „nadahnuto“ doslovno znači „Bogom izdahnuo“. Prijevod je grčke riječi *theópneustos* [*theós* = Bog + *pnéō* = disati]. Pridjev „svako“ također je jako važan. Ukupnost Svetoga pisma dolazi iz Božjih usta i stoga je ono lišeno pogreške i posve je vjerodostojno.

b. Što nam Psalam 12,7 obznanjuje o vjerodostojnosti Svetoga pisma?

 NAPOMENA: Očišćenje ili taljenje srebra obavlja se ovako: srebro se na iznimno visokoj temperaturi topi u tekuće stanje. U tom se trenutku nečistoće podižu na površinu i uklanjaju se, tako da preostaje čišći oblik srebra. Ponavljanje toga postupka „sedam puta“ predstavlja potpunu čistoću i vjerodostojnost Božje riječi.

2. Budući da je jedino Sveto pismo nezabludiv izvor spoznaje Boga i njegove volje, kako mu se trebamo odazvati? Što nas uče naredni tekstovi?

a. 2. Timoteju 2,15 (d-f)

---

b. Ezra 7,10

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Ezra je učinio ono što je Pavao svima nama kasnije naredio da činimo u 2. Timoteju 2,15: bio je marljiv u proučavanju Svetoga pisma. Primijetite potpunost Ezrina odaziva na Božju riječ: (1) proučavao je Pisma; (2) vršio je ili pokoravao se Pismu; i (3) poučavao je druge Pismo. I mi trebamo činiti isto!

3. Gore sam spomenuo da spoznaju Boga trebamo tražiti ne samo kroz pažljivo proučavanje Svetoga pisma, nego i kroz molitvu. Molitva je ključan element u svemu što činimo u kršćanskom životu, a posebice u pogledu spoznaje Boga i proučavanja Pisma. Dolje sam naveo dva primjera vapaja Bogu za većom spoznajom njegove osobe i volje. Što nam oni obećavaju? Kako ih možemo primijeniti na naše vlastito traženje veće spoznaje Boga?

- a. Psalam 119,18

- b. Jeremija 33,2-3

TREĆE POGLAVLJE: BOG JE JEDAN I TROJICA

BOG JE JEDAN

Sveto pismo svjedoči da postoji samo jedan pravi Bog. Vjera u jednoga Boga naziva se „monoteizam“ [grč. *mónos* = jedan, sam + *theós* = bog], dok se vjerovanje u više od jednoga boga naziva „politeizam“ [grč. *polús* ili *polýs* = mnogo, puno + *theós* = bog]. Kršćanska vjera je *monoteistička*.

1. U Ponovljenom zakonu 6,4 nalazimo jednu od najvažnijih izjava u cijelom Svetom pismu. Što ova izjava potvrđuje?

 NAPOMENA: Postoji samo jedan pravi Bog. Ovo je kamen temeljac starozavjetne i novozavjetne vjere. Važno je razumjeti da riječ „jedan“ dolazi od hebrejske riječi *ehad*, koja se često odnosi na jedinstvo više od jedne osobe. Na primjer, u Postanku 2,24 čitamo: „bit će njih dvoje (tj. muškarac i žena) *jedno* tijelo“; a u Ezri 3,1: „... sabrao se sav narod kao jedan čovjek.“ Ova će istina biti jako važna u sljedećem odjeljku, gdje ćemo razmotriti što znači da *jedan* pravi Bog postoji kao Trojstvo: Otac, Sin i Sveti Duh.

2. Što naredni odlomci iz Svetoga pisma potvrđuju o Božjoj naravi? Postoje li drugi bogovi uz Boga koji se objavio u Svetom pismu? Obrazloži svoj odgovor.

- a. Ponovljeni zakon 4,39

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Vjera u jednoga pravog i živog Boga, koji se objavio u Svetom pismu, mora se čvrsto ukorijeniti u najdubljem dijelu našega srca i uma. Ona je kamen temeljac ostatku naše vjere. Nadalje, važno je prepoznati da Bog Svetoga pisma nije samo neki bog koji vlada nad određenom lokacijom ili oblašću (kao što se zamišljalo o poganskim božanstvima). „Nebo i zemlja“ ovdje predstavljaju čitav svemir, i materijalni i duhovni.

b. Izaija 43,10

NAPOMENA: U ovom tekstu nalazimo tri važne riječi koje nas usmjeravaju u našem odnosu s Bogom. (1) **Znati** – označava više od pukog znanja o Bogu; odnosi se na osoban odnos s njime. (2) **Vjerovati** – naš odnos s Bogom ne zahtijeva samo spoznaju, nego i pouzdanje ili vjeru. (3) **Razumjeti** – nakon što smo povjerovali u jednoga pravog Boga, moramo tražiti da razumijemo koje su implikacije toga. Kako onda trebamo živjeti?

c. Izaija 45,18

---

3. Kako bi svi ljudi trebali živjeti u svjetlu istine da je Bog Biblije jedini pravi i živi Bog, prema narednim odlomcima iz Svetoga pisma?

a. Izlazak 20,2-6

 NAPOMENA: Izraz „uz mene“ (s. 3) doslovno glasi „ispred moga lica“. To znači da bi Gospodin trebao biti naš Bog i da u našem srcu ne smije postojati odanost ničemu što bi mu konkuriralo. Bilo koja osoba ili stvar koju vrednujemo ili kojoj služimo više nego Bogu je lažan bog. Božju ljubomoru (s. 5) ne smijemo zamijeniti za ljubomoru grješnoga čovjeka, koja je posljedica zavisti i sebičnosti. Bog je ljubomoran utoliko što neće predati svoje potraživanje na ono što mu pravedno pripada. On ne može zaniijekati tko je on: jedini pravi Bog, Stvoritelj neba i zemlje.

b. Marko 12,28-30

BOG JE TROJSTVO

Riječ „trojstvo“ dolazi od latinske riječi *trinitas*, koja znači „trostruk“ ili „tri u jednom“. Biblija potvrđuje da jedini Bog postoji kao Trojstvo: Otac, Sin i Sveti Duh. Oni su tri zasebne Osobe koje se jedna od druge razlikuju, ali ipak dijele istu božansku narav ili *bit* i vezani su jedna s drugom u neprekinutom zajedništvu. Važno je primijetiti da se riječ „trojstvo“ ne nalazi u Pismu, nego ju je prvi koristio Tertulijan (jedan od ranih crkvenih otaca) kako bi opisao što Biblija uči o Božjoj trojstvenoj naravi.

1. U Mateju 28,19 nalazimo proglas koji se koristi u svakom kršćanskom krštenju, koji je zapovjedio sam Gospodin Isus Krist. Ovaj proglas je predivan primjer Božjega jedinstva i trojstva.

a. Gospodin Isus nam je zapovjedio da krstimo u I_____ Oca, Sina i Duha Svetoga.

 NAPOMENA: Zapazite da je „ime“ u jednini, ali se pripisuje trima različitim Osobama. Ovaj stih ne kaže u *imena* Oca, Sina i Duha Svetoga, nego u njihovo jedno *ime*, jer Trojica su jedno.

2. Trojstveno gledište o Bogu koje smo otkrili u Mateju 28,19 može se vidjeti u cijelom Svetom pismu. Pročitaj 2. Korinćanima 13,13, a zatim dovrši izraze.

a. Milost Gospodina I_____ K_____.

b. Ljubav B_____.

c. I zajedništvo D_____ S_____ neka budu sa svima vama.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Gornja književna struktura označava potpunu jednakost. Valja zapaziti da je pisac spomenuo Sina još prije Oca. Bilo bi bogohulno spomenuti Sina i Duha u istom dahu s Bogom Ocem, ukoliko mu nisu potpuno jednaki (vidi još 1. Kor 12,4-6; Efež 4,4-6; 1. Pt 1,2).

3. Otac, Sin i Duh Sveti su jedna božanska bit i žive u savršenoj jednakosti i jedinstvu; ali oni su istovremeno tri različite Osobe, a ne samo jedna Osoba koja sebe objavljuje na tri različita načina. U sljedećim odlomcima iz Svetoga pisma, ova istina je jasno potvrđena. Ispuni praznine.

a. Marko 1,10-11

i. S_____ je kršten (s. 10).

ii. D_____ silazi (s. 10).

iii. O_____ govori s neba (s. 11).

b. Ivan 14,16-17

i. S_____ se moli Ocu (s. 16).

ii. O_____ daje Pomoćnika ili Svetoga Duha (s. 16-17)

iii. D_____ živi s kršćaninom i u njemu (s. 17)

NAPOMENA: Iz ovih jednostavnih tekstova Svetoga pisma jasno je da su Otac, Sin i Sveti Duh različite Osobe. Boga ne čine tri neovisna Bića ili tri različita Boga; isto tako, Bog nije jedna Osoba koja nosi tri različite maske ili se objavljuje u tri različita oblika. Bog Svetoga pisma postoji kao tri različite ali jednake Osobe, koje su jedno u njihovoj božanskoj naravi ili biti i prebivaju u savršenoj jednakosti i jedinstvu.

4. Premda su Otac, Sin i Sveti Duh jednaki i postoje u savršenom jedinstvu, često vrše različite funkcije i očituju se na različite načine. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini? Ispunite praznine točnim odgovorom koji ćete naći u sljedećim odlomcima Svetoga pisma.

a. O_____ je nevidljivi Bog kojega ni jedan čovjek nikada nije vidio (Iv 1,18).

b. S_____ je Bog koji se utjelovio te savršena objava Oca (Iv 1,1. 14. 18; 14,9).

c. D_____ je Bog koji živi u kršćaninu (Rim 8,9; Iv 14,16-17. 23).

SAŽETAK ISTINA O TROJSTVU

Iz svetopisamskih odlomaka koje smo proučavali u ovom poglavlju, možemo potvrditi sljedeće istine o Bogu.

1. Bog je Jedan. Ne postoje tri različita Boga u Trojstvu – to je krivovjerje koje se naziva „triteizam“.

2. Bog je Trojica. Bog je samo jedan i postoji kao tri Osobe: Otac, Sin i Sveti Duh.

3. Sveto pismo jasno potvrđuje obje ove važne istine: Bog je Jedan i Bog je Trojica. Premda nismo u stanju u potpunosti razumjeti kako je to moguće, moramo vjerovati i poučavati obje istine s jednakim uvjerenjem. Krivovjerje (tj. lažan nauk) javlja se kada potvrdimo jednu istinu i zaniječemo drugu, odnosno kada naglasimo jednu istinu više od druge. Svih istina moramo se jednako držati i izbjegavati sve krajnosti.
4. Tri Osobe Trojstva su stvarne i različite Osobe. Trojstvo ne čini samo jedna Osoba koja nosi tri različite maske ili se objavljuje u tri različita oblika ili načina – to je krivovjerje koje se naziva „modalizam“.
5. Tri Osobe Trojstva su savršeno jednake. Sin nije manji od Oca niti je Duh manji od Sina.
6. Tri Osobe Trojstva mogu se očitovati na različite načine i mogu izvršavati različite funkcije. Ni jedan čovjek nije vidio Oca; Sin se utjelovio i živio je među ljudima; Duh prebiva u svakome tko vjeruje u Krista.
7. Misterij Trojstva nije razlog da ga niječemo. Netko bi mogao reći da ne može vjerovati u ono što ne razumije – ako nešto ne možemo objasniti, onda to ne može biti istinito. Međutim, kada bismo istu logiku primijenili na cijelu Bibliju ili čak na naše postojanje, malo bi toga ostalo u što bismo vjerovali. Čak i najjednostavnije istine Svetoga pisma i ljudske stvarnosti nadilaze naše razumijevanje. Naša vjera se ne temelji na razumijevanju nego na istinitom svjedočanstvu Svetoga pisma.
8. Većina ilustracija koje se koriste kako bi se razumjelo Trojstvo strašno su manjkave. Tumači Biblije često se pozivaju na različite ilustracije u pokušaju da objasne Trojstvo. Nažalost, ove ilustracije rade više štete nego koristi. Na primjer, Trojstvo ponekad uspoređuju s vodom, koja obično postoji u tri različita oblika – tekućina, led i para. Takva ilustracija zapravo iskrivljuje Trojstvo jer navodi da zaključimo (poput modalizma koji sam spomenuo gore) da je Bog jedna Osoba koja se očituje u tri različita oblika. Bolje je jednostavno potvrditi i jedinstvo i trojstvenost Božju bez objašnjenja ili ilustracija, nego iznositi objašnjenja ili ilustracije koje vode u zabludu ili čak krivovjerje.

IMPLIKACIJE NAUKA O TROJSTVU

Nauk o Trojstvu nije tek teološka špekulacija, nego jasno učenje Svetoga pisma. Međutim, nije dovoljno potvrditi da je Trojstvo biblijski nauk. Moramo razumjeti i implikacije toga nauka. U nastavku ćemo spomenuti najočiglednije i najvažnije implikacije.

1. Trojstvo nas uči da Bog postoji u odnosu. Otac, Sin i Duh postojali su zajedno kroz cijelu vječnost u uzajamnom odnosu savršenog jedinstva i ljubavi. Vjernika se poziva da uđe u to zajedništvo (Iv 14,16. 23).
2. Trojstvo nas uči da Bog nema potrebe. Bog nije stvorio čovjeka ili otkupio ljude za sebe zato što je bio osamljen ili u nekoj potrebi. Učinio je to za vlastitu slavu i iz vlastita izobilja. Tri Osobe Trojstva savršeno su zadovoljne jedna u drugoj. Bog nema potrebe da ga bilo što ili bilo tko izvan njega samoga učini potpunim.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

3. Trojstvo nas uči da je Bog ljubav. Ljubav nije samo djelovanje, nego je i Božji atribut. Ovaj atribut je vječan. Nije to nešto što je započelo sa stvaranjem. Dugo prije nego što je stvorio svemir, Bog je bio ljubav, a savršen izražaj te ljubavi nalazi se među Osobama Trojstva.
4. Trojstvo nas uči da je naše spasenje Božje djelo. Otac, koji je osmislio naše spasenje i upravlja svakim njegovim detaljem, je Bog. Sin, o čijoj osobi i djelu ovisi naše spasenje, je Bog. Duh, koji prebiva u nama i zapečatio nas je za dan otkupljenja, je Bog (Efež 4,30). Svaka Osoba uključena u naše spasenje u potpunosti je Bog. Prema tome, možemo imati nepokolebljivo pouzdanje da će ga Bog koji je započeo dobro djelo u nama uspješno i dovršiti (Filip 1,6).
5. Trojstvo je model za ljudske odnose. Tri Osobe Trojstva prebivaju zajedno u čistoj jednakosti i jedinstvu, ali imaju različite uloge ili funkcije. To se posebno vidi u Sinovljevu pokoravanju Ocu. Premda je jednak Ocu, pokorio se Očevoj volji i ponizio se tako što je postao poslušan do smrti (Filip 2,6-8). To dokazuje kako pokoravanje u pravilnom kontekstu ne poništava dostojanstvo pojedinca niti je oznaka inferiornosti. Ovo ima posebnu primjenu na svaki aspekt ljudskih odnosa, posebno u pogledu crkvenog života (vođe i zajednica), braka (muževi i žene), obitelji (roditelji i djeca) i zaposlenja (poslodavci i uposlenici).

ČETVRTO POGLAVLJE: BOŽANSTVO SINA I DUHA

Riječ „božanstvo“ označava božanstvenost ili stanje postojanja u stanju Boga. Božanstvo Sina i Duha dvije su među najvažnijim kršćanskim doktrinama. Osoba nije kršćanin ukoliko ne prepoznaje da su Sin i Duh Bog, druga i treća Osoba Trojstva – Sin, koji se utjelovio za naše spasenje i Duh, koji prebiva u svakom vjerniku.

Rijetko se osporava istina o Očevu božanstvu. Čak i mnoge sekte koje niječu božanstvo Sina i Duha, potvrđuju da Otac jest Bog (1. Kor 8,6). Zbog toga nije potrebno razmotriti mnoge tekstove koji potvrđuju njegovo božanstvo. S druge strane, božanstvo Sina i božanstvo Duha bili su pod stalnim napadima tijekom gotovo dvije tisuće godina povijesti kršćanstva. Stoga je izrazito važno da svaki istinski Kristov sljedbenik nauči iz Svetoga pisma da su i Sin i Duh u potpunosti božanstveni u najstrožem smislu toga izraza.

SIN JE BOG

1. U Ivanu 1,1 nalazimo jedan od najvažnijih tekstova o božanstvu Sina Božjega. Pažljivo pročitajte tekst, a onda ispunite sljedeću vježbu.
  - a. U P_____ . Ovo se odnosi na početak stvaranja (Post 1,1).
  - b. Bijaše R_____. Ovo je prijevod grčke riječi *lógos*. U grčkoj filozofiji, ova riječ se odnosila na neosobnu silu ili razum koji svemiru daje jedinstvo i red. U Starom zavjetu, odnosi se na Božju komunikaciju ili njegovo izražavanje vlastite ličnosti. Bog je sve stvorio kroz Riječ (Post 1,3. 9), te se objavljuje ljudima kroz Riječ. Ivan ne ističe identitet „Riječi“ sve do 14. stiha. Tamo vidimo da „Riječ“ je Sin, koji se utjelovio i prebivao među nama. Apostol Pavao piše da je Sin postojao prije svega (Kol 1,17) i da je Bog stvorio sve kroz njega (s. 16). Apostol Ivan piše da je Bog kroz Sina objasnio ili obznanio sebe (Iv 1,18).
  - c. I Riječ bijaše K_____ Boga. Ovdje učimo dvije velike istine: (1) Sin je Osoba različita od Boga Oca; i (2) Sin je postojao u savršenom zajedništvu s Bogom Ocem prije nego što je išta bilo stvoreno.
  - d. I Riječ bijaše B_____. Ivanu bi bilo teško, a možda i nemoguće, jasnije izraziti božanstvo Sina. Neke sekte uče da se o Sinu ovdje govori kao o „bogu“ a ne o „Bogu“, jer u izvornom jeziku Novoga zavjeta na ovome mjestu nema određenog člana (grčki: *theós*). Njihov argument opovrgavaju dvije činjenice. Prvo, u Ivanu 1,6. 12. 13 i 18 grčka riječ *theós* (Bog) koristi se bez određenoga člana, a jasno se odnosi na Boga. Značenje izraza uvijek određuje njegov kontekst. Drugo, reći da je Sin „bog“ suprotstavlja se svim drugim odlomcima u Svetom pismu koji kažu da ne postoji ni jedan drugi bog bilo koje vrste (Iz 44,6. 8; 45,5. 21; 64,3; 1. Kor 8,4).
2. Ivan 1,18 još je jedan važan tekst koji govori o božanstvu Sina. Pročitajte ga, te pomno razmotrite njegove istine. Zatim dovršite narednu vježbu tako što ćete ispuniti praznine.
  - a. B_____ nitko nikada nije vidio. Jasno je da se ovo odnosi na Boga Oca, koji prebiva u nepristupačnoj svjetlosti (1. Tim 6,16). Sve vizije Boga u Starom zavjetu bile su iznimno

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

ograničene objave. Nitko nikada nije vidio niti može vidjeti Boga u punini njegove slave (1. Timoteju 6,16).

- b. J_____ - B_____. Izraz „jedinorođenac“ bolje bi bilo prevesti kao „jedini“ ili „jedan jedini“. Grčki izraz je *monogenês* [*mónos* = *jedan, jedini* + *génos* = *rod* ili *vrsta*], što označava jedinstvenost nečije naravi. To ne znači da je Sin bio rođen, nego da je „jedan jedini“. Riječ „Sin“ nalazimo u nekim prijevodima umjesto riječi „Bog“. Razlog tomu je što u različitim drevnim grčkim rukopisima nalazimo obje riječi. Međutim, riječ „Bog“ ima najsnažniju podršku. Drugi prijevodi: „Boga nitko nikada nije vidio; jedino Bog, koji je u Očevu krilu, on ga je obznanio“ (ESV). „Nitko nikada nije vidio Boga. Jedini, koji je i sam Bog, koji je u najprisnijem zajedništvu s Ocem, obznanio je Boga“ (NET).
- c. Koji je u K_____ O_____. Ovo je još ljepši opis istine objavljene u Ivanu 1,1 – „Riječ je bila *kod* Boga“. Sin uvijek prebiva u najsavršenijem zajedništvu prisnosti i ljubavi s Ocem i Duhom. Jedinstvenost Sina objavljuje se u tome da on ima jedinstven odnos s Bogom Ocem.
- d. On ga je O_____. Jedino Bog može u potpunosti shvatiti Boga ili ga u potpunosti obznaniti. Jedino u Sinu prebiva punina Boga (Kol 1,19). On jedini je slika nevidljivoga Boga (Kol 1,15), te ga on jedini može objaviti čovjeku.
3. Što uči Filipljanima 2,6 o Sinu Božjem prije nego što se utjelovio i postao čovjekom?

NAPOMENA: Riječ „narav“ dolazi od grčke riječi *morphê* („oblik“; NASB), i ne odnosi se samo na vanjski izgled nečega, nego na suštinski karakter ili temeljnu stvarnost. Sin se nije tek „činio“ da je Bog po svome izgledu, nego „je bio“ Bog u stvarnosti. Riječ „jednakost“ dolazi od riječi *ísos*, koja znači „biti jednak u kvantiteti ili kvaliteti“. To nepogrešivo ukazuje na Kristovo božanstvo. On je postojao kroz cijelu vječnost, te je nosio Božji oblik i bio jednak s Bogom na svaki način. Čak i kada je sebe ispraznio i postao čovjekom, nije prestao biti Bog (stih 7). Lišio se privilegija koje su mu pripadale kao božanstvu, ali ne i samoga božanstva.

4. Što nas Kološanima 1,15 uči o božanstvu Sina Božjega i o njegovu uzvišenom položaju iznad cijele tvorevine?

 NAPOMENA: Riječ „slika“ dolazi o grčke riječi *eikôn*, koja se pravilno prevodi kao „slika“ ili „sličnost“. Tko osim Boga može biti točna slika Boga? Ni jedno niže biće ne bi moglo biti prava slika Božjih beskonačnih odlika, nego samo malo i iskrivljeno predočenje. Sin može biti Božja slika samo zato što je „odsjev njegova sjaja i otisak njegove biti“ (Hebrejima 1,3). Riječ „prvorodenac“ dolazi od grčke riječi *prōtotókos* [*prōtos* = prvo + *tiktō* = roditi] i često su je pogrešno koristili kako bi zanijekali Kristovo božanstvo. Apostol nije koristio ovaj izraz kako bi pokazao da je Sin stvorenje, nego kako bi dokazao da mu pripada položaj daleko iznad cijele tvorevine i da se razlikuje od nje. Pravo značenje izraza „prvorodenac“ u pogledu Sina jasno je prikazano u Psalmu 89,28, gdje se ovaj izraz koristi kako bi se pokazao položaj a ne izvor ili rođenje. U pogledu Davida, Bog obznanjuje: „A ja ću ga prvorodencem učiniti, najvišim među kraljevima svijeta.“ Jasno je da je David bio „prvorodenac“ Božji jedino u smislu da je bio na položaju iznad svih drugih kraljeva. Na sličan (ali puno dalekosežniji) način, Božji Sin je „prvorodenac“ u smislu da je iznad cijele tvorevine.

5. U Kološanima 1,19 nalazimo još jednu potvrdu Sinovljeva božanstva. Koje velike istine su tamo saopćene, te kako nam one pokazuju da Sin jest Bog?

 NAPOMENA: Šalica koju čovjek može držati u ruci ne može sadržavati puninu oceana. Jednako tako, nemoguće je da Božja punina može prebivati u bilo kojem biću koje je manje od Boga.

6. Ovaj odjeljak ćemo zaključiti razmatranjem još nekoliko važnih tekstova u kojima se Sina izravno naziva Bogom. Važno je da zapazite da su ova upućivanja na božanstvo Sina nastala čak i nakon njegova utjelovljenja. Time se saopćava istina da vječni Sin, kada je postao čovjekom, nije ni u kojem smislu prestao biti Bog.
- G_____ moj i B_____ moj (Iv 20,28). Prvi naziv dolazi od grčke riječi *kúrios*, koji se kroz cijelu Septuagintu (prijevod Staroga zavjeta na grčki jezik) koristio za Jahvu. Drugi naziv dolazi od grčke riječi za Boga – *theós*. Da su Tomine riječi došle od nekakvog krivo usmjerenog žara, Isus bi ga sigurno ispravio. Ukoliko Isus nije Gospodin i Bog, onda su i Toma i Isus jednako krivi za bogohuljenje – najgoru moguću uvredu protiv Boga.
  - Velikoga B_____, našega S_____ (Tit 2,13). Ovo je još jedno izravno upućivanje na Sina kao Boga. Međutim, ne smijemo previdjeti ni da je naziv „Spasitelj“ velik dokaz Sinovljeva božanstva U Izaiji 43,10-11, Bog kaže: „Ja, ja sam Jahve, osim mene nema spasitelja.“ Ukoliko je Krist naš Spasitelj, onda je on i Bog. Ako on nije Bog, onda ne može biti naš Spasitelj. O Sinu je Petar rekao: „Spasjenja nema ni po jednom drugom“ (Dj 4,12). Prema tome, on mora biti Bog!
  - Koji je iznad svega, B_____ slavljen zauvijek (Rim 9,5). Nakon što je potvrdio utjelovljenje

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

Sina („Krist po tijelu“), Pavao zatim potvrđuje da je Krist Bog. Izraz bismo mogli još prevesti „koji je Bog iznad svega, slavljen zauvijek“ (kao što to čine engleski prijevodi ESV/NET).

- d. P_____ tvoje, B_____ (Heb 1,8). U ovom kontekstu, sam Otac naziva Sina Bogom. Nakon njegove smrti i uskrsnuća, Sin Božji je ponovno bio uzvišen s desne strane njegova Oca, gdje vlada kao Bog i Čovjek.

DUH JE BOG

1. U Djelima 5,3-4, apostol Petar suočava Ananiju i Safiru u pogledu njihove pohlepe i prijevara. Istovremeno nam pruža uvid u narav i božanstvo Duha. Pročitajte taj tekst kako biste razumjeli njegov sadržaj, a onda ispunite praznine.

- a. Prema trećem stihu, Petar je izjavio da je Ananija lagao S_____ D_____.
- b. Prema četvrtom stihu, Petar je izjavio da je Ananija lagao B_____.

NAPOMENA: Ovo je snažna potvrda ne samo da je Duh božanstvo, nego i da je Duh Osoba a ne neka neosobna sila. Lagati Svetomu Duhu isto je što i lagati Bogu jer Duh jest Bog.

2. U 1. Korinćanima 3,16 i 6,19, apostol Pavao nas uči da je vjernik hram Božji. Time nam istovremeno pruža još bolje razumijevanje božanstva Svetoga Duha. Pročitajte oba teksta, a onda napravite sljedeću vježbu.

- a. U 1. Korinćanima 3,16, vjernika se naziva hramom B_____.
- b. U 1. Korinćanima 6,19, vjernika se naziva hramom S_____ D_____.

NAPOMENA: U ova dva teksta nalazi se snažna potvrda božanstva Svetoga Duha. U 1. Korinćanima 3,16 vjernika se naziva hramom Božjim, ali u 1. Korinćanima 6,19, vjernika se naziva hramom Svetoga Duha. Pavlu ne bi palo ni na kraj pameti koristiti ova dva izraza naizmjenice, ukoliko nije smatrao da je Duh pravi Bog i stvarna Osoba Trojstva.

3. U Rimljanima 8,9 nalazimo izjavu o božanstvu Svetoga Duha, ali i predivnu i moćnu sliku Trojstva. Ispunite praznine riječima koje opisuju Svetoga Duha u ovom stihu.

- a. D_____. Sveti Duh je stvarna Osoba, koja se razlikuje od Oca i od Sina.
- b. D_____ B_____. Bog Otac i Sveti Duh su jedno.
- c. K_____ D_____. Bog Sin i Sveti Duh su jedno.

PETO POGLAVLJE: BOG JE DUH

Bog nije materijalno ili tjelesno biće (tj. ne posjeduje fizičko tijelo). Najveće dvije implikacije ove istine su: (1) Bog nije ograničen nikakvim fizičkim ograničenjima koje su toliko uvriježene čovječanstvu; i (2) Bog nije vidljiv i stoga ga nikada ne smijemo poniziti prikazujući ga slikama koje su napravili ljudi. Povremeno Pismo govori o Bogu kao da posjeduje fizičko tijelo. Spominje njegove ruke, leđa, dah, uši, oči, lice, noge, prste i drugo. Kako možemo objasniti ova upućivanja u svjetlu istine da je Bog duh? U teologiji se takva upućivanja nazivaju *antropomorfizmima* [grčki: *ánthrōpos* = čovjek + *morphê* = oblik]. Drugim riječima, Bog sebi samo pripisuje ljudske karakteristike kako bi saopćio neku istinu o sebi na način na koji to ljudi mogu razumjeti. Na primjer, Biblija govori o Božjim „krilima“ i o tome da se njegov narod „skriva pod sjenom njegovih krila“ (Izl 19,4; Rut 2,12; Ps 17,8; 36,8; 57,2; 61,5; 63,8; 91,4). Takve izjave bilo bi apsurdno protumačiti doslovno.

1. Kako Sveto pismo opisuje Boga u Ivanu 4,24?

a. Bog je D_____.

b. Na temelju objašnjenja u uvodnom odlomku, napišite kratak sažetak značenja izjave: „Bog je duh“.

---

2. Kako trebamo živjeti u svjetlu istine da je Bog duh? Napišite svoje misli o sljedećim istinama koje nalazimo u povezanim odlomcima Svetoga pisma.

a. Moramo iskreno štovati Boga (Iv 4,24).

 NAPOMENA: Uputa o štovanju Boga „u duhu“ ima dva moguća značenja: (1) moramo štovati Boga svim svojim bićem, iskreno i duboko; ili (2) moramo štovati Boga u sili i pod vodstvom

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

Svetoga Duha. Uputa o štovanju Boga „u istini“ također ima dva moguća značenja: (1) moramo štovati Boga istinito, iskreno i s integritetom; ili (2) moramo štovati Boga u skladu s istinom – tj., prema Božjoj volji koju je objavio u Svetom pismu.

- b. Moramo izbjegavati povezivanje Boga s nekom vjerskom građevinom ili pripisivati Bogu bilo kakva ljudska ograničenja ili potrebe (Dj 17,24-25).

 NAPOMENA: Psalam 50,10-12 predivno iznosi činjenicu da Bog nema nikakve potrebe: „ta moje su sve životinje šumske, tisuće zvjeradi u gorama mojim. Znam sve ptice nebeske, moje je sve što se miče u poljima. Kad bih ogladnio, ne bih ti rekao, jer moja je zemlja i sve što je ispunja.“

3. Kako Sveto Pismo opisuje Boga u Hebrejima 11,27?

a. Bog je N_____.

 NAPOMENA: Ukoliko je Bog nevidljiv, kako onda objašnjavamo one odlomke Svetoga pisma u kojima se čini da se objavljuje u vidljivom obliku? Prije nego što odgovorimo na to pitanje, moramo razumjeti dva načela tumačenja Biblije. Prvo, Biblija ne proturječi sebi. Drugo, odlomke Svetoga pisma koje je teško protumačiti sa sigurnošću trebamo tumačiti u svjetlu onih odlomaka čije je tumačenje jasno. Sveto pismo jasno kaže da je Bog nevidljiv. Prema tome, „vidljiva“ pojavljivanja Boga u Svetom pismu (s iznimkom utjelovljena Božjeg Sina) trebamo tumačiti kao „vizije“ – simbolične prikaze duhovne stvarnosti. Ezekiel nam (1,1) kaže „otvoriše se nebesa, i ja ugledah božanska **vidjenja**“. U s. 28, prorok sažimlje ova **vidjenja** ili vizije kao „nešto kao slava Jahvina“ (“**videnje** slave Jahvine“; NASB). U Danielu 7,9-15, Daniel vidi simboličku viziju Boga Oca kao „Pradavnoga“. U Luki 3,22, Ivan Krstitelj vidi viziju neba kako se „otvori“ i Svetoga Duha kako silazi u obliku goluba (simbolizam je očigledan).

4. Što naredni odlomci iz Svetoga pisma potvrđuju o Bogu, poglavito o njegovoj nevidljivosti?

a. 1. Timoteju 1,17

---

b. 1. Timoteju 6,15-16

 NAPOMENA: Božja nevidljivost spominje se kao jedan od atributa po kojima se Bog razlikuje od njegove tvorevine. Božju osobu i postojanje nemoguće je dokučiti. Možemo ga spoznati jedino do one mjere do koje nam se on odluči objaviti.

5. Prema sljedećim tekstovima, kako bismo trebali živjeti u svjetlu istine o Božjoj nevidljivosti?

a. Ponovljeni zakon 4,11-12; 15-16

 NAPOMENA: Svaki pokušaj da napravimo lik ili crtež živoga Boga vodi do izopačenja njegove slike i umanjenja njegove slave. Prema tome, moramo izbjegavati svaki oblik idolopoklonstva kao da se radi o gubi. Štoviše, moramo njegovati samo one misli o Bogu koje se čvrsto temelje na Svetom pismu, odnosno koje ono podržava.

b. 1. Timoteju 1,17; 6,15-16

---

6. Bog je nematerijalan (tj., duh) i nevidljiv. Kako onda možemo spoznati takvoga Boga? Na koji se način Bog objavio (tj., obznanio) ljudima, prema sljedećim odlomcima iz Svetoga pisma?

a. Prema Isusovim riječima u Ivanu 6,46, je li itko od ljudi ikada vidio Oca? Tko je vidio Oca?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

---

b. Ako nitko nije vidio Oca osim Sina, kako se onda Otac obznanio ljudima? Kako možemo razumjeti tko je Bog? Tko nam može to objaviti? Što nas uči Ivan 1,18?

NAPOMENA: Riječ „objaviti“ prijevod je grčke riječi *eksēgéomai*, koja znači: „protumačiti, objasniti ili izložiti“. Sin nam objašnjava Boga kroz svoj život i učenje. Prijevod Biblije na engleski jezik, NET Bible, daje nam jako koristan prijevod: „Nitko nikada nije vidio Boga. Jedino onaj, koji je i sam Bog, a koji živi u najbližem zajedništvu s Ocem, obznanio je Boga.“

c. Prema sljedećim odlomcima iz Svetoga pisma, zašto je Isus jedinstveno kvalificiran da nam pokaže Boga Oca?

i. Kološanima 1,15; Hebrejima 1,3

NAPOMENA: Riječ „slika“ dolazi od grčke riječi *eikôn*, koja se pravilno prevodi kao „slika“ ili „sličnost“. Tko može biti točna slika Boga osim samoga Boga? Svako manje biće ne bi bilo točna slika Božjih beskonačnih odlika, nego tek manji i iskrivljen prikaz. Sin može biti Božja slika samo zato što je „odsjev njegova sjaja i otisak njegove biti“ (Heb 1,3).

ii. Ivan 14,9

 NAPOMENA: Važno je prepoznati da bi Isusove riječi bile bogohulne ukoliko on nije Bog u potpunom i najstrožem smislu toga izraza. Temeljna je istina kršćanstva da se sve što bismo ikada željeli otkriti o Bogu nalazi u Čovjeku Kristu Isusu.

ŠESTO POGLAVLJE: BOG JE OSOBAN

Jedna od najvažnijih istina Svetoga pisma jest istina da Bog nije neosobna sila, koja upravlja svemirom bez razmišljanja; jednako tako, nije ni neka hirovita sila, koja hladno manipulira svojom tvorevinom prema nekom sebičnom cilju. Sveto pismo nas uči da je Bog osoban (tj., posjeduje izdvojenu osobnost); on je svjestan vlastita postojanja, posjeduje i intelekt i volju, te je sposoban ući u osoban odnos s čovjekom.

BOG JE SVJESTAN VLASTITA POSTOJANJA

Možda se čini nepotrebnim reći da je Bog svjestan vlastita postojanja, ali to je jedna od najosnovnijih karakteristika onoga tko ima osobnost. Postoje mnoge religije izvan kršćanstva koje shvaćaju „boga“ bilo kao neosobnu silu (budizam, taoizam, itd.) bilo kao bit ili suštinu koja prebiva u svemu što postoji (panteizam [grčki: *pás* = sve + *theós* = bog]). Nasuprot toga, Bog Svetoga pisma je osobno Biće, svjesno vlastita postojanja, koje se razlikuje od svih drugih bića i stvari.

1. Sveto pismo jasno uči da je Bog svjestan vlastita postojanja. Kako Bog sebe naziva u Izlasku 3,14?

a. Ja J_____.

NAPOMENA: Ova izjava snažno potvrđuje da je Bog svjestan vlastita postojanja. On zna da on jest i da se razlikuje od svih stvorenih osoba i stvari.

2. Sveto pismo nas ne uči samo da je Bog svjestan vlastita postojanja, nego i da je svjestan vlastite individualnosti (tj., da se razlikuje od svih stvorenih osoba i stvari). Što Bog izjavljuje o vlastitom jedinstvenom postojanju koje je odvojeno od svakoga i svega ostaloga, prema Svetom pismu?

a. Nema D_____ boga do njega (Iz 45,21).

b. (Drugoga) O_____ njega nema. (Iz 45,21).

c. Nema nikoga s kime bismo ga mogli P_____ [ili usporediti] (Iz 40,25).

d. Nitko mu nije R_____ (Iz 40,25).

NAPOMENA: Svaka od ovih izjava dokazuje da se Bog istovremeno razlikuje i da je neovisan od svih drugih pojedinaca i stvari.

BOG POSJEDUJE INTELEKT

Intelekt se smatra jednom od važnijih odlika osobnosti. Riječ dolazi od latinske riječi *intellegere* [*inter* = između + *legere* = izabrati ili birati] i odnosi se na sposobnost da se prosuđuje, opaža ili razumije. Prema Svetom pismu, Bog posjeduje intelekt koji ide puno dalje od ljudskog shvaćanja. Ništa nije izvan njegove spoznaje ili razumijevanja.

1. Što nas ovi odlomci iz Svetoga pisma uče o Božjem intelektu?

a. Psalam 92,6

---

b. Rimljanima 11,33-36

---

2. Kakav je čovjekov intelekt ili njegovo razumijevanje u usporedbi s Božjim, prema ovim odlomcima?

a. Psalam 94,11; 1. Korinćanima 3,20

---

b. Izaija 55,8-9

---

c. 1. Korinćanima 1,20. 25

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

---

3. Božje znanje i njegovo razumijevanje čovjek, koji je ograničen, ne može razumjeti. Na koji način, prema ovim odlomcima iz Svetoga pisma, čovjek može (barem djelomično) razumjeti Božje beskonačne naume?

a. Kroz Božjega Sina (Iv 1,18)

---

b. Kroz Božjega Duha (1. Kor 2,11-12)

NAPOMENA: Ovaj tekst se odnosi na vjernikov odnos sa Svetim Duhom. Primarni način na koji Duh poučava Božji narod jest kroz osvjetljavanje istina koje se nalaze u Svetom pismu.

c. Kroz Božju riječ (Ps 119,97-100)

---

4. U Ponovljenom zakonu 29,28, Sveto pismo kaže: „Što je sakriveno, pripada Jahvi, Bogu našem, a objava nama ...“ Kako bismo trebali živjeti (tj., koji bi trebao biti naš stav), prema Psalmu 131,1-3, u svjetlu Božjeg beskonačnog znanja?

BOG POSJEDUJE VOLJU

Sveto pismo nam jasno objavljuje da Bog posjeduje volju – moć da odredi svoja djela (tj., što će učiniti) i ciljeve ili svrhu njegove tvorevine (tj., on može učiniti što god hoće s onime što je stvorio). Božji izbori proistječu iz onoga tko on jest; njegova volja je izražaj njegova bića i naravi. Važno je razumjeti da su Božja volja i čovjekova volja dvije jako različite stvari. Jedino je Bog potpuno slobodan činiti što god naumi u sebi, bez ikakva ograničenja ili mogućnosti da ne uspije. Najodlučnije odluke najsnažnijih ljudi često se izjalove.

1. Što nas sljedeći odlomci iz Svetoga pisma uče o Božjoj volji? Postoje li ikakva ograničenja Božje volje?

a. Izreke 19,21

---

b. Izaija 14,27

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

c. Izaija 46,9-10

---

d. Daniel 4,31-32

---

e. Efežanima 1,11

---

2. Premda ni jedna osoba niti sila izvan Boga samoga ne mogu ograničiti Božju volju, postoje neke stvari koje Bog ne može učiniti zato što se one suprotstavljaju njegovu svetom i pravednom karakteru. Što su neke od stvari koje Bog ne može učiniti, prema sljedećim odlomcima u Svetom pismu? Kako nas ova istina može utješiti i blagosloviti?

a. Titu 1,2

---

b. 2. Timoteju 2,13

---

c. Jakovljeva 1,13

 NAPOMENA: Ovaj tekst nam prenosi dvije velike istine. Prvo, Bog ne može biti kušan, jer je moralno savršen i svaka vrsta zla mu je odbojna. Drugo, Bog nikoga ne iskušava. On može ispitati svoj narod za njihovo dobro, ali ne iskušava ih niti ih navodi da sagriješe.

SEDMO POGLAVLJE: BOG JE DRUŠTVEN

Sveto pismo svjedoči da Bog želi imati osoban odnos sa svojom tvorevinom, posebice sa čovjekom, kojega je stvorio na svoju sliku (Post 1,27). Ovo je jedna od najvećih kršćanskih istina. Bog nije neosobno „ovo“, nesposobno ulaska u društvene odnose s drugima. Čovjek također nije neka kozmička pogreška, nije osamljen u svemiru. Bog je stvorio čovjeka kako bi čovjek mogao upoznati Boga i primati njegovu dobrotu. Kada je grijeh prekinuo čovjekov odnos s Bogom, Bog je poslao vlastita Sina kako bi obnovio taj odnos. Oni koji su kroz vjeru u njegova Sina doživjeli pomirenje s Bogom imaju najveću moguću sigurnost da Bog traži osoban, životan i rastući društveni odnos s njima.

1. Od Postanka do Otkrivenja, Sveto pismo prikazuje Boga kao onoga koji želi stupiti u zajedništvo sa svojom tvorevinom, posebice s čovjekom, unatoč njegovu grijehu. Biblija je, u stvarnom smislu, zapis o Božjem traganju za grješnim čovjekom i o njegovu radu na obnovi svoga društvenog odnosa s njima. Ovu istinu jasno vidimo čak i u padu Adama i Eve u grijeh.

a. Na koji način, prema Postanku 3,8-10, Adamov grijeh utječe na njegov stav prema Bogu?

---

b. Na koji način je Adamov grijeh utjecao na Božji odnos s njim (Post 3,23-24)?

NAPOMENA: U Postanku 3,21-24 otkrivamo i osudu i milosrđe Božje prema grješnom čovjeku. Božja osuda se vidi u tome što je istjerao Adama i Evu iz vrta, što predstavlja odvojenost ili prekinut odnos koji postoji između Boga i grješnika. Božje milosrđe se ovdje otkriva na dva različita načina. Prvo, Bog je zapriječio Adamu put do stabla života kako ne bi mogao pojesti od njega i zauvijek živjeti u stanju grješne izopačenosti i odvojenosti od Boga (s. 22-24). Drugo, Bog je uzeo život nevinoj žrtvi kako bi providio pokrivala za Adama i Evu (s. 21). To predstavlja žrtvu nevine stranke umjesto krivca, koja ukazuje na konačno ispunjenje u žrtvi Božjega jedinog Sina na Golgoti za grijeha svijeta.

2. Na koji način Izaija 59,1-2 objašnjava promjenu koja je nastupila u Božjemu odnosu s Adamom? Što nas to uči o našem vlastitu grijehu i na način na koji grijeh utječe na naš odnos s Bogom?

NAPOMENA: Ovdje se obznanjuje Božja nesnošljivost prema grijehu. Budući da je Bog svet i pravedan, nepodmireni grijeh će uvijek voditi do odvojenosti između Boga i grješnika. U Habakuku 1,13, prorok je o Božjoj svetosti i njegovu odnosu prema grijehu obznanio sljedeće: „Prečiste su tvoje oči da bi zloću gledale. Ti ne možeš motriti tlačenja.“ To je bio razlog zašto je Bog poslao svoga jedinoga Sina da plati dug našega grijeha, kako bi mogao imati neprekinuto zajedništvo s nama kroz vjeru (Rim 5,1).

3. Tko je tragao za Adamom i Evom, prema Postanku 3,8-9, odmah nakon što su pali u grijeh? Što nas to uči o Božjemu karakteru i o njegovoj želji da ima društveni odnos s palim čovjekom?

---

4. Zašto je Bog, prema Djelima 17,26-27, u svojoj suverenosti odredio svim ljudima vremena i mjesta na kojima će se rađati i živjeti? Kako to pokazuje da je Bog društven i da želi imati zajedništvo s palim čovjekom?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

5. Zašto je Bog, prema Luki 19,10, poslao svoga Sina na svijet? Koja je bila svrha njegova utjelovljenja? Kako to pokazuje da je Bog društven i da želi imati zajedništvo s palim čovjekom?

NAPOMENA: Važno je zapaziti da je Isus ovu izjavu izrekao tijekom svoje posjete Zakejevu domu. Zakej je bio carinik i zloglasni grješnik. Sam je priznao da je varao druge ljude kako bi se obogatio. Lukin opis ovoga susreta između Isusa i Zakeja na jednostavan način prikazuje istinu koju je Isus objavio u Luki 19,10: „došao je da traži i spasi što je izgubljeno“.

6. Što je Božji Sin postigao kako bi obnovio čovjekov prekinuti odnos s Bogom, prema narednim odlomcima Svetoga pisma?

a. Rimljanima 5,8-10

---

b. Kološanima 1,19-22

---

7. Što je suština vječnoga života, prema Ivanu 17,3? Na koji način to pokazuje da je Bog društven i da želi imati zajedništvo sa svojim narodom?

NAPOMENA: Riječ „upoznati“ znači puno više od pukog neosobnog ili činjeničnog znanja. Ona označava prisan, osoban odnos. Vječni život je puno više od života koji beskonačno traje. Ovdje se radi o jednoj višoj kvaliteti života, koju odlikuje neprekinuto zajedništvo s Bogom. To je jedan od najvećih razloga zašto nas je pomirio sa sobom kroz svoga Sina.

8. Mi, kršćani, primili smo obnovljeni odnos s Bogom na temelju Kristova savršenog djela za nas. To je odnos koji je nemoguće prekinuti. Ova istina bi nas trebala potaknuti da ne budemo ravnodušni u pogledu grijeha, nego da se odvojimo od bilo čega što bi moglo biti prepreka našem zajedništvu s Bogom. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. 2. Korinćanima 6,14-18

NAPOMENA: Ovaj tekst nas ne uči da se trebamo odvojiti od svih nevjernika. Pavao je u svom prvom pismu Korinćanima napisao: „Pisao sam vam u (prijajšnjoj) poslanici da se ne družite s bludnicima. To ne znači: općenito s bludnicima ovoga svijeta, ili s lakomcima, ili s razbojnicima, ili s idolopoklonicima, jer biste tada morali izići iz svijeta“ (1. Kor 5,9-10). U 2. Korinćanima 6,14-18, Pavao iznosi ideju da se trebamo odvojiti od svega što Sveto pismo izravno zabranjuje ili što nas može odvesti u grijeh.

b. 2. Timoteju 2,19

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Riječ „odijeli“ dolazi od grčke riječi *aphístēmi*, koja znači „povući se, maknuti se, otići ili napustiti“. Pozvani smo odijeliti se od pokvarenosti i udaljiti se od nje.

9. Kao što smo veći rekli, vjernik posjeduje obnovljeni odnos s Bogom, koji se temelji na Kristovom savršenom djelu. Međutim, ova istina ne smije u nama stvoriti ravnodušnost. Naprotiv, treba nas potaknuti ne samo da se odijelimo od grijeha, nego da u našem aktivnom traganju za Bogom njegujemo dublje zajedništvo s njim. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. Hošea 6,3

---

b. Psalam 27,4

---

c. Psalam 27,8

---

10. Mi, kršćani, nemamo samo odgovornost da pazimo na naš odnos s Bogom, nego i odgovornost da navijestimo evanđelje drugima kako bi i oni mogli stupiti u taj isti obnovljeni odnos s Bogom. Što nas 2. Korinćanima 5,18-20 uči o ovoj istini?

OSMO POGLAVLJE: BOG JE VELIČANSTVEN

Postoji samo jedan Bog, i jedino on je veličanstven. Sva druga bića i stvari potpuno ovise o njegovoj dobroti i snazi. Ne smijemo nikada uspoređivati Boga ni s jednim stvorenjem ili stvari. Kao samodostatan Stvoritelj, Bog je beskonačno veći od svoje ovisne i ograničene tvorevine. Najsnažniji arhanđeo nije ništa bliže postojanju u svojstvu Boga od najmanjeg mikroba. Bog je neusporediv! U kontekstu zajednice vjernikâ, ovo je iznimno važna istina. Ne postoje veličanstveni Božji muškarci ili žene, ni u Svetom pismu ni u povijesti crkve. Postoje samo slabi, grješni i nevjerni muškarci i žene, koji pripadaju veličanstvenom i milosrdnom Bogu!

1. Kako naredni odlomci Svetoga pisma opisuju Boga?

a. Jahve je V_____ Bog i veliki K_____ (Ps 95,3).

b. Jahve je V_____ i S_____ Bog (Dn 9,4).

Riječ „strahoviti“ dolazi od hebrejske riječi *jare*, koja znači „plašiti se, duboko poštivati ili strahovati“. Čak i najmanja objava Božjega veličanstva i svetosti obuzelo bi čak i najdivnije njegovo stvorenje zaprepaštenjem, dubokim poštovanjem, pa čak i strahom. Bog je strahovit; stoga, dostojan je najvećeg strahopoštovanja.

c. Jahve je silno V_____; odjeven je veličanstvom i ljepotom (Ps 104,1). Božje veličanstvo i ljepota nisu neke vanjske stvari koje on obuče. Oni su dio njegova bića. Za razliku od ljudi, Bog nema potrebe ništa dodati sebi kako bi uveličao svoje veličanstvo ili svoju ljepotu.

2. Kako Psalam 145,3 opisuje Božje veličanstvo?

a. Njegova veličina je N_____.

NAPOMENA: Božje veličanstvo nemoguće je istražiti ili ispitati – ne možemo ga pretražiti ili izmjeriti. Bilo bi puno lakše izbrojati pijesak u svim oceanima i pustinjama svijeta ili prebrojati sve zvijezde na nebu, nego izmjeriti Božje veličanstvo.

3. Što naredni odlomci Svetoga pisma potvrđuju o Božjem veličanstvu? Na koji način rade kontrast između jedinoga pravog Boga i svih drugih tobožnjih bogova?

a. Psalam 77,14

---

b. Psalam 86,10

---

c. Psalam 95,3

---

d. Psalam 135,5

---

4. Koji bismo stav trebali zauzeti i kako bismo se trebali odazvati na Božje veličanstvo, prema narednim odlomcima Svetoga pisma? Kako trebamo živjeti u svjetlu njegova neistraživa veličanstva?

a. Ponovljeni zakon 32,3

---

b. 1. Ljetopisa 16,25

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

c. Psalam 104,1

NAPOMENA: Riječ „blagoslivljaj“ dolazi od hebrejske riječi *barak*. Kada je usmjerena prema Bogu, označava radosno klicanje u znak divljenja, zahvalnosti i hvale.

d. Psalam 111,2

e. Psalam 138,5

DEVETO POGLAVLJE: BOG JE SAVRŠEN

Sveto pismo nas uči da je Bog savršen i da ništa ne fali njegovoj osobi ili djelima. Nemoguć je bilo kakav nedostatak u Bogu. Božje savršenstvo ima neke jako važne implikacije. Prvo, ono nas uvjerava da se Bog neće promijeniti. On ne može postati bolji nego što jest, jer je već savršen. Isto tako, ne može postati manji, jer bi tada prestao biti Bog. Drugo, uvjerava nas da se u Boga možemo potpuno pouzdati.

BOŽJA DJELA SU SAVRŠENA

Bog je savršen u svakom aspektu svoga karaktera. Božja djela su nastavak njegova karaktera, i zato su i ona savršena. Implikacije ove istine su ogromne i trebale bi u nama izazvati pouzdanje koje će prevladati čak i najveće sumnje. Savršeno je sve što je Bog ikada učinio ili će učiniti u svemiru i u svakome od nas.

1. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o savršenstvu Božjih djela?

a. Ponovljeni zakon 32,3-4

---

b. Psalam 18,31

 NAPOMENA: Riječ „savršeni“ dolazi od hebrejske riječi *tamim*, koja se može prevesti i kao „besprijekoran“. Važno je zapaziti da postoji izravan odnos između Božjega karaktera, njegovih djela i njegove Riječi. Budući da je savršen Božji karakter, savršeni su i njegovi putovi i njegova Riječ.

c. Propovjednik 3,14

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Dovršenost ili savršenstvo Božjih djela trebaju nas voditi do straha ili dubokog poštovanja prema njemu.

2. Božja djela nisu samo u njegovoj tvorevini, nego i u njegovu narodu. Svaki kršćanin je Božje djelo. Što nas sljedeći odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. Efežanima 2,10

---

b. Filipljanima 2,13

---

c. Filipljanima 1,6

---

3. Bog Stvoritelj cijele tvorevine djeluje u životu svakoga kršćanina. Njegovo je djelo savršeno, i nakon što ga dovrši, ono neće imati nikakva nedostatka. Čovjekov um ne može dokučiti ovu istinu – savršeni Bog čini savršeno djelo kako bi nas učinio savršenima. Prema sljedećim odlomcima iz Svetoga pisma, kako bismo se trebali odazvati na ovu istinu?

a. Psalam 92,5

---

b. Psalam 107,22

---

c. Filipljanima 2,12-13

NAPOMENA: Mi koji vjerujemo, ne trebamo „nastojati da postignemo“ ili „raditi za“ naše spasenje, nego trebamo „razraditi“ naše spasenje. Trebamo živjeti kršćanskim životom, njegujući biblijsko poštovanje i pouzdanje u Boga. Riječ „drhtanje“ vjerojatno istovremeno odražava ozbiljnost kršćanskoga života i potrebu za poniznošću koja nas potiče da se ne pouzdajemo u vlastitu mudrost i snagu, nego da živimo ovisni o Bogu.

BOŽJA VOLJA JE SAVRŠENA

Božja volja je savršena zato što se temelji na njegovu savršenom i najsvetijem karakteru. Ogromne su implikacije ove istine. Božji su namjera i naum dostojni našeg potpunog povjerenja. Nikada se ne smijemo oslanjati na vlastito razumijevanje niti tražiti da činimo samo ono što je ispravno u našim očima. Naprotiv, trebamo se pouzdati u Boga i biti poslušni njegovoj Riječi, Svetom pismu.

1. Kako Rimljanima 12,2 opisuje Božju volju?

a. D_____. Riječ dolazi od grčke riječi *agathós*, a odnosi se na ono što je dobro, korisno ili ispravno.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

- b. U_____. Riječ dolazi od grčke riječi *euárestos*, a odnosi se na ono što je ugodno, odobreno ili prihvatljivo.
- c. S_____. Riječ dolazi od grčke riječi *téleios*, a odnosi se na ono što je potpuno i čemu ništa ne nedostaje.
- d. Kako nas opis Božje volje u Rimljanima 12,2 motivira da živimo u poslušnosti Božjoj volji?

---

2. Naredni odlomci iz Svetoga pisma daju nam uvid u pogledu prikladnog odaziva na dobru, ugodnu i savršenu Božju volju. Pročitajte ove tekstove, a zatim zapišite vlastite misli.

- a. Što trebamo moliti u pogledu Božje volje, prema Mateju 6,9-10?

- b. Kako trebamo vršiti Božju volju, prema narednim odlomcima Svetoga pisma?

- i. Psalam 40,9

---

ii. Efežanima 6,6

NAPOMENA: U neposrednom kontekstu, Pavao piše o službi koju bi kršćanski robovi trebali vršiti svojim gospodarima. Međutim, ove istine imaju širu primjenu na svako područje vjernikova života.

c. Kako nam život Gospodina Isusa Krista pokazuje ispravan stav i odaziv na Božju volju? Kako bismo ga trebali nasljedovati?

i. Ivan 4,32-34

---

ii. Ivan 5,30

---

3. Jedna od najvažnijih istina kršćanstva glasi da je Bog svoju volju prije svega objavio kroz svoju Riječ (tj., Sveto pismo). Poput Božje volje, Božja riječ je također savršena, jer je Bog njezin Autor i Održavatelj. Što nas naredni odlomci Svetoga pisma uče o toj istini? Kako se trebamo na njih odazvati?

a. Psalam 19,8

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Riječ „savršen“ prijevod je hebrejske riječi *tamim*, koja označava ono što je savršeno, potpuno, zdravo ili besprijekorno. Riječ „pouzdana“ dolazi od hebrejske riječi *aman*, koja označava ono što je potvrđeno, pouzdano i vjerodostojno.

b. Psalam 12,7

NAPOMENA: Sveto pismo je potpuno pouzdano kao sredstvo spoznaje Božje volje. Ljudi koji su živjeli u drevna vremena, imali su izrazito učinkovit postupak pročišćavanja ili oplemenjivanja srebra. Topili bi ga na žarkoj toplini. Zatim bi uklonili nečistoće koje bi se podigle na površinu. Kada pisac kaže da je Božja riječ poput sedam puta pročišćena srebra, onda želi istaknuti njezinu potpunu čistoću, a stoga i pouzdanost.

c. 2. Timoteju 3,16-17

NAPOMENA: Riječ „nadahnuo“ dolazi od grčke riječi *theópneustos*, koja se doslovno prevodi kao „Bogom izdahnuo“. Sveto pismo je potpuno pouzdano svjedočanstvo o Božjoj volji zato što „izlazi iz usta Božjih“ (Pnz 8,3; Mt 4,4).

4. Božja riječ je primarno sredstvo po kojemu se objavljuje Božja volja. Kakav bismo stav trebali imati i kako se odazvati na ovu istinu, prema narednim odlomcima iz Svetoga pisma?

a. Psalam 1,1-2

---

b. Psalam 119,47-48

---

c. Psalam 119,127-128

---

d. Ezra 7,10

---

e. 2. Timoteju 2,15

DESETO POGLAVLJE: BOG JE VJEČAN

Jedan od Božjih najčudesnijih atributa (i jedan od mnogih zbog kojih se razlikuje od cijele tvorevine) jest vječno postojanje – on nema ni početka ni kraja. Nije postojalo vrijeme kada on nije postojao i neće nikada postojati vrijeme kada će njegovo postojanje prestati. On je prije svega i ostat će nakon što sve prestane postojati. Božja vječnost ne znači samo da je on uvijek postojao i da će postojati bezbrojan broj godina, nego i da je bezvremen i vječan, uvijek postoji i nikada se ne mijenja. Ni jedna osoba ni stvorena stvar ne dijeli to svojstvo s njim. Mi postojimo na trenutak, ali Bog je vječan. On nas je stvorio, ali njega nitko nije stvorio. Ovisimo o njemu za naše postojanje, ali on ne ovisi ni o čemu i ni o kome. Naše zemaljsko postojanje prolazi poput pijeska kroz pješčanik, ali on ostaje. On je bio Bog, sada je Bog i zauvijek će biti Bog.

1. U Svetom pismu, ime je osobe jako značajno zato što često otkriva nešto o njezinu karakteru. Kojim imenima Sveto pismo naziva Boga u narednim odlomcima, te što nas ona uče o njegovoj vječnosti?
  - a. Ja S_____ koji J_____ (Iz 3,14). Ovaj stih saopćava ideju da je bivstvo atribut same Božje naravi. Za razliku od čovjeka, Bog nema volju za postojanjem, odnosno ne trudi se postojati. On jednostavno jest.
  - b. Bog V_____ (Iz 40,28). Onaj koji je „vječan“, „vječno će trajati“. Kada to primijenimo na Boga, riječ se ne odnosi samo na budućnost, nego i na prošlost. On je oduvijek postojao i zauvijek će postojati.
  - c. P_____ (Dn 7,9). Kada bismo je koristili za ljude, riječ „pradavni“ bi označavala starost i slabost uma i tijela. Međutim, kada je koristimo za Boga, ona označava veličinu, slavu, silu i mudrost Onoga koji je postojao prije utemeljenja svijeta i postojat će i nakon što svijet prestane postojati.
  - d. A_____ i O_____ (Otk 1,8). Ovo su prvo i posljednje slovo grčke abecede. Ova slova snažno saopćavaju da je Bog prvi i posljednji (vidi još Iz 44,6). On je prije svega i nastaviti će postojati i nakon što je sve prošlo.
2. Nakon što smo razmotrili Božja imena koja govore o njegovoj vječnoj naravi, sada ćemo razmisliti o nekim važnim izjavama Svetoga pisma. Što nas sljedeći tekstovi uče o Božjoj vječnoj naravi i o njegovu odnosu prema tvorevini? Kako pokazuju njegovo veličanstvo?
  - a. Job 36,26

---

b. Psalam 90,2

---

c. Psalam 90,4; 2. Petrova 3,8

---

3. Bog je vječan, nema ni početka ni kraja. Koje su implikacije njegove vječnosti za cijelu tvorevinu, posebice za Božji narod? Što učimo u narednim odlomcima iz Svetoga pisma? Zapišite vlastite misli.

a. Božja vladavina je vječna

i. Jeremija 10,10

---

ii. Psalam 45,7

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

iii. Psalam 145,13; Daniel 4,31

---

b. Božja Riječ je vječna (Iz 40,4-8; vidi još 1. Pt 1,24-25)

---

c. Božje spasenje i briga za njegov narod su vječni

i. Ponovljeni zakon 33,27

NAPOMENA: Izraz „prebivalište“ odnosi se na Boga kao sklonište ili utočište njegova naroda. Njegova mišica „na zemlji“ („ispod tebe“; NASB) odnosi se na podršku i snagu koju daje svom narodu.

ii. Psalam 48,15

---

iii. Psalam 102,26-29

 NAPOMENA: Stvara se kontrast između tvorevine (tj. zemlja i nebo) i Božje skrbi za njegov narod. Ono prvo prolazi, dok je potonje vječno.

iv. Izaija 26,3-4

---

v. Izaija 40,28-31

---

vi. Matej 28,20

---

4. Kako se trebamo odazvati istini o Božjoj vječnosti? Kakav treba biti naš stav, te kako trebamo živjeti pred Bogom? Što nas ovi odlomci iz Svetoga pisma uče o tome?

a. 1. Ljetopisa 16,36

---

b. Daniel 4,31

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

---

c. 1. Timoteju 1,17

JEDANAESTO POGLAVLJE: BOG JE SAMOPOSTOJEĆ I SAMODOSTATAN

Jedna od istina o Bogu koja nas najviše zadivljuje i uči poniznosti jest istina da je on posve slobodan od bilo kakve potrebe ili ovisnosti. Njegovo postojanje, koje je ispunjenje njegove volje, kao i njegova sreća ili zadovoljstvo, ne ovise ni o kome i ni o čemu izvan njega samoga. On je jedino Biće koje je zbilja samopostojeće, samodostatno, samoodržavajuće, nezavisno i slobodno. Sva druga bića svoj život i blagostanje dobivaju od Boga, dok Bog sve što je nužno za svoje postojanje i savršenu sreću pronalazi u sebi. Bogu ništa ne fali, nema nikakve potrebe i ni o kome ne ovisi. Učenje ili čak prijedlog da je Bog stvorio čovjeka zato što je bio usamljen ili nepotpun, u strašnom je sukobu sa Svetim pismom. Bog nije stvorio svemir ni čovjeka zato što je imao nekakvu potrebu, nego zato što je htio pokazati izobilje njegova savršenstva, slave i dobrote.

1. U Svetom pismu ime osobe je jako značajno utoliko što često otkriva nešto o njoj. Kojim se imenom Bog nazvao u Izlasku 3,14? Što nas ono uči o njegovoj samodostatnosti?

a. Ja S _____ koji J _____ (Iz 3,14).

 NAPOMENA: Ovo ime pokazuje da Božje postojanje nije bilo uzrokovano, te da ne ovisi ni o čemu i ni o kome izvan njega samoga. Postojanje je u Božjoj naravi, tako da on jednostavno *jest* bez ikakva truda. Ne postoje Božje potrebe koje treba namiriti ni praznine koje treba ispuniti, niti mu je potrebna pomoć za izvršavanje ikakve namjere. U 1. Korinćanima 15,10, apostol Pavao je izjavio ono što se odnosi na sve ljude: „Milošću sam Božjom ono što jesam.“ Jedino Bog može reći „Ja sam koji jesam“ zbog svoga savršenstva i moći.

2. Što nas naredni odlomci Svetoga pisma uče o Božjem samopostojanju i o njegovoj samodostatnosti? Kako nam takvi atributi pokazuju Božje veličanstvo?

a. Psalam 36,10

---

b. Ivan 5,26

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Božji život ili postojanje ne proizlazi ni iz koga i ni iz čega izvan njega samoga. On jest život. U njegovoj je naravi da postoji. Postojanje svega drugoga – vidljivog ili nevidljivog, živog ili neživog – ovisi o njemu. Samo je Bog istinski slobodan od bilo kakve potrebe ili zavisnosti.

3. Božja samodostatnost pokazuje njegovu beskonačnu veličanstvenost, kao i njegovo uzvišeno mjesto iznad sve tvorevine. Sve ovisi o njemu za svoje postojanje, dok on ni o kome ne ovisi. U Djelima 17,22-31, nalazi se propovijed apostola Pavla epikurejskim i stoičkim filozofima na Areopagu, odnosno Aresovu brdu. U stihovima 24-25, Pavao pobija njihova idolopoklonička stajališta, a pritom iznosi tri jako važne izjave o pravom i živom Bogu. Što nas ove izjave uče o Božjoj samodostatnosti i o njegovu odnosu prema tvorevini?

a. Bog ne prebiva u hramovima sagrađenim rukom (s. 24)

NAPOMENA: U Izaiji 66,1-2, Bog izjavljuje: „Nebesa su moje prijestolje, a zemlja podnožje nogama! Kakvu kuću da mi sagrađite, i gdje da bude mjesto mog prebivališta? Ta sve je moja ruka načinila, i sve je moje – riječ je Jahvina.“ U 1. Kraljevima 8,27, Salomon se molio: „Ali zar će Bog doista boraviti s ljudima na zemlji? Ta nebesa ni nebesa nad nebesima ne mogu ga obuhvatiti, a kamoli ovaj Dom što sam ga sagrađio!“

b. Boga ne poslužuju ljudske ruke (s. 25)

BOG JE SAMOPOSTOJEĆ I SAMODOSTATAN

---

c. Bogu ništa ne treba (s. 25)

-
-
-
-
-
-
4. Naše proučavanje Božjeg samopostojanja i samodostatnosti zaključit ćemo razmatranjem Psalma 50,8-15. Što nas ovaj odlomak uči o ovim Božjim atributima, te o našem odnosu s njim? Treba li Bogu išta od nas? Što Bog želi od svoga naroda?

 NAPOMENA: Bogu nije potrebna naša pomoć, pa čak ni naše žrtve. Bog od svoga naroda očekuje pouzdanje, zahvalnost i poslušnost. U 1. Samuelovoj 15,22, prorok Samuel je izjavio: „Jesu li Jahvi milije paljenice i klanice nego poslušnost njegovu glasu? Znaj, poslušnost je vrednija od najbolje žrtve, pokornost je bolja od ovnujske pretiline.“

DVANAESTO POGLAVLJE: BOG JE NEPROMJENJIV

Teološki izraz „nepromjenljiv“ dolazi je latinske riječi *immutabilis* [*in* ili *im* = ne + *mutabilis* = koji mutira ili koji se mijenja]. Druge riječi, poput „postojan“ i „vjeran“, korisne su za razumijevanje ovoga božanskog atributa. Božja nepromjenjivost znači da on nikada ne mijenja svoje atribute ili naum. Bog ne raste, ne razvija se i ne poboljšava se; on je već savršen. On se ne može umanjiti, pogoršati ili nazadovati, jer onda više ne bi bio Bog. On je oduvijek bio i uvijek će biti sve što ga čini Bogom. On ne mijenja svoje mišljenje niti pobija jednu odluku drugom. On ne daje obećanje kako bi zatim promijenio svoj zavjet. On ne iznosi prijetnje koje neće ispuniti. Ovo nas posebno tješi jer bi pomisao da bi Svemoćni Bog mogao odjednom postati zao ili promijeniti svoje mišljenje bila krajnje zastrašujuća. Božja nepromjenjivost jedan je od njegovih najvažnijih atributa jer jamči da su on i njegova Riječ isti jučer, danas i zauvijek će biti isti (Heb 13,8). On je jedina konstanta u svemiru – Jedini dostojan potpunog pouzdanja.

1. U Svetom pismu ime osobe je jako značajno utoliko što je često opisuje i otkriva nešto o njezinu karakteru. Kojim imenima Pismo naziva Boga u sljedećim odlomcima, te što nas ona uče o njegovoj nepromjenjivosti?
  - a. Ja S_____ koji J_____ (Izl 3,14). Ovo ime je izvedenica iz hebrejskog glagola *hajah*, koji znači „biti“ ili „postojati“. Ono ne ukazuje samo Božju vječnu narav i samopostojanje nego i njegovu nepromjenjivost. On ***uvijek jest i uvijek će biti isti***.
  - b. On je S_____ (Pnz 32,4). Ovo ime je potrebno malo objasniti. U Božjoj tvorevini malo je stvari koje su trajnije ili se manje mijenjaju od kamena i stijene, te planina koje tvore. Utjeha je znati da čak ni ova metafora nije dovoljno adekvatna. Nakon što se sva kamenja na svijetu pretvore u prah, Bog se neće promijeniti.
2. Nakon što smo razmotrili Božja imena koja saopćuju njegovu nepromjenjivost, sada ćemo se okrenuti nekim važnijim biblijskim izjavama ovoga atributa. Što nas uče o Božjoj nepromjenjivoj naravi i o njegovu odnosu prema tvorevini? Na koji način očituju njegovu veličanstvenost?
  - a. Psalam 102,27-29

---

b. Malahija 3,6

 NAPOMENA: Ovaj stih na upečatljiv način pokazuje na koji način Božja nepromjenjivost utječe na njegov odnos s njegovim narodom. Bog je ostao vjeran čak i usred Izraelove nevjere, jer on se ne mijenja i njegova obećanja ne podbacuju.

c. Jakovljeva 1,17

 NAPOMENA: Prijevod *The New English Translation* glasi: „Svako velikodušno davanje i svaki savršeni dar je odozgor, dolazi od Oca svjetlila, u koga nema ni promjene ni najmanjeg nagovještaja promjene.“

d. Hebrejima 13,8

 NAPOMENA: Naše je spasenje sigurno zato što je naš veliki Bog i Spasitelj, Isus Krist (Tit 2,13), nepromjenjiv. Njegov savršeni karakter, otkupljenje koje je priskrbio i sva njegova obećanja ista su jučer, danas i zauvijek.

3. Nakon što smo razmotrili mnoge odlomke iz Svetoga pisma koji govore o nepromjenjivosti Božje naravi, sada ćemo uzeti u obzir one odlomke koji posebno govore o nepromjenjivosti njegove Riječi i nauma. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o njihovoj nepromjenjivoj naravi? Što nas uče o Božjem odnosu prema njegovoj tvorevini – posebno o čovjeku?

a. 1. Samuel 15,29

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Ovaj stih obznanjuje da Bog „nije čovjek da bi se kajao“ (dosl. *promijenio mišljenje*; NASB). Iz ovoga i drugih odlomaka je jasno da se Božja nepromjenjivost odnosi i na njegov naum i njegovu volju. On je savršen u mudrosti i stoga ne griješi u odlukama koje donosi; on je svemoćan i zato može učiniti sve što je odlučio. Međutim, kako možemo to pomiriti s učenjem drugih odlomaka u Svetom pismu koji naizgled uče suprotno? U Postanku 6,6, Bog se „u svom srcu ražalosti što je načinio čovjeka“. U Izlasku 32,9-14 Gospodin „odustane“ od uništenja nepokorna izraelskog naroda. Konačno u Joni 3,10, Bog se „sažali“ zbog nesreće kojom je zaprijetio da će udariti grad Ninivu. Suprotstavljaju li se ovi odlomci Svetoga pisma jedni drugima? Mijenja li Bog zbilja svoje mišljenje? Odgovor nije toliko složen ni tajanstven kao što bismo mogli pomisliti. Sveto pismo jasno uči da su Božja savršenstva, naumi i obećanja uvijek isti. Međutim, to ne znači da se njegov odnos i stav prema **uvijek promjenjivoj** tvorevini ne mogu mijenjati. Postanak 6,6 jednostavno govori o Božjem svetom odgovoru na čovjekov grijeh i na njegovu odlučnost da će iskorijeniti čovjeka s lice zemlje – s. 7 (isto i u 1. Sam 15,11. 26). U Izlasku 32,9-14 Bog je „odustao“ od uništenja Izraela kao milostivi odaziv na Mojsijevu molitvu (molitvu koju je Bog vodio i za koju ga je Bog osposobio). U Joni 3,4-10 Bog se „sažalio“ da ne uništi Ninivu kada se Niniva „obratila“ od svoga grijeha. Ovi nas odlomci podsjećaju da Božja **nepromjenjivost** ne znači i njegovu **nepokretljivost**. On se ne mijenja; ali nije statičan, ravnodušan i nepovezan sa svojom tvorevinom. On je dinamičan i u interakciji s tvorevinom. Uvijek je isti, ali njegov odnos i zaokupljenost s promjenjivim čovjekom mijenja se u odnosu na čovjekov odgovor njemu (Jr 18,7-10; Ez 18,21-24). To se ne suprotstavlja njegovoj nepromjenjivosti, nego je dokaz iste! On će uvijek odgovarati na čovjekova djela na način koji je dosljedan njegovim nepromjenjivim atributima.

b. Brojevi 23,19

---

c. Psalam 33,11

---

4. Važno je razumjeti da Božja nepromjenjivost ne ovisi samo o njegovu savršenstvu, nego i o njegovoj moći. Bog ne bi bio nepromjenjiv kada bi postojalo neko biće ili neka moć veći od njegove, koji bi ga mogli prisiliti ili njime manipulirati. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o Božjoj moći i suverenosti? Postoji li uopće stvoreno biće ili stvar koji bi mogli „promijeniti“ Boga?

a. Izaija 14,24

---

b. Izaija 46,9-10

---

c. Daniel 4,31-32

TRINAESTO POGLAVLJE: BOG JE SVEMOĆAN

Teološki izraz „svemoćan“ dolazi od latinske riječi *omnipotens* [*omnis* = sve + *potens* = moćan] i odnosi se na atribut beskonačne ili neograničene sile. Kada se odnosi na Boga, riječ znači da on može učiniti sve što je odlučio učiniti, te da ga ni jedna osoba ni sila ne mogu spriječiti ili primorati da učini suprotno od toga. Reći da Bog može sve učiniti znači da može učiniti sve što se slaže s njegovom naravi, koja je sama svetost, pravednost i ljubav. On se ne može protiviti sebi – **ne može** biti okrutan ili sebičan; ne može lagati; ne može prekršiti obećanje; ne može učiniti ništa apsurdno (npr., raditi kockaste krugove, trokute s četiri kuta ili kamenje koje je toliko teško da ih ni on ne može podići). Kršćaninu Božja svemoć ulijeva potpuno pouzdanje. Bog je moćan učiniti sve što je obećao. Nevjerniku Božja svemoć ulijeva strah, jer se ni jedan čovjek ne može oduprijeti njegovoj volji ili izbjeći njegovu sudu.

1. U Svetom pismu ime osobe je jako važno zato što često otkriva nešto o njezinu karakteru. Koja Božja imena i nazive nalazimo u sljedećim odlomcima Svetoga pisma?
  - a. Bog S_____ (Post 17,1; Otk 4,8; 19,6).
  - b. Jahve S_____ i J_____ (Ps 24,8).
  - c. H_____ zaštite (Ps 31,3).
  - d. U_____ čvrsta (Ps 61,4).
  - e. Bog S_____ (Iz 9,5; usp. Iz 10,21).
  - f. S_____ (Lk 1,49).
2. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o Božjoj svemoći? Odolijeva li išta Božjoj sili?
  - a. Jeremija 32,17. 27

- b. Matej 19,26 (Lk 1,37)

---

3. Sigurnost da Bog može izvršiti sve što je odlučio jedna je od najvažnijih implikacija Božje svemoći. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. Job 42,1-2

---

b. Psalam 115,3

---

c. Psalam 135,5-6

---

d. Izaija 14,24. 27

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

e. Daniel 4,32

f. Efežanima 1,11

4. Božja svemoć se u Svetom pismu opisuje kao jedan od atributa po kojima se najviše razlikuje od beživotnih idola koje su ljudi tako skloni stvarati. Pročitajte Psalam 115,3-11, a zatim odgovorite na ova pitanja.

a. Na koji način Psalam 115,3-8 uspoređuje svemoćnoga Boga Svetoga pisma s bezvjernim ljudskim idolima?

b. Kako bi se vjernici, prema Psalmu 115,9-11, trebali odazvati ovoj istini?

---

5. Božja svemoć ima velike implikacije za kršćanina koji se pouzdaje u Boga, njegovu volju i njegova obećanja. Što znači Božja svemoć za nas koji vjerujemo, prema narednim odlomcima iz Svetoga pisma?

a. Jošua 23,14

---

b. Psalam 121,4-5

---

c. Rimljanima 8,31

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

d. Filipljanima 1,6

---

e. 2. Korinćanima 3,4-5

---

f. Filipljanima 4,13

---

6. Prema narednim odlomcima iz Svetoga pisma, kršćaninov odaziv na Božju svemoć podrazumijeva i vjeru i poslušnost. Napišite vlastite misli o ovim odlomcima i onome što svaki od njih naglašava.

a. Vjera (Rim 4,19-21)

---

b. Poslušnost (Post 17,1)

ČETRNAESTO POGLAVLJE: BOG JE SVEPRISUTAN

Teološki izraz „sveprisutan“ dolazi od latinske riječi *omnipraesens* [*omnis* = sve + *praesens* = prisutan] i odnosi se na stanje prisutnosti na svim mjestima u isto vrijeme. Kada Biblija kaže da je Bog sveprisutan, to znači da je uvijek i na svakom mjestu prisutan u svojoj punini. Sveprisutnost ne znači da se jedan dio Boga nalazi u Kini a drugi njegov dio u Engleskoj, nego da je Bog u *cjelini* posvuda i istovremeno prisutan. Premda svemir ne može sadržati Boga, Bog je prisutan u svoj svojoj punini na svakome mjestu. Kršćaninu Božja sveprisutnost ulijeva veliko pouzdanje i utjehu – svaki vjernik, od najvećega do najmanjeg, ima blagoslov Božje nepodijeljene prisutnosti. Nevjerniku Božja sveprisutnost ulijeva strah, jer se ne može sakriti niti pobjeći od njegove prisutnosti.

1. U 1. Kraljevima 8 nalazimo zapis o posvećenju Božjega hrama, koji je Salomon sagradio u Jeruzalemu. Što je Salomon izjavio u 1. Kraljevima 8,27? Što nas ta izjava uči o Božjoj sveprisutnosti? Trebamo li, u svjetlu ovoga teksta, misliti da je Bog nekako ograničen na naše suvremene „crkvene zgrade“?

---

2. U sljedećim odlomcima Svetoga pisma nalazimo važne tekstove o Božjoj sveprisutnosti, kao i njegove implikacije za sve ljude. Vlastitim riječima sažmite svaki od ovih odlomaka.

- a. Psalam 139,7-10

- b. Jeremija 23,23-24

---

c. Djela 17,24-28

NAPOMENA: Izraz „Po njemu, naime, živimo, mičemo se i jesmo“ iznimno je važan (s. 28). Priznaje li to čovjek ili ne, Božja stvarnost je neizbježna. Nema mjesta na kojem se on ne nalazi. Nadalje, on je sve stvorio i sve nastavlja održavati. Pokrenuo je svemir i održava ga. Najvelebnije zvijezde i najmanja čestica postoje zbog njega. Život svakoga bića, velikog ili malog, ovisi o njemu.

3. Naredni odlomci Svetoga pisma sadrže temeljne istine o Božjoj sveprisutnosti, s posebnim naglaskom na njezinu važnost za Božji narod. Vlastitim riječima sažmite istinu sadržanu u svakom tekstu.

a. Ponovljeni zakon 4,7

b. Psalam 46,1 („pomoćnik spremno prisutan u nevolji“; NASB)

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

c. Psalam 145,18-19

---

d. Izaija 43,1-2

---

e. Matej 28,20

PETNAESTO POGLAVLJE: BOG JE SVEZNAJUĆ

Teološki izraz „sveznajuć“ dolazi od latinske riječi *omnisciens* [*omnis* = sve + *sciens*, od *scire* = znati], a odnosi se na atribut posjedovanja sve spoznaje. Božje sveznanje ukazuje na to da Bog posjeduje savršeno znanje svega u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti – neposredno, bez napora, istovremeno i iscrpno. Ništa nije sakriveno od Boga. Ne postoji ni najmanja razlika između Božjega znanja i onoga što zbilja jest. Poznate su mu sve činjenice i tumači ih svojom savršenom mudrošću. Kršćaninu Božje sveznanje ulijeva veliko pouzdanje i utjehu – Bog poznaje svaku našu potrebu, razumije svaku našu nevolju i dao nam je svoju nezabludivu Riječ da nas vodi kroz život. Nevjerniku Božje sveznanje ulijeva strah, jer Bog će suditi svakomu čovjeku na temelju svoga savršenog znanja svih činjenica – ni jedan grijeh se neće moći sakriti niti će ga on zaboraviti. Svako stvorenje, svako djelo i svaka misao pred njime stoje kao otvorena knjiga.

1. U Svetom pismu ime osobe je jako važno i saopćava nešto o njoj. Koje ime 1. Samuelova 2,3 daje Bogu?

a. S _____ Bog.

b. Što nam to ime govori o Božjemu znanju?

NAPOMENA: Jahve je Bog koji sve vidi i sve zna. Bog ne mora dostići, tražiti niti sakupiti znanje, nego ga on uvijek posjeduje savršeno, neposredno, bez napora, istovremeno i iscrpno.

2. U Danielu 2,20-22 nalazimo jedan od najljepših opisa Božjega znanja u Svetom pismu. Što nas uči ovaj tekst?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

3. Naredni odlomci Svetoga pisma koriste nekoliko riječi kojima opisuju Božje sveznanje. Razumijevanje tih riječi pomaže nam da počnemo razabirati veličanstvenost Božjega znanja. Pronađite svaku od tih riječi u ovim stihovima.
- Božje znanje je S_____ (Job 37,16). Riječ je prijevod hebrejske riječi **tamim**, koja označava cjelinu, potpunost, cjelokupnost, besprijekornost i kada nečemu ništa ne nedostaje.
  - Božje znanje nema M_____ (Ps 147,4-5). Riječ je prijevod hebrejske riječi **ajin**, koja označava bezbrojnost ili nebrojenost. Drugi sinonimi su: beskrajno, nedostižno, neshvatljivo i neistraživo.
  - Božje znanje je N_____ (Iz 40,28). Riječ je prijevod hebrejske riječi **ajin** (vidi definiciju gore).

4. Važno je razumjeti da Božje znanje nije ograničeno na sadašnjost; on poznaje sve što postoji u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. Što nas Izaija 44,6-8 i 46,9-10 uče o ovoj istini?

---

5. U Psalmu 139,1-4. 11-12 nalazimo jedan od najljepših i najiscrpnijih opisa Božjega sveznanja i njegove upućenosti u čovjekova djela. Prema donjemu nacrtu, opišite doseg Božjega sveznanja.

- a. Prvi stih

NAPOMENA: Božje znanje doseže do najvećih dubina čovjekova bića. Najdublji dijelovi čovjekova srca i uma pred Jahvom su otvorena knjiga.

- b. Drugi stih

---

c. Treći stih

 NAPOMENA: Riječ „vidiš“ prijevod je hebrejske riječi *zarah*, koja znači „raštrkati, razbacati, vijati“. Prilikom vijanja, žito se odvaja od pljeve. Na sličan ali beskrajno dublji način, Bog može vijati čovjekovo srce i savršeno razlučiti svaku njegovu misao.

d. Četvrti stih

---

e. Stihovi 11-12

---

6. Prema Svetom pismu, u čovjekovu srcu nema dubine ni tajne do koje Božje znanje ne može doprijeti. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. Jedino Bog poznaje S_____ svih ljudi (1. Kr 8,39).

b. Bog P_____ S_____ i B_____ (Ps 7,10)

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

- c. Bog poznaje N_____ ljudske (Ps 94,11)
- d. Bog će S_____ ljudske T_____ (Rim 2,16).
7. Kršćaninu Božje sveznanje ulijeva veliko pouzdanje, utjehu i radost. Možemo biti sigurni da nas Bog uvijek promatra i da zna svaku našu potrebu i razumije svaku našu nevolju. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. 2. Ljetopisa 16,9

---

b. Matej 6,7-8. 31-32

---

c. Matej 10,29-31

---

8. Kao što smo naučili, ne reaguju svi ljudi isto na Božje sveznanje. Sve ovisi o čovjekovu odnosu s Bogom. Nevjerniku Božje sveznanje ulijeva strah, jer Bog će svakomu čovjeku suditi prema svomu savršenom poznavanju svih činjenica - ni jedan grijeh se neće moći sakriti niti će ga on zaboraviti. Svako stvorenje, svako djelo i svaka misao pred njime je poput otvorene knjige. Što učimo iz narednih odlomaka iz Svetoga pisma o ovoj istini?

a. Job 34,21-23

---

b. Psalam 33,13-15

---

c. Izreke 5,21

---

d. Izreke 15,3

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

e. Jeremija 17,10; 32,19

---

f. Hebrejima 4,13

ŠESNAESTO POGLAVLJE: BOG JE SVET

ZNAČENJE RIJEČI „SVET“

Riječ „svet“ dolazi od hebrejske riječi *kadoš*, koja znači „odvojen, označen, stavljen postrance ili povučen iz svakidašnje uporabe“. U odnosu na Boga, riječ ima dva važna značenja: Bog je transcendentan u odnosu na njegovu tvorevinu i u odnosu na iskvarenost njegove tvorevine.

Bog je transcendentan u odnosu na njegovu tvorevinu

Riječ „transcendentnost“ dolazi od latinskog glagola *transcendere* (*trans* = iznad + *scendere* = penjati se), koji znači „ići dalje, podići se iznad ili nadmašiti“. Kao Stvoritelj, Bog je iznad svoje tvorevine i posve se razlikuje od svakog stvorenog bića. Razlika između Boga i ostatka njegove tvorevine nije samo kvantitativna (isti ali veći), nego i kvalitativna (Bog je posve drukčije Biće). Bez obzira na njihov sjaj, sva druga bića na zemlji i na nebu samo su stvorenja. Bog je jedini Bog – odvojen, transcendentan i nepristupačan.

Svetost je Božji najistaknutiji atribut i najveća istina koju možemo naučiti o njemu. Svaki drugi božanski atribut koji smo proučavali i koji ćemo proučavati samo je izražaj njegove svetosti, utoliko što pokazuje da se razlikuje od njegove tvorevine i da je potpuno odijeljen – on je posve drukčije Biće. Božja trojstvena narav izraz je njegove svetosti – postoji li ijedno stvoreno biće koje je tako nedokučivo, otajstveno i predivno? Reći da je Bog duh znači izraziti još jedan aspekt njegove svetosti – postoji li ijedno drugo stvoreno biće koje je toliko slobodno i nesputano? Božje savršenstvo, njegova vječna narav, samoopstojnost, nepromjenjivost, svemoć, sveprisutnost i sveznanje izražaji su njegove svetosti – postoji li stvoreno biće koje je toliko uzvišeno i vrijedno poštovanja? U nastavku našega proučavanja Božjih atributa i življenja pred njim, moramo imati na umu ovu jednu veliku istinu: Bog je svet i sve što on jest i što čini izražaj je njegove svetosti!

Bog je transcendentan u odnosu na iskvarenost njegove tvorevine

Božja svetost znači da on nadilazi moralnu iskvarenost svoje tvorevine i da je odvojen od svega što je profano i grješno. Bog ne može sagriješiti, ne može uživati u grijehu i ne može imati zajedništvo s grijehom. Nemoguće je pretjerano naglasiti važnost Božje svetosti. Što razumijemo o ovom atributu utjecat će na svaki vid našega odnosa s Bogom. Kao što Sveto pismo kaže u Izrekama 9,10: „Razboritost je spoznaja Presvetoga“.

BOŽJA SVETOST

Važno je razumjeti da je Božja svetost *intrinzična* ili *inherentna* (unutarnja, svojstvena ili urođena njegovoj naravi). Svetost nije nešto što Bog odlučuje da će biti ili činiti; ona je ključna onomu tko je on – on jest svet. Bog bi morao prestati biti Bog kako bi mogao postati nesvet. Trebao bi se odreći vlastite naravi kako bi učinio nešto nesveto. Ova predivna istina nadahnjuje veliko pouzdanje u Boga.

1. U Svetom pismu, ime osobe je veoma značajno, jer saopćava nešto o njoj. Kojim imenima naredni odlomci nazivaju Boga i što nam saopćavaju o njegovoj svetosti?
  - a. Ja S_____ koji J_____ (Iz 3,14). Bog je svet, odvojen i različit od svih drugih bića i stvari. Ne postoje ilustracija ili primjer kojim bismo mogli savršeno izraziti tko je on zapravo. Pitamo li nekog čovjeka da nam opiše kakav je, može nam pokazati na druge ljude i reći: „Ja

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

sam poput njega ili nje“. Međutim, Bog je neusporediv. Čak ni najveći arhanđeo na nebu ne može služiti kao dostojan primjer za Boga. Kada je Mojsije upitao Boga: „Tko si ti?“, Bog je jedino mogao ukazati na sebe i reći: „Ja sam koji jesam“. Ova istina nam pomaže razumjeti veliku važnost Božje objave u Kristu. Isus je Bog u tijelu i jedina prava slika ili primjer tko je Bog (Iv 14,9; Kol 1,15). Bog sada odgovara na svako pitanje o sebi pokazujući prema svomu Sinu i govoreći: „Poput njega sam!“

- b. S_____ je i Č_____ ime njegovo (Ps 111,9). Riječ „časno“ dolazi od hebrejske riječi **jare**, koja znači „bojati se“. U ovom kontekstu, ona znači da Bog nadahnjuje divljenje i poštovanje. Pravilno razumijevanje Božje svetosti uvijek rezultira dubokim poštivanjem Boga.
- c. V_____ i U_____, koji vječno stoluje i ime mu je S_____ (Iz 57,15).
- d. Prethodni stihovi opisivali su Boga riječima poput „svet“, „časno“ i „uzvišeni“. Što vam te riječi saopćavaju o Božjoj svetosti?

---

2. U Svetom pismu nalazimo da je Božja svetost i najistaknutija i transcendentna. **Najistaknutija** je utoliko što Sveto pismo ne izjavljuje i ne objašnjava tako često ni jedan drugi božanski atribut. **Transcendentna** je utoliko što jednostavno nema usporedbe između Božje svetosti i svetosti svakog drugog bića ili stvari.

- a. BOŽJA SVETOST JE NAJISTAKNUTIJA [latinski: **prae** = prije + **eminere** = isturiti]. Nemoguće je razumjeti Božji karakter bez njegove svetosti. Iznad svega, Bog je svet! Na koji način ovu istinu pokazuje Izaija 6,3 i Otkrivenje 4,8?

 NAPOMENA: Hebrejska književnost koristi ponavljanje kako bi rečeno naglasila. Kada se tri puta naglašava da je Bog svet (to se naziva *trihagion* [grčki: *trís* = triput + *hágios* = svet]), time se naznačuje da je Bog potpuno i beskonačno svet. Ni jedan drugi božanski atribut ne proglašava se s većim naglaskom. U Svetom pismu ne nalazimo da je Bog „ljubav, ljubav, ljubav“ ili da je „milosrdan, milosrdan, milosrdan“; ali čitamo da je „svet, svet, svet“. Svetost je temelj svega Božjeg bića i njegovih djela. Postoji li ijedan Božji atribut koji nikada ne možemo pretjerano naglasiti, onda je to njegova svetost.

b. BOŽJA SVETOST JE TRANSCEDENTNA [latinski: *trans* = preko ili izvan + *scandere* = penjati se]. Božja svetost beskonačno premašuje sve druge. Nitko nije svet poput Gospodina! Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

i. Izlazak 15,11

---

ii. 1. Samuel 2,2

---

iii. Job 15,15

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Ovo ne znači da na nebu postoji grijeh ili iskvarenost, nego se ovime saopćuju dvije velike istine: (1) ništa, pa čak ni samo nebo ili oni koji tamo prebivaju, nisu sveti kao što je Bog svet; i (2) jedino je Božja svetost *intrinzična* ili *inherentna* (tj. unutarnja, svojstvena, urođena njegovoj naravi). Svetost nije tek nešto što Bog odlučuje biti ili činiti; ona je svojstvena njegovu biću – on jest svet. Nasuprot tomu, sva druga bića i stvari (čak i nebo i sveti anđeli na njemu) primaju svoju svetost od Boga. Oni nisu sami po sebi sveti, nego njihova svetost dolazi od Boga kao njegov milosni dar. Kada bi se Bog okrenuo od njih i povukao svoju milost, otpali bi iz svoga svetog stanja u grijeh i iskvarenost.

iv. Izaija 40,25

3. Božja svetost ne znači samo da je on jedinstven među svom tvorevinom, nego i da je odvojen od svega što je grješno. Bog ne može sagriješiti, ne može uživati u grijehu i ne može imati zajedništvo s grijehom. Nemoguće je iskušati Boga ili uprljati njegovu narav. On uvijek ostaje kakav jest – **svet** i **nepokvarljiv**. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. Psalam 5,4

NAPOMENA: Riječ „boravka“ prijevod je hebrejske riječi *gur*, koja doslovno znači „prebivati“. Bog nema ništa sa zlom ili izopačenošću. Nema zajedništvo ni sa čim što je moralno nečisto.

b. Job 34,10

---

c. Izaija 59,1-2

 NAPOMENA: Ovdje se otkriva Božja netrpeljivost prema grijehu. Budući da je Bog svet i pravedan, neplaćeni grijeh uvijek će voditi do odvojenosti između Boga i grješnika. Zato je Bog poslao svoga jedinog Sina da plati dug našega grijeha kako bi mogao imati neprekinuto zajedništvo s nama kroz vjeru (Rim 5,1).

d. Habakuk 1,13a

---

e. Jakovljeva 1,13

 NAPOMENA: Kada kažemo da Bog ne može biti iskušán, to ne znači samo da Bog ima moralnu čvrstinu da se odupre svakoj kušnji na zlo; naprotiv, to znači da se Bog, kada mu se ponudi zlo, nema čemu oduprijeti. Budući da je on inherentno i apsolutno svet, gnuša se na svako zlo i ono mu ni na koji način nije privlačno. Njega zlo ne privlači i nema potrebe da mu se odupire, jer ga u cijelosti i iz dna duše mrzi.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

f. Jakovljeva 1,17

NAPOMENA: Bez obzira koliko dugo promatramo Božju osobu, njegovu Riječ ili njegova djela – čak i pod najstrožim mjerilom svetosti i pravednosti – nećemo pronaći ni najmanju manu. On prebiva u nepristupačnom svjetlu, u kojemu nema ni najmanje sjenke ni zasjenjenja od zla.

g. 1. Ivanova 1,5

---

4. Božja svetost ne znači samo da je on jedinstven među njegovom tvorevinom i da je odvojen od svega što se suprotstavlja njegovoj naravi (tj., od grijeha), nego i da ne može uživati u grijehu. Bog nije neutralan ili ravnodušan u pogledu zla; ono mu je grozota (tj., odvratna stvar koja izaziva mržnju ili gnušanje). Svojom svetom strašću, Bog mrzi sve što je zlo. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. Ponovljeni zakon 25,16

NAPOMENA: Riječ „odvratan“ u ovom odlomku dolazi od hebrejske riječi *toeba*, koja se odnosi na nešto ili nekoga tko je odbojan (tj., uvredljiv), odvratan, gadan ili sramotan. U Psalmu 88,9, ova riječ je prevedena kao „gnusan“.

b. Psalam 5,5-6

 NAPOMENA: Popularnu izreku „Bog voli grješnika ali mrzi grijeh“ moramo protumačiti u svjetlu Psalma 5,6. Bog ne mrzi samo grijeh, nego se njegova mržnja očituje i protiv onih koji ga čine! Kako možemo pomiriti ovu istinu s drugim odlomcima iz Svetoga pisma, koji govore o Božjoj ljubavi prema grješnicima? Premda Bog objavljuje svoj gnjev protiv grješnika (Iv 3,36), on je pokazao svoju ljubav tako što je poslao svoga Sina da umre upravo za one ljude koji zaslužuju samo osudu (Rim 5,8. 10). Bog iskreno voli sve ljude, a ova se ljubav očituje na bezbrojne načine. Međutim, Bog je svet i njegov gnjev (tj., njegovo sveto i pravedno nezadovoljstvo) u konačnici će se očitovati prema svima koji odbacuju spasenje kroz Kristovu pomirbenu žrtvu.

c. Izreke 15,8-9

 NAPOMENA: Riječ „mrska“ u ovom odlomku dolazi od hebrejske riječi *toeba*, kao i gore u Ponovljenom zakonu 25,16.

SEDAMNAESTO POGLAVLJE: NAŠ ODAZIV NA BOŽJU SVETOST

Bog je svet, svet, svet! Premda smo sagriješili protiv njega i učinili sebe grozotom pred njime, nas koji vjerujemo pomirio je sa sobom kroz smrt svoga vlastitog Sina. Spasivši nas, pozvao nas je da budemo njegov poseban narod na zemlji. Kako ćemo živjeti u odgovoru na ovu veliku istinu? Kako ćemo živjeti pred svetim Bogom?

SVETOST JE VAŽNA

Teško da možemo pretjerano naglasiti potrebu da razumijemo važnost Božje svetosti i njezine implikacije za naše živote. Bog je svet, i poziva nas da budemo sveti kao što je on svet (1. Pt 1,15-16).

1. Koliko je važno priznati i razumjeti Božju svetost, u svjetlu Izreka 9,10? Koliko je važno rasti u vlastitoj svetosti?

NAPOMENA: U Izrekama 9,10 učimo najveću istinu predočenu ljudima: Bog je svet i dostojan je našeg svekolikog poštovanja i štovanja. Svaka druga spoznaja i mudrost (znanstvena, filozofska, povijesna, zakonska, itd.) bezvrijedni su u usporedbi s ispravnim razumijevanjem ove istine.

2. Koliko je važno rasti u osobnoj svetosti, u svjetlu Hebrejima 12,14?

NAPOMENA: Riječ „posvećenje“ dolazi od grčke riječi *hagiasmós*, koju možemo prevesti i kao „svetost“. Prema Svetom pismu, potpunu svetost koja je potrebna kako bismo vidjeli Gospodina ili bili u njegovu prisustvu čovjek ne može zavrijediti vlastitim zaslugama, nego jedino kroz vjeru u Isusa Krista i kroz njegovu smrt na križu. Iz toga razloga, autor poslanice Hebrejima dodaje: „On [tj., Isus] je uistinu jednim jedinim prinosom učinio zauvijek savršenim one koje posvećuje“ (Heb 10,14). Međutim, u Hebrejima 12,14 saopćava se istina da će svi koji su uistinu bili „učinjani savršenima“ ili „posvećenima“ Kristovom krvlju, ujedno u svojim životima težiti

NAŠ ODAZIV NA BOŽJU SVETOST

da budu sveti. Pred Bogom nismo pravedni zbog naše težnje za svetošću. Naprotiv, spasenje po milosti kroz vjeru vodi nas do težnje za svetošću.

3. Što Bog čini kako bi zajamčio da će sva njegova djeca imati udio u njegovoj svetosti (tj. postati sveti kao što je on svet), u svjetlu Hebrejima 12,5-11?

NAPOMENA: Moramo biti svjesni nekoliko važnih istina o stezi Božje djece. (1) Božja stega je izraz njegove ljubavi i uvijek je usmjerena prema vjernikovu dobru. (2) Božja stega nema svrhu osvete; njezina je svrha zaštititi nas, učiniti nas zrelijima i oblikovati nas u Kristov lik. (3) Božja stega može se pojaviti u vjernikovu životu kao posljedica grijeha. U takvim slučajevima, svrha je ispraviti ga, dokazati mu opasnosti grijeha i poučiti ga poštivanju Boga. (4) Božja stega može se pojaviti i u životu najzrelijeg i najpobožnijeg vjernika. U takvim slučajevima, ona služi kako bi ga povela do većih visina sličnosti s Kristom. (5) Božja stega može biti izrazito bolna, ali poslije donosi plod veće pravednosti i svetosti. (6) Božja stega u našim životima dokaz je da smo njegova djeca. Nedostatak stega dokaz je da nismo. (7) Božji veliki cilj za naš sadašnji život nije materijalni prosperitet, udobnost, pa čak ni zdravlje, nego dioništvo u njegovoj svetosti.

NAŠ ODAZIV NA BOŽJU SVETOST

Bog je svet, svet, svet! U svjetlu ove veličanstvene istine, moramo se pitati: „Kako onda trebamo živjeti?“ U nastavku ćemo proučiti najvažnije odazive na Božju svetost koje nam preporučuju pisci Biblije. Moramo imati na umu da proučavanje Božjih atributa ne smije biti samo intelektualna težnja, nego da mora uvelike utjecati na našu doksologiju (tj., štovanje) i našu praksu (tj., djela ili ponašanje).

POŠTOVANJE I POBOŽAN STRAH

1. U Psalmu 96,9 nalazimo jednu od najljepših zapovijedi u cijelom Svetom pismu u pogledu vjernikove odgovornosti pred Gospodinom. Sažmite značenje ovoga stiha vlastitim riječima.

NAPOMENA: Riječ „sjaju“ dolazi od hebrejske riječi *hadarah*, koju bismo mogli prevesti i kao „ljepota“ ili „veličanstvo“. Isti izraz nalazimo u Psalmu 96,9; 110,3; 1. Ljetopisa 16,29 i 2. Ljetopisa 20,21. Tumači se ne mogu složiti oko toga govori li psalmist o Božjoj svetosti ili o svetosti onoga koji štuje. U slučaju da se radi o Božjoj, onda nas psalmist poziva da štujemo Boga zbog ljepote njegove svetosti. Ukoliko se radi o potonjem, onda nas psalmist poziva da dođemo pred Boga sa čistim srcem i svetim životom. To je prava ljepota u Božjim očima. Psalmist nas ne poziva na strepnju zato što je Bog hirovit ili nevjerodostojan, nego zbog beskrajne veličine njegove svetosti i moći.

2. U Izaiji 6,2-3 dobivamo uvid u samo Božje prijestolje. Što možemo naučiti iz ovoga prikaza nebeskog štovanja?

NAPOMENA: Sveto pismo nam ne otkriva puno o anđeoskim stvorenjima koje naziva „serafima“. Međutim, zbog njihove blizine Božjem prijestolju, logično je pretpostaviti da su to u pogledu svetosti i moći možda najveća od svih stvorenja. Međutim, u Božjoj prisutnosti oni mogu samo pognuti svoje glave i štovati ga. Mnogo je različitih mišljenja o simbolici njihovih krila. Moguće je da ona pokrivaju njihova lica iz poštovanja ili zato što je čak i njima previše bolno gledati Božju slavu. Svoje noge pokrivaju u poniznosti jer prepoznaju da su samo stvorenja i da jedino Gospodin je Bog.

3. U Izaiji 8,13 nalazimo tri dužnosti koje vjernik ima u svome odnosu prema Gospodinu. Pročitajte ovaj tekst i pronađite te dužnosti ispunjavanjem praznina.
- a. Trebamo ga smatrati S_____. Izraz „nek vam svet bude“ dolazi od samo jedne hebrejske riječi, *kadaš*, koja doslovno znači „odvojiti ili posvetiti“. Trebamo Boga odvojiti u našim srcima kao onoga koji se razlikuje od svih drugih osoba i stvari. On treba imati prvo mjesto u našim životima, tako da mu ne konkurira ni jedna druga želja ili odanost.
- b. Trebamo ga se B_____. Riječ „bojte“ dolazi od hebrejske riječi *morah*, koja znači strah, užas, poštovanje ili divljenje. Strah i užas često se povezuju uz nepravednost ili pokvarenost. Zlo i zli ljudi utjeruju nam strah. Međutim, kada se ova riječ koristi za Boga, radi se o strahu koji dolazi od njegova beskrajnog veličanstva, ljepote, svetosti, pravednosti i moći.

NAŠ ODAZIV NA BOŽJU SVETOST

- c. On će biti naš S_____. Riječ „strah“ dolazi od hebrejske riječi *arac*, koja znači „uzrokovati užas, šok, stravu ili divljenje“. Iz konteksta (s. 12) vidimo da Bog poziva svoj narod da se ne boji ljudi, jer bi u protivnom kompromitirali svoju vjeru. Naprotiv, trebaju se bojati njega i slijediti ga svim svojim srcem. Tada će on biti svetište svom narodu i zaštitit će ih od njihovih neprijatelja (s. 14).
4. Habakuk 2,20 i Propovjednik 5,1-2 dva su važna teksta koja nam predočuju s kakvim poštovanjem trebamo pristupati Bogu u molitvi ili štovanju. Sažmite značenja oba teksta, te objasnite kako ćete istine koje oni prenose primijeniti na vlastite živote.

NAPOMENA: Smisao ovih tekstova nije obeshrabriti molitvu ili štovanje. Isto tako, Bog ne želi da se toliko bojimo da ne kažemo nešto krivo, da nas to paralizira tako da ne možemo moliti ili štovati. Oba teksta jednostavno kazuju potrebu za biblijski preporučenim poštovanjem ili strahom kod pristupanja Bogu. Naše pouzdanje treba dolaziti iz činjenice da je Bog naš Otac, ali trebamo imati na umu i to da je naš Otac Bog. Kada mu se molimo ili ga štujemo, pristupamo „Kralju vjekova, besmrtnomu, nevidljivomu, jedinomu Bogu, čast i slava u vijeke vjekova“ (1. Tim 1,17).

ŠTOVANJE, RAZDRAGANOST I ZAHVALNOST

1. Što nas naredni tekstovi potiču da činimo kao odaziv na Božju svetost? Kako možemo primijeniti ove poticaje u svakidašnjem životu?

a. Psalam 30,5

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

b. Psalam 97,12

---

c. Psalam 99,3. 5. 9

NAPOMENA: Božja sveta gora (s. 9) odnosi se na grad Jeruzalem (Ps 43,3; 48,3; 87,1). Pod Starim savezom, to je bilo mjesto određeno za Božji hram. Ovo se više ne odnosi na vjernike. Kao što je Isus rekao Samarjanki: „dolazi čas kad se nećete klanjati Ocu ni na ovoj gori ni u Jeruzalemu. ... Ali dolazi čas – i već je tu – kad će se pravi klanjaoci klanjati Ocu u duhu i istini, jer Otac takve klanjaoce želi“ (Iv 4,21-23). Božje podnožje (s. 5) također se vjerojatno odnosi na Jeruzalem (1. Ljet 28,2) ili na cijelu zemlju. U Izaiji 66,1, Bog obznanjuje: Nebesa su moje prijestolje, a zemlja podnožje nogama! Kakvu kuću da mi sagradite, i gdje da bude mjesto mog prebivališta?“

d. Izaija 12,6

---

2. U Otkrivenju 15,3-4, zapisana je pjesma Mojsijeva i Janjeta. Koje razloge daje ova pjesma zašto svi ljudi trebaju štovati Boga? Kako, kao vjernici, ovo možemo primijeniti na vlastite živote?

SVETOST I POSLUŠNOST

1. U Levitskom zakoniku 20,26, nalazimo jednu od najosnovnijih istina o vjernikovu odnosu s Bogom. Što je Bog učinio za nas, te kako ćemo se odazvati tomu?

NAPOMENA: Bog nas je odvojio od drugih ljudi na zemlji da mu pripadamo. Trebamo se odazvati tako što ćemo se odvojiti od svega što njemu nije po volji i predano ga štovati i služiti mu.

2. Levitski zakonik 22,31-33, još dublje nam objavljuje iste istine koje smo otkrili u Levitskom zakoniku 20,26. Što je Bog učinio za nas, i kako ćemo se tomu odazvati?

NAPOMENA: Riječ „posvećujem“ dolazi od hebrejske riječi *kudaš*, koja znači „odvojiti ili posvetiti“. Bog nas je posvetio da budemo njegov poseban narod. Trebamo posvetiti Gospodina (tj., odvojiti ga iznad svega drugog) tako što ćemo vršiti njegove zapovijedi. Riječ „oskrvrnjajte“ dolazi od hebrejske riječi *khalal*, koja znači „onečistiti ili zagaditi“. Prekršiti Božje zapovijedi znači oskrvniti njegovo ime. Temelj Božjega vlasništva nad Izraelom i razlog zašto bi ga Izrael trebao častiti, nalazi se u činjenici da ih je otkupio od egipatskog ropstva. Koliko ga više trebamo častiti mi, koje je Bog otkupio od ropstva grijehu krvlju vlastitoga Sina?

3. Važno je razumjeti da poziv na svetost nije samo starozavjetna ideja ili standard, nego da ju nalazimo diljem Novoga zavjeta. Zapišite svoje misli o narednim tekstovima. Kako se trebamo odazvati Božjoj svetosti?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

a. 2. Korinćanima 6,16-18

---

b. 2. Korinćanima 7,1

NAPOMENA: Riječ „tjelesno“ dolazi od grčke riječi *sárks*, koja se u ovom kontekstu vjerojatno odnosi na naša fizička tijela. Izraz „tjelesno i duševno“ odnosi se na cjelovitost našega bića. Trebamo težiti da se očistimo od svake vrste grijeha u svakom području života – u mislima, stavovima, riječima i djelima. Izraz „privedimo savršenstvu“ prijevod je grčkoga glagola *epiteléō*, koji znači „dovršiti ili postići“. Izraz „privedimo savršenstvu svoju svetost“ odnosi se na naš rast u osobnom posvećenju. U negativnom smislu, čistimo se od grijeha koji nas prlja. U pozitivnom, težimo ka većoj svetosti ili skladu s Bogom. Motivaciju za to ne primamo samo od ljubavi koju je Bog očitovao u našem otkupljenju, nego i u našem strahu ili poštovanju prema Bogu.

c. 1. Petrova 1,14-17

OSAMNAESTO POGLAVLJE: BOG JE PRAVEDAN

ZNAČENJE RIJEČI „PRAVEDAN“

Riječ „pravedan“ prijevod je hebrejske riječi *caddik* i odgovarajuće grčke riječi *díkaios*. Oba izraza označavaju Božju pravednost, ispravnost, odnosno njegovu moralnu izvrsnost. Prema Svetom pismu, Bog je potpuno pravedno Biće i uvijek djeluje savršeno dosljedno svome biću. Ne postoji ništa pogrešno ili netočno u pogledu Božje naravi i njegovih djela. On nikada neće „biti“ niti „učiniti“ ništa što bi opravdalo bilo kakvu optužbu da je nepravedan. Njegova djela, njegove odluke i njegovi sudovi potpuno su savršeni. Onoga dana kada Bog bude sudio svim ljudima po njihovim djelima, čak će i osuđeni pognuti svoje glave i reći da je Bog u pravu!

BOŽJA PRAVEDNOST

Važno je razumjeti da je Božja pravednost *intrinzična* ili *inherentna* (tj., unutarnja, svojstvena, urođena njegovoj naravi). Pravednost nije tek nešto što Bog odlučuje biti ili činiti; ona je svojstvena njegovoj naravi – on *jest* pravedan. Kako bi Bog postao nepravedan, trebao bi prestati biti Bogom. Kako bi mogao učiniti nešto nepravedno, Bog bi trebao zanijekati vlastitu narav. Ovo je predivna istina koja nadahnjuje veliko pouzdanje u Boga.

1. U Svetom pismu ime osobe je iznimno važno, jer saopćava nešto o njoj. Kojim imenom Psalam 7,10 naziva Boga?

a. P_____ Bog (Ps 7,10).

b. Što nam to ime govori o Božjoj osobi i njegovim djelima?

NAPOMENA: Unatoč tomu što se ponavljamo, ovaj stih saopćava važnu istinu da Bog *jest* pravedan. Prema tome, sve njegove odluke, riječi i djela savršeno su pravedne i dostojne potpuna pouzdanja.

2. U narednim stihovima nalazimo veoma važne izjave u Svetom pismu u pogledu Božje pravednosti i pravednosti njegovih djela. Sažmite svaki tekst vlastitim riječima. Upamtite: Božja pravedna narav i pravednost njegovih djela i sudova izravno su povezani. Bog *čini* što je pravedno i *sudi* pravedno zato što Bog *jest* pravedan.

a. Ponovljeni zakon 32,4

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

---

b. Job 36,22-24

---

c. Psalam 36,7

NAPOMENA: Metafore su jasne. Božja pravednost je veća od najviših planina i dublja od najdublje mora.

d. Psalam 89,15; 97,2

---

e. Psalam 119,142

NAPOMENA: Ovdje vidimo dvije velike istine. Prvo, Božja pravednost je nepromjenjiva – vječna je i neizmjenjiva. On će uvijek biti pravedan i potpuno vjerodostojan. Drugo, vjerodostojnost Božje riječi temelji se na pravednosti njegova karaktera. Znamo da Riječ jest istina zato što znamo da njezin Autor jest pravedan.

f. Jeremija 9,24

---

3. Važno je razumjeti da je Božja pravičnost (poput njegove svetosti) *transcendentna* [latinski: *trans* = preko ili iznad + *scandere* = penjati se]. Božja pravednost beskonačno nadmašuje sva druga bića. Nema nikoga tko je pravedan kao Gospodin. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. Izaija 5,16

NAPOMENA: Ovaj odlomak iz Svetoga pisma pokazuje da će se Sveti Bog pokazati odvojenim ili različitim od svih drugih kroz svoju pravednost. Božja svetost (tj. odvojenost, različitost od tvorevine) najjasnije očituju njegova pravedna djela. Nitko nije svet niti pravedan kao Gospodin.

b. Izaija 45,21

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

4. Važno je razumjeti da se Božja pravednost, baš kao i njegova svetost, očituju u njegovu stavu prema ljudskim i anđeoskim djelima. Bog nije moralno neutralan ili ravnodušan; on voli pravednost i mrzi svaku nepravednost. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. Psalam 7,12-13

---

b. Psalam 11,7

NAPOMENA: Oba gornja teksta pokazuju veliku potrebu svakoga čovjeka za Kristom i njegovim djelom na Golgoti. Bog je savršeno pravedan, i sudit će svima koji nisu dorasli njegovu standardu. Jedino je Krist živio savršenim životom kojim mi nismo bili u stanju živjeti, a zatim je ponio naš grijeh i pretrpio Božji gnjev opisan u Psalmu 7,12-13. Psalam 11,7 obznanjuje da će samo pravedni gledati lice Božje. Takva pravednost jedino je moguća kroz vjeru u Kristovo djelo i njegovu osobu. U 2. Korinćanima 5,21, apostol Pavao piše: „Njega koji je bio bez ikakva grijeha Bog učini mjesto nas grijehom, da mi u njemu postanemo pravednošću Božjom.“

5. Božja pravednost jamči da Bog ne može učiniti ništa loše. On će vladati nad svojom tvorevinom bez hirovitosti, pristranosti ili nepravde. Ovo je velika utjeha vjerniku, koji se pouzdaje u Boga. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. 2. Ljetopisi 19,7

---

b. Job 8,3; 36,23

---

c. Psalam 9,8-9

DEVETNAESTO POGLAVLJE: NAŠ ODAZIV NA BOŽJU PRAVEDNOST

Savršena je pravednost Božja, baš kao i sva djela njegova. Kako onda trebamo živjeti u skladu s ovom veličanstvenom istinom? Trebamo se bojati Gospodina i živjeti pravedno pred njime; trebamo se u životu silno pouzdati u njegovu providnost; trebamo ga predano štovati i moliti mu se; konačno, trebamo drugima naviještati njegovu pravednost.

TREBAMO ŽIVJETI PRAVEDNO PRED BOGOM

1. U 1. Ivanovoj 2,29 i 3,7 nalazimo temeljnu istinu kršćanskoga života. Koji je jedan od najvećih dokaza da smo zbilja djeca Božja, u svjetlu ova dva teksta?

NAPOMENA: „Činiti što je pravedno“ znači živjeti prema mjerilu Božje pravednosti – živjeti na način koji se prilagođava njegovoj naravi i volji. Važno je razumjeti da naš pravedan položaj pred Bogom ne zadobivamo čineći što je pravedno, nego je pravedan život dokaz da smo zbilja nanovo rođeni. Iskreni kršćanin nije bezgrješan, ali niti neće živjeti sve dane svoga života u grijehu i pobuni. Ispovijeda li osoba kršćanstvo, ali život joj je obilježen nepopustljivim neposluhom prema Božjoj riječi – bez pokajanja ili božanske stege – njezino ispovijedanje vjere sigurno nije autentično.

2. U Efežanima 4,22-24, Sveto pismo nam iznosi način na koji možemo živjeti pravedno pred Bogom. Pročitajte tekst onoliko puta koliko je potrebno da upoznate njegov sadržaj, a zatim napravite naredni zadatak.
  - a. Trebamo S_____ i O_____ staroga čovjeka (s. 22). U ovom kontekstu, „stari čovjek“ se odnosi na osobu koja smo bili te na grješni stil života kojim smo živjeli prije obraćenja. Budući da smo zbilja postali nova stvorenja u Kristu (2. Kor 5,17), trebamo i možemo odložiti grješna djela osobe koja smo nekoć bili.
  - b. Trebamo se O_____ duhom u kojem M_____ (s. 23). Ova obnova uma postiže se silom Svetoga Duha koji djeluje kroz Riječ. U Rimljanima 12,2 nalazimo sličan poticaj: „Nemojte se prilagođivati ovom svijetu! Naprotiv, preobličavajte se obnovom svoga uma.“ Što više obnavljamo svoj um putem Svetoga pisma i što više njegujemo Kristov um,

NAŠ ODAZIV NA BOŽJU PRAVEDNOST

vjerojatnije je da ćemo odlagati staroga čovjeka s njegovim grješnim navikama i oblačiti novoga čovjeka koji odražava Božju pravednost i svetost.

- c. Trebamo O_____ novoga čovjeka (s. 24). Nakon što smo odložili staroga čovjeka s njegovim grješnim djelima, trebamo obući u djela koja su u skladu s našim novim životom Božje djece, njegovati ih i uresiti se njima.
- d. Čiju sličnost odražava taj novi čovjek, u svjetlu s. 24? Opišite tu sličnost.

NAPOMENA: Božji karakter je obrazac prema kojemu sada moramo živjeti – životom protkanim pravednošću i svetošću, koji se utemelje na spoznaji i pokornosti istini, te iz njih proistječu.

TREBAMO SE U ŽIVOTU SILNO POUZDAVATI U BOGA

1. Apsolutna Božja pravednost jedan je od najvećih poticaja da se pouzdajemo u njega, čak i usred kušnji i nevolja. Budući da je Bog pravedan, živote trebamo povjeriti svakoj njegovoj riječi i djelu. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

- a. Psalam 92,16

NAPOMENA: U Svetomu pismu, riječi „hrid“ ili „stijena“ često se koriste za Boga (Pnz 32,4; Ps 18,3; 94,22). U takvim slučajevima, one označavaju vjerodostojnost, postojanost i snagu. Bog je takav svome narodu zato što je „vjeran i bez zloće, pravedan je on i pravičan“ (Pnz 32,4).

- b. Izaija 41,10

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

---

2. Božja pravednost, koja nas vodi da se pouzdamo u njega, ujedno je temelj molitve i poticaj da se molimo. Što nas naredni tekstovi iz Staroga i Novoga zavjeta uče o ovoj istini.

a. Psalam 145,17-19

---

b. Luka 18,7-8

NAPOMENA: Pitanje „Ali, hoće li Sin Čovječji, kada dođe, naći pouzdanja na zemlji?“ je važno. Ono dokazuje da su ustrajnost u vjeri i molitvi nužni za prisvajanje njegovih obećanja.

TREBAMO U ŽIVOTU ŠTOVATI BOGA

1. U Psalmu 96,11-13, nalazimo jedan od najsnažnijih biblijskih poticaja na štovanje Gospodina. Kako bismo se trebali odazvati na Božju pravednost, u svjetlu ovoga teksta?

---

2. U Otkrivenju 15,3-4 nalazimo poticaj koji jako nalikuje onomu u Psalmu 96,11-13. Kako bismo se trebali odazvati na Božju pravednost, u svjetlu ovoga teksta?

NAŠ ODAZIV NA BOŽJU PRAVEDNOST

TREBAMO DRUGIMA NAVIJEŠTATI BOŽJU PRAVEDNOST

1. Prema Svetom pismu, ne samo da trebamo živjeti pravedno pred Bogom, pouzdati se u njegovu pravednost i štovati ga zbog njegovih pravednih djela, nego trebamo i naviještati njegovu pravednost svim ljudima, i onima daleko i onima blizu. Što nas naredni tekstovi uče o ovoj istini? Kako trebamo primijeniti ove istine na naše živote?

- a. Psalam 40,10

- b. Psalam 71,15-16

 NAPOMENA: Suočavamo se s dvije velike istine. Prvo, premda ne razumijemo u potpunosti ukupnost Božjih pravednih djela, to nas ne sprječava govoriti drugima što znamo. Drugo, trebamo uzdizati Božja pravedna djela, a ne naša vlastita. Kao što je rekao psalmist: „Ne nama, o Jahve, ne nama, već svom imenu slavu daj“ (Ps 115,1).

- c. Psalam 145,6-7

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

d. Jeremija 9,22-23

NAPOMENA: Kao što smo naučili u Psalmu 71,15-16, ne trebamo se hvaliti vlastitom pravednošću ili stvarima koje smo učinili, nego se trebamo hvaliti Božjom pravednošću i njegovim pravednim djelima na zemlji.

2. Koja je iznimno važna svrha koju Bog ima za novozavjetnu Crkvu i za vjernika kao pojedinca, prema 1. Petrovoj 2,9-10? Kako nam je živjeti u svjetlu ove istine?

NAPOMENA: Smješteni smo na zemlju da svim ljudima naviještamo Božje moralne vrline. To činimo svojim svjedočanstvom, poučavanjem Božje riječi i životom koji očituje njegovu silu. To nije samo obveza, nego i velik privilegij.

DVADESETO POGLAVLJE: BOG JE STVARAN

BOŽJI INTEGRITET

Riječ „integritet“ dolazi od latinske riječi *integer*, koja se odnosi na bilo što potpuno ili cjelovito. Kada se koristi za Boga, riječ znači da je Božji karakter cjelovit, besprijekoran ili neokrnjen. Ovo su tri riječi koje možemo koristiti za opis Božjeg integriteta: (1) Bog je *stvaran* – on je pravi Bog, nije krivotvorina, izmišljotina niti imitacija; (2) Bog je *istinit* – djeluje i govori isključivo unutar područja istine, a laž je protivna njegovoj naravi; i (3) Bog je *vjeran* – uvijek ispunjava sva svoja obećanja.

BOG JE STVARAN ILI NEPATVOREN

U Svetom pismu riječi „stvaran“ ili „pravi“ prijevod su hebrejske riječi *‘emet* i grčke riječi *alēthinós*. Obje riječi označavaju ne samo Božju istinitost nego i njegovu autentičnost. Bog je nepatvoren ili stvaran. On je točno onakav kakvim se otkriva. On nije krivotvoren, lažan, izmišljen, niti je puka imitacija. On je jedini pravi i živi Bog – različit od idola stvorenih ljudskom rukom i od lažnih bogova koji se rađaju u izopačenoj ljudskoj mašti.

1. U Svetom pismu ime osobe je obično sredstvo putem kojega se otkriva njezin karakter. Koja se imena pripisuju Bogu u narednim odlomcima iz Svetoga pisma? Što nam ona otkrivaju o Božjoj autentičnosti? Zapišite vlastite misli.

a. A Jahve je P_____ Bog, Ž_____ je on Bog i Kralj vječni (Jr 10,10).

 NAPOMENA: Riječ „pravi“ dolazi od hebrejske riječi *‘emet*. Ona ne znači samo da je Bog stvaran, nego i da je vjeran. Pridjev „živi“ prijevod je hebrejske riječi *khaj* i često se koristi kako bi se napravio kontrast između pravoga Boga i neživih idola.

b. J_____ P_____ Bog (Iv 17,3).

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Isus koristi dva snažna pridjeva kako bi pokazao Božju autentičnost. On je uistinu Bog i on je jedini pravi Bog. Važno je zapaziti da Isus ne niječe vlastitu božansku narav; naprotiv, govori kao Posrednik između Boga i čovjeka. Činjenica da Isus stavlja sebe u povezani odnos s Ocem i obznanjuje da je svrha vječnoga života upoznati i njega samoga, dokaz je njegova božanstva. Da Isus nije Bog, takvo bi izražavanje bilo posve neprikladno – čak bogohulno.

c. Ž_____ i P_____ Bog (1. Sol 1,9).

---

d. S_____ i P_____ Vrhovnik (Otk 6,10).

---

2. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o Božjoj jedinstvenosti i autentičnosti? Postoji li uz Boga Svetoga pisma nekakav drugi stvarni i živi Bog?

a. 2. Samuel 7,22

---

b. 1. Kraljevima 8,60

NAPOMENA: Ova izjava javlja se u Salomonovu blagoslovu nakon njegove molitve za novoizgrađeni hram. Ona pokazuje pravi motiv Salomonove molitve da Bog blagoslovi svoj narod – kako bi svi narodi na zemlji spoznali da je Jahve Bog i da drugoga nema.

c. Izaija 46,9

---

3. Kako bismo uistinu razumjeli značaj i važnost istine koju smo naučili, moramo uzeti u obzir odlomke iz Svetoga pisma koji uspoređuju živoga Boga s neživim idolima i lažnim bogovima koje su izmislili ljudi. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o Božjoj jedinstvenosti i autentičnosti u usporedbi s lažnim bogovima i neživim idolima?

a. Psalam 115,3-9

---

b. Izaija 46,5-10

---

4. U Jeremiji 10,3-16 nalazimo izvrsnu usporedbu između jedinoga pravoga i živoga Boga i beživotnih idola i lažnih bogova koje su izmislili ljudi. Pročitajte tekst dok se dobro ne upoznate s njegovim sadržajem, a onda napravite sljedeći zadatak.
- a. Kako ovaj odlomak opisuje beživotne idole i lažne bogove ljudske mašte?
- i. Idoli su puka N_____ / I_____ (s. 3. 8). Obje riječi prijevod su hebrejske riječi *hebel*, koja doslovno znači „para“ ili „dah“. Dakle, riječ označava taštinu ili obmanu. Idoli su takvi zato što su navodno moćna božanska bića, a zapravo niti ne postoje.
  - ii. Idoli su tek D_____ posječeno u šumi (s. 3. 8). Čovjek koji štuje idol štuje mrtvo drvo. Kruna Božjega stvaranja svedena je na štovanje mrtve biljke koja nema razum.
  - iii. Idoli su tek D_____ ljudskih ruku – tesara sa svojim alatom (s. 3. 9). Ljudi odbijaju štovati Boga koji ih je stvorio i, umjesto toga, štuju bogove koje su sami načinili (Rim 1,21-23).
  - iv. Idoli su tek ukrasi od S_____ i Z_____ (s. 4. 9). Idol nije ništa drugo doli komad drveta, u potpunosti lišen bilo kakve unutarnje ljepote. Zato ga je potrebno izvana ukrasiti i uljepšati. Božja ljepota i njegovo veličanstvo nisu glazura; oni su mu intrinzični ili svojstveni. Sjaje iz njegova bića.
  - v. Idoli se učvršćuju čavlama kako se ne bi K_____ (s. 4). Riječ „klimati se“ dolazi od hebrejske riječi *puk*, koja znači „teturati se, njihati se ili klimati se prema padu“. Idoli se klimaju i padaju uz najmanje guranje, ali jedini pravi Bog podržava cijeli svemir svojom silnom Riječju (Heb 1,3).
  - vi. Idoli su poput ptičja S_____ u vrtu (s. 5). Strašilo se obično radilo od slame ili palminog lišća. Bila su suha, lomljiva i beživotna – patetična replika ili prazna karikatura čovjeka, koja je mogla prevariti tek najlakovjornije niže životinje. Ukoliko strašilo tako loše predstavlja čovjeka, kako onda može idol predstavljati Boga?
  - vii. Idoli ne znaju G_____, treba ih N_____, jer ne umiju hodati (s. 5). Idoli su nijemi i hromi. Čak se i zli ljudi mogu hvaliti snagom koju ne posjeduju, ali idoli se ne mogu čak ni bezrazložno hvaliti. Činjenica da idole treba nositi pokazuje njihovu nemoć i beskorisnost. Pravi Bog nosi svoj narod. U Ponovljenom zakonu 1,31, Mojsije je obznanio: „Jahve, Bog tvoj, cijeloga puta što ste ga prevalili dok ste stigli do ovoga mjesta, nosio (te) kao što čovjek nosi svoga sinčića“ (vidi još Pnz 32,11).
  - viii. Idoli ne mogu Z_____ činiti, ali ni D_____ (s. 5). Idola se stoga ne treba ni bojati zbog kazne koju se njihovi štovatelji boje da će im nanijeti ni obožavati ih i zahvaljivati im za dobra koja im se pogrešno pripisuju.
  - ix. Idoli su V_____ i nema u njima D_____ (s. 14; nasb: „daha“). Riječ „varka“ prijevod je hebrejske riječi *šeker*, koja još znači „prijevara, razočaranje, neistina ili laž“. Idol koji nema daha ili duha ne može ljudima dati život. No, pravi i živi Bog daje život i dah svima (Job 33,4; 34,14-15). Stoga, sve što god diše treba slaviti Jahvu (Ps 150,6).

x. Idoli su I_____ (s. 15). Riječ je prijevod hebrejske riječi **hebel**, koja doslovno znači „para“ ili „dah“. Dakle, označava nešto što je uzaludna ili bezvrijedna obmana.

xi. Idoli su S_____ T_____ koje će propasti u dan Božje kazne (s. 15). Riječ „smiješne“ prijevod je hebrejske riječi **tatuim**. Dva su moguća značenja: (1) Idoli su tek predmeti kojima se treba izrugivati (net) ili (2) oni su obmana onima koji se pouzdaju u njih (esv). Obje ideje su istinite.

b. Kako ovaj odlomak opisuje idolopoklonike (odnosno, one koji se pouzdaju u idole i štiju ih)?

i. Osmi stih (NASB: „Oni su i glupi i ludi; pouka idola samo je drvo!“)

 NAPOMENA: Riječ „glupi“ (NASB) dolazi od hebrejske riječi **baar**, koja se može prevesti i kao „životinjski“ ili „bezumni“. Riječ „ludi“ (NASB) dolazi od hebrejske riječi **kasal**, koja se može prevesti i kao „glupi“. Obje riječi uvredljivo ali istinito opisuju ljude koji štiju, služe i brinu se za beživotne idole koje su izradili vlastitim rukama.

ii. Četrnaesti stih

 NAPOMENA: Izraz „pamet stane“ prijevod je hebrejske riječi **baar** (vidi definiciju gore). Oni koji štiju idole nemaju znanja, lišeni su spoznaje ili daleko su od znanja. Ne poznaju istinu i imaju jako malen uvid u stvarnost.

c. Kako sljedeći stihovi opisuju pravoga i živog Boga Svetoga pisma? Kako ga uspoređuju s idolima i lažnim bogovima ljudske mašte?

i. Stihovi 6-7

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

ii. Deseti stih

---

iii. Stihovi 12-13

---

5. Kako trebamo živjeti u svjetlu onoga što smo naučili o slavi jedinoga pravog Boga i o ispraznosti glupih idola i lažnih bogova? Što nas uče naredni stihovi?

a. Izlazak 20,3; 23,13

---

b. Izlazak 20,4-5. 23; Levitski zakonik 19,4

---

c. 1. Solunjanima 1,9

---

d. 1. Ivanova 5,20-21

6. Iznimno je važno da razumijemo da idolopoklonstvo može poprimiti mnoge oblike. Dajemo li prednost bilo kome ili bilo čemu prije Boga, krivi smo za idolopoklonstvo. Radosti i užitci ovoga svijeta, karijera, služba, hobiji, a posebice mi sami, neki su od češćih idola koje nalazimo među ljudima. Razmislite o ovoj istini u stavu molitve, a zatim odgovorite na naredna pitanja. Što vam je srcu najmilije? Što zaokuplja vaše misli? Razmišljate li najviše o Božjim vrlinama i njegovoj slavi, o čašćenju Boga u svojoj obitelji, o vršenju Božje volje na poslu? Ili, razmišljate li najviše o sebi, uspjehu, imovini, zabavi, hobijima i drugim stvarima na ovome svijetu? Nismo li svi u nekom obliku ili mjeri krivi za idolopoklonstvo? Ne trebamo li se pokajati i tražiti Božje milosrđe i njegovu milost?

DVADESET PRVO POGLAVLJE: BOG JE ISTINIT

Nakon što smo razmišljali o Božjoj autentičnosti, sada ćemo okrenuti pažnju prema njegovoj istinitosti. Bog je točno onakav kakvim se objavljuje (tj., stvaran je); uz to, sve je točno onako kako on kaže (tj. istinit je). Bog djeluje i govori isključivo unutar područja istine. Njegovo je znanje savršeno, i zato nikada nije u zabludi. Njegov je karakter svet i pravedan; stoga ne može lagati ni iskrivljavati istinu. Bog jednostavno ne može nešto krivo predstavljati ili lagati. Ova istina njeguje u nama najveće pouzdanje u Boga i njegovu Riječ!

1. U Svetom pismu ime osobe je obično sredstvo kojim se otkriva karakter neke osobe. Koja se imena i atributi pripisuju Bogu u narednim odlomcima iz Svetoga pisma?
  - a. Bog V_____ (Iz 65,16; Ps 31,6). U Izaiji 65,16 riječ „vjernim“ (NASB: „istine“) prijevod je hebrejske riječi **amen**. Doslovno, on je Bog amena – Bog koji kaže „amen“ (tj., „tako neka bude“) svim svojim obećanjima. U Psalmu 31,6, riječ „vjerni“ (NASB: „istine“) prijevod je hebrejske riječi **emeth**, koja označava vjernost.
  - b. Bog je I_____ (Iv 3,33). Ova riječ dolazi od grčke riječi **alēthēs**, koja može značiti ili da je Bog stvaran, tj., nepatvoren, ili da je Bog istinit. Kontekst više ukazuje prema potonjem.
  - c. Sažmite što nam ova imena otkrivaju o Božjoj istinitosti vlastitim riječima. Kako to utječe na naš život?

---

2. Što nas Brojevi 23,19 i 1. Samuel 15,29 poučavaju o Božjoj istinitosti?

NAPOMENA: Bog nikada ne laže, ne kaje se niti mijenja svoje naume. On nije poput ljudi, koji stalno mijenjaju mišljenje, često griješe i iskrivljuju istinu. Bog je stvaran i njegova riječ je postojana (tj., ne mijenja se i ne može se promijeniti) istina.

3. Božja istinitost ima puno velikih implikacija, ali jedna je od najvažnijih da se možemo pouzdati u njega i u svako njegovo obećanje. Što nas sljedeće izjave uče o ovoj istini?

- a. Bog N_____ N_____ laže (Tit 1,2). Bog nikada ne laže zato što ne može učiniti ništa što se suprotstavlja njegovoj svetoj i pravednoj naravi.
- b. Bog N_____ može P_____ (Heb 6,18). Riječ „ne može“ dolazi od grčke riječi **adúnatos** [**a** = negacija, **ne** + **dunatos** = **snažan, moćan, silan**], koju možemo prevesti i kao „nemoguće mu je“ ili „nemoćan je“.
- c. Kako gornji odlomci iz Svetoga pisma utječu na naš život? Kako trebamo živjeti u svjetlu tih stihova?

---

4. Naš Bog je Bog istine. Stoga se ne trebamo čuditi što su njegova djela i riječi istinite. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovom načelu?

- a. Božja D_____ su istina (Dn 4,34). Riječ „istina“ dolazi od hebrejske riječi **kešot**, „istina“. Poniženi kralj Nabukodonozor prepoznao je da su Božja djela istina – čak i njegovi sudovi.
- b. D_____ Božjih R_____ su V_____ (Ps 111,7). Riječ „vjernost“ prijevod je hebrejske riječi **emeth**, koja ujedno označava čvrstinu ili istinitost.
- c. Z_____ Božji je I_____ (Ps 119,142). Riječ „istina“ prijevod je hebrejske riječi **emeth** (vidi definiciju gore).
- d. Sve Z_____ Božje su V_____ (Ps 119,151). Riječ „vjerne“ prijevod je hebrejske riječi **emeth** (vidi definiciju gore).
- e. S_____ Božje R_____ je I_____ (Ps 119,160). Riječ „istina“ prijevod je hebrejske riječi **emeth** (vidi definiciju gore).
- f. Božja je riječ I_____ (Iv 17,17). Ova riječ dolazi od grčke riječi **alêtheia**, koja ujedno znači istinitost i vjernost.

5. Naš Bog je Bog istine, a svoju istinu je ljudima objavio na različite načine. Na koja tri glavna načina, prema narednim odlomcima iz Svetoga pisma, Bog objavljuje istinu svim ljudima, a posebno njegovu narodu?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

a. Bog objavljuje svoju istinu kroz Božju riječ. Što nas 2. Timoteju 3,16-17 uči o ovoj istini?

NAPOMENA: Riječ „nadahnuto“ dolazi od grčke riječi *theópneustos*, koja doslovno znači „Bogom izdahnuto“. Budući da Sveto pismo „izlazi iz usta Božjih“ (Mt 4,4), to znači da je potpuno vjerodostojno. Važno je zapaziti da svrha Svetoga pisma nije samo poučiti istini, nego i ukoriti nas kada skrenemo s istine, ispraviti nas kako bismo se mogli vratiti istini i pružiti nam odgoj kako bismo bili pravedni.

b. Bog objavljuje svoju istinu kroz svoga Sina. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

i. Ivan 1,14. 17

NAPOMENA: Riječ „dođe“ u 1,17 prijevod je grčke riječi *gínomai* – „milost i istina su došli kroz Isusa“. Ivan ne želi reći da je starozavjetni Zakon bio loš ili da nije sadržavao milost i istinu. Naprotiv, jednostavno želi reći da je Isus puno superiornije objavio milost i istinu nego što je Zakon, koji je Bog dao kroz Mojsija, ikada mogao učiniti.

ii. Ivan 14,6

NAPOMENA: Ova izjava je jako važna. Isus je najveća objava Božje istine čovjeku zato što *on jest istina*. On nije samo Učitelj istine; on je sam utjelovljenje istine. On je sama suština sve istine i izvor svake istine. On je utjelovljena istina. Čuti njega znači čuti istinu. Vidjeti ga znači vidjeti istinu na djelu. U Efežanima 4,21, apostol Pavao svjedoči da je istina „u Isusu“.

- c. Bog objavljuje svoju istinu kroz Svetoga Duha. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?
- i. Sveti Duh je D_____ I_____ (Iv 14,16-17; 15,26; 16,13). Poput Oca i Sina, istina je atribut Svetoga Duha i karakteristika svega što dolazi od njega. Zato apostol Ivan radi kontrast u 1. Ivanovoj 4,6 između duha istine i duha zablude.
  - ii. Sveti Duh vodi Božji narod u svu I_____ (Iv 16,13). Izrazito je važno razumjeti neposredan kontekst ovoga stiha. Isus govori izravno svojim apostolima, koje će Duh voditi dok budu pisali Sveta pisma (2. Pt 1,21). Djelo Duha kroz apostole osigurava da su Sveta pisma Novoga zavjeta „nadahnuta“ ili „Bogom izdahnuta“ i potpuno pouzdana (2. Tim 3,16). U isto vrijeme, Duh vodi Božji narod u istinu tako što prosvjetljuje njihove umove da razumiju Sveto pismo (1. Kor 2,12-13). Važno je upamtiti da Duh nikada vjernika neće dovesti do neke takozvane istine koja se suprotstavlja gramatici onoga što je on dao da se napiše u Svetom pismu.

DVADESET DRUGO POGLAVLJE: NAŠ ODAZIV NA BOŽJU ISTINITOST

Naš Bog je Bog istine. Svi njegovi putovi, djela i riječi nalaze se unutar područja istine. U narednim odlomcima Svetoga pisma, razmotrit ćemo kako kao kršćani trebamo živjeti u svjetlu ove istine.

TREBAMO PROUČAVATI RIJEČ ISTINE

1. U 2. Timoteju 2,15, apostol Pavao je dao važan poticaj svome mladom učeniku Timoteju u pogledu njegova odnosa prema Svetom pismu. Opišite ovaj poticaj, te objasnite kako treba utjecati na naše živote.

---

2. Koji je pravilan odaziv vjernika na Božju riječ, u svjetlu Psalma 1,1-3? Što Bog obećava onima koji njegovu Riječ stavljaju na pravo mjesto u svom životu?

---

3. U životu pismoznanca Ezre nalazimo moćan primjer biblijskog odaziva na Božju istinu. Koje je tri stvari Ezra nastojao činiti svim srcem, u svjetlu Ezre 7,10? Na koji način trebamo slijediti Ezrin primjer?

NAŠ ODAZIV NA BOŽJU ISTINITOST

TREBAMO SE MOLITI KAKO BISMO RAZUMJELI BOŽJU ISTINU

1. Što se David moli u Psalmu 25,4-5? Kako ćemo slijediti Davidov primjer?

---

2. Psalm 43 molitva je za izbavljenje, pa opet usred ove molitve nalazimo predivnu molbu u pogledu Božje istine. Koja je to molba, u svjetlu Psalma 43,3, te kako ćemo ju primijeniti u našem molitvenom životu i u proučavanju Božje riječi?

---

3. Ne trebamo se moliti samo da razumijemo Božju istinu, nego i da joj budemo poslušni. Što nas uči Psalm 86,11 u pogledu ove istine? Kako ćemo primijeniti ovu istinu u našim životima?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

TREBAMO BITI POSLUŠNI BOŽJOJ ISTINI

1. Sveto pismo ne trebamo samo proučavati i moliti se da možemo spoznati Božju istinu, nego joj trebamo biti poslušni, odnosno trebamo hodati u Božjoj istini i radovati se kada i drugi to čine. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

- a. 2. Ivanova 4

NAPOMENA: Riječ „hodati“ dolazi od grčke riječi *peripatéō* [*perí* = oko + *patéō* = hodati]. Ovu riječ apostol Ivan često koristi kako bi opisao nečiji stil života ili svakodnevno ponašanje. Hodati u istini znači upravljati naš svakodnevni život prema Božjoj istini, posebice kako je otkrivena u Svetom pismu.

- b. 3. Ivanova 3-4

---

2. U Rimljanima 2,7-8, pravednici i njihova nagrada suprotstavljene su nepravednima i njihovoj nagradi. Dovršite naredne zadatke u svjetlu ovih stihova.

- a. Koliko je važno, u svjetlu ovoga odlomka, ne samo poznavati nego i pokoravati se Božjoj istini? Ako nismo poslušni Božjoj istini, čemu smo onda poslušni? Objasnite svoje odgovore.

NAŠ ODAZIV NA BOŽJU ISTINITOST

---

b. U osmom stihu, nepravedni su opisani i negativno (po onomu što ne čine) i pozitivno (po onome što čine). Ispunite praznine u svjetlu teksta, te dovršite svaki opis.

i. Negativno: nepravedni se P_____ I_____.

ii. Pozitivno: nepravedni P_____ uz N_____.

3. Naša poslušnost Božjoj istini podrazumijeva više od vanjskih djela. Ona mora uključivati pravilan unutarnji stav srca. Što nas naredni tekstovi uče o ovoj istini?

a. Psalam 51,8

 NAPOMENA: Bog želi da naša vanjska poslušnost istini bude rezultat unutarnje istine i iskrene, srdačne odanosti Bogu. Ni jedna druga vrsta poslušnosti nije prihvatljiva.

b. Ivan 4,23-24

 NAPOMENA: Upućivanje na štovanje Boga „u duhu“ ima dvije moguće implikacije: (1) Boga trebamo štovati iskreno i duboko, te (2) Boga trebamo štovati u sili i pod vodstvom Svetoga Duha. Upućivanje na štovanje Boga „u istini“ također ima dvije moguće implikacije: (1) Boga

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

trebamo štovati istinito, iskreno i s integritetom; te (2) Boga trebamo štovati u skladu s istinom – odnosno, prema Božjoj volji koju je objavio u Svetom pismu.

BOŽJU ISTINU TREBAMO PODIJELITI S DRUGIMA

1. Istina ne pripada samo nama niti bi **naša** poslušnost trebala biti naša jedina briga. Ako zbilja volimo druge vjernike i svijet oko nas, moramo s njima podijeliti Božju istinu, kako bi i oni mogli živjeti u skladu s Božjom voljom. U Psalmu 40,10-11 vidimo moćnu i predivnu ilustraciju ove istine u Davidovu životu. Kako trebamo imitirati Davidov stav i njegovo djelovanje?

---

2. U svjetlu narednih odlomaka iz Svetoga pisma, kakav treba biti naš stav dok pokušavamo podijeliti Božju istinu s drugima?

- a. Efežanima 4,15

- b. 2. Timoteju 2,25

NAPOMENA: Riječ „blagost“ dolazi od grčke riječi **praiütēs**, koja označava i krotkost, nježnost i strpljivost. To je upravo suprotno od grubosti i strogosti.

DVADESET TREĆE POGLAVLJE: BOG JE VJERAN

Riječ „vjeran“ dolazi od hebrejske riječi *aman* i grčke riječi *pistós*. Obje riječi komuniciraju ideju sigurnosti ili stabilnosti. Prikladna ilustracija bio bi snažan stup koji podržava težinu građevine ili snažne ruke oca koji podržava i štiti svoje bespomoćno dijete. Kada se „vjeran“ koristi u odnosu na Boga, to znači da je dostojan potpunog pouzdanja i da njegov narod može ovisiti o njemu bez ikakve sumnje ili kolebanja. Važno je razumjeti da se Božja vjernost ne temelji na tome da će učiniti sve što njegov narod želi, nego da će učiniti sve što je obećao.

1. U Svetom pismu ime osobe je sredstvo putem kojega se otkriva karakter neke osobe. Koja se imena pripisuju Bogu u narednim odlomcima iz Svetoga pisma?

- Bog V_____ (Pnz 7,9). Naš Bog je pouzdan Bog. On je Bog koji je dostojan najvećeg stupnja pouzdanja u stvarima koje su nam od najveće važnosti.
- Bog je on V_____ i bez Z_____ (Pnz 32,4). Vjernost je čak i više od Božje trajne privrženosti. Ona je Božji atribut. On jest vjeran. Prema tome, sve njegove riječi i njegova djela obilježeni su vjernošću. Primijetite još da postoji izravan odnos između Božje pravednosti i njegove vjernosti. Njegova vjernost proizlazi iz njegove besprijekorne pravednosti.
- Bog S_____ V_____ (Hoš 12,1). Ovdje vidimo izravan odnos između Božje svetosti i njegove vjernosti. Kao što nitko nije svet poput Gospodina (1. Sam 2,2), tako nema nikoga tko je vjeran poput Gospodina.
- V_____ Stvoritelj (1. Pt 4,19). Božja pravednost i svetost pružaju moralan temelj njegovoj vjernosti. Ukazivanje na Boga kao Stvoritelja pokazuje da ima moć koja je potrebna da ispuni svako obećanje koje je dao.

2. Naš Bog je vjeran Bog, a njegova pravednost i moć čine ga neizmjerljivo dostojnijim od najvećeg pouzdanja koje mi možemo imati u njega. Kako naredni odlomci iz Svetoga pisma opisuju Božju vjernost? Koje istine nam saopćuju?

- Psalam 36,6

NAPOMENA: Riječ „vjernost“ prijevod je hebrejske riječi *emunah*, koja označava čvrstinu, postojanost i vjernost.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

b. Psalam 100,5

NAPOMENA: Božja vjernost ne pruža se samo okomito do nebesa, nego i vodoravno kroz sve naraštaje. Od patrijarhâ Staroga zavjeta, preko učenika Crkve prvoga stoljeća, pa sve do posljednjeg vjernika na zemlji, Božja vjernost bit će postojana i neumanjena.

c. Psalam 146,5-6

NAPOMENA: Božje neprestano održavanje zemlje i mora uvijek je prisutan podsjetnik na njegovu trajnu vjernost njegovu narodu. Onaj koji sve „uzdržava svojom silnom riječi“ (Heb 1,3) dovoljno je snažan da održi obećanja koja je dao svome narodu. Imamo bezbroj razloga da se pouzdamo i položimo nadu u njega.

3. Važno je razumjeti da Božja vjernost ne ovisi samo o njegovu karakteru, nego i o njegovoj sili i nepromjenjivosti (tj., on se ne mijenja). Bog koji bi imao ograničenu moć, bio bi ograničen i u svojoj sposobnosti da ispuni svoja obećanja, a promjenjivi bi bog mijenjao svoje mišljenje u pogledu onoga što je obećao. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o sili živoga Boga i o njegovoj nepromjenjivoj naravi? Je li on „sposoban“ ispuniti sve što je obećao? Hoće li se on ikada promijeniti? Kako trebaju odgovori Biblije na ova pitanja utjecati na naše živote?

a. Bog je dovoljno moćan da izvrši sve što je obećao.

i. Psalam 135,6-7

---

ii. Izaija 14,24. 27

---

iii. Efežanima 1,11

---

b. Bog i njegova obećanja su nepromjenjivi.

i. Psalam 102,26-28

---

ii. Malahija 3,6

NAPOMENA: Ovo je moćan pokazatelj načina na koji Božja nepromjenjivost utječe na njegov odnos s njegovim narodom. Čak i usred Izraelove nevjere Bogu, Bog je ostao vjeran, jer on se ne mijenja i njegova obećanja ne podbacuju. Njegova vjernost obećanjima ne ovisi o našim djelima nego o njegovom nepromjenjivom i pravednom karakteru.

DVADESET ČETVRTO POGLAVLJE: NAŠ ODAZIV NA BOŽJU VJERNOST

Božju vjernost otkrivamo diljem Svetoga pisma. Tijekom cijele povijesti nije se još nikada dogodilo da Bog nije bio potpuno vjeran svakoj riječi koju je izgovorio. U ovome poglavlju, razmotrit ćemo implikacije takve vjernosti. Kako trebamo živjeti u svjetlu Božje apsolutne vjernosti?

TREBAMO SE POUZDATI U BOGA

1. U Psalmu 31,15 nalazimo jednu od najkraćih ali i najsnažnijih izjava pouzdanja u cijelom Svetom pismu. Koje istine su saopćene u ovoj izjavi? Kako možemo imitirati vjeru ovoga psalmista?

 NAPOMENA: U ovom tekstu saopćene su dvije velike istine. Prvo, postoji izravan odnos između vjere i ispovijesti – prvo vodi drugomu. Drugo, vjera podrazumijeva osoban odnos. Istinska vjera zahtijeva više od jednostavnog priznanja da Bog postoji. On mora biti više od *nekog* Boga; on mora biti *moj* Bog.

2. Izaija 26,3-4 sadrži i poticaj da se pouzdamo u Boga i obećanje onima koji poslušaju taj poticaj. Kako bi oboje trebali utjecati na naše živote?

- a. Poticaj (s. 4)

 NAPOMENA: Naše pouzdanje u Boga treba se temeljiti na stvarnosti da je on sebe objavio i dokazao se kao Stijena vječna!

- b. Obećanje (s. 3)

NAŠ ODAZIV NA BOŽJU VJERNOST

 NAPOMENA: Pouzdanje u Boga rezultira jednim od najrjeđih i najtraženijih blagoslova u cijelom čovječanstvu – mir. Mir je dar koji Bog daje onima koji su odlučili pouzdati se u njega.

3. U Psalmu 56,4-5 nalazimo još jedan važan tekst o vjernikovu pouzdanju u Boga. Na koji nas način naša spoznaja o Božjoj vjernosti, prema ovom tekstu, podržava čak i u najmračnijim okolnostima? Kako nam naša spoznaja Božje vjernosti pomaže da ustrajemo usred nevolja? Postoji li odnos između pouzdanja i Božje riječi?

---

4. Psalm 62,6-9 dovodi što smo naučili do moćnoga zaključka. U ovom tekstu, psalmist izjavljuje svoju vjeru i onda nam daje poticaj. Vlastitim riječima sažmite značaj oboje.

a. Izjava vjere (s. 6-8)

 NAPOMENA: Psalmist izjavljuje svoju potpunu ovisnost o Bogu. Bog je njegova nada, hrid, spasenje, njegova utvrda. Njegova nada u spasenje i slava počivaju na Božjoj sili i vjernosti.

b. Poticaj (s. 9)

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

TREBAMO SE POUZDATI U BOŽJU MUDROST I USMJERENJE

1. Pouzdati se u Boga ne trebamo samo umom ili srcem; pouzdanje utječe na svaki vid našega života. Pouzdati se u Boga znači okrenuti usmjerenje našega života prema njemu i dozvoliti da nas vodi njegova Riječ. Što nam naredni tekstovi kazuju o ovoj istini?

a. Psalam 37,5

NAPOMENA: Riječ „prepusti“ dolazi od hebrejske riječi *galal*, koja doslovno znači „valjati“. Ideja je da trebamo otkotrljati cijeli naš život na Gospodina. Izraz „putove svoje“ odnosi se na usmjerenje i aktivnosti našega života.

b. Izreke 3,5-6

---

2. Sveto pismo često radi kontrast između mudrosti pouzdanja u Boga i ludosti pouzdanja u sebe. Pročitajte Jeremiju 17,5-8 dok se ne upoznate sa sadržajem toga odlomka; zatim opišite razliku između čovjeka koji se pouzdaje u vlastitu snagu i mudrost i čovjeka koji se pouzdaje u Božju vjernost.

NAŠ ODAZIV NA BOŽJU VJERNOST

a. Čovjek koji se pouzdaje u sebe (s. 5-6)

---

b. Čovjek koji se pouzdaje u Boga (s. 7-8)

TREBAMO SVIMA NAVIJEŠTATI BOŽJU VJERNOST

1. Nije dovoljno pouzdati se u Gospodina svim svojim srcem i upravljati životom prema njegovoj Riječi. Istovremeno trebamo i drugima govoriti o Božjoj vjernosti. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. Psalam 40,10

---

b. Psalam 89,2

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

---

2. Nije dovoljno samo potvrditi istinu da trebamo drugima naviještati Božju vjernost, nego to trebamo staviti u praksu. Trebamo se pitati jesmo li navijestili Božju vjernost onima oko nas ili smo je prikrili u svome srcu. Na temelju gornjih tekstova, objasnite kako možemo bolje svjedočiti o Božjoj vjernosti.

DVADESET PETO POGLAVLJE: OČITOVANJA BOŽJE VJERNOSTI

U Svetom pismu nalazimo obilje dokaza o Božjoj vjernosti njegovu narodu. Kada bismo ih sve detaljno zapisali, čak ni cijeli svijet ne bi sadržao knjige u kojima bismo to mogli napisati (Iv 21,25). Međutim, u ovom poglavlju ćemo se ograničiti na kratki spomen tek četiri očitovanja ili dokaza Božje vjernosti: (1) Božji savezi, (2) Božja riječ, (3) Božja djela, te (4) dolazak Božjega Sina. U ovome poglavlju ćemo razmotriti svako od ovih očitovanja.

BOŽJI SAVEZI

Riječ „savez“ dolazi od latinskog glagola *convenire* [*com* = zajedno + *venire* = doći]. U Svetom pismu, riječ „savez“ dolazi od hebrejske riječi *berit* u Starom i od grčke riječi *diathêkē* u Novom zavjetu. Kada Biblija govori o savezima između Boga i njegova naroda, to se odnosi na obećanja koja je Bog dao svom narodu – obveze kojima je on obvezao sebe da će sigurno ispuniti.

1. U Ponovljenom zakonu 7,7-9, Mojsije opisuje savez Božje vjernosti. Sažmite istine koje objavljuje ovaj tekst, a zatim objasnite kako ih vjernici svih naraštaja mogu primijeniti na sebe.

NAPOMENA: Božje spasenje i njegovo ljubazno postupanje prema Izraelu bili su rezultat obećanja koja je dao Abrahamu (Post 12,1-3) i drugim patrijarsima. Činjenica da Bog još uvijek ispunjava svoja obećanja čak i stotinama godina i unatoč nevjere njegova naroda, veliki je pokazatelj njegove vjernosti.

2. Tijekom posvećenja hrama, kralj Salomon je molio podulju molitvu u kojoj je veličao Božju vjernost (1. Kr 8,22-53). Kako Salomon opisuje Boga i njegovu saveznu vjernost u stihovima 23-24? Kako bi Salomonov opis trebao utjecati na naše živote?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Premda se Salomon poziva na specifični savez koji je Bog sklopio s Davidom (2. Sam 7,8-17), isto možemo reći i za svako drugo Božje postupanje s ljudima. Bog je u svemu sebe pokazao Bogom koji drži svoju riječ. Nije nam dao ni jedan razlog zašto bismo sumnjali da neće ostati vjeran do kraja.

3. Koliko je trajna Božja savezna vjernost, u svjetlu narednih tekstova? Postoji li ikakva mogućnost da Bog ikada neće održati, izvršiti, odnosno da neće ispoštovati obećanja koja je dao svome narodu? Objasnite svoj odgovor i kako to treba utjecati na naše živote?

a. Izaija 54,10

---

b. Jeremija 31,35-37; 33,20-21

BOŽJA RIJEČ

Božja riječ (tj., njegova obećanja i sve što je odredio) još je jedan veliki dokaz Božje vjernosti. Ni jedna riječ od svih riječi koje je Gospodin progovorio nikada nije podbacila. Bog vjerno ispunjava svako obećanje i izvršava svaku odredbu. Njegova je riječ vjerna i dostojna našeg potpunog pouzdanja jer je on vjeran, pravedan, svet i nepromjenjiv.

1. Što je Jošua posvjedočio o vjernosti Božje riječi na samom koncu svoga dugog života, u svjetlu Jošue 23,14? Kako mogu današnji vjernici primijeniti ove istine u svojim životima?

OČITOVANJA BOŽJE VJERNOSTI

---

2. Što nas sljedeći tekstovi uče o vjernosti Božje riječi? Kako mogu današnji vjernici primijeniti ove istine u svojim životima?

a. 1. Kraljevi 8,56

---

b. Psalam 119,89-90

---

3. Jedna od najvažnijih istina koje trebamo naglasiti o Božjoj riječi jest njezina nepromjenjivost. Božja riječ traje zauvijek i ne mijenja se. Što nas naredni tekstovi uče o ovoj istini? Kakav bi utjecaj ova istina trebala imati na naše živote?

a. Izaija 40,7-8

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

b. Matej 5,18

BOŽJA DJELA

Ljudi često znaju reći da naša djela potvrđuju ili poništavaju vjernost naših riječi. Kada ovu izreku primijenimo na Boga, nalazimo da je njegova vjernost potpuno savršena. Kao što je Mojsije izjavio u Ponovljenom zakonu 32,4: „On je Stijena, djelo mu je savršeno.“

1. U Psalmu 33,4 nalazimo moćnu izjavu o vjernosti Božjih djela. Koje istine objavljuje ovaj tekst, te kako ih trebamo primijeniti u svakodnevnom životu?

NAPOMENA: Važno je prepoznati odnos između Božje riječi i njegovih djela – između ovo dvoje ne postoji raskorak niti odstupanje. Čak i kod ljudi koji žive s integritetom mogu postojati razlike između onoga što kažu ili obećavaju i onoga što su sposobni učiniti. Međutim, Bog je i sposoban i vjeran učiniti sve što je obećao!

2. U Izaiji 25,1 nalazimo pažnje vrijednu izjavu o Božjim djelima. Sažmite istine koje nalazite u ovom stihu, te objasnite kako vjernik treba živjeti u svjetlu istih.

OČITOVANJA BOŽJE VJERNOSTI

NAPOMENA: ESV: „...jer učinio si predivne stvari, naume osmišljene od davnina, vjerne i sigurne.“ NET: „Jer učinio si izvanredne stvari, te izvršio davne naume točno onako kako si odredio.“

3. Poput tekstova koje smo gore naveli, i naredni odlomci iz Svetoga pisma uzvisuju vjernost Božjega djela, ali s posebnom primjenom u životu svakoga vjernika. Koje nam istine saopćuju ovi tekstovi? Kako nam oni mogu usaditi najveće pouzdanje?

a. Psalam 138,8

---

b. Filipljanima 1,6

---

c. 1. Solunjanima 5,23-24

DOLAZAK BOŽJEGA SINA

Najveće očitovanje ili dokaz Božje vjernosti vidi se u dolasku njegova jedinoga Sina. Od prvih poglavlja Svetoga pisma, nalazimo obećanja o njegovu dolasku i o spasenju koje će on donijeti. Nakon nekoliko tisuća godina, sva su ova obećanja pronašla ispunjenje u osobi i djelu Isusa Krista. Želimo li odgovoriti na pitanje: „Je li Bog vjeran?“, samo trebamo pogledati na njegova Sina i na ono što je učinio za nas na Golgoti!

1. U Luki 1,46-55 nalazimo zapis koji teolozi obično nazivaju *Magnifikat*, molitva Marije, Isusove majke. Prema njezinim riječima u stihovima 46-47 i 54-55, na koji je način dolazak Mesije (tj., Krista) dokazao Božju vjernost?

---

2. U Luki 1,68-79 nalazimo zapis proroštva Zaharije, oca Ivana Krstitelja. Prema stihovima 68-75, na koji je način Mesijin dolazak dokazao Božju vjernost?

---

3. U Rimljanima 15,8-9 nalazimo jedno od najjasnijih objašnjenja na koji način Kristov dolazak u svijet potvrđuje Božju vjernost svim ljudima. Sažmite ovaj tekst i njegovo značenje vlastitim riječima.

OČITOVANJA BOŽJE VJERNOSTI

 NAPOMENA: Riječ „potvrđi“ prijevod je grčke riječi *bebaióō*, koja znači „potvrditi, utvrditi ili uspostaviti“. Slanje Božjega Sina potvrdilo je sva obećanja koja je Bog dao svome narodu, Izraelu. U stihovima 9-11, Pavao spominje pogane. Primijetite da Pavao navodi različite odlomke iz Staroga zavjeta u kojima je Bog obećao da će spasiti čak i poganske narode. Kada je poslao svoga Sina, Bog je također potvrdio sva obećanja koja je dao u pogledu tih naroda.

4. U 2. Korinćanima 1,19-20 nalazimo jedan od najljepših i najmoćnijih tekstova u cijelom Svetom pismu u pogledu Kristova dolaska. Što nas uči ovaj tekst? Na koji način Kristov dolazak potvrđuje Božju vjernost?

 NAPOMENA: Jednostavno rečeno, Kristova osoba i njegovo djelo potvrdili su i ispunili sva obećanja koja je Bog dao svome narodu.

DVADESET ŠESTO POGLAVLJE: BOG JE LJUBAV

LJUBAV – BOŽANSKI ATRIBUT

Što je Božja ljubav? Ona je božanski atribut koji ga pokreće da slobodno i nesebično daje sebe drugima za njihovu korist ili dobro. Sveto pismo nas uči da je božanska ljubav (tj., Božja ljubav) puno više od stava, emocije ili djela. Ona je Božji **atribut** – dio samoga njegova bića ili naravi. Bog zbilja voli, ali ujedno **jest** ljubav. Bog je sama suština prave ljubavi, a svaka prava ljubav proizlazi iz njega kao njezina krajnjega izvora.

1. Koje ime 2. Korinćanima 13,11 pripisuje Bogu? Što nam to ime govori o Božjoj naravi?

a. B_____ LJ_____.

NAPOMENA: Ova izjava prenosi istinu da je ljubav Božji atribut, odnosno aspekt same njegove naravi. Bog ne može prestati biti ljubav baš kao što ne može prestati biti pravedan. Čak i usred svoga pravednog suda, on nastavlja biti Bog ljubavi. Sva njegova djela – čak i njegov sud – očitovanja su njegove ljubavi. U konačnici, budući da Bog **jest** ljubav, on je i mjerilo prema kojemu se prosuđuju sve druge tvrdnje da netko voli.

2. U 1. Ivanovoj 4,8. 16 nalazimo jednu od najvažnijih izjava u Svetom pismu u pogledu Božjega karaktera i njegove naravi. Objasnite značenje ove izjave, te vlastitim riječima opišite njezine implikacije.

NAPOMENA: Apostol Ivan nam je objavio neke od najvećih istina o Bogu: Bog je duh (Iv 4,24), Bog je svjetlo (1. Iv 1,5), te Bog je ljubav (1. Iv 4,8. 16). Ipak, trebamo imati na umu da Sveto pismo izjavljuje da „Bog je ljubav“ a ne „Ljubav je Bog“. Ova dva izraza **nisu** međusobno zamjenjiva. Svemir nije bio stvoren i njime ne vlada neki osjećaj, emocija ili stav koji se naziva „ljubav“, nego suvereni Gospod koji je sebe objavio u Svetom pismu, a koji je ljubav u samoj svojoj naravi.

BOŽJA LJUBAV JE PRAVEDNA

Prije nego što odemo dalje u našem proučavanju Božje ljubavi, trebamo se osigurati da je naše razmišljanje u skladu s Biblijom i da ne izvrćemo biblijsko gledište o Božjoj ljubavi zbog pogrešnih pretpostavki naše suvremene kulture. Suvremena kultura izmijenila je definiciju ljubavi u spremnosti da se odobrava (ili barem dopušta) svako mišljenje ili ponašanje, bez osuđivanja ili kazne. Svako spominjanje apsolutnog mjerila moralnosti smatra se uskogrudnim i punim predrasuda. Svaki govor o osudi ili kazni smatra se lišenim ljubavi, pa čak i nadahnutim mržnjom.

Razlika između Božje ljubavi i pogrešnog mišljenja suvremenoga čovjeka o ljubavi može se sažeti jednom riječju: pravednost. Pravednost je Božji atribut, suštinski aspekt njegove naravi. Prema tome, Bog ne može prestati biti pravedan baš kao što ne može prestati biti ljubav. Nadalje, Bog ne može ignorirati ili stavljati po strani svoju pravednost, čak ni u ime ljubavi. Bog je savršen na svim svojim putovima, a svi njegovi atributi postoje zajedno u savršenu skladu i bez ikakva proturječja ili pomutnje. Prema tome, Božja ljubav uvijek mora biti pravedna ljubav. To je u velikoj mjeri razlog zašto je Krist morao umrijeti. U Kristu, Bog nije tek podnosio čovjekovu pobunu, nego se suočio s njom i otvorio put pomirenja grješnom čovjeku. On nam kazuje da smo u krivu i upozorava nas na sud koji dolazi, ali ujedno pruža način na koji možemo primiti oprost i opravdanje. Kroz smrt svoga Sina, Bog je zadovoljio zahtjevima svoje pravde protiv grješnoga čovjeka, tako da sada može potpuno i slobodno očitovati svoju ljubav prema onima koji se pouzdaju u njega.

Ovaj nam sažetak može pomoći da razumijemo Božju ljubav:

- Bog je ljubav, a njegova ljubav se očituje u njegovoj dobroti prema tvorevini, pa čak i prema grješnom čovjeku.
- Bog je pravedan, a njegova pravednost se očituje u nagrađivanju pravednosti i osudi nepravednosti.
- Svi ljudi su sagriješili; nema ni jednog pravednog – ni jednog jedinog. Prema tome, svi ljudi su predmet Božjega suda, čiji je ishod osuda.
- Božja ljubav i njegova pravednost očituju se zajedno na golgotском križu. Božji Sin je postao čovjekom, nosio je ljudske grijehe i pretrpio Božji pravedni gnjev koji su oni zaslužili. Svojom smrću zadovoljio je zahtjeve Božje pravednosti, kako bi Bog mogao slobodno i potpuno očitovati svoju ljubav prema onima koji se pouzdaju u njega.
- Božja ljubav se dakle očitovala u tome što svi koji se pokaju i pouzdaju u Krista, bivaju opravdani pred njime i daje im se neprekinuto zajedništvo s njim. Božja pravednost nadalje se očituje u tome što će Bog savršeno pravično i nepristrano suditi svima koji odbace evanđelje, za svaku njihovu misao, riječ i njihovo djelo.

U Izlasku 34,6-7 nalazimo jedno od najvažnijih Božjih opisa samoga sebe u Svetom pismu. Istovremeno, ovaj tekst nam moćno prikazuje taj odnos između Božje ljubavi i njegove pravednosti. Pročitajte ovaj odlomak dok se ne upoznate s njegovim sadržajem, a zatim odgovorite na naredna pitanja.

1. U Izlasku 34,6, Bog koristi nekoliko izraza kojima opisuje sebe i svoj stav prema grješnom čovjeku. Uočite ove izraze. Na koji način Bog opisuje sebe?
  - a. M_____. Ova riječ je prijevod hebrejske riječi *rahum*, koja označava nekoga tko je suosjećajan ili milosrdan, posebno prema potrebitima, slabima ili grješnima. Koristi se u Psalmu 103,13 kako bi se opisao odnos između oca i njegove potrebite djece: „Kako se otac smiluje dječici, tako se Jahve smiluje onima što ga se boje.“

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

- b. M_____. Ova riječ je prijevod hebrejske riječi **hannun**, koja označava nekoga tko iskazuje milosrđe ili sažaljenje prema potrebitom. Često se koristi za pretpostavljenog koji se udostojao ispuniti potrebe nekoga tko je po statusu niži i tko nema prava ništa zahtijevati. Također, može se koristiti za zajmodavca koji se sažalio ili smilovao dužniku koji ne može platiti.
- c. S_____ na S_____. Izraz bismo mogli prevesti i kao „strpljiv“ ili „snošljiv“. Riječ „srdžba“ dolazi od hebrejske riječi **'af**, koja se doslovno odnosi na nos ili nosnicu. Ona prenosi sliku plamena koji izlazi iz nosnica, što označava srdžbu ili gnjev. Ne radi se tu o tome da Bog može dugo tolerirati grijeh ili da je potrebna velika količina grijeha da bi se Bog rasrdio, jer Sveto pismo kaže da Bog „povazdan prijeti“ (Ps 7,12). Naprotiv, ovaj stih prenosi ideju da Božja ljubav i njegovo milosrđe obuzdavaju njegovu srdžbu prema grješnom čovjeku, čime grješnicima daje dovoljno prilike da se pokaju prije nego što ga zadesi Božji sud.
- d. Bogat LJ_____ i V_____. Riječ „ljubav“ dolazi od hebrejske riječi **hesed**, koja se obično prevodi kao „milosrđe“, „dobrota“ ili „ljubav“. Riječ bismo mogli prevesti i kao „postojana ljubav (ESV) ili „odana ljubav“ (NET). Riječ „istina“ prijevod je hebrejske riječi **'emet**, koja ujedno označava čvrstinu ili vjernost.
2. U Izlasku 34,6, ukratko smo razmotrili jedan od najdivnijih Božjih opisa samoga sebe u Svetom pismu: on je Bog ljubavi. Navedite jednu implikaciju Božje ljubavi, u svjetlu sedmoga stiha. Objasnite svoj odgovor.

NAPOMENA: Riječ „oprostiti“ dolazi od hebrejske riječi **nasa**, koja doslovno znači „podići, nositi ili uzeti“. Gospodin je Bog koji oduzima naše grijeh. Prilikom opisivanja grijeha, koriste se tri različita izraza: bezakonje, prijestup i grijeh. Premda svaka od ovih riječi ima svojstveno značenje, ovdje se komunicira glavna ideja, a ta je da Bog oprašta sve vrste grijeha. Grješniku bi ova istina trebala donijeti veliku utjehu.

3. U Izlasku 34,6-7, Bog izjavljuje da je on Bog ljubavi i da prašta svaku vrstu grijeha. Međutim, on ujedno objašnjava kako će odgovoriti onima koje smatra krivima. Što će učiniti? Kako možemo pomiriti ove dvije istine?

NAPOMENA: Ovdje vidimo nešto što se čini kao veliko proturječje: Bog voli i prašta grješnom čovjeku, pa ipak upozorava da ni jedan grješnik neće proći nekažnjeno. Kako možemo pomiriti ove dvije naoko suprotstavljene izjave? Odgovor nalazimo u Isusu Kristu. U njegovoj pravednosti, Bog će zbilja kazniti svakoga grješnika za svaki grijeh. Međutim, u svojoj ljubavi, Bog je poslao svoga jedinoga Sina kao Zamjenu da ponese grijehe svoga naroda i pretrpi kaznu koju je njegov narod zaslužio. U smrti Isusa Krista, Bog je očitovao i svoju pravdu i svoju ljubav. Oni koji vjeruju evanđelju, primit će besplatni oprost zato što su njihovi grijesi već bili kažnjeni kroz Kristovu patnju i smrt na Golgoti. Oni koji odbiju vjerovati ostat će u potpunosti odgovorni za svoj grijeh, te će ih Bog suditi pred svojim slavnim prijestoljem.

4. Na temelju onoga što smo naučili u ovom poglavlju, sažmite vlastitim riječima biblijsku istinu da je Božja ljubav pravedna ljubav.

---

5. Na temelju onoga što smo naučili u ovom poglavlju, sažmite vlastitim riječima kako možemo pomiriti ove dvije izjave: (1) Bog oprašta sve vrste grijeha; i (2) Bog nipošto neće dopustiti da grješnik prođe nekažnjeno.

DVADESET SEDMO POGLAVLJE: OČITOVANJA BOŽJE LJUBAVI

Bilo bi lakše izbrojati sve zvijezde na nebu ili svako zrno pijeska na zemlji nego izmjeriti ili čak pokušati opisati Božju ljubav. Njezinu visinu, dubinu i širinu ne mogu razumjeti ni najveća i najumnija stvorenja. Premda nikada nećemo u potpunosti shvatiti Božju ljubav ili izmjeriti njezin sadržaj, možemo pokušati rasti u našem razumijevanju Božje ljubavi tako što ćemo uzeti u obzir mnoga njezina očitovanja u Svetom pismu.

BOŽJA DOBRONAMJERNOST PREMA SVIM STVORENJIIMA

Riječ „dobronamjernost“ možemo definirati kao nečiju sklonost da traži „dobro“ drugih, da ih blagoslivlja i promiče njihovo blagostanje. Sveto pismo neprestano svjedoči da je Bog Stvoritelj koji voli i stoga traži blagoslov i korist svih svojih stvorenja, kako onih zlih tako i dobrih. On je apsolutno suprotan bilo kojem prikazu u kojem ispada ćudljivo ili osvetoljubivo božanstvo koje traži propast i bijedu svoje tvorevine.

1. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče u pogledu Božje dobronamjernosti prema svojoj tvorevini?

a. Psalam 145,9. 15-16

---

b. Matej 5,44-45

---

c. Djela 14,16-17

 NAPOMENA: Ova tri primjera Božje dobronamjernosti prema tvorevini još nas više zapanjuju kada shvatimo da je tvorevina pala u grijeh i propadanje. Kada bi beskonačno slavan Bog, Stvoritelj svemira, sebe ponizio kako bi se brinuo za pravedna stvorenja koja ga časte u svakoj misli, riječi i djelu, već bi i to bio neopisiv čin dobronamjernosti. Međutim, Bog svoju dobronamjernost iskazuje prema palom čovjeku, koji živi u pobuni protiv njega.

2. Kako bi se cijela tvorevina trebala odazvati na Božju dobronamjernost, u svjetlu narednih odlomaka iz Svetoga pisma?

a. Psalam 147,7-9

---

b. Psalam 150,5

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

-
3. Kada razmišlja o Božjoj dobronamjernosti prema cijeloj tvorevini, a posebno prema čovjeku, čovječanstvo bi se trebalo odazvati hvalom i zahvalnošću. Međutim, na koji se način čovječanstvo, u svjetlu Rimljanima 1,21-23, općenito odaziva na Božju dobronamjernost?

NAPOMENA: Ne postoji veći dokaz čovjekova pada u grijeh od ovoga! Zašto čovjek odbacuje dobronamjernoga Boga ljubavi, za kojega zna da postoji? Zašto čovjek više voli štovati sebe ili čak zvijeri umjesto jedinoga pravoga Boga? To je zato što je Bog dobar, a čovjek je postao moralno izopačeno stvorenje koje voli nepravdu. Stoga će čovjek ići do najapsurdnijih ekstrema kako bi zaniijekao Boga koga poznaje i maknuo ga iz svoga uma i svoje savjesti. Međutim, u pozadini čovjekove tame otkriva se dobronamjernost Boga koji iskazuje ljubav zlima i dobrima (Mt 5,44-46).

BOŽJE DAVANJE SVOGA SINA ZA SPASENJE SVOGA NARODA

Naučili smo da je Božju ljubav nemoguće do kraja shvatiti i da se očituje svim stvorenjima na gotovo beskonačno puno načina. Međutim, Sveto pismo nas uči da postoji jedno očitovanje Božje ljubavi koje ih sve nadmašuje: Božje davanje svoga jedinoga Sina za spasenje svoga naroda!

1. U 1. Ivanovoj 4,8-10 nalazimo jedan od najvažnijih odlomaka u cijelom Svetom pismu o Božjoj ljubavi i njezinu očitovanju ljudima. Pročitajte ovaj tekst nekoliko puta dok se ne upoznate s njegovim sadržajem, a zatim odgovorite na sljedeća pitanja.
- a. Što nas osmi stih uči o Božjem karakteru ili naravi? Objasnite svoj odgovor.

OČITOVANJA BOŽJE LJUBAVI

 NAPOMENA: Ova izjava prenosi istinu da je ljubav Božji atribut, odnosno aspekt njegove naravi. Kao što Bog ne može prestati biti pravedan, tako ne može prestati biti ljubav. Čak i usred svoga pravednog suda, on nastavlja biti Bog ljubavi. Sva njegova djela, pa čak i njegovi sudovi, očitovanja su njegove ljubavi.

b. Što je, u svjetlu devetoga stiha, najveće očitovanje Božje ljubavi prema njegovu narodu? Objasnite svoj odgovor.

---

c. Je li Božja ljubav, u svjetlu desetoga stiha, bila odgovor na našu ljubav prema njemu? Jeste ili nije? Objasnite svoj odgovor.

 NAPOMENA: Ovaj tekst je veoma jasan. Naša ljubav prema Bogu rezultat je njegove ljubavi prema nama i djela spasenja koje je postigao u našim životima. Važno je zapaziti kako najveće očitovanje Božje ljubavi nije samo to što je poslao svoga Sina (s. 9), nego što ga je poslao da pati i umre kao žrtva pomirnice. Riječ „pomirnica“ dolazi od grčke riječi *hilasmós*, koja se odnosi na žrtvu koja se prinosila kako bi se zadovoljila Božja pravda i omogućilo da pravedni Bog u potpunosti oprostí grješniku. To je točno ono što je Krist postigao svojom smrću. To je najveće očitovanje Božje ljubavi i najveći razlog zašto Božji narod treba voljeti Boga.

2. U 1. Ivanovoj 4,8-10 naučili smo da je Božje slanje svoga Sina da umre za grijeh svoga naroda najveće očitovanje nezaslužene i bezuvjetne ljubavi. Što nas naredni tekstovi iz Svetoga pisma uče o ovoj istini? Zašto je Bog poslao svoga Sina da umre za naše grijeh i da nas spasi od osude?

a. Ivan 3,16-17

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

 NAPOMENA: Bog svoju ljubav nije očitovao samo time što je poslao svoga Sina, nego i time što je blagoslovio one koji vjeruju u njega primanjem vječnoga života. Prvi put kada je došao, Krist nije došao suditi grješnicima nego postići djelo spasenja u njihovu korist. Međutim, kada Krist dođe drugi put, tada neće samo dovršiti spasenje koje je započeo nego i osuditi nevjerni svijet.

b. Rimljanima 5,6-8

 NAPOMENA: Ovaj tekst vrvi mnogim najvećim kršćanskim istinama. Prvo, učimo da smo bili bespomoćni spasiti sebe (s. 6). Drugo, učimo da nismo zaslužili niti zavrijedili Kristovu smrt u našu korist (s. 7). Treće, učimo da je Kristova smrt bila potaknuta isključivo Božjom nezasluženom ljubavlju prema grješnicima (s. 8).

3. Ukoliko nas je Bog toliko volio da je dao svoga Sina da umre za nas, čak i kada nas je smatrao svojim „neprijateljima“, što će ga njegova ljubav potaknuti da učini za nas sada kada smo njegova djeca? Što nas uče naredni odlomci iz Svetoga pisma?

a. Rimljanima 5,8-10

 NAPOMENA: Argument iz našega teksta je besprijekoran. (1) Božja ljubav prema svome narodu toliko je velika da je poslao svoga Sina da umre za nas dok smo još bili grješnici. (2) Stoga, sada kada nas je opravdao svojom smrću, možemo biti potpuno sigurni da ćemo biti spašeni od Božjega gnjeva koji dolazi na cijeli svijet na konačnom sudu. Da sažmemo: kada smo bili neprijatelji, Bog nas je pomirio sa sobom kroz smrt svoga Sina; prema tome, možemo biti sigurni da će naše spasenje bez problema preživjeti, podržano trajnim djelovanjem njegova uskrslog Sina (Heb 7,25)!

b. Rimljanima 8,32-39

---

c. 1. Ivanova 3,1-2

 NAPOMENA: Dva najveća dara koja vjernik može primiti spominju se u ova posljednja dva teksta: (1) nikada nas ništa neće rastaviti od Božje ljubavi; i (2) preobrazit ćemo se na osnovu Kristove slike.

DVADESET OSMO POGLAVLJE: BOŽJE MILOSRĐE

Tri najljepša i najvoljenija pojma koja nalazimo u Svetom pismu su Božje milosrđe, njegova milost i njegova strpljivost. Božja ljubav se istinski očituje kroz ova tri dragulja. U ovom ćemo poglavlju razmišljati o Božjem milosrđu.

Riječ „milosrđe“ odnosi se na Božju ljubav, na nježnost njegova srca, odnosno na Božje suosjećanje čak i prema najočajnijim i najbezzvrjednijim stvorenjima. U Božjem milosrđu nalazimo veliko očitovanje njegove ljubavi. U mnogim tekstovima Svetoga pisma koje ćete dolje pronaći, ideja milosrđa saopćava se kroz riječi „suosjećanje“ i „ljubav“.

1. Na koji način sljedeći tekstovi opisuju Boga?

- a. Jahve je M_____ (Ps 145,8). Ova riječ je prijevod hebrejske riječi **rahum**, koja također označava dobrotu, ljubav i suosjećanje.
- b. Otac M_____ (2. Kor 1,3). Ova riječ je prijevod grčke riječi **oiktirmós**, koja također označava suosjećanje i sažaljenje. Moguće je da množina označava mnogovrsna očitovanja milosrđa, odnosno mnoge vrste milosrđa.
- c. Bog koji je B_____ M_____ (Efež 2,4). Riječ „bogat“ dolazi od grčke riječi **plousios**, koju bismo mogli prevesti „raskošan“ ili „imućan“. Riječ „milosrđe“ dolazi od grčke riječi **éleos**, koja ujedno označava sažaljenje, suosjećanje i dobrotu.
- d. Gospodin je P_____ S_____ i M_____ (Jak 5,11). Izraz „pun samilosti“ prijevod je jedne grčke riječi **polúsplaghnos** [**polús** = puno + **splághnon** = unutarjni dijelovi tijela—srce, jetra, utroba, itd.]. Ova riječ slikovito označava duboke emocije ili veliku ljubav. Mogli bismo je prevesti i kao „veoma suosjećajan“. Riječ „milosrdan“ prijevod je grčke riječi **oiktírmōn**, koja prenosi ideju da je milosrđe više od odluke koju Bog donosi; on **jest** milosrdan—milosrđe je suštinski dio njegove naravi.

2. Na koji način Psalam 57,11 („milosrđe“, s. 10 vb) opisuje Božje milosrđe? Što znači ovaj opis? Objasnite vlastitim riječima.

 NAPOMENA: Riječ „dobrota“ prijevod je hebrejske riječi **hesed**, koja označava milosrđe, dobrotu, blagonaklonost, postojanu ljubav (ESV) ili odanu ljubav (NET). Ideja je da Božja dobrota ili milosrđe zaslužuju svaki superlativ. Ona je obilna, velika i visoka. Proteže se iznad onoga

što čak i najoštrije oko može vidjeti, što najveći um može shvatiti i što najsposobniji jezik može opisati.

3. Na koji način, prema Luki 6,35-36, Bog otkriva svoje milosrđe svim ljudima?

 NAPOMENA: Ovaj tekst jasno uspostavlja odnos između ljubavi i milosrđa. Božje milosrđe prema nezaslužnim i nezahvalnim ljudima jedno je od najvećih očitovanja Božje ljubavi.

4. U Psalmu 103,10-14 nalazimo zapis o jednom od najvećih očitovanja Božje ljubavi i njegova milosrđa prema njegovu narodu. Pročitajte ovaj tekst nekoliko puta dok se ne upoznate s njegovim sadržajem, a zatim napišite vlastite misli o svakom stihu. Na koji način ovi stihovi opisuju Božje milosrđe?

- a. Deseti stih

- b. Jedanaesti stih

 NAPOMENA: Riječ „dobrota“ prijevod je hebrejske riječi *hesed*, koja također može značiti milosrđe, dobrotu, blagonaklonost, „postojanu ljubav“ (ESV) ili „odanu ljubav“ (NET).

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

c. Dvanaesti stih

---

d. Trinaesti stih

NAPOMENA: Riječ „smiluje“ prijevod je hebrejske riječi *rahum*, koja ujedno znači dobrotu ili dobrostivost.

e. Četrnaesti stih

---

5. Premda je Sveto pismo puno tekstova, primjera i ilustracija Božjega milosrđa, imamo prostora samo za još nekoliko. Prema narednim odlomcima iz Svetoga pisma, na koji način Bog otkriva svoje milosrđe (dobrotu i samilost) svome narodu?

a. Psalam 86,5

---

b. Tužaljke 3,22-23

---

6. Prema sljedećim odlomcima iz Svetoga pisma, kako se trebamo odazvati Božjem milosrđu? Kako trebamo živjeti u svjetlu biblijske istine da je Bog milosrdan?

a. Hebrejima 4,16

---

b. Judina 21-22

 NAPOMENA: U prvom i dvadeset četvrtom stihu, Juda naučava da vjernika čuva Božja moć, ali ovdje zapovijeda vjerniku da čuva ili održi sebe u Božjoj ljubavi. Ovdje se ne radi o tome da trebamo raditi kako bismo zaslužili Božju ljubav. Božja ljubav i njegovo spasenje pripadaju nam jedino kroz Kristovu osobu i njegovo djelo. U Božjoj ljubavi se čuvamo tako što prianjamo uz Krista po vjeri. Otići od Krista znači izaći izvan sfere ili područja Božje ljubavi i njegova spasenja. Upravo u tom kontekstu moramo razumjeti ideju koju Juda ovdje iznosi, prema kojoj trebamo usrdno čekati milosrđe našega Gospodina. Vjernik je već primatelj Božjeg milosrđa, ali tek se treba objaviti punina toga milosrđa. To će se dogoditi prilikom Kristova drugog dolaska i vjernikova konačnog proslavljenja. Prilog „tjeskobno“ (NASB) ne znači da se trebamo brinuti ili sumnjati, nego da trebamo čekati usrdno i s velikim iščekivanjem.

c. Luka 6,35-36

 NAPOMENA: Ovaj posljednji tekst vezan je uz naš vodoravni odnos (tj., naš odnos s drugim ljudima), bez obzira radi li se o vjernicima ili nevjernicima. Glavna istina ovoga odlomka jest da, budući da Bog iskazuje milosrđe nezaslužnim grješnicima (uključujući i nas same), i mi bismo trebali iskazivati milosrđe drugima. Drugi tekstovi koji saopćuju važnost milosrđa u našem odnosu s drugim ljudima su Matej 5,7; 12,7; 18,23-35.

DVADESET DEVETO POGLAVLJE: BOŽJA MILOST

Riječ „milost“ označava nezasluženu blagonaklonost i odnosi se na Božju voljnost da se prema stvorenjima ne ponaša prema njihovim zaslugama ili prema njihovoj vrijednosti, nego prema svojoj preobilnoj dobroti i velikodušnosti. Bog svoju ljubav uvelike očituje kroz svoju milost.

1. Na koji način ovi tekstovi opisuju Boga?

- a. Jahve je M_____ (Ps 145,8). Riječ je prijevod hebrejske riječi **hannun**. Ova riječ se u Svetom pismu koristi samo za Božji atribut. Druge ideje koje riječ komunicira su: milosrdan, suosjećajan, ljubazan, pun opraštanja, blag, uzdržljiv, meka srca i dobronamjeren.
- b. Bog izvor S_____ M_____ (1. Pt 5,10). Riječ je prijevod grčke riječi **haris**, koja označava ljubaznost, blagonaklonost i dobru volju, a posebno prema nezaslužnima. U Svetom pismu, milost je Božja nezaslužena blagonaklonost grješnom čovjeku. Bog je izvor svake milosti. Svaka vrsta milosti – višestruka milost, milost bez mjere – nalazi se u samome Bogu i proistječe iz njega.

2. Kakav je Božji stav prema svim ljudima, u svjetlu Izaije 30,18, a posebno prema njegovu narodu? Kako možemo primijeniti istine ovoga teksta na nas? Kako im se trebamo odazvati?

NAPOMENA: Kontekst ovoga odlomka je pobuna Božjeg naroda. Oni su napustili svoje pouzdanje u Boga i ušli u grješni savez s Egiptom, pa ipak je Bog odgodio svoju kaznu kako bi im dao dovoljno vremena da se pokaju i da mu se vrate. Učinio je to zato što nije poput njegova nevjernog naroda. On je pravedni Bog, vjieran svojim obećanjima. Izraz „milost iskaže“ dolazi od hebrejske riječi **hannan**, koja znači „biti milostiv ili iskazati blagonaklonost“. U kontekstu Božjega odnosa s ljudima, uvijek se radi o nezasluženoj blagonaklonosti. Riječ „smiluje“ prijevod je hebrejske riječi **raham**, koja također označava ljubaznost ili dobrotu.

3. Što ili tko je najveće očitovanje Božje milosti (tj., nezaslužene blagonaklonosti), u svjetlu Ivana 1,14. 16-17? Objasnite svoj odgovor.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Bog očituje svoju milost još od Adamova pada u grijeh. Čak je i dar Zakona za vrijeme Staroga saveza bio posljedica njegove nezaslužene blagonaklonosti (Rim 3,1-2). Međutim, Božja milost koja se očitovala u osobi i djelu Isusa Krista toliko je velika da zasjenjuje sva druga očitovanja do te mjere da se čini kao da se milost nikada prije nije očitovala. Svi drugi primjeri Božje milosti su tipovi i sjene punine koju nalazimo u Kristu. Oni su poput svjetla svijeće u usporedbi sa suncem koje sjaji u podne.

4. U svjetlu narednih odlomaka Svetoga pisma, koji je odnos između Božje milosti i spasenja grješnih ljudi? Spašavamo li se po vlastitim zaslugama ili po Božjoj milosti?

a. Efežanima 2,8-9

NAPOMENA: U grčkom jeziku milost i vjera su imenice ženskoga roda, ali zamjenica „to“ je srednjega roda. Prema tome, najbolje je razumjeti da zamjenica „to“ ukazuje na činjenicu da je ukupnost spasenja Božji dar. U onome što nam se dogodilo nema mjesta ljudskim zaslugama. Prema tome, eliminira se svako hvaljenje sobom.

b. 2. Timoteju 1,9

 NAPOMENA: Bog nas je pozvao i spasio nevezano uz to tko smo bili ili što smo učinili, nego zato što je u sebi odredio da će nas spasiti, još prije postanka svijeta. Sredstvo našega spasenja neće biti naše zasluge, nego njegova milost, kroz vjeru u pomirbeno djelo Isusa Krista. U Ponovljenom zakonu 7,7-8, nalazimo zanimljivu paralelu. Mojsije je obznanio: „Nije vas Jahve odabrao i prihvatio zato što biste vi bili brojniji od svih naroda – vi ste zapravo najmanji – nego zato što vas Jahve ljubi...“ Zašto je Gospod usmjerio svoju ljubav prema Izraelu? Zato što ih je zavolio! Drugim riječima, Gospodin voli svoj narod zato što je odlučio da će nas voljeti. Njegova ljubav prema nama u potpunosti je čin milosti!

5. U sljedećim tekstovima iz Poslanice Efežanima, apostol Pavao iznosi Božji veliki i vječni naum spasenja grješnih ljudi. U svjetlu ovih tekstova, opišite taj naum vlastitim riječima.

a. Efežanima 1,6

 NAPOMENA: Božji veliki naum spasenja grješnih ljudi očitovanje je njegove nezaslužene blagonaklonosti, koja vodi do hvale njegova imena. Riječ „milost“ prijevod je grčke riječi *háris*, koja označava blagonaklonost ili dobru volju, posebno prema nezaslužnima. Izraz „dobrostvo“ prijevod je grčke riječi *haritóō*, koja može značiti i „iskazati naklonost ili blagonaklono pohoditi“. Zapazite sličnost ove dvije riječi. Doslovno, Bog nas je pomilovao milošću! Kasnije autor slično izjavljuje: „...da budemo na hvalu slave njegove, mi koji smo već prije postavili nadu u Krista“ (s. 12); i „...za otkupljenje onih što su postali Božje vlasništvo – na hvalu slave njegove“ (s. 14).

b. Efežanima 2,7

 NAPOMENA: Očitovanje Božje milosti u vjerniku samo će se povećavati kroz duga razdoblja vječnosti. Zapravo, Božja dobrota prema svome narodu u Kristu Isusu predočit će se pred svom tvorevinom kao glavni prikaz ili očitovanje nenadmašiva bogatstva njegove milosti. Tokom cijele vječnosti, sva će tvorevina učiti koliko je Bog zbilja milostiv, dok bude promatrala njegovu

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

postojanu dobrotu prema svome narodu. Božja milost je toliko neizmjerena i zadivljujuća da čak ni vječnost neće biti dovoljno duga da bismo ju mogli shvatiti ili Boga dovoljno hvaliti za nju!

6. Kako se trebamo odazvati na Božju milost otkrivenu kroz Isusa Krista i evanđelje, u svjetlu narednih tekstova iz Svetoga pisma?
- a. Rimljanima 6,1-2

NAPOMENA: Netko bi mogao zaključiti kako činjenica da nas je Bog spasio po milosti a ne po djelima znači da je prihvatljivo da nastavimo živjeti u grijehu ili, još gore, da još više griješimo kako bi Božja milost mogla postati još očiglednija. Ovo se potpuno suprotstavlja Božjoj volji i namjeri milosti.

- b. Titu 2,11-13

NAPOMENA: U Rimljanima 6,1-2, apostol Pavao je razotkrio pogrešan i nesvetopisamski odaziv na Božju milost. U Titu 2,11-13 iznosi pravu svrhu milosti i pravilan odaziv na milost.

- c. 2. Petrova 3,18

NAPOMENA: Bog nas je dobrostivo obdario svojom milošću (Efež 1,6). Na koji način onda možemo „rasti“ u milosti, kako nam Petar zapovijeda? Ovdje on ne iznosi ideju da nam nekako nedostaje milosti i da stoga trebamo zadobiti još više milosti, nego da trebamo rasti u milosti koja nam je već dana u Kristu. Božja milost je sfera u kojoj vjernik sada živi. Božja milost se očitovala u djelu koje je on već učinio za nas, zatim u djelu koje nastavlja činiti u nama, u velikim

obećanjima koja nam je dao, te u životu i snazi koju nam stavlja na raspolaganje. Zbog toga možemo i trebamo rasti u sličnosti njegovu Sinu i postajati mu sve ugodniji.

d. Hebrejima 4,16

 NAPOMENA: Božje sudačko prijestolje (kao odgovor na naš grijeh) pretvorilo se u prijestolje milosti Kristovo djelo na Golgoti. To je razlog zašto mu možemo prići s pouzdanjem. Riječ „pouzdanje“ prijevod je grčke riječi *parrhēsis* [*pás* = sav + *rhēsis* = govor], koja se doslovno odnosi na slobodu govora i stoga na pouzdanje ili hrabrost. Najveći grješnik će se otopiti u strahu pred Božjim prijestoljem, ali i najmanji sveti stajat će hrabro i s pouzdanjem zbog Krista. Autor Poslanice Hebrejima nam zapovijeda da upravo u tom pouzdanju kročimo ka prijestolju Božjem u molitvi, da „nađemo milost za pravodobnu pomoć“. Ponovno, to ne znači da nam nedostaje milosti (Efež 1,6). To znači da zbog milosti koja nam pripada u Kristu Isusu, trebamo doći pred Boga i moliti ga da nam pomogne ili podupre nas u vrijeme potrebe. Premda nam već pripada sve što trebamo, to je često potrebno prisvojiti kroz vjeru i ustrajnost u molitvi. Često nemamo pomoć koju trebamo zato što ne molimo (Jak 4,2).

e. Djela 20,24

 NAPOMENA: Ovo je bio plemeniti cilj apostola Pavla. Premda se naši pozivi, darovi i službe mogu razlikovati od njegovih, svi trebamo njegovati ovu istu ambiciju: da svjedočimo evanđelju milosti Božje.

TRIDESETO POGLAVLJE: BOŽJA STRPLJIVOST

Riječi „strpljivost“ i „snošljivost“ odnose se na Božju voljnost da podnosi, odnosno da dugo trpi, slabosti i prijestupe svojih stvorenja. U Božjoj strpljivosti nalazimo velika očitovanja njegove ljubavi, posebno u svjetlu čovjekove grješnosti. Bog zaslužuje svu slavu, čast i hvalu. Činjenica da podnosi ljude koji mu uzvraćaju upravo suprotnim nego što zaslužuje, veliki je pokazatelj njegove trajne i strpljive ljubavi.

1. U Izlasku 34,6-7 nalazimo jedno od najvećih objava o Bogu u Starome zavjetu. U ovom tekstu, Bog silazi i dopušta da njegova slava prođe pored Mojsija. Usred toga veličanstvenog događaja, Bog izjavljuje mnoge suštinske istine o sebi i o svome odnosu s čovjekom. Što Bog kaže u šestom stihu Mojsiju, ali i nama, o svojoj strpljivosti i snošljivosti?

a. Jahve je S _____ na S _____.

NAPOMENA: Ovu izjavu nalazimo i u Brojevima 14,18; Nehemiji 9,17; Psalmu 86,15; 103,8; 145,8; Joelu 2,13; Joni 4,2 i Nahumu 1,3. Učestalost s kojom se ovaj opis Boga javlja u Svetom pismu pokazuje i njegovu važnost i njegovu istinitost: Bog je zbilja strpljiv! Riječ „srdžba“ dolazi od hebrejske riječi *'af*, koja doslovno znači „nos“ ili „nosnica“. Širenje nosnica simbolizira srdžbu ili gnjev. Sveto pismo uči da je Bog vatra koja proždire (Pnz 4,24; Heb 12,29) i da se njegova srdžba može brzo zapaliti (Ps 2,12 net). Međutim, brzo zapaljenje njegove srdžbe nastupa tek nakon isteka njegove velike strpljivosti. Ova obećanja nam služe kako bismo se sjetili da unatoč Božje sporosti na srdžbu, ne smijemo izazivati njegovu strpljivost niti iskušavati Gospodina Boga našega.

2. Zašto je Bog toliko dugo čekao prije nego što je osudio svijet u dane Noe, u svjetlu 1. Petrove 3,20? Koji su Božji atributi potaknuli Boga da obuzda ruku svoga suda? Što nas to uči o Božjoj naravi?

NAPOMENA: Riječ „strpljivost“ dolazi od grčke riječi *makrothumía* [*makrós* = dugo + *thumós* = strast, ljutnja, ispadi ljutnje] i označava snošljivost ili izdržljivost. Izraz „uporno čekala“ ispravno prevodi imperfekt grčkoga glagola: Bog je čekao i čekao da se ljudi pokaju. Štoviše, tijekom svih 120 godina dok je Noa gradio korablu, Bog je veoma strpljivo podnosio čovjekovu zloću i pružao mu dovoljno vremena da se pokaje.

3. Bog je svoju strpljivost ili snošljivost posebno očitovao u dobroti koju je iskazao izraelskom narodu. U Psalmu 78,36-42 nalazimo moćan primjer ove istine. Pročitajte tekst nekoliko puta, dok se ne upoznate s njegovim sadržajem, a zatim odgovorite na naredna pitanja.

- a. Kako se izraelski narod odazvao na Božje milosrdno postupanje prema njima, u svjetlu stihova 36-37?

 NAPOMENA: Ovaj odlomak iznosi tri velika grijeha Izraelaca. Prvo, njihova srca nisu bila „s“ Bogom (dosl. „postojana“ NASB). Ovo dolazi od hebrejske riječi **kun**, koja znači „biti čvrst ili utvrđen“. Nisu bili postojani u svojoj ljubavi i vjernosti Bogu. Drugo, varali su i lagali Bogu svojim riječima – ovo se vjerojatno odnosi na prekršene zavjete koje su davali, na njihovo površno pokajanje i licemjerje u štovanju. Treće, nisu bili vjerni Božjemu savezu. Božji savez s Izraelom bio je dvostran. Bog je ostao vjeran svim svojim obećanjima, ali Izrael je zanemarivao i kršio Božji zakon.

- b. Što su još Izraelci činili kao odaziv na Božje milosrdno postupanje prema njima, u svjetlu stihova 40-42?

 NAPOMENA: Izraelu se pripisuje još pet grijeha. Prvo, prkosili su Bogu. Ova riječ je prijevod hebrejske riječi **marah**, koja ujedno znači: „biti svadljiv“. Drugo, žalostili su Boga. Riječ je prijevod hebrejske riječi **acab**, koja znači „zadati bol ili povrijediti“. Treće, iskušavali su Boga. Riječ je prijevod hebrejske riječi **nasah**. Ista riječ se koristi u Ponovljenom zakonu 6,16: „Ne iskušavajte Jahvu, Boga svoga.“ Četvrto, vrijeđali su Boga. Ova riječ je prijevod hebrejske riječi **tavah**, koja još znači „raniti“. Konačno, zaboravili su Boga, slijedili su idole i činili što su sami smatrali ispravnim. Ovi grijesi zajedno s onima koje spominju stihovi 36-37 sažimlju Izraelovo otpadništvo od Boga.

- c. Kako je Bog odgovorio na Izraelovo gotovo stalno buntovništvo, u svjetlu stihova 38-39?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Ovdje nalazimo sažetak Božjega odgovora na Izraelovu pobunu protiv njega. Prvo, imao je suosjećanja prema njima (s. 38). Drugo, oprostio im je njihovo bezakonje (s. 38). Treće, obuzdao je svoju srdžbu (s. 38). Četvrto, žalio ih je, sjećajući se da su samo grješni ljudi (s. 39).

- d. Vlastitim riječima opišite što nas Božji odgovor uči o njegovoj strpljivosti ili snošljivosti? Kako možemo primijeniti ove istine na vlastiti život?

---

4. Što motivira Božju strpljivost prema čak i najvećim grješnicima? Zašto je on tako strpljiv, tako voljan podnositi neposlušno i nezahvalno čovječanstvo? Što nas uče naredni odlomci Svetoga pisma?

- a. Ezekiel 18,23. 32

- b. 2. Petrova 3,9

---

5. Kako se čovjek treba odazvati na Božju strpljivost i snošljivost prema svome grijehu, u svjetlu Rimljanima 2,4? Što grješnik treba učiniti s obzirom na Božju dobrotu?

 NAPOMENA: Ovdje piše da Bog obiluje trima stvarima: (1) dobrotom – od grčke riječi *hrēstótēs*, koja ujedno znači dobronamjernost, ljubaznost i blagost; (2) iščekivanje – dolazi od grčke riječi *anohē*, koja označava strpljenje, izdržljivost i voljnost odgađanja; te (3) strpljivost – od grčke riječi *makrothumía*, koja označava snošljivost i izdržljivost. Sve bi ove kvalitete trebale otopiti grješnikovo tvrdokorno srce i dovesti ga do pokajanja.

TRIDESET PRVO POGLAVLJE: BOG JE STVORITELJ

BOG STVORITELJ

Istina da je Bog Stvoritelj neba i zemlje jedna je od temeljnih istina Svetoga pisma i kršćanske vjere. On je bio prije svega i sve postoji zbog njega. Ništa i nitko veći od njega nije uzrokovao njegovo postojanje niti ga je stvorio. Naprotiv, on je Uzrok i Stvoritelj svega, a ništa što postoji ne postoji osim po njemu. Jedino je on Stvoritelj; nitko s njime ne dijeli taj naziv.

Vjerovanje da je Bog stvorio sve na nebu i na zemlji trebalo bi radikalno utjecati na svaki aspekt našega života. **Prvo**, to nas treba voditi do divljenja i poštovanja. Spoznaja da postoji Bog koji je toliko velik da je stvorio bezbrojne svjetove i bezbrojna bića, te da ih sve bez napora održava, posve je nedokučiva. Takav Bog je dostojan apsolutnog poštovanja. Ako smo ponekad zadivljeni njegovom tvorevinom, koliko bismo se više trebali diviti njemu? **Drugo**, to nas treba voditi ka zahvaljivanju i štovanju. Da nas Bog nije stvorio, ne bismo postojali. Odbijati zahvalnost i hvalu Bogu znači da smo krivi za najveću aroganciju i nezahvalnost. **Treće**, to nas treba voditi k poniznosti. Što je čovjek da bi Bog trebao razmišljati o njemu? Postojimo zato što nas je on stvorio, i bez njega smo nitko i ništa. Izostanak poniznosti pred Bogom van je svake pameti. **Četvrto**, to treba dati svrhu našem postojanju. Nismo rezultat slučajnosti niti nekog bezumnog procesa evolucijskog naturalizma. Stvoreni smo prema Božjem naumu, u skladu s njegovom svrhom i za njegovo zadovoljstvo.

1. U Svetom pismu, ime osobe je izrazito značajno zato što često opisuje tko je ona i otkriva nešto o njezinu karakteru. Kako je Izaija nazvao Boga u Izaiji 40,28? Što nas to uči o njegovoj veličanstvenosti? Što bi to trebalo značiti njegovu narodu?

---

2. Neke od najvažnijih izjava u Svetom pismu u pogledu Boga kao Stvoritelja nalaze se u narednim odlomcima. Pažljivo razmotrite svaki stih i istaknite istine koje svaki od njih saopćava. Što nas uče o Bogu? Što nas uče o čovjekovoj ovisnosti o Bogu i o njegovu dugu prema Bogu?

- a. Postanak 1,1-2

 NAPOMENA: U ovom kontekstu se „početak“ odnosi na inauguraciju stvaranja svemira. Svemir dolazi od Boga i stoga pretpostavlja Božju vječnost. Riječ „stvari“ dolazi od hebrejske riječi *bara*, koja se u Svetom pismu koristi samo u pogledu Boga. Čak ni najviši red anđeoskih bića nije dao svoj doprinos stvaranju; ono je isključivo rezultat Božjega nauma. Sva slava stoga pripada jedino Bogu!

b. Nehemija 9,6

 NAPOMENA: Ovaj tekst potvrđuje Postanak 1,1-2. Stvaranje je isključivo Božje djelo, tako da mu pripada svako štovanje. Ako se nebeske vojske klanjaju pred Bogom zbog njegova stvaralaštva, koliko se onda više smrtni čovjek treba klanjati u poštovanju, štovanju i zahvalnosti?

c. Jeremija 10,12

 NAPOMENA: Važno je zapaziti da tvorevina ne ukazuje samo na Božju moć, nego i na njegovu mudrost. Nemoguće je izmjeriti moć koja je potrebna za stvaranje i održavanje svijeta, ali Bog to ostvaruje bez ikakva umanjenja svoje moći ili snage. Također, kompleksnost najmanje stanice zadivljuje i najveće genijalce, ali stvaranje cijeloga svemira samo je mali primjer Božje mudrosti i razumijevanja.

d. Hebrejima 11,3

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Teolozi često koriste latinski izraz da izraze Božje djelo stvaranja: *creatio ex nihilo* – stvaranje ni iz čega. Prilikom stvaranja svemira, Bog nije koristio već postojeći građevni materijal, nego ga je stvorio ni iz čega, vlastitom moći i za vlastitu slavu.

3. Važno je razumjeti da je stvaranje svemira djelo Trojedinoga Boga – Oca, Sina i Duha. Što nas naredni tekstovi uče o ovoj istini? Što dodaju našem razumijevanju Boga kao Stvoritelja i Održavatelja svemira?

a. Postanak 1,1-2

NAPOMENA: Riječ „Duh“ dolazi od hebrejske riječi *ruah*, koju bismo mogli prevesti i kao „dah“ ili „vjetar“. Riječ „lebdio“ prijevod je hebrejske riječi *rahaf*, koja i znači „lebdjeti“. Neki suvremeni tumači tvrde da se ovdje radi o vjetru a ne o osobnom Duhu, ali takvo tumačenje se ne uklapa u kontekst. Vjetar ne lebdi. Tekst jasno govori o stvaralaštvu Osobe Svetoga Duha.

b. Ivan 1,1-3

NAPOMENA: Prvi stih jasno ističe da je subjekt ovoga teksta Riječ, odnosno Božji Sin. Ivanov jezik ne može biti naglašeniji. Sve što postoji, bez iznimke, postalo je kroz stvaralaštvo Sina.

c. Kološanima 1,16

NAPOMENA: Tri izraza „po njemu“, „kroz njega“ i „za njega“ (doslovno, *eis autón* ili „njemu“) iznimno su važna. Sin nije samo Izvršitelj stvaranja, nego je i svrha ili cilj tvorevine. Obje istine

jasna su potvrda Sinovljeva božanstva. Sin je sve bio stvorio, a sve je stvoreno za njegovu čast i zadovoljstvo.

SVJEDOČANSTVO TVOREVINE O BOGU

Evolucijski naturalizam želi objasniti tvorevinu odvojeno od postojanja Boga. Premda je ova teorija predominantna misao današnjice, suprotstavlja se svemu što razum i Sveto pismo obznajuju o našem postojanju. Nikada ne smijemo pokušati stvoriti lažno primirje između evolucije i biblijskoga gledišta o Bogu Stvoritelju. Ukoliko je evolucija istinita, onda je Biblija laž. Ako je Biblija istinita, onda evolucija nije ništa doli čovjekov jadan pokušaj da zaniječe Boga za kojega zna da postoji. Svrha ovoga kratkog odjeljka nije raspravljati o evoluciji, nego jednostavno iznijeti istine Svetoga pisma vezane uz svemir kao Božju tvorevinu.

1. Na koji način tvorevina svjedoči o Božjem postojanju, sili i slavi, u svjetlu Psalma 19,1-4? Sažmite istine koje ovaj tekst objavljuje.

NAPOMENA: Premda tvorevina nema glasa, njezine ljepote i složenost obznajuju Božju opstojnost i slavu. Izraz „po zemlji razliježe se jeka“ teško je protumačiti. Bolji je alternativan prijevod: „izašao je njihov zvuk [ili glas]“. Ovo tumačenje nalazimo u Septuaginti (drevnom prijevodu Staroga zavjeta na grčki jezik).

2. U Hebrejima 3,4 nalazi se jako važna analogija, koja se može primijeniti na stvaranje svemira. Na koji način uređen i kompleksan svemir dokazuju postojanje Boga?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Bilo bi apsurdno misliti da je kuća u kojoj netko živi nastala putem nasumičnih događaja. Postojanje projektirane kuće podrazumijeva inteligentnoga graditelja. Koliko više složenost i zamršen dizajn svemira zahtijevaju osobnog i svrhovitog Stvoritelja koji ima neograničenu mudrost?

3. Rimljanima 1,18-23 je jedan od najvažnijih tekstova u cijelom Svetom pismu u pogledu postojanja Boga, stvaranja svemira i čovjekove spoznaje o Bogu. Pročitajte ovaj tekst nekoliko puta dok se ne upoznate s njegovim sadržajem, a onda odgovorite na naredna pitanja.
- a. Što Rimljanima 1,19-20 svjedoči o spoznaji Boga? Je li dovoljno dokaza pruženo svim ljudima kako bi ih se držalo odgovornima? Objasnite svoj odgovor.

NAPOMENA: Sveto pismo ne priznaje niti prepoznaje postojanje ateista. Ono hrabro obznanjuje da svi ljudi znaju da postoji vječno moćan Bog koji je jedino vjerojatno objašnjenje svemira. Rimljanima 1,21 potvrđuje ovu istinu: „Jer iako su upoznali Boga...“ Neki stručnjaci vjeruju da Pavao opisuje dva izvora spoznaje Boga. Prvo, u svakom čovjeku postoji unutarinja, urođena ili inherentna spoznaja o Bogu – „njima je očito ono što se može doznati o Bogu“ (s. 19). Drugo, postoji spoznaja Boga koja dolazi od istraživanja tvorevine (s. 20). Potonje potvrđuje ovo prvo.

- b. Na koji se način čovječanstvo općenito odazvalo na spoznaju o Bogu, u svjetlu Rimljanima 1,21?
- i. Nisu mu iskazali S_____ kao Bogu. Od grčke riječi **doksázo**, koja doslovno znači „proslaviti“ ili „poštovati kao slavnoga“. Izraz ujedno može saopćiti ideju veličanja ili štovanja Boga. Čovjekovo odbijanje da prizna Boga onemogućava mu da ga proslavlja ili časti. On nadalje griješi kada čudesa Božje tvorevine pripisuje bezumnom procesu nasumične slučajnosti. Ova Pavlova izjava vjerojatno nam daje uvid u značenje Rimljanima 3,23 – „jer su svi sagriješili i lišeni su Božje slave („podbacili su Božju slavu“ NASB)“. Drugim riječima, svi su podbacili dati Bogu slavu ili čast koja mu pripada.
- ii. Nisu mu iskazali zahvalnost. U Djelima 17, Pavao je izjavio Atenjanima: „on koji svima daje životni dah i sve ostalo“ (s. 25) i „Po njemu, naime, živimo, mičemo se i jesmo“ (s. 28). To je razlog zašto je čovjekova nezahvalnost Bogu najgroteskniji mogući prijestup.
- c. Koji je rezultat čovjekova odbacivanja Boga, u svjetlu Rimljanima 1,21-23?

 NAPOMENA: Ovaj tekst zvuči kao povijest čovječanstva – povijest ispraznih špekulacija, ludosti, moralne i intelektualne tame, ponosa, arogancije i idolopoklonstva. Moralne, emocionalne, psihološke, duhovne i sociološke boljke koje muče čovjeka, rezultat su njegova odbacivanja Boga.

d. Koji je primarni razlog čovjekova odbacivanja Boga kao Stvoritelja svemira, u svjetlu Rimljanima 1,18? Je li to problem intelektualne ili moralne naravi?

 NAPOMENA: Riječ „bezbožnost“ dolazi od grčke riječi *asébia*, koja označava manjak poštovanja prema Bogu. Riječ „nepravедnost“ dolazi od grčke riječi *adikía*, koja označava nedostatak usuglašenosti s Božjom voljom. Riječ „priječé“ dolazi od grčke riječi *katéhō*, koja znači „čvrsto držati ili obuzdavati, sprječavati, potiskivati ili zadržavati“. Prema tome, prvenstveni razlog čovjekova odbacivanja Boga je moralne naravi. Pali čovjek je nepravedan i ne priželjkuje pravednoga Boga. On stoga potiskuje istinu koju zna o Bogu, i pokušava uvjeriti sebe da Bog ne postoji.

TRIDESET DRUGO POGLAVLJE: BOG JE ODRŽAVATELJ I VLASNIK TVOREVINE

BOG JE ODRŽAVATELJ

Sveto pismo nas uči da Bog nije samo Stvoritelj nego i Održavatelj neba i zemlje. Ništa što postoji ne bi postojalo bez njega. Ako bi se Bog čak i na trenutak okrenuo od tvorevine, sve bi nestalo. Dugujemo mu svaki naš dah i pokret. Svako biće – od najvišega anđela do najmanjega crva – živi u potpunoj ovisnosti o Bogu. I čovjeku koji mu se klanja u poniznom štovanju i onomu koji prema njemu podiže šaku u znak prkosa, sljedeće je zajedničko: obojica žive i dišu i kreću se po njegovoj milostivoj moći, koja ih održava na životu. Oni postoje jer ih je on stvorio, dišu jer im on daje dah. Kada bi se Bog okrenuo od njih, pretvorili bi se u prah.

1. U 1. Timoteju 6,13 nalazimo kratku ali moćnu izjavu o Bogu i o ovisnosti tvorevine o njemu. Pronađite tu izjavu, a onda objasnite njezino značenje.

a. Bog svemu D_____ Ž_____.

b. Što nas ova izjava uči o Božjoj moći i o apsolutnoj ovisnosti tvorevine o njemu?

---

2. Sveto pismo nas uči da Bog nije samo stvorio svemir, nego ga i vjerno održava svojom silom. Bez Boga, svemir ne bi nikada nastao, a bez njegove neprestane brige, svemir i sve što živi u njemu, odmah bi nestao. Sve postoji u apsolutnoj ovisnosti o njemu. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj velikoj istini?

a. Job 12,10

---

b. Job 34,14-15

BOG JE ODRŽAVATELJ I VLASNIK TVOREVINE

---

c. Psalam 104,27-30

---

3. Važno je razumjeti da djelo Trojedinoga Boga – Oca, Sina i Duha – nije samo stvaranje nego i održavanje svemira. Što nas naredni tekstovi uče o ovoj istini? Što dodaju našem razumijevanju Boga kao Stvoritelja i Održavatelja svemira?

a. Kološanima 1,17

 NAPOMENA: Izraz „drži u redu“ prijevod je jednoga grčkog glagola *sunístēmi*, [*sún* = *s*, *zajedno* + *hístēmi* = stajati], koji može značiti i „sjediniti, skupiti ili izdržati“. Božji Sin nije samo Stvoritelj svih stvari, nego je i Održavatelj ili Čuvar svega što je stvorio. Kao božanski **Logos** ili Riječ (Iv 1,1-5), on je načelo koje sjedinjuje sve što postoji. Od najvećih galaksija do najmanjih čestica, sve se drži u redu u Sinu.

b. Hebrejima 1,3

 NAPOMENA: Riječ „održava“ dolazi od grčkoga glagola *fērō*, koji znači „trpjeti ili nositi“. Oduševljava nas ideja moćnoga Atlasa iz grčke mitologije, koji uzdiše pod teretom svijeta.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

Međutim, Krist podržava cijeli svemir pukom svojom riječju – jednostavnom naredbom koja ga nimalo ne napreže. Svemir je stvoren riječju (Post 1,3; Heb 11,3), a riječju se i održava. Takva je Božja moć.

c. Psalam 104,27-30

 NAPOMENA: U stihu 30, na stvaranje se gleda kao na Božje stalno djelovanje po sili njegova Duha. Premda je rođenje djeteta prirodan proces, ne nalazi se izvan Božjega djelovanja. U Psalmu 139,13, David je posvjedočio: „Jer ti si moje stvorio bubrege, satkao me u krilu majčinu“. Djelo održavanja Oca i Sina postiže se upravo kroz moćno, energično, životodavno djelo Duha.

4. U Djelima 17,22-31 nalazimo zapis propovijedi apostola Pavla epikurejskim i stoičkim filozofima na Areopagu. Odlomak sadrži jedan od najveličanstvenijih govora o Bogu kao Stvoritelju i Održavatelju svemira. U svjetlu narednih stihova, dovrši četiri veličanstvene izjave o Bogu i o čovjekovoj apsolutnoj ovisnosti o njemu; zatim objasni što one znače.

a. On je Bog koji je stvorio S_____ i sve Š_____ je u njemu (s. 24).

 NAPOMENA: Apostol Pavao je najprije ustanovio da je Bog Stvoritelj svega. Ovo je temelj Božje vladavine nad tvorevinom.

b. On je Gospodar N_____ i Z_____ (s. 24).

 NAPOMENA: Kao Stvoritelj svega, Bog ima suvereno pravo da vlada nad svime što postoji.

BOG JE ODRŽAVATELJ I VLASNIK TVOREVINE

c. On daje svim ljudima Ž_____ D_____ i S_____ ostalo (s. 25).

 NAPOMENA: Bog polaže pravo na sve što postoji, kako iz razloga što je sve stvorio tako i zato što dobronamjerno održava sve što je stvorio. Svaki dah, svaki otkucaj svakoga srca i „svaki dobar dar“ dolaze od Boga (Jak 1,17). U svjetlu Božjeg dobronamjernog davanja i čovjekove apsolutne ovisnosti o njemu, čovjek nema isprike za svoju nezahvalnost.

d. U njemu Ž_____, M_____ se i J_____ (s. 28).

 NAPOMENA: Pavao je ovaj citat vjerojatno preuzeo iz pjesme koja se pripisuje Epimenidu s Krete (oko 600. g. pr. Kr.), koji posvećuje Minosovu himnu (lik iz grčke mitologije) svome ocu, Zeusu. Zanimljivo je da se samo dva reda ranije u himni nalazi citat koji Pavao koristi u Titu 1,12: „Krećani su uvijek lažljivi, zle živine, besposleni trbusi.“ Premda Pavao koristi izjavu grčkih pjesnikâ, on naravno ne prihvaća njihove politeističke ideje. On jednostavno koristi njihov izričaj kako bi usmjerio svoje slušatelje od onoga što štiju „ne znajući“ (s. 23) ka pravome i živome Bogu, koji je sebe objavio u Svetom pismu.

BOG JE VLASNIK SVEGA

Bog je Stvoritelj i Održavatelj svega na nebu i na zemlji. Prema tome, ne griješi kada polaže pravo na sve. Jedna je od prvih istina koje trebamo prihvatiti, ako želimo ispravno razumjeti Boga i naše mjesto u njegovoj tvorevini, da ne pripadamo sebi. Nismo sami sebe stvorili. Pripadamo onomu koji nas je stvorio, i odgovorni smo živjeti pred njime po njegovoj volji i za njegovu slavu i zadovoljstvo.

1. U Svetom pismu ime osobe je jako važno, jer često opisuje tko je ona i otkriva nešto o njezinu karakteru. Koje ime Postanak 14,19 i 22 daje Bogu? Koju nam istinu ono saopćava o njemu?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Riječ „Stvoritelj“ („Vlasnik“; NASB) dolazi od hebrejske riječi *kanah*, koja znači „dobiti ili steći“, a Bog je koristi kako bi saopćio i da je Stvoritelj i Vlasnik svemira.

2. Naredni odlomak sadrži dvije najvažnije izjave u cijelom Pismu u pogledu Božjega vlasništva nad tvorevinom. Pažljivo razmotrite svaki od ovih stihova, a zatim istaknite istine koje oni iznose. Na koji način očituju Božje polaganje prava na tvorevinu, posebno na čovječanstvo? Kako se trebamo odazvati?

a. Psalam 24,1-2

---

b. Psalam 89,12

---

3. Naredni tekstovi iz Joba i iz Psalama prenose jako važne implikacije o Božjem vlasništvu nad tvorevinom. Razmotrite svaki tekst, te zapišite svoje misli. Kako se trebamo odazvati istini koju uče ovi tekstovi?

a. Job 41,3

BOG JE ODRŽAVATELJ I VLASNIK TVOREVINE

---

b. Psalam 50,10-12

 NAPOMENA: Oba ova teksta iznose veliku istinu da Bog, budući da je Stvoritelj i Održavatelj svega, ne treba ništa od čovjeka i ništa mu ne duguje. Sve što mu možemo ponuditi dolazi od njega i pripada mu. Bog nas ne poziva da mu služimo iz potrebe, nego zato da upoznamo privilegij zajedništva s njim i posvjedočimo njegovoj moći.

4. U Ponovljenom zakonu 10,14-15 otkrivamo i Božju veličinu u pogledu tvorevine i Božju milost prema njegovu narodu. Razmotrite ove tekstove, te zapišite svoje misli.

 NAPOMENA: Jedna od najdivnijih istina koje nam ova dva stiha komuniciraju jesu veličina Boga kao Vlasnika sve tvorevine i predivna njegova milost prema njegovu narodu. Zbilja je zapanjujuće i predivno da nam je tako veliki Bog iskazao ljubav i privrženost.

TRIDESET TREĆE POGLAVLJE: SVRHA TVOREVINE

Iz Svetoga pisma smo naučili da je Bog Stvoritelj, Održavatelj i zakonski Vlasnik tvorevine. Sada ćemo razmotriti svrhu radi koje je sve stvorio. Ukoliko Bog nije imao obvezu stvoriti svemir i ako nije trebao da svemir ispuni neku prazninu u njegovu postojanju, što je onda bila i što još uvijek jest božanska svrha stvaranja i nastavka čovjekova postojanja? Sveto pismo hrabro i bez opravdavanja izjavljuje da je svrha tvorevine da bude na *Božju slavu i za njegovo zadovoljstvo*.

BOG SVAKE PUNINE

Postoji istina o Bogu koja u nas ulijeva najdublje strahopoštovanje i potiče nas na poniznost. Naime, to je istina o njegovoj potpunoj lišenosti bilo kakve potrebe ili ovisnosti. Njegovo postojanje, ispunjenje njegove volje i njegova sreća ili njegovo zadovoljstvo ne ovise ni o kome i ni o čemu izvan njega samoga. Kao što smo naučili u Jedanaestom poglavlju, on je jedino Biće koje je istinski samopostojeće, samoodrživo, neovisno i slobodno. Sva druga bića svoj život i blaženstvo primaju od Boga, ali sve što je nužno za Božje postojanje i savršenu sreću nalazi se u njemu samome. Apsurdno je i bogohulno čak i predložiti da je Bog stvorio čovjeka zato što je bio usamljen ili nepotpun. Stvorenje nije rezultat nekoga nedostatka u Bogu, nego je rezultat njegove punine ili prelijevanja njegova izobilja.

1. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o Božjem samopostojanju i samodostatnosti? Odakle dolazi Božji život, odnosno njegovo postojanje? Ovisi li on o nekom drugom?

a. Psalam 36,10

---

b. Ivan 5,26

 NAPOMENA: Bog ima život u sebi te je izvor života i svjetla (tj., mudrosti) svim živim bićima. Bog ne ovisi o drugima, nego sve što postoji ovisi o njemu.

2. Božja samodostatnost proglas je njegova beskonačna veličanstva i uzvišena mjesta iznad sve tvorevine. Sve što postoji ovisi o njemu za svoje postojanje, ali on ne ovisi ni o kome. U Djelima 17,22-31 nalazimo zapis propovijedi apostola Pavla upućene epikurejskim i stoičkim filozofima na Areopagu. U stihovima 24-25, Pavao pobija njihova idolopoklonička gledišta tako što iznosi jako važne izjave o živomu Bogu. Što nas ove izjave uče o Božjoj samodostatnosti i o njegovu odnosu prema tvorevini?

a. Bog ne prebiva u hramovima sagrađenim rukom (s. 24).

---

b. Boga ne poslužuju ljudske ruke, kao da bi trebao nešto (s. 25).

 NAPOMENA: Prva izjava pokazuje da Bog nema potrebe da mu čovjek izradi hram, jer je on sam stvorio svemir, koji ga, uostalom, ne može obuhvatiti. Druga izjava pokazuje da nam Bog ne zapovijeda da mu služimo zato što mu nešto treba, nego zato što nam želi iskazati milost. Bog nam daruje privilegij da ga upoznamo, služimo mu i postanemo posebni primatelji njegove blagonaklonosti.

BOŽJA SLAVA

Ako ga Bog nije stvorio da ispuni neku svoju potrebu, koja je onda svrha svemira? Zašto je Bog sve stvorio? Sveto pismo nas uči da je Bog sve stvorio za vlastito zadovoljstvo i vlastitu slavu (tj., kako bi očitovao svoju veličinu i primio od tvorevine čast i štovanje koje mu pripadaju). Može nam se to učiniti čudno, a možemo pomisliti čak i da je Bog samoživ i sebičan, ali ništa nije dalje od istine. Razmotrite ova dva dokaza. **Prvo**, Bog je dostojan da zauzme najuzvišenije mjesto nad tvorevinom. Dostojan je

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

da bude predmet svih naših misli, radnji i štovanja. Kada bi Bog sebi zaniijekao „prvenstvo“, zaniijekao bi da je Bog. **Drugo**, kada Bog usmjeri sve što postoji kako bismo mogli u cijelosti vidjeti njegovo veličanstvo, to je onda najveće dobro koje Bog može učiniti za nas i najveća dobrota koju nam on može iskazati. Posjeduje li Bog zbilja beskonačnu vrijednost, ljepotu i veličanstvo, onda je pokazivanje svoje slave najvrjedniji, najljepši i najveličanstveniji dar koji nam može dati.

1. Bog je Stvoritelj, Održavatelj i zakonski Vlasnik neba i zemlje i svega što u njima prebiva. On je sve **stvorio**, sve mu **pripada** i sve **postoji** za njegovu slavu. Što nas uči Rimljanima 11,36 o ovoj istini? Dovršite svaku izjavu.
  - a. Sve je O_____ njega. Bog je **izvor** tvorevine, izvor života (Ps 36,10). Tvorevina duguje Bogu svoje postojanje, a bez njega ništa ne bi postojalo. Čovjek nije proizvod nekog bezumnog evolucijskog procesa da bi živio bez svrhe; isto tako, nije ni izvor vlastita postojanja da bi živio za sebe. Naprotiv, čovjek je djelo Božje i treba živjeti za njegovu slavu.
  - b. Sve je P_____ njemu. Bog je **Posrednik** koji je sve stvorio i po kojemu se sve održava. Kada bi se Bog samo na trenutak okrenuo od svoje tvorevine, nastao bi **kaos**. Međutim, kroz svoju nesmetanu suverenost, neistraživu mudrost i beskonačnu moć, on podržava sve što postoji i usmjerava sve (molekule, ljude i galaksije) prema veličanstvenom cilju radi kojega ih je i stvorio: prema Božjoj slavi.
  - c. Sve je Z_____ njega. U ovom jednostavnom izrazu nalazimo smisao našega postojanja. Bog je stvorio sve što postoji i upravlja svima na vlastito zadovoljstvo i slavu – kako bi očitovao svoje veličanstvo i primio od nas čast i štovanje koje mu pripadaju.
  - d. Nj_____ pripada S_____ S_____ zauvijek. A_____. Jedini pravilan odaziv na Božje veličanstvo jest cijeliti ga više od svega drugog i dati mu najveću čast, obožavanje i hvalu. Postoji važan izraz na latinskom jeziku koji teolozi koriste kako bi izrazili ovu istinu: **solī Deo gloria**, koji znači „Bogu jedinom neka bude slava“.
2. U Kološanima 1,16 nalazimo odlomak Svetoga pisma koji je jako sličan onome u Rimljanima 11,36, ali govori posebno o Božjem Sinu. Što nas ovaj tekst uči o svrsi tvorevine?
  - a. Sve je stvoreno u njemu i P_____ njemu. Otac je izvor svega što postoji (Rim 11,36), ali sve je stvorio kroz svoga Sina (Iv 1,3; Heb 1,2), koji je Posrednik između Oca i tvorevine. Otac je kroz Sina **stvorio** sve što postoji; **objavljuje** sebe tvorevini (Iv 1,18), **pomirio** je tvorevinu sa sobom (2. Kor 5,19), **vlada** nad tvorevinom (Filip 2,9-11) i jednoga će dana **suditi** tvorevini (Iv 5,22).
  - b. Sve je stvoreno Z_____ njega. Nije oprečno reći da je sve što postoji bilo stvoreno na slavu i za zadovoljstvo i Oca i Sina. Prema Svetom pismu, Otac voli Sina i sve je predao u njegove ruke (Iv 3,35). Štoviše, Očeva je volja da svi časte Sina kao što časte njega (Iv 5,23). Dakle, sve što Rimljanima 11,36 kaže o svrsi tvorevine, može se primijeniti i na Sina. Sva tvorevina, u svim područjima, ima jednu veličanstvenu i konačnu svrhu: Božju slavu.

TRIDESET ČETVRTO POGLAVLJE: NAŠ ODAZIV NA BOGA KAO STVORITELJA

POŠTOVANJE I PONIZNOST

Naš prvi odaziv na Boga kao Stvoritelja trebali bi biti poštovanje i poniznost. Poštujemo Boga do one razine do koje mu pridajemo najuzvišenije mjesto koje ima kao Stvoritelj i Gospodar svega, te mu pristupamo s najvećim poštovanjem i divljenjem. Ponizujemo se do te mjere da priznajemo naše mjesto koje imamo pred njime kao stvorenja: njegova smo svojina, stvorena na njegovu slavu i za njegovo zadovoljstvo. Kada ljudi točno razumiju odnos tvorevine prema Stvoritelju, onda padaju ničice pred Bogom sa štovanjem, drhtanjem i stvarnim osjećajem potpune ovisnosti o Onome koji ih je stvorio.

1. U svjetlu predivne moći i veličanstva Božjega, prvi odaziv čovječanstva trebao bi biti poštovanje i divljenje. Pročitajte Psalam 33,6-9. Kako se žitelji zemlje trebaju odazvati na Božju beskonačnu moć i mudrost koje otkriva tvorevina, u svjetlu osmoga stiha?

NAPOMENA: Riječ „strepiti“ prijevod je hebrejske riječi *jare*. U odnosu na Boga, ova riječ odražava najveće poštovanje prema njegovu biću, njegovim djelima i onome što može učiniti. Riječ „bojati se“ prijevod je hebrejske riječi *gur*, koja također označava strah ili trepet. Boga se ne treba bojati zato što je nedosljedan ili nemoralan u svojoj osobi ili djelima. Naprotiv, naše poštovanje izaziva upravo Božja nepromjenjiva pravičnost – njegova pravednost, svetost, veličanstvo i moć.

2. Divljenje i poštovanje nemoguće je odvojiti od poniznosti. Ako smo zbilja shvatili nešto o Božjim beskonačnim savršenstvima i njegovoj sili, onda ćemo se poniziti pred njim. Pročitajte Psalam 8,2-5. Kako u petom stihu razmišljanje psalmista o Božjoj tvorevini proizvodi u njemu stav velike poniznosti? Na koji bi se način taj stav trebao odraziti u životu svakoga čovjeka?

ŠTOVANJE I OBOŽAVANJE

Kako je moguće da stvorenje ne štuje svoga Stvoritelja i Održavatelja? Nemoguće je izmjeriti dug koji mu dugujemo. Zar bi išta postojalo da on nije progovorio? Ne bi li u svemiru odmah nastao kaos i uništenje da ga on ne održava? Zar bi sazviježđa i planete pronašli svoj put bez njega? Ne bi li mora prekoračila svoje granice i prekrila zemlju da ih njegova ruka ne obuzdava? Zar bi čovjek mogao još i samo jednom udahnuti, da mu Bog to ne dopusti? Kako da onda ne štujemo? Nipošto nije pogrešno reći da je primarna svrha tvorevine, posebno čovjeka, štovati Boga koji nas je stvorio i koji nas svojom silom i vjernošću održava. Štovati Boga naš je najveći privilegij i najveća odgovornost. Kada ga štujemo, onda konačno ispunjavamo svrhu radi koje nas je stvorio.

1. Zašto je Bog dostojan da ga se hvali, u svjetlu Otkrivenja 4,11?

NAPOMENA: Pridjev „dostojan“ dolazi od grčke riječi *áksios*, koja označava nešto ili nekoga tko je težak ili skupocjen. Bog zaslužuje svu hvalu, zahvalnost i služenje.

2. U Psalmu 148,1-13 nalazimo poziv svim stvorenjima iz svake oblasti da štuju, časte i slave Boga koji ih je stvorio. Pročitajte tekst dok se bolje ne upoznate s njegovim sadržajem, a zatim ispunite sljedeće zadatke.

- a. Navedi različita stvorenja i oblasti tvorevine koja se pozivaju da štuju Boga.

NAPOMENA: Svrha je ovoga zadatka zapaziti da jednostavno nema dovoljno vremena ni prostora da navedemo sva različita stvorenja koja su dužna hvaliti Boga. Ako su ga čak i zvijeri i puzavci dužni hvaliti, koliko ga više hvaliti treba čovjek, kojemu je Bog dao milost, položaj i privilegij iznad svega ostaloga?

NAŠ ODAZIV NA BOGA KAO STVORITELJA

b. Zašto se tvorevinu poziva da hvali Boga, u svjetlu stihova 5-6?

 NAPOMENA: Prema šestom stihu, Bog je u svojoj tvorevini uspostavio prirodan red, a taj red je utvrđen njegovom suverenom odredbom. Dogodit će se isključivo ono što je dio njegove uprave ili vlasti. Ni jedna katastrofa neće zadesiti svijet ukoliko Bog nije odredio da se dogodi.

c. Zašto se tvorevinu poziva da hvali Boga, u svjetlu trinaestoga stiha?

 NAPOMENA: Božja tvorevina je neopisivo slavna, ali ne može se ni usporediti s beskonačnom slavom Božje osobe. Njega treba hvaliti ne samo (čak ni prvenstveno) zbog onoga što je učinio, nego i zbog onoga tko je on.

3. Naše proučavanje Boga kao Stvoritelja i Održavatelja zaključit ćemo s dvije zapovijedi koje se odnose na svaku područje i na svakoga stanovnika tvorevine. Koja je zapovijed? Kako trebamo živjeti u svjetlu tih zapovijedi?

a. Psalam 103,22

 NAPOMENA: Riječ „blagoslivljati“ dolazi od hebrejske riječi **barak**, koja se u Svetom pismu često koristi kako bi se označio radostan i razdragan uzvik hvale i zahvaljivanja Bogu.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

b. Psalam 150,5

 NAPOMENA: Riječ „hvaliti“ prijevod je hebrejske riječi *halal*, koja znači „hvaliti“. Ime „Jahve“ prijevod je hebrejske riječi *Jhvh* ili *Jah*, od koje transliteracijom dobivamo naziv „Jahveh“. Upravo od ove dvije riječi dobivamo izraz „aleluja“. U hebrejskom jeziku, ponavljanje (kakvo nalazimo u cijelom ovom psalmu) iznimno je važno. Osmišljeno je da izrazi naglasak ili intenzitet.

TRIDESET PETO POGLAVLJE: BOG JE GOSPODAR I SUVERENI VLADAR SVEGA

Sveto pismo nas uči da Bog nije samo Stvoritelj i Održavatelj svemira, nego i njegov Gospodar i Kralj. On vlada nad svim stvorenjima, radnjama i stvarima – od najveće do najmanje – svojom savršenom mudrošću, neograničenom silom i potpunom pravednošću. Bog je slobodan činiti sve što je u skladu s njegovom voljom i činiti to na vlastitu slavu i zadovoljstvo. Ni jedna sila na nebu ili na zemlji ne može poništiti što je odredio.

BOŽJE VRHOVNIŠTVO

Prije nego što detaljno proučimo Božju suverenost, najprije trebamo razmotriti nauk koji je ključan za ispravno razumijevanje Boga: njegovo vrhovništvo. Riječ „vrhovništvo“ odnosi se na ono što je najizvrsnije, što ima najveći poredak ili autoritetu. **Božje vrhovništvo** se odnosi na njegovu uzvišeno mjesto nad svom tvorevinom.

Istina o Božjem vrhovništvu ima mnogo važnih implikacija. U pogledu **Božje osobe**, to znači da je on beskonačno izvrsniji od bilo kojega njegovog stvorenja i beskrajno vrjedniji od svih njegovih stvorenja zajedno. U pogledu **Božjega mjesta**, to znači da je uzvišen nad svom tvorevinom i da nema nikoga tko mu je jednak. U pogledu **Božje svrhe**, to znači da se nalazi u samom središtu svega i da svime upravlja prema jednom velikom cilju – svojoj vlastitoj slavi.

1. U Svetom pismu ime je iznimno važno jer često opisuje tko je osoba i otkriva nešto o njezinu karakteru. Kojim se imenima ili naslovima naziva Boga u narednim odlomcima Svetoga pisma? Što nam oni otkrivaju o njegovu vrhovništvu i odnosu prema tvorevini, a posebno prema čovjeku?

a. Psalam 97,9

 NAPOMENA: Naziv „Jahve, Svevišnji“ prijevod je hebrejskog izraza **Jahve-Elion**, koji saopćava suverenost, uzvišenost i veličanstvo Jahve (vidi još Ps 7,18 i Ps 47,3). Ovaj odlomak iz Svetoga pisma ne uči nas da postoji više bogova uz jedinog pravoga Boga. U vremenu kada je psalmist pisao (kao i danas), narodi su bili preplavljeni lažnim bogovima i štovanjem idola. Apostol Pavao kaže da ti takozvani bogovi nisu ništa doli demoni i da oni koji im žrtvuju zapravo prinose žrtve demonima (1. Kor 10,20; vidi još Lev 17,7; Pnz 32,17; Ps 106,37). Psalam 97,9 jednostavno tvrdi da je Bog uzvišen i suveren nad svime – što podrazumijeva i lažne idole koje su izmislili ljudi i moćne demonske utjecaje koje oni predstavljaju.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

b. Izaija 57,15

NAPOMENA: Oba izraza, i „Višnji i Uzvišeni“ i „ime mu je Sveti“, izražavaju istu istinu o Bogu. Riječ „Sveti“ dolazi od hebrejske riječi *kadoš*, koja znači „odvojen, označen, izdvojen ili povučen iz svakodnevne upotrebe“. U pogledu Boga, riječ ima barem dva važna značenja: (1) Bog je transcendentan u odnosu na svoju tvorevinu i (2) Bog je transcendentan u odnosu na pokvarenost svoje tvorevine.

2. Nakon što smo razmotrili božanska imena koja otkrivaju Božje vrhovništvo, sada ćemo razmisliti o jednoj od najljepših izjava o Božjem vrhovništvu u Svetom pismu. Čitajte 1. Ljetopisi 29,11 dok se ne upoznate sa sadržajem toga stiha, a zatim odgovorite na naredna pitanja.

a. Kojih se šest atributa ili prava pripisuju Bogu?

- i. V_____. Od hebrejske riječi *gedolah*. Božja veličina je vječan i nepromjenljiv atribut, a ne samo naslov koji je zaslužio. On je uvijek bio i uvijek će biti beskonačno veći od svega sa čime bismo ga mogli usporediti.
- ii. S_____. Od hebrejske riječi *gevurah*, koja također označava snagu i moć. U području sile, ne postoji nitko tko se može takmičiti s Bogom. Kada bi se sve stvorene sile skupile u jednu vojsku i suprotstavile Božjem prijestolju, to bi bilo jednako besmisleno i bezopasno kao kada bi običan komarac udarao glavom o svijet od granita.
- iii. S_____. Od hebrejske riječi *tif'arah*, koja još označava ljepotu. Često se koristi pri opisivanju divote neke haljine ili veličanstvenosti nekog dragulja. Ljepota tvorevine ostavlja bez daha, ali je samo blijeda sjenka u usporedbi s Onime koji je sve stvorio.
- iv. S_____. Od hebrejske riječi *necah*, koja ovisno o kontekstu izražava različita značenja. U jednome kontekstu označava pobjedu ili snagu, ali u drugom izražava ideju da je nešto ili netko trajan ili vječit.
- v. V_____. Od hebrejske riječi *hod*, koja još može značiti sjaj, čast, ljepotu ili snagu.
- vi. K_____. Od hebrejske riječi *mamlakah*, koja prenosi ideju o kraljevstvu, suverenitetu, vladavini i upravljanju. Poganski kralj Nabukodonozor obznanio je o Bogu: „njegovo je kraljevstvo - kraljevstvo vječno, njegova je vlast za sva pokoljenja. Stanovnici zemlje - upravo kao da ih i nema: po svojoj volji postupa on s vojskom nebeskom i sa žiteljima zemaljskim. Nitko ne može zaustaviti njegovu ruku ili mu kazati: 'Što to radiš?'“ (Dn 4,31-32).

b. Objasnite vlastitim riječima kako ovih šest atributa očituju Božje vrhovništvo nad svime.

BOG JE GOSPODAR I SUVERENI VLADAR SVEGA

- c. Nakon što je izrazio Božju veličinu i vrhovništvo nad svime, autor 1. Ljetopisa 29,11 u zaključku iznosi veoma važnu istinu o Bogu. Što Bog čini za sebe? Što nam to govori o Bogu i o njegovom vrhovništvu nad svime?

 NAPOMENA: Zašto je ispravno da Bog uzvisuje sebe povrh svega? Odgovor je dvostruk. Prvo, Bog je najdostojnije Biće da preuzme najuzvišenije mjesto nad svojom tvorevinom. Drugo, kada Bog uzvisi sebe povrh svega, kao što je učinio, to je najveće dobro koje Bog može učiniti za nas i najveća dobrota koju nam može iskazati. Netko mora vladati nad tvorevinom. U našu je korist da Biće koje je najsvetije, najpravednije, najmoćnije i koje najviše voli, zauzme položaj Vladara i ne preda ga nekom nižem biću.

3. Naše proučavanje Božjega vrhovništva zaključit ćemo izrazito važnim tekstom iz knjige Psalama. Što nas Psalam 113,4-6 uči o Božjem potpunom vrhovništvu nad svom tvorevinom?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: U šestom stihu čitamo: „koji se ponižava gledajuć što je na nebu i na zemlji“ (vB). Ovo je jedan od najveličanstvenijih stihova u cijelom Svetom pismu. To znači da je Bog toliko slavan, toliko izvrstan i toliko lijep da se mora spustiti (tj., poniziti se) da okrene svoje oči od vlastite ljepote, i pogleda bilo koje drugo biće ili stvar. Sva ljepota neba i zemlje zajedno, ništa su u usporedbi sa slavom samoga Boga.

TRIDESET ŠESTO POGLAVLJE: NASLOVI BOŽJE SUVERENOSTI

U mislima i jeziku Svetoga pisma, ime osobe može biti jako važno i može izražavati važne istine o njoj. U Svetom pismu nalazimo brojna imena i naslove koji saopćuju važne istine o Božjim atributima i djelima. Proučavajući ta imena, možemo ga upoznati na jedan bolji i dublji način. U ovom ćemo poglavlju razmotriti najvažnija imena i naslove koji očituju Božju potpunu suverenost nad svom tvorevinom.

GOSPOD(IN)

Gospod ili Gospodin je naslov koji se u hrvatskim prijevodima Svetoga pisma najčešće koristi kako bi se izrazila Božja suverenost. Ovaj naslov opisuje osobu koja ima vrhovništvo i vlast nad drugima. Kada se odnosi na Boga, ističe se njegova potpuna suverenost nad svom tvorevinom. Važno je imati na umu kako naslov „Gospod(in)“ ne izražava samo istinu o Bogu, nego istovremeno definira čovjekov odnos prema njemu. Ako je Bog Gospod, čovjek je onda njegov podanik.

1. U Svetom pismu, ime osobe je jako važno jer izražava nešto o njoj. Koja imena ili naslove naredni odlomci iz Svetoga pisma pripisuju Bogu?
  - a. V_____ Z_____ sve (Ps 97,5). Naslov „Vladar“ („Gospod“; nasb) prijevod je hebrejske riječi **adonaj**, koja je oblik množine riječi **adon**. Riječ označava i gospodstvo i vlasništvo. U Svetom pismu, oblik množine u odnosu na Boga uvijek se koristi da se naznači intenzitet: Bog je apsolutni Gospodar svega, bez iznimke.
  - b. G_____ N_____ (Dn 5,23). Doseg Božjega gospodstva ili suvereniteta nije ograničen na zemlju, nego se pruža i na najdalje predjele svemira te obuhvaća cijelu tvorevinu – kako materijalnu, tako i duhovnu.
  - c. G_____ N_____ i Z_____ (Dj 17,24). Naslov „Gospodar“ prijevod je grčke riječi **kúrios**. Grcima je riječ **kúrios** mogla označavati i čovjeka na visokom položaju i moći i nadnaravno biće (tj., boga). Riječ se koristi u Septuaginti (drevnom grčkom prijevodu Starog zavjeta) umjesto hebrejskog imena **Jahve**, kao i u Novom zavjetu kako bi se izrazila hebrejska ideja Boga kao Gospodina. Značajno je da se riječ **kúrios** bez ikakva suzdržavanja koristi i za Isusa.
  - d. G_____ nad G_____ (Pnz 10,17; Ps 136,3; 1. Tim 6,15; Otk 17,14; 19,16). U gornjim starozavjetnim tekstovima, naslov „Gospodar“ prijevod je hebrejske riječi **adonaj**. U novozavjetnim tekstovima, naslov je prijevod grčke riječi **kúrios**. Kakvi god gospodari mogu biti na nebu ili na zemlji, vidljivi ili nevidljivi, bilo prijestolja bilo vlasti, vladari ili upravitelji – Bog je Gospodar nad svima njima!
  - e. G_____ nad K_____ (Dn 2,47). Ovdje je ponovno aktualan prethodni komentar: koji god kraljevi ili gospodari mogu postojati u bilo kojem području tvorevine, možemo biti sigurni da Bog vlada nad svima njima potpunom i neustrašivom silom i vlašću.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

2. Na temelju istina iz gore spomenutih tekstova (Glavna točka 1), napišite kratko objašnjenje Božjega gospodstva i koje su njegove implikacije za sve ljude, a pogotovo za vjernike. Dva teksta koje je vrijedno razmotriti su Malahija 1,6 i Luka 6,46.

KRALJ

Uz naslov *Gospod* usko je vezan naslov *Kralj*. Vjerojatno ne postoji drugi naslov koji ima toliku moć da prenese ideju o suverenosti, sili, rojalizmu, plemstvu i veličanstvu. U Svetom pismu, Bog je veliki Kralj nad svom tvorevinom, nenadmašivo slavan vladar. Njegovo je prijestolje na nebu, zemlja je podnožje njegovim nogama, a njegovo kraljevstvo traje vječno.

- U Svetom pismu, ime osobe je jako važno zato što saopćava nešto o njoj. Koja se imena pridaju Bogu u narednim odlomcima iz Staroga zavjeta?
  - Kralj V_____ nad Z_____ svom (Ps 47,3. 8; Mal 1,14). On nije *neki* veliki kralj koji vlada nad *dijelom* zemlje. Naprotiv, on je veliki Kralj s velikim „K“, te vlada nad svom zemljom bez ograničenja vlasti ili jurisdikcije!
  - Kralj N_____ (Dn 4,34). Čak i poganski kralj Nabukodonozor je prepoznao da Božja vladavina nije ograničena samo na zemlju, nego da doseže najdalje dijelove svemira i obuhvaća svu tvorevinu – kako materijalnu, tako i duhovnu.
  - Kralj V_____ nad svim b_____ (Ps 95,1-3). Ovaj odlomak iz Svetoga pisma ne uči da postoji više od jednoga pravog Boga. Apostol Pavao kaže da ti takozvani bogovi naroda nisu ništa više od demona i da oni koji im žrtvuju prinose žrtve demonima (1. Kor 10,20; vidi još Lev 17,7; Pnz 32,17; Ps 106,37). Ovaj tekst jednostavno kaže da Bog vlada nad svime – uključujući lažne idole koje su stvorili ljudi i moćne demonske utjecaje koje oni predstavljaju.
- Koja se imena ili naslovi pripisuju Bogu u narednim novozavjetnim odlomcima?
  - Kralj N_____ (Otk 15,3-4). Kroz cijelu povijest čovječanstva, dizali su se narodi koji su vladali nad drugim narodima s potpunim i neosporivim suverenitetom (Babilon, Rim, itd.). Međutim, Bog je Kralj nad svim narodima, a njegova je vlast nad njima apsolutna. Prorok Izaija je obznanio da, u usporedbi s Bogom, „narodi su kao kap iz vedra, vrijede kao prah na tezulji“ (Iz 40,15).
  - K_____ K_____ (1. Tim 6,15-16; Otk 17,14; 19,16). Kao kršćani, kraljevima

NASLOVI BOŽJE SUVERENOSTI

ove zemlje i svima koji su na vlasti moramo dati čast i moliti se za njih (Rim 13,1; 1. Tim 2,1-2). Usprkos tome, ovaj svijet u određenom smislu ima samo jednoga pravoga Kralja, kojemu dugujemo krajnju vjernost. Istina koju vidimo u ovom tekstu trebala bi voditi sve ljudske vlasti da se ponize pred Bogom i pokore njegovoj volji.

- c. Kralj V_____, B_____, N_____, jedini Bog (1. Tim 1,17). Božanski je Kralj ovdje opisan pomoću tri pridjeva koji odražavaju njegovo vrhovništvo ili nadmoć nad svim takozvanim kraljevima. (1) Vjekova („vječan“; NASB) –prijevod je grčkoga izraza *tôn aiōniōn* („vjekova“), koji znači da je Bog Kralj nad svakim razdobljem. Bez obzira koliko daleko odemo u prošlost ili gledamo naprijed na budućnost, otkrit ćemo da je Bog Kralj. (2) Besmrtnan –prijevod je grčke riječi *áfthartos*, koja još znači „nerazoriv, nepokvarljiv i neraspadljiv“. Čak su i najveći zemaljski kraljevi umrli i pretvorili se u prah. U trenutku smrti, njihova se vladavina okončala, njihova su se tijela raspala i postali su slabiji od siromašnog novorođenčeta. No, Bog je besmrtnan. Nikada neće doći do smjene na vlasti, nikada se neće izglasati njegova ostavka i nikada neće umrijeti tako da netko drugi mora uzeti njegovo mjesto. Bog će uvijek ostati Kralj kojemu moramo dati račun. (3) Nevidljiv –prijevod je grčke riječi *aóratos*, koja označava da je Bog duh i da ga stoga ne sprječavaju fizička ograničenja, pa čak ni protivljenja najsnažnijih vladara.

3. Na temelju istina koje otkrivaju gornji naslovi (Glavne točke 1 i 2), napišite kratko objašnjenje Božjega kraljevanja i što ono znači za sve ljude, ali pogotovo za vjernike.

SUVEREN, VLADAR I GOSPODAR

Tri božanska naslova, *Suveren, Vladar i Gospodar*, jasno predočuju Božju apsolutnu vlast nad tvorevinom. Naslov „Suveren“ dolazi od latinskog prefiksa *super*, koji znači „nad“ ili „iznad“. Odnosi se na nekoga tko ima autoritet i vlada nad drugima. Naslov „Vladar“ izveden je iz latinskog glagola *regere*, koji znači „voditi pravo ili upravljati“. Odnosi se na nekoga tko postavlja mjerilo i svojom vlašću označava put. Naslov „Gospodar“ dolazi od latinskog izraza *magnus*, koji znači „velik“ ili „znatan“. Odnosi se na nekoga tko nadzire ili tko je ovladao nečim, poput učitelja koji je nadvladao neko područje znanosti, vlasnika koji ima nadzor nad svojom imovinom ili vladara koji vlada nad svojim podanicima. U narednim odlomcima Svetoga pisma, naučit ćemo da je Bog jedini pravi Suveren, Vladar i Gospodar nad cijelom tvorevinom.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

1. U Svetom pismu, ime osobe je jako važno zato što saopćava nešto o njoj. Koja se imena pripisuju Bogu u narednim odlomcima Svetoga pisma? Što nam predočuju o njegovoj suverenosti?
  - a. B _____ i jedini V _____ (1. Tim 6,15-16). Riječ „vrhovnik“ („suveren“; NASB) dolazi od grčke riječi *dunástēs*, koja označava vladara ili vlastodršca. Riječ dolazi iz istoga glagolskog korijena kao riječ *dúnamis*, koja označava silu ili moć. Često se koristila prilikom opisivanja nekoga tko vlada pomoću delegirane vlasti, ali nema to značenje kada se odnosi na Boga. On vlada po vlastitom pravu i po vlastitoj moći. Riječ „blaženi“ dolazi od grčke riječi *makários*, koja označava da Bog postoji u savršenom i neprekinutom blaženstvu, radosti i zadovoljstvu.
  - b. Svevišnji ima V _____ nad kraljevstvom ljudskim (Dn 4,14). Izraz „ima vlast“ („vladar“; NASB) dolazi od aramejske imenice *šallit*, koja označava onoga tko gospodari, vlada ili dominira. Riječ „kraljevstvo“ prijevod je aramejske riječi *malku*, koja označava kraljevstvo ili područje. Bog ne vlada samo nad nekim pojedincem ili kraljevstvima – njegova se vladavina proteže kroz sva ljudska kraljevstva zajedno, te usmjerava sve prema njegovu željenom cilju.
  - c. Naš jedini G _____ i Gospodin (Juda 4; vidi još 2. Tim 2,21 i 2. Pt 2,1). Riječ „gospodar“ prijevod je grčke riječi *despótēs*, koja označava posjedovanje i apsolutno gospodstvo. Prema najstarijoj uporabi, *despótēs* je bio gospodar kuće, koji je vladao apsolutnim autoritetom. S vremenom je riječ počela označavati nekoga s neograničenom, pa čak i tiranskom, političkom vlašću – naime, despota. Danas se ovaj izraz najčešće koristi u negativnom smislu iz jednostavnoga razloga što apsolutna moć apsolutno iskvaruje grješne ljude.¹ Međutim, kada su ga prevoditelji Septuaginte i pisci Novoga zavjeta pripisali Bogu, ovaj izraz nije imao nikakvo negativno značenje, jer Bog se ne može iskvariti. Bog je pravedan Vlasnik i Gospodin svega što je stvorio. Njegova svetost i pravednost jamče da će uvijek savršeno pravično koristiti svoj apsolutni autoritet. Izraz *despótēs* koristi se šest puta u Novom zavjetu kada se govori o Bogu (Lk 2,29; Dj 4,24; 2. Tim 2,21; 2. Pt 2,1; Juda 4 i Otk 6,10). U 2. Petrovoj 2,1 i Judi 4, ovaj izraz se odnosi specifično na Isusa Krista.
2. Na temelju istina koje gornji naslovi saopćavaju (Glavna točka 1), napišite kratko objašnjenje Božjega suverenog gospodstva ili vladavine i što to znači za sve ljude, a poglavito za vjernika.

---

¹ Izraz potječe iz citata engleskog povjesničara, Johna Dalberga-Actona: „Moć obično iskvaruje (ljude), a apsolutna moć apsolutno iskvaruje.“

TRIDESET SEDMO POGLAVLJE: DOSEG BOŽJE SUVERENOSTI

Često se postavlja pitanje: „Koja su ograničenja Božje vladavine? Postoji li stvorenje ili djelovanje koje nisu pod njegovom vladavinom?“ Sveto pismo daje jasan odgovor: svako živo biće, svaka stvorena stvar i sve što se dogodi u povijesti nalazi se pod Božjom suverenom vladavinom. Bog vlada nad svime i ništa, uključujući čovjeka, nije izvan granica njegove vlasti. Kao Stvoritelj i Održavatelj tvorevine, on ima isključivo i neosporivo pravo da upravlja svim oblastima i svim stvorenjima prema svojoj volji i na svoje zadovoljstvo. On čini što god poželi i nema te sile na nebu, zemlji ili u paklu, koja može izmijeniti ili osujetiti što je on odredio.

1. U sljedećim odlomcima nalazimo neke od najvažnijih izjava u Svetom pismu u pogledu Božje apsolutne suverenosti. Pažljivo razmotrite svaki tekst, a zatim prepoznajte istine koje opisuje. Što nas uče o dosegu Božje suverenosti?

a. Psalam 33,11

 NAPOMENA: Spominjanje Božjega „srca“ je *antropomorfizam* (grčki: *ánthrōpos* = čovjek + *morphê* = oblik). Drugim riječima, Bog si jednostavno pripisuje ljudske karakteristike kako bi se prikazao na način koji ljudi mogu razumjeti. Naumi Božjega srca odnose se na njegove sigurne i nepromjenljive odredbe.

b. Psalam 103,19

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Riječ „postavi“ dolazi od hebrejskoga glagola *kun*, koji znači „učiniti čvrstim, sigurnim ili postojanim“. Božje prijestolje i njegove suverene odredbe su nepromjenjive i nepobjedive.

c. Psalam 115,3

NAPOMENA: Riječ „svidi“ dolazi od hebrejskog glagola *hafec*, koji znači „uživati ili nalaziti zadovoljstvo u čemu“. Teolozi obično govore o Božjem zadovoljstvu. To znači da Božje odluke i radnje ne motiviraju samo logika, računanje ili razum, ali isto tako da do njih nikada ne dolazi zbog hira ili kaprica. Bog čini ono što je u skladu s njegovom svetošću, pravednošću i ljubavlju, te ono što mu donosi zadovoljstvo.

d. Psalam 135,6

NAPOMENA: Nebo, zemlja i more spominju se kao poetičan način da se istakne ukupnost tvorevine, bez ikakve iznimke. Psalmist ovdje ide i dalje od toga, te spominje „bezdané“. Mogli bismo reći da je svaki kutak i zakutak tvorevine pod Božjom suverenom vladavinom.

e. Efežanima 1,11

 NAPOMENA: Riječ „radi“ dolazi od grčke riječi *energéo*, koja označava ne samo djelo, nego i snagu i učinkovitost. Bog sve postiže prema svojoj volji s neograničenom snagom i savršeno učinkovito.

2. Istina da Bog čini sve što želi u svakoj oblasti tvorevine svjedoči ne samo o njegovoj suverenosti, nego i o njegovoj svemoći. On je svemoćan, a to znači da ne postoji stvorenje ili sila koja mu se može suprotstaviti. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. 2. Ljetopisi 20,6

---

b. Job 23,13 („Ali on je jedinstven i tko ga može svrnuti? A što mu duša poželi, to i učini“; NASB)

 NAPOMENA: Riječ „jedinstven“ (NASB) dolazi od hebrejske riječi *'ehad*, koja znači „jedan“. Ovaj izraz je vjerojatno idiom, odnosno izraz čije se značenje određuje prema njegovoj uporabi u svakodnevnom govoru a ne po značenju pojedinačnih riječi (na primjer, „ne diraj lava dok spava“). Njime se saopćava ideja da je Bog postojan ili nepromjenjiv (ESV/NET). „Duša“ je antropomorfizam (tj., izraz kojim se obično opisuju ljudi). Bogu ništa nije nemoguće, nedostižno ili izvan dosega njegove volje ili želje.

c. Izreke 21,30-31

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

3. Važno je razumjeti kako postoji izravan odnos između Božje suverenosti i njegove sposobnosti da predvidi i prorekne budućnost. Što nas Izaija 46,9-10 uči o ovoj istini?

NAPOMENA: Mnogi vjernici pogrešno pripisuju Božju sposobnost da prorekne budućnost njegovu sveznanju, a da pritom ne razmišljaju o njegovoj suverenosti. Međutim, kao što učimo iz ovoga teksta (s. 10), Bog točno zna budućnost ne samo zbog savršenog sveznanja, nego i zato što je apsolutno suveren. On je odredio svaki događaj od početka do kraja, te usmjerava sve prema onome što je odredio! Bog ne zna budućnost zato što gleda kroz koridore vremena i vidi kako će se stvari odigrati, nego zato što je on Autor budućnosti i sve usmjerava prema svome naumu!

4. U Danielu 4,31-32 nalazimo jednu od najvećih izjava u Svetom pismu u pogledu Božje suverenosti nad svojim stvorenjima. Sažmite svaki od narednih odjeljaka, te objasnite što nas svaki od njih uči o Božjoj suverenosti.
- a. Njegovo je kraljevstvo – kraljevstvo vječno, njegova je vlast za sva pokoljenja (s. 31).

NAPOMENA: U slučaju da Božja vlast ne bi bila vječna ili da postoji čak i najmanja mogućnost da bi se njegova moć mogla umanjiti a njegovo prijestolje uzurpirati, onda bi njegovu narodu bilo teško vjerovati mu. Činjenica da su Božji karakter i njegova suverenost nepromjenjivi trebaju nas voditi do najvećeg pouzdanja u njegova obećanja i njegovu providnost. Božje neprijatelje bi ovo saznanje trebalo potaknuti da podignu bijelu zastavu i zatraže mir dok još nije prekasno.

- b. Stanovnici zemlje – upravo kao da ih i nema (s. 32).

 NAPOMENA: Moramo biti sigurni da razumijemo jezik koji se ovdje koristi. Ovo ne znači da Bog podcjenjuje svoju tvorevinu ili da nije brižan prema onomu što je stvorio. Jedna od istina koja nas najviše zapanjuje u Svetom pismu jest istina da je tako veliki Bog bio voljan poniziti se kako bi skrbio za nas. Psalmist zadivljen tom istinom postavio je pitanje: „Što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohodiš?“ Ovaj tekst nas, naprotiv, uči da cijela tvorevina zajedno nije ništa u usporedbi s Bogom.

c. Po svojoj volji postupa on s vojskom nebeskom i sa žiteljima zemaljskim (s. 32)

---

d. Nitko ne može zaustaviti njegovu ruku ili mu kazati: „Što to radiš?“ (s. 32).

 NAPOMENA: Ovaj tekst predočava nam moćnu istinu: ne postoji snaga ni na nebu ni na zemlji koja može obuzdati Božju ruku, a nema ni mudrosti koja može dovesti u pitanje ili pobiti njegove odluke!

TRIDESET OSMO POGLAVLJE: NAŠ ODAZIV NA BOGA KAO SUVERENA

Bog je suvereni Gospod i Kralj svoje tvorevine. On vlada nad svim stvorenjima, radnjama i stvarima, od najvećih do najmanjih. Slobodan je činiti stvari prema vlastitoj volji i činiti ih za vlastitu slavu i zadovoljstvo. Ni jedna sila na nebu ili na zemlji ne mogu spriječiti ono što je on odredio. Kako se čovjek treba odazvati na takvoga Boga? Sveto pismo je jasno: trebamo ga **poštovati** i **štovati**. Ispravno razumijevanje Božje suverenosti ili gospodstva potiče čovjeka da padne ničice pred njega i prizna da je on jedini dostojan da ga tvorevina poštuje, bude mu poslušna, štuje ga, obožava i slavi.

POŠTOVANJE I POSLUŠNOST

Čovjekov prvi odaziv na Božju suverenost trebalo bi biti poštovanje i poslušnost. Poštovati Boga znači priznati mu najviše mjesto koje mu pripada kao Gospodinu i postupati prema njemu s najvećim poštovanjem i divljenjem. Takav stav poštovanja uvijek će uroditi poslušnošću. Suverenost podrazumijeva odnos u kojemu netko ima vlast nad drugom osobom. Ukoliko zbilja priznajemo Božju suverenost, onda ćemo se s poštovanjem podložiti njegovoj volji.

1. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o velikom i iskrenom poštovanju kojega je dostojan Bog kao Gospodin i jedini Suveren tvorevine?

a. Psalam 47,3

NAPOMENA: Ovaj tekst oslovljava Boga s tri naslova: Jahve, svevišnji i veliki Kralj. Svaki od ovih naslova bi, sam po sebi, bio dovoljan da nas ispuni s najdubljim poštovanjem. Koliko više to čine sva tri zajedno? Riječ „strašan“ dolazi od hebrejske riječi **jare**, koja u ovom kontekstu znači strah, divljenje i veliko poštovanje.

b. Jeremija 10,6-7

NAŠ ODAZIV NA BOGA KAO SUVERENA

 NAPOMENA: Poziv da se bojimo Boga (hebrejski: *jare*) jer mu to pripada, stavlja se među tri velike motivacije: veličanstvo njegove sile (s. 6), veličanstvo njegove suverenosti (s. 7) i veličanstvo njegove mudrosti (s. 7). Zapazite još da ovaj odlomak započinje izjavom da nitko nije kao Bog, a završava ponavljanjem iste izjave. Nitko nije poput njega, i stoga ga se treba bojati više od svega drugog. Pitanje „Tko da se tebe ne boji...?“ očito je retoričko. U svjetlo toga tko je Bog, jedini je logični odgovor pružiti mu poštovanje koje mu pripada.

c. Daniel 6,26-28

 NAPOMENA: Darije je bio poganski kralj, koji je vladao Medo-Perzijskim carstvom. Međutim, kada je Bog izbavio proroka Daniela, shvatio je da je Izraelov Bog jedini pravi Bog. Toliko ga je zadivilo Božje izbavljenje Daniela iz lavlje jame, da je napisao službeni edikt svim podanicima u svome ogromnom carstvu, zahtijevajući da svi iskazuju poštovanje Danielovu Bogu. Prema njegovu ediktu, ljudi se trebaju bojati Danielova Boga zato što: (1) on je živi Bog, nasuprot beživotnim kamenim idolima koje su ljudi izvan Izraela obično štovali; (2) njegova suverena vladavina traje vječno; i (3) on izbavlja, spašava i čini znake i čudesna, nasuprot lažnim bogovima naroda, koji ne čine ništa ni dobro ni loše.

2. Na temelju gornjih tekstova, napišite vlastito objašnjenje kako bismo se trebali odazvati na Božju suverenost s poštovanjem i divljenjem.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

---

3. Nakon što smo razmotrili poštovanje koje dugujemo Kralju nad kraljevima i Gospodaru nad gospodarima, sada ćemo razmisliti o tome kakva poslušnost mora slijediti svako pravo poštovanje. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o poslušnosti koju dugujemo Bogu kao Gospodaru i jedinom Suverenu tvorevine?

a. Psalam 66,7

NAPOMENA: Riječ „buntovni“ prijevod je hebrejske riječi *sarar*, koja znači „biti buntovan, tvrdoglav, svojeglav ili suprotstavljen“.

b. Ponovljeni zakon 27,10

NAPOMENA: Riječ „slušaj“ prijevod je hebrejske riječi *šama*, koja označava više od samog slušanja i podrazumijeva poslušnost ili pokornost onome što se čuje (usp. „poslušaj Gospoda“; NASB). Jahvin glas čujemo kroz njegovu Riječ i kroz specifične zapovijedi koje nam ona prenosi.

c. Djela 5,29

NAŠ ODAZIV NA BOGA KAO SUVERENA

 NAPOMENA: Židovsko vijeće zapovjedilo je Petru i drugim apostolima da više ne poučavaju narod u Kristovo ime. Odgovorili su mu da moraju biti poslušni Bogu. Vjernici trebaju poštivati zemaljske vlasti i pokoravati se njihovim zapovijedima kada god je to moguće (Rim 13,1-7). Međutim, vjernik se mora pokoriti Bogu kada god se ljudske zapovijedi suprotstavljaju Božjima.

d. Jakovljeva 1,22

 NAPOMENA: Riječ „zavaravaju“ prijevod je grčke riječi *paralogízomai* [*pará* = uz, suprotno + *logízomai* = računati], koja znači „pogrešno računati, preračunati se, krivo rasuđivati ili zavaravati se.“

4. U Svetom pismu vidimo istu opasnost koja je prisutna i danas, da ispovijedamo da je Bog naš Gospodin, dok živimo na način koji se suprotstavlja našem ispovijedanju. Kako Bog odgovara bilo kojem ispraznom ispovijedanju da je on Gospodin?

a. Malahija 1,6

---

b. Luka 6,46

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

c. Matej 7,21

NAPOMENA: Ovo ne podrazumijeva da se spašavamo na osnovu dobrih djela. Ovaj odlomak naučava da će svi koji su se spasonosno pouzdali, biti poslušni Očevoj volji. Takva vjera neće rezultirati savršenim životom na ovoj zemlji, ali rezultat će životom koji se mijenja po Božjoj sili. Drugim riječima, vjera će rezultirati djelima; djela su stoga dokaz vjere (Jak 2,14-26).

ŠTOVANJE, OBOŽAVANJE I SLAVLJENJE

Ako smatramo da je ispravno odati počast i iskazati poštovanje zemaljskim kraljevima i vladarima, koji su smrtnici i čija su kraljevstva krhka i privremena, koliko više bi čovječanstvo trebalo poštovati vječnoga Kralja, čije je kraljevstvo vječno! Premda ima mnogo kraljeva i gospodara, Bog jedini nosi naslov *Kralj kraljeva i Gospodar gospodara*. On jedini ima vrhovnu vlast nad tvorevinom, vlada apsolutnim i neprikosnovenim suverenitetom. Stanovnici zemlje pred njim su poput skakavaca. On svodi vladare na ništa i poništava odluke najmoćnijih anđela i ljudi. Nema mudrosti, nema razumijevanja i nema savjeta protiv njega. On sve čini prema savjetu svoje savršene volje, te ni jedno stvorenje na nebu i na zemlji ne može obuzdati njegovu ruku ili mu reći: „Što si to učinio?“ Prema tome, Bog bi trebao biti u žarištu svakoga štovanja, obožavanja i slavljenja.

U Psalmu 99,1-5 nalazimo jednu od najveličanstvenijih izjava Staroga zavjeta o štovanju koje pripada Bogu kao Gospodu i Kralju. Čitajte tekst dok se dobro ne upoznate s njegovim sadržajem, a zatim odgovorite na naredna pitanja.

1. Kako naredni stihovi opisuju Boga? Što nam ovi opisi govore o njegovoj suverenoj vladavini nad tvorevinom? Dopržite sljedeće izjave.
  - a. On K_____ (s. 1). Od hebrejske riječi *malak*, koja znači „biti kralj ili vladati kao kralj“. On je veliki Kralj nad svom zemljom (Ps 47,3. 8; Mal 1,14), Kralj nebeski (Dn 4,34), Kralj veliki nad svim bogovima (Ps 95,1-3), te Kralj nad kraljevima (1. Tim 6,15-16; Otk 17,14; 19,16).
  - b. On je S_____ nad K_____ (s. 1). Jako malo znamo o ovim anđeoskim stvorenjima. Moguće je da su oni, poput serafina, među najuzvišenijim stvorenim bićima. Ipak, Bog sjedi („ustoličen je“; NASB) nad njima kao njihov Stvoritelj, Održavatelj i Gospodin.
  - c. On je V_____ (s. 2). Od hebrejske riječi *gadol*. Riječ je relativan pojam. Neki ljudi sebe smatraju velikima u usporedbi s drugima, ali Bog je beskrajno veći od cijele tvorevine zajedno.
  - d. On je U_____ nada sve narode (s. 2). Od hebrejske riječi *rum*, koju bismo mogli prevesti „visok, uzvišen ili odvojen“. Kako bi nam dočarao koliko je Bog zbilja uzvišen, prorok Izaija kaže da je zemlja njegovo podnožje (Iz 66,1).

NAŠ ODAZIV NA BOGA KAO SUVERENA

- e. Njegovo ime je V_____ i S_____ (s. 3). Riječ „strašno“ dolazi od hebrejske riječi **jare**, koja znači „bojati se ili poštovati“. Boga se ne treba bojati zato što je nedosljedan u svojoj naravi ili nepravedan u svome djelovanju, nego zbog njegove veličine i svetosti.
- f. On je S_____ (s. 3). Od hebrejske riječi **kadoš**, koja znači „odvojen, obilježen, izdvojen ili povučen iz svakidašnje uporabe“. U pogledu Boga, riječ ima barem dva važna značenja: (1) Bog je transcendentan u odnosu na svoju tvorevinu i (2) Bog je transcendentan u odnosu na pokvarenost svoje tvorevine.

2. Na koji način Božju vladavinu opisuje četvrti stih? Koje su karakteristike njegove suverene vladavine nad tvorevinom? Kako ove istine trebaju utjecati na naše živote?

NAPOMENA: Božja vladavina obilježena je njegovom snagom, ljubavlju prema pravdi te pravičnošću i pravednošću na sudu. To bi u vjernicima trebalo izazvati najveće povjerenje i sigurnost, a one buntovne bi trebalo voditi do toga da se pokaju za svoje putove i traže da se pomire s Bogom.

3. Kako bi se ljudi trebali odazvati na ono što je Bog otkrio o sebi i o svojoj suverenoj vladavini nad tvorevinom, u svjetlu Psalma 99,1-5?

- a. Prvi stih

NAPOMENA: Važno je naglasiti da do drhtanja ne dolazi zbog toga što je Bog nedosljedan i stoga hirovit ili nevjerodostojan. Umjesto toga, drhtanje treba biti odaziv na divljenje njegovoj beskrajnoj veličini i veličanstvu! Primijetite da ne trebaju drhtati samo ljudi: cijela zemlja se treba tresti!

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

b. Treći stih

NAPOMENA: Riječ „slava“ dolazi od hebrejske riječi *jadah*, koja doslovno znači „baciti ili izbaciti“. U prenesenom značenju, ova riječ znači ispovjediti ili slaviti. U određenom smislu, slaviti Boga jednostavno znači ispovjediti da je istina ono što nam je otkrio o sebi.

c. Peti stih

NAPOMENA: Riječ „veličati“ dolazi od hebrejske riječi *rum*, koju možemo prevesti i kao „biti visok“ ili „biti odvojen“. Iz drugoga stiha smo naučili da je Bog uzvišen nada sve narode; kako ga onda možemo još više uzvisivati? Uzvisivati Boga znači prepoznati i ispovjedati njegov uzvišeni položaj nad svom tvorevinom.

TRIDESET DEVETO POGLAVLJE: BOG JE ZAKONODAVAC

Nakon što smo razmišljali o Bogu kao Gospodina, sada ćemo razmotriti njegovo mjesto nad tvorevinom koje ima kao Zakonodavac i Sudac. Sveto pismo nas uči da je Bog svet i pravedan Suveren, koji voli i skrbi za dobrobit svoje tvorevine. Pravedno je da takav Suveren vlada nad svojom tvorevinom i da udjeljuje pravdu, nagrađuje dobro koje se čini i kažnjava zlo. Prema Svetom pismu, Bog je objavio svoju volju svim ljudima i suditi će sve ljude prema mjerilu koje im je objavio. Sva stvorenja mogu biti sigurna da će im Bog suditi prema najstrožim mjerilima pravde i poštenja. Moramo prepoznati da Božje suđenje čovjeka nije neopravdano niti okrutno. Naprotiv, neizbježna je posljedica njegova svetog i pravednog karaktera i nužan dio njegove vladavine. Bog koji bi se suzdržao da ne sudi nepravdi ne bi bio ni dobar ni pravedan. Isto tako, tvorevina u kojoj se zloća ne obuzdava i ne osuđuje, ubrzo bi doživjela samouništenje.

BOG ZAKONODAVAC

Sveto pismo nas uči da je Stvoritelj i suvereni Gospodar svemira ujedno njegov vrhovni Zakonodavac i Sudac. Bog je uspostavio moralne zakone po kojima moraju živjeti svi ljudi, a on ih drži odgovornima za njihovu poslušnost i neposlušnost. Prema Svetom pismu, čovjek nije bio stvoren da bude *autonoman* [grčki: *autós* = sebe + *nómos* = zakon] ili samoupravan, nego *teonoman* [Greek: *theós* = Bog + *nómos* = zakon]—pod Božjim zakonom.

Kao Zakonodavac i Sudac, Bog je i svet i pravedan. Božja *svetost* se odnosi na njegovu odvojenost od svega što je uobičajeno, profano ili grješno. Božja *pravednost* se odnosi na pravost i poštenje svih njegovih djela i prosudbi. Ovi atributi jamče da će Božji zakon uvijek biti prikladan ili prav, te da će njegove prosudbe uvijek biti savršene. On će uvijek učiniti pravu stvar. Na dan njegova suda, svi će ljudi moći biti sigurni da će ih Bog osuditi sa savršenom pravdom. Čak će i osuđeni nakloniti svoje glave i obznaniti da ih je Sudac cijele zemlje osudio pravedno.

1. Izaija 33,22 pripisuje Bogu tri važne službe. Svaka opisuje nešto o Božjoj osobi i njegovu djelu, kao i o našem odnosu s njim. Prepoznajte ove tri službe, pa napišite kratko objašnjenje istine koju prenose.

a. S_____.

NAPOMENA: Od hebrejske riječi *šafat*, koja se odnosi na suca ili upravitelja, odnosno na osobu koja odlučuje ili donosi presudu. Sveto pismo uči da će Bog odlučiti o vječnoj sudbini svakoga člana ljudske rase.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

b. V_____ („Zakonodavac“; NASB).

NAPOMENA: Od hebrejske riječi *hakak*, koja doslovno znači „usjeći, urezati, izrezbariti ili napisati“. Figurativno, riječ znači nešto odrediti ili zapovjediti. Bog je urezao svoj zakon u kamen (Izl 31,18) i u ljudsko srce (Rim 2,14-15). Nebo i zemlja će proći prije nego što prođe i najmanje slovo Božjega zakona (Mt 5,18), a svim ljudima će se suditi upravo po njegovu zakonu.

c. K_____.

NAPOMENA: Od hebrejske riječi *melek*, koja označava kralja ili vladara. Bog vlada nad svojim kraljevstvom po svome zakonu, a suditi će stanovnicima svoga kraljevstva (tj., svakom čovjeku) po svome zakonu. Bog je Kralj, Zakonodavac i Sudac. Svi su se ljudi pobunili protiv Kralja, prekršili su njegov zakon i sada stoje osuđeni pred njegovim sudačkim prijestoljem. Kako bismo doživjeli spasenje, potreban nam je Svećenik da prinese žrtvu umjesto nas, potreban nam je Prorok da nas izvede iz naše laži u istinu i potreban nam je Kralj da oprostí naše prijestupe. Sve te službe nalazimo jedino u Kristu. On je naš Svećenik, Prorok i Kralj.

2. U Jakovljevoj 4,12 nalazimo iznimno važnu istinu o Bogu. Što nas Sveto pismo uči o Bogu i o našem odnosu s njim?

 NAPOMENA: Ovaj tekst ne potvrđuje samo da je Bog Zakonodavac i Sudac, nego izražava i koliko je to ozbiljno. Konačni sud odredit će vječnu sudbinu svih ljudi. Ovo ne smijemo olako shvatiti. Toga konačnog dana, postojat će samo dvije moguće presude: (1) vječno spasenje na nebu ili (2) vječna smrt i uništenje u paklu. Budući da veoma ozbiljno shvaćamo ljudske zakone i presude, koliko bi nas više trebao brinuti Božji zakon i njegove presude! Isus nas je upozorio: „Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, a duše ne mogu ubiti! Bojte se radije onog koji može i dušu i tijelo uništiti u paklu“ (Mt 10,28).

TEMELJ BOŽJEGA ZAKONA

Zašto je Bog neke stvari proglasio „ispravnima“ a druge „pogrešnima“? Zar Božji zakon nije ništa više od proizvoljnog skupa pravila? Stoji li neki razlog iza svih tih zapovijedi i zabrana? Koja je prava suština ili srce zakona? Ovo su jako važna pitanja. Ukoliko imamo pravilno razumijevanje Božjega zakona, moramo ih pažljivo razmotriti. Sljedeće izjave nam mogu u tome pomoći.

1. Bog je samopostojeći Stvoritelj, Održavatelj i Gospodin svega. Pravo je da Bog vlada nad svime i sudi svemu što je stvorio i što održava. Pravo je da on uspostavi svoje zakone i da drži svoja stvorenja odgovornima da ih vrše.
2. Bog je jedini temelj moralnosti. Zašto su neke stvari „dobre“ a druge „zle“? Po kojoj osnovi određujemo je li nešto „ispravno“ ili „pogrešno“? Biblija uči da je Bog dobar. Ono što je poput Boga (tj., usklađeno s njegovim karakterom) je „dobro“, a ono što nije poput Boga (tj., suprotstavlja se ili proturječi njegovu karakteru) je „zlo“. Zakoni, ispravno i pogrešno te mjerila za dobro i zlo ne mogu postojati odvojeno od Boga.
3. Božji zakoni izražavaju tko je on. Božji zakoni nisu proizvoljna pravila koja je on u nekom svom hiru izabrao. Oni su odraz njegova karaktera; njegove svetosti, pravednosti, dobrohotnosti, i tako dalje. Ponekad čak i kršćani govore o „zakonu“ kao da je neki skup vječnih i sveopćih načela, koja su neovisna o Bogu i kojima je i sam Bog podložan. Međutim, to ne može biti dalje od istine! Upravo je Bog uspostavio sve zakone, a zakoni koje je uspostavio odražavaju njegovu narav.
4. Suština Božjega zakona jest voljeti njega do krajnje mjere i voljeti druge kao sebe. Isus je jasno naučavao da je to srž i krajnji cilj kojemu su usmjereni svi božanski zakoni (Mk 12,29-31). Spoznaja da bismo trebali do krajnje mjere voljeti Boga i druge kao sebe, zapisana je u srcu svakoga čovjeka, a njezine su implikacije (tj., što takva ljubav podrazumijeva) jasno su i konkretno izrečene u Svetom pismu (npr., ne štovati idole, ne ukrasti, ne ubiti, itd.).

ZAKON OBJAVLJEN U SVETOM PISMU

Božji zakon obznanjen je ljudima u Svetom pismu. Na stranicama Biblije, učimo da ljudi trebaju voljeti Boga do krajnje mjere i voljeti druge ljude kao sebe. Biblija također jasno i konkretno iznosi pune implikacije takve ljubavi: Boga volimo tako što ne štujuemo idole, ne krademo, ne ubijamo, i tako dalje (Iz 20,1-17). Ova napisana objava zakona kroz Bibliju se objavljuje sve jasnije i jasnije. Ona počinje u Knjizi Postanka i doseže svoj vrhunac u Novom zavjetu. Od Postanka do Otkrivenja, Božja volja se i otkriva i ilustrira. Zato je apostol Pavao napisao u 2. Timoteju 3,16:

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

„Svako je Pismo od Boga nadahnuto i korisno za pouku, za karanje,
za popravljavanje i odgajanje u pravednosti.“

Premda Božja objava njegova zakona obuhvaća svaki dio Biblije, ipak, Božja volja o ponašanju ljudskoga roda posebno je silovito i jasno objavljena u dva navrata biblijske povijesti: (1) prilikom davanja Staroga saveza Izraelu posredstvom Mojsija na gori Sinaj (Iz 20,1-18) i (2) prilikom dolaska Gospodina Isusa Krista – Božje posljednje i konačne riječi čovječanstvu (Heb 1,1-2).

ZAKON OBJAVLJEN U SRCU

Naučili smo da je Bog veliki Zakonodavac, koji će suditi svakom čovjeku po svome zakonu, ali ova istina nas podsjeća na jako važno i uznemirujuće pitanje: „Kako može Bog suditi svakom čovjeku po svome zakonu, kada velika većina čovječanstva nije nikada imala privilegij upoznati Sveto pismo koje sadrži taj zakon?“

Prema Svetom pismu, Bog je objavio svoj nepromjenjivi moralni standard čovječanstvu na dva različita načina: (1) Objavio je svoju volju detaljno **nekim ljudima** kroz pisane zapovijedi Svetoga pisma i (2) objavio je svoju volju **svim ljudima** na općenit način, kroz zakon koji je zapisao u njihova srca. U oba slučaja, objava Božjega zakona je dovoljna tako da svi ljudi, bez iznimke, nemaju isprike na Sudnji dan. Onima koji su imali privilegij posjedovanja Svetoga pisma Bog će suditi po Svetom pismu, a onima koji su imali samo utjecaj zakona zapisana u njihovim srcima, Bog će suditi po toj objavi zakona. Bog će svakoga čovjeka suditi po svjetlu koje je primio. Kao što Sveto pismo kaže u Luki 12,47-48:

„Sluga koji poznajući volju svoga gospodara ništa nije uradio prema njegovoj volji, primit će mnogo batina. A sluga koji je nije poznao, a učinio nešto što zaslužuje batine, malo će ih primiti. Komu je mnogo dano, od njega će se mnogo tražiti; komu je mnogo povjereno, od njega će se više iskati.“

1. Kao što smo već istaknuli, budući da je Bog vrhovni Zakonodavac, koji će svim ljudima suditi po svom zakonu, primorani smo pozabaviti se teškim pitanjem: „Kako može Bog suditi svakom čovjeku po svom zakonu kada velika većina čovječanstva nije nikada imala privilegij da upoznaju Sveto pismo koje sadrži taj zakon?“ U Rimljanima 2,12 nalazimo veoma jasan odgovor na ovaj problem.
  - a. Prema Rimljanima 2,12, cijelo čovječanstvo možemo podijeliti na dvije različite skupine. Koje su to skupine?
    - i. Oni koji su sagriješili B_____ Zakona. Ovo se posebno odnosi na inoplemenike ili pogane izvan Izraela, koji nisu znali za Božji zakon Staroga saveza koji je bio objavljen u Petoknjižju (tj., prvih pet knjiga Biblije) kroz Mojsija. U širem kontekstu, ovo se odnosi na sve ljude koji su tijekom povijesti živjeli i umrli bez privilegije upoznati detalje zakona koji je Bog objavio putem zapovijedi zapisanih u Svetom pismu.
    - ii. Oni koji su sagriješili P_____ Zakonom. Ovo se specifično odnosi na naciju Izrael, kojoj je bio povjeren Božji zakon Staroga saveza objavljen kroz Mojsija. U širem kontekstu, ovo se odnosi na sve one koji su tijekom povijesti imali privilegij upoznati zakon koji je Bog detaljno objavio kroz pisane zapovijedi u Svetom pismu.
  - b. Koje su posljedice grijeha za obje skupine – za one koji su poznavali zakon koji je Bog objavio u Svetom pismu i za one koji nisu imali privilegij takvoga znanja – u svjetlu Rimljanima 2,12?

 NAPOMENA: Obje će skupine biti suđene po zakonu koji su primili, bez obzira radili li se samo o zakonu koji je Bog napisao na srca ili i o zakonu koji je Bog objavio kroz Sveto pismo.

2. Razumljivo je da Bog može pravedno osuditi one koji su poznavali zapisane propise njegova zakona, a koji su se ipak pobunili protiv njega. Međutim, kako može pravedno osuditi one koji su živjeli i umrli a nikada nisu bili u prilici da pristupe Svetom pismu? U narednim tekstovima nalazimo dva razloga koja dokazuju da je Bog u pravu kada sudi svim ljudima, pa čak i onima koji nemaju Sveto pismo.

a. Bog je očitovao sebe svim ljudima kroz tvorevinu. Što nas Rimljanima 1,19-20 uči o ovoj istini?

 NAPOMENA: To ne znači da svi ljudi znaju sve što se može saznati o Bogu ili da je svim ljudima dana ista razina objave. To znači da su svi ljudi – na svim mjestima i kroz sva vremena – posjedovali dovoljno znanja o pravom i živom Bogu da na Sudnji dan nemaju isprike za svoje grijehе. Premda je ograničena, Božja objava svim ljudima nije bila ni dvosmislena ni nejasna. On je učinio „očitim“ svim ljudima da postoji jedan pravi Bog i da samo njega treba štovati. Izraz „po njihovim djelima“ znači da se spoznaja živoga Boga ne očituje samo kroz djela stvaranja, nego da je Bog sam utisnuo to znanje u srce svakoga čovjeka. Svemir koji je Bog stvorio dokazuje njegovo postojanje i jednostavno potvrđuje ono što svi ljudi već znaju: da postoji jedan pravi Bog i da je dostojan štovanja i poslušnosti.

b. Bog je zapisao svoj zakon u srca svih ljudi. Što nas Rimljanima 2,14-15 uči o ovoj istini?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Ovo ne znači da je među poganima bilo onih koji su se savršeno pokoravali Božjem zakonu, tako da su bili pravedni pred Bogom (vidi Rim 3,9-12). Ovo znači da čak i u poganskim kulturama postoje moralni standardi koji se slažu s Božjim zakonom (npr., visoko poštovanje prema govorenju istine, dužnost poštivanja roditelja, zabrana ubojstva, itd.). Ovi standardi su nepobitan dokaz da je Bog zapisao (tj., utisnuo ili urezao) suštinu svoga zakona (ljubav prema Bogu i ljubav prema drugim ljudima) u srce svakoga čovjeka. Premda mnoštvo ljudi ne posjeduje zapisana pravila zakona objavljena u Svetom pismu, Bog je zapisao svoj zakon u njihova srca i u njihove umove. Taj zakon je dovoljan da ljude vodi po pravom putu, unatoč tome što nije toliko specifičan kao zakon zapisan u Svetom pismu. Prema tome, Bog će sve ljude na Sudnji dan držati odgovornima. U s. 15, Pavao spominje savjest, koja je moralni osjećaj je li nešto ispravno ili pogrešno u svakom čovjeku, koji ga brani kada je poslušan Božjem zakonu i optužuje ga za svaki čin neposlušnosti Bogu. Moguće je da ljudi odbace savjest (1. Tim 1,19) do te mjere da ona više ne djeluje kao moralni kompas. Pavao ovo strašno stanje naziva predanjem „sramotnim strastima“ vlastita pokvarena srca (Rim 1,24. 26) ili savješću koja je ožigosana kao užarenom peglom (1. Tim 4,2).

ČETRDESETO POGLAVLJE: BOG JE SUDAC

Prema Svetom pismu, Bog je objavio svoju volju svim ljudima i svima će suditi prema standardu koji im je objavio. Sva stvorenja mogu biti sigurna da će im Bog suditi prema najstrožim mjerilima pravde i poštenja. Uvijek moramo imati na umu da Božji sud nad čovjekom nije neopravdan ili okrutan, nego je neizbježna posljedica njegova svetog i pravednog karaktera i nužan dio njegove vladavine. Bog koji ne bi osudio bezbožnost, ne bi bio ni dobar ni pravedan. Tvorevina u kojoj se bezbožnost ne obuzdava i ne osuđuje, ubrzo bi doživjela samouništenje.

SVEZNAJUĆI PROMATRAČ

U prethodnim smo poglavljima naučili da je Bog i svet i pravedan, te da ovi atributi stoje kao vječno i nepromjenjivo jamstvo da će njegovi sudovi uvijek biti u skladu s najstrožim pravilima poštenja i pravde. Prije nego što razmotrimo učenje Biblije o Božjem sudu, moramo razmisliti o još jednom božanskom atributu, koji je jednako ključan da njegove prosudbe budu nepogrešive. Naime, trebamo razmisliti o Božjem sveznanju. Riječ „sveznanje“ dolazi od latinske riječi *omnisciens* [*omnis* = sve + *sciens*, od *scire* = znati] i označava atribut posjedovanja svekolikog znanja. Božje sveznanje znači da on posjeduje savršeno znanje svega, a da pritom ne treba istraživati ni otkrivati činjenice. On zna sve o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti – odmah, bez truda, u isto vrijeme i iscrpno. Ništa nije sakriveno od Boga. Svako stvorenje, djelo i misao stoje pred njim kao otvorena knjiga. Bog ne zna samo sve činjenice, nego ih i tumači svojom savršenom mudrošću i potpunom vjernošću. Nema ni najmanje razlike između Božje spoznaje i stvarnosti. Božje sveznanje ne dokazuje samo da je on dostojan suditi cijeloj tvorevini, nego istovremeno jamči da će njegovi sudovi uvijek biti savršeni. Bog uvijek sudi prema svom savršenom poznavanju svih činjenica.

1. U narednim odlomcima Svetoga pisma, koriste se tri izraza kojima se opisuje Božje sveznanje. Kroz naše razumijevanje ovih riječi, možemo početi shvaćati nešto o veličini Božjega znanja. Prepoznajte svaku od ovih riječi na osnovu ponuđenih stihova.
  - a. Božje znanje je S_____ (Job 37,16). Prijevod hebrejske riječi *tamim*, koja označava nešto što je cjelovito, potpuno, ukupno, besprijekorno i čemu ništa ne nedostaje.
  - b. Božja mudrost N_____ M_____ (Ps 147,4-5). Prijevod hebrejske riječi *ajin*, koja označava ono što je neizmjereno ili neizbrojivo. Drugi sinonimi su „beskrajno“, „nedokučivo“, „neshvatljivo“ i „neistraživo“.
  - c. Božji um je N_____ (Iz 40,28). Prijevod hebrejske riječi *ajin* (vidi definiciju gore).
2. Sveto pismo potvrđuje da ništa ne postoji izvan dosega Božje spoznaje. On poznaje sve u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti, i to odmah, bez truda, u isto vrijeme i iscrpno. Takva spoznaja ne dokazuje samo njegovu dostojnost da sudi svojoj tvorevini, nego i jamči da će njegovi sudovi uvijek biti savršeni. Bog će uvijek suditi prema svom savršenom znanju svih činjenica. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

a. Job 34,21-23

---

b. Izreke 5,21; 15,3

---

c. Izreke 15,11; Jeremija 17,10

---

d. Hebrejima 4,13

---

3. Prema Svetom pismu, ne postoji dubina ni tajna u čovjekovu srcu, koja je izvan dosega Božjega znanja. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

a. Jedino Bog poznaje S_____ svih ljudi (1. Kr 8,39).

b. Bog P_____ S_____ i B_____ [„umove“; NASB] (Ps 7,10).

c. Bog poznaje čovjekove N_____ (Ps 94,11).

d. Bog će S_____ T_____ svih ljudi (Rim 2,16).

4. U svjetlu odlomaka iz Svetoga pisma koje smo proučavali, objasnite na koji način Božja svemoć ne dokazuje samo da je Bog dostojan suditi svojoj tvorevini, nego i da služi kao jamstvo da će njegovi sudovi uvijek biti savršeni.

BOŽANSKI SUDAC

Nakon što smo promišljali o Božjem sveznanju, sada ćemo razmotriti njegovo mjesto Suca svih stvorenja. Sveto pismo nas uči da je Bog svet i pravedan Suveren, koji voli i skrbi za dobrobit svoje tvorevine. Takav Suveren mora udjeljivati pravdu, nagrađujući dobro i kažnjavajući zlo. Božja svetost, pravednost i sveznanje znače da sva stvorenja mogu biti sigurna da će im on suditi prema najstrožim standardima pravde i poštenja. Ponovno želim istaknuti da uvijek moramo imati na umu da Božji sud nad čovjekom nije neopravdan ili okrutan, nego je neizbježna posljedica Božjeg svetog i pravednog karaktera te nužan dio njegove vladavine. Bog koji ne bi osudio bezbožnost, ne bi bio ni dobar ni pravedan. Tvorevina u kojoj se bezbožnost ne obuzdava i ne osuđuje, ubrzo bi doživjela samouništenje.

1. U Svetom pismu ime osobe je veoma važno zato što komunicira nešto o njoj. Koja imena sljedeći odlomci iz Svetoga pisma pripisuju Bogu?
  - a. S_____ svega S_____ (Post 18,25). Riječ „sudac“ prijevod je hebrejske riječi **šafat**, koja znači „suditi, upravljati ili odlučivati“. Važno je istaknuti da Bog nema ograničenu jurisdikciju. On će donijeti konačnu presudu svakom ljudskom biću na zemlji.
  - b. S_____ S_____ (Heb 12,23). Riječ „sudac“ prijevod je hebrejske riječi **krités**, koja dolazi od riječi **kríno**, koja znači „suditi ili odlučiti“. Ovdje se ponovno naglašava da Božja jurisdikcija nema prostornih ili vremenskih ograničenja. On će suditi svim stvorenjima na nebu i na zemlji. Nema mjesta ni stvorenja izvan njegove jurisdikcije i kod njega nema zastare.
2. Gornji naslovi otkrivaju da je Bog Sudac svega. Razmotrimo sada dva naslova koja nam otkrivaju nešto o njegovu integritetu.
  - a. Koja imena sljedeći odlomci iz Svetoga pisma pripisuju Bogu?
    - i. P_____ sudac (Ps 7,12; 2. Tim 4,8). U Psalmu 7,12, riječ je prijevod hebrejske riječi **caddik**, koja označava pravednost ili besprijekornost. U 2. Timoteju 4,8, riječ je prijevod grčke riječi **dikaíos**, koja znači pravednost, ispravnost i nevinost. Na Sudnji dan, Bog će biti besprijekoran u svim svojim presudama. Kao što je Mojsije napisao: „On je Stijena, djelo mu je savršeno, jer pravi su svi njegovi putovi. Bog je on vjeran i bez zloće, pravedan je on i

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

pravičan“. (Pnz 32,4)

ii. Bog P_____ (Iz 30,18). Od hebrejske riječi **mišpat**, koja znači pravdu, a dolazi od imenice koja znači sudac, zakonodavac ili kralj. Božja vladavina je pravedna, njegovi zakoni su pravedni i njegovi sudovi su pravedni. Pravda je obilježje svih vidova Božje vladavine.

b. Što nam gornja imena otkrivaju o Božjem pravednom karakteru i o pravosti njegovih sudova? Zapišite vlastite misli.

---

3. Od Božjih imena naučili smo da je on pravičan i pravedan Sudac. U nastavku ćemo razmotriti neke od ključnih odlomaka u Svetom pismu koji potvrđuju pravičnost i poštenost Božjih sudova. Sažmite vlastitim riječima istine koje prenosi svaki od ovih tekstova.

a. Postanak 18,25

NAPOMENA: Abrahamovo pitanje je retoričke naravi, tako da očekuje potvrđan odgovor. Kroz sva vremena, Bog je dokazao da je pravedan Bog, čija su djela i sudovi besprijekorni. Biti u krivu znači suprotstaviti se Božjim odlukama ili opirati se njegovoj prosudbi.

b. Psalam 96,10-13

NAPOMENA: Ovaj tekst koristi tri ključne riječi, kojima izražava integritet Božjega suda: (1) pravednost – od hebrejske riječi **mešar**, koja označava podjednakost, poštenje i pravičnost; (2)

pravo – od hebrejske riječi **cedek**, koja označava pravost, točnost i poštenje; i (3) vjernost – od hebrejske riječi **emunah**, koja znači postojanost, poštenje i vjernost.

c. Izaija 5,16

 NAPOMENA: Ovaj tekst komunicira prvenstvenu istinu da će se Gospod braniti, odnosno da će dokazati svoju pravednost i pokazati da je svet u svojim sudovima. Na posljednjem sudu, neće biti sumnje u Božji pravedan i svet karakter niti u poštenje njegovih presuda. Engleski prijevod *The New English Translation* glasi: „Gospodin koji zapovijeda vojskama bit će uzvišen kada bude kažnjavao, vlast suverenoga Boga prepoznati će se kada bude sudio.“

ČETRDESET PRVO POGLAVLJE: SIGURNOST SUDA

Suvremena kultura jako malo mari za božanski sud. Živimo u vremenu moralnog relativizma, u kojemu se svako spominjanje pravednoga Boga ismijava kao nešto primitivno. Čak i najmanja ideja da čovječanstvo i povijest ljudskoga roda koračaju prema posljednjem sudu nailazi ili na gnjev ili na izrugivanje. Naše vrijeme je slično onomu koje je opisao apostol Petar:

*„Ovo prije svega znajte: na koncu vremena pojavit će se izrugivači,
koji će živjeti prema vlastitim požudama i pitati:
'Gdje je njegov obećavani dolazak? Otkada su umrli naši očevi,
i dalje sve ostaje kako je bilo od početka stvorenja.'“
(2. Pt 3,3-4)*

Bez obzira na hirove i proteste suvremenih ljudi, svjedočanstvo Svetoga pisma je sigurno: dolazi Dan posljednjeg suda. To će biti dan u koji će Bog braniti sebe i svoju pravednost, a svakomu čovjeku će dati prema njegovim djelima.

SIGURNOST SUDA

1. U knjizi Psalama nalazimo dva odlomka koji predivno i moćno iznose sigurnost Sudnjega dana. Sažmite istine koje prenosi svaki od ova dva teksta.

a. Psalam 9,8-9

NAPOMENA: Riječ „stoluje“ prijevod je hebrejske riječi *jašav*, koja znači „sjediti“. Prema kontekstu (s. 5), ovaj stih prenosi ideju da Bog sjedi na svome prijestolju. Riječ „postavi“ prijevod je hebrejske riječi *kun*, koja znači „pripremiti, odrediti, učvrstiti“. Vječni Bog, koji se ne mijenja i koji zauvijek vlada, pripremio je svoje prijestolje za sud. Do suda će **sigurno** doći.

b. Psalam 96,10-13

 NAPOMENA: Budući i konačni sud svijeta potvrđena je biblijska činjenica. Pravednima će to biti dan radosti, jer će se tvorevina konačno osloboditi prokletstva i sile grijeha (Rim 8,19-22). Opakima će to, pak, biti dan osude.

2. U knjizi Propovjednika nalazimo još svjedočanstava o sigurnosti suda. Sažmite istine koje prenosi svaki od narednih tekstova.

a. Propovjednik 3,16-17

 NAPOMENA: Cijeli tijek povijesti čovječanstva obilježen je nepravdom svake vrste: opaki često napreduju a pravedne često osuđuju. Nepravda u ovom sadašnjem vremenu u mnogima izaziva sumnje da je Bog pravedan ili da će postojati konačni dan obračuna, kada će se ispraviti sve nepravde. Unatoč tome, Sveto pismo potvrđuje da će Bog suditi i pravednima i opakima.

b. Propovjednik 11,9

 NAPOMENA: Glavna je ideja ovoga stiha da će svaka radnja na ovoj zemlji imati vječne posljedice. Zato svi, ali pogotovo mladi ljudi, kojima se smrt i sud čine tako daleki, moraju živjeti u svjetlu ove istine.

c. Propovjednik 12,14

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

3. Sigurnost posljednjeg suda nije samo starozavjetan nauk. Njega veoma jasno iznosi i Novi zavjet. Što nas naredni tekstovi iz Novoga zavjeta uče o ovoj istini?

a. Djela 17,31-32

NAPOMENA: Riječ „odredio“ dolazi od grčke riječi *hístēmi*, koja znači „stajati, postaviti na mjesto, odrediti, ustanoviti ili potvrditi“. Ovaj tekst jasno prenosi istinu da je Bog svojim nepromjenjivim odlukama odredio Sudnji dan.

b. Hebrejima 9,27

NAPOMENA: Riječ „određeno“ dolazi od grčke riječi *apókeimai*, koja znači „odložiti“, „pohraniti“ ili „predbilježiti“. Sud je jednako siguran kao i smrt.

c. Otkrivenje 22,12

NAPOMENA: Riječ „brzo“ dolazi od grčke riječi *tahú*, koju još možemo prevesti „hitro“ i „začas“. Važno je da razumijemo da Isus nije htio da shvatimo da će doći za nekoliko godina ili desetljeća, nego da je njegov povratak uvijek neposredan i da se za njega treba pripremati svaki naraštaj. Neki otpisuju ovo proroštvo zato što je prošlo već gotovo dvije tisuće godina, a još uvijek nema naznake da će on doći. Međutim, upravo je to izrugivanje Božje riječi Petar prerekao: „Ovo prije svega znajte: na koncu vremena pojavit će se izrugivači, koji će živjeti prema vlastitim požudama i pitati: „Gdje je njegov obećavani dolazak? Otkada su umrli naši očevi, i dalje sve ostaje kako je bilo od početka stvorenja“ (2. Pt 3,3-4).

POSLJEDNJI SUD

Naše proučavanje Božjega suda zaključiti ćemo jednim od najdivnijih odlomaka u cijelom Svetom pismu u pogledu Posljednjeg suda. Nekoliko puta pročitajte Otkrivenje 20,11-13, dok se ne upoznate s njegovim sadržajem, a zatim odgovorite na naredna pitanja.

1. Kako stih 11 opisuje Božje sudačko prijestolje? Koje istine nam prenosi ovaj opis?

NAPOMENA: Prijestolje se opisuje kao veliko i bijelo. Prvi pridjev, „veliko“, prijevod je grčke riječi *mégas*. Udružena veličina i slava svih ljudskih prijestolja od početka vremena ne može se ni usporediti s Božjim prijestoljem. Drugi pridjev, „bijelo“, označava svetost i čistoću, i to ne samo prijestolja nego i Onoga koji na njemu sjedi.

2. Gdje Bog sjedi, u svjetlu stiha 11? Koje nam istine to prenosi o Bogu i o njegovu odnosu s njegovim stvorenjima?

NAPOMENA: Činjenica da Bog sjedi na prijestolju uči nas da je njegova suverenost apsolutna i neosporna. On upravlja svijetom bez truda te je lišen i najmanje brige da će ga netko svrgnuti s vlasti. Bog upravlja čak i najvažnijim i najodlučnijim događajima u povijesti svemira, bez i najmanje poteškoće ili napora.

3. Stihu 11 kaže da će nebo i zemlja iščeznuti pred Bogom i da se za njih više neće naći mjesta. Koje glavne istine prenosi ovaj stih?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

 NAPOMENA: Ovdje vidimo ove dvije glavne istine: (1) Božju predivnu prisutnost, koja se očituje u sudu i (2) prolazak prijašnjeg neba i zemlje kako bi se napravilo mjesto za novo.

4. Tko će, prema stihu 12, stajati pred Božjim sudačkim prijestoljem na Veliki dan suda? Hoće li itko izbjeći ili sakriti se sudu toga dana, u svjetlu stiha 13?

 NAPOMENA: Riječ „smrt“ („had“; NASB) u stihu 13 vjerojatno se odnosi na grob ili na prebivalište umrlih. Ljudi se neće sakriti ni u najdubljem moru, ni u najmračnijem grobu, pa ni u najdubljim predjelima pakla. Sve će pozvati da stanu pred Boga na strašan dan njegova suda.

5. Što predstavljaju „knjige“ prema stihovima 12-13? Po kojoj će osnovi Bog suditi svakom čovjeku?

 NAPOMENA: Svim ljudima će se suditi prema njihovim djelima, koja su zapisana pred Božjim prijestoljem. Toga dana će se spasiti samo oni čija su imena bila zapisana u knjizi života: oni koji su se pouzdali u Krista i u njegovo savršeno djelo spasenja za njih (s. 15).

6. Kako ljudi trebaju živjeti u svjetlu sigurnosti ovoga budućeg i konačnog suda? Sažmite svoje misli.

ČETRDESET DRUGO POGLAVLJE: BOG JE SPASITELJ

Ovo proučavanje nauka o Bogu zaključit ćemo opsežnim razmatranjem radosne vijesti da je Kralj, Zakonodavac i Sudac svemira ujedno i Spasitelj. U ovom poglavlju, razmišljat ćemo o Bogu koji spašava i o njegovu naumu spasenja. U poglavljima koja slijede, specifično ćemo se osvrnuti na uloge Oca, Sina i Svetoga Duha u našem spasenju. Naučit ćemo da je naše spasenje djelo cijeloga Trojstva: Oca, Sina i Duha.

BOG KOJI SPAŠAVA

U ovom odjeljku ćemo sagledati tekstove iz Svetoga pisma koji potvrđuju Božje spasonosno djelo za grješne ljude. Naučit ćemo da Bog nije samo voljan da spasi, nego nas jedino on i može spasiti.

1. Koja imena naredni tekstovi iz Staroga i Novoga zavjeta pripisuju Bogu? Što potvrđuju o Bogu?
  - a. I _____ (Ps 17,7). Od hebrejske riječi *jaša*, koju možemo prevesti i kao „spasitelj“. Primijetite da Bog izbavlja one koji traže utočište u njemu.
  - b. S _____ i O _____ (Iz 60,16). Riječ „Spasitelj“ dolazi od hebrejske riječi *jaša* (vidi definiciju gore). Riječ „Otkupitelj“ prijevod je hebrejske riječi *ga'al*, koja znači „kupiti natrag ili djelovati kao rođak“, a njezino objašnjenje nalazimo u Levitskom zakoniku 25,25 i ilustraciju u Boazovu životu (Rut 4,1-15).
  - c. Bog naš S _____ (Tit 3,4; 1. Tim 2,3). Od grčke riječi *sōtēr*, koju možemo prevesti i kao „izbavitelj“, „osloboditelj“ ili „očuvatelj“.
2. Kako naredni tekstovi opisuju Boga? Što nas ovi opisi uče o njegovu spasonosnom djelu?
  - a. Psalam 3,9; 37,39

NAPOMENA: Ideja je da Bog daje spasenje. Ono je njegovo posebno pravo. Jedino nas on može spasiti ili izbaviti. Kada ovi stihovi spominju pravednost, oni ne opisuju ljude koji su u svojim životima postigli moralno savršenstvo, nego one koji se pouzdaju i oslanjaju na Boga i na njegovo spasenje. Pravednici će živjeti po vjeri (Hab 2,4).

- b. Psalam 68,20-21

---

c. Psalam 74,12

 NAPOMENA: Riječ „spasava“ dolazi od hebrejske riječi *ješuah*, koju možemo prevesti i „izbavlja“.

d. Jona 2,9

 NAPOMENA: Budući da se Jona pobunio protiv Božjega poziva, čamio je u utrobi velike ribe na dnu mora. Ljudska nastojanja ga nisu mogla spasiti. Jedino ga je Bog mogao spasiti. Isto možemo reći za svakoga čovjeka.

3. Sveto pismo ne uči samo da je Bog Spasitelj, nego i da je on *jedini* Spasitelj. Što nas Izaija 43,11 i Izaija 45,21 uče o ovoj istini?

 NAPOMENA: Ovi tekstovi su iznimno važni iz dva razloga: (1) pokazuju nam da je spasenje isključivo Božje djelo, te stoga (2) dokazuju božanstvo Isusa Krista. Novi zavjet naziva Krista „Spasiteljem“, pa čak i „Spasiteljem svijeta“ (Iv 4,42). Ako Krist nije Bog u punom smislu te riječi, onda ne može biti ni Spasitelj. Iz toga slijedi zaključak da, ako je Krist Spasitelj, onda zbilja mora biti Bog!

4. Na što Bog poziva sve ljude, u svjetlu Izaije 45,22? Kako bi se svi ljudi trebali odazvati? Koju ulogu u ovome pozivu krajevima zemlje imamo mi, kršćani?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

---

5. Kako se mi, kao kršćani, trebamo odazvati Božjemu spasenju, u svjetlu 1. Ljetopisa 16,23-24 i Psalma 96,1-3?

BOŽJI NAUM SPASENJA

U prethodnom odjeljku smo naučili da Bog je Bog koji spašava. Sada ćemo naučiti da je Bog svoje djelo spasenja predodredio i osmislio još prije nego što je čovjek pao u grijeh, pa čak i prije postanka svijeta!

1. 1. Petrova 1,20 predočava nam nešto veoma važno o Kristu. Što nas ovaj tekst uči o Božjem naumu spasenja?

NAPOMENA: Riječ „predodređen“ dolazi od grčke riječi *proginôskō* [*pró* = prije + *ginôskō* = znati]. U Svetom pismu, ova riječ znači više od samoga znanja: ona još označava izbor. Ovaj tekst dokazuje da je, prije nego što je stvorio svijet, Otac već odredio ili odlučio poslati svoga Sina da umre za grijeh njegovog naroda. Štoviše, ovaj tekst dokazuje da je Otac odredio i točno vrijeme kada će poslati Krista. U Galaćanima 4,4, Pavao je potvrdio tu istinu: „Ali kada dođe punina vremena, posla Bog svoga Sina“.

2. U Efežanima 1 nalazimo još dokaza da Božji naum spasenja seže do prije stvaranja svijeta. Čitajte Efežanima 1,3-6 dok se ne upoznate s njegovim sadržajem, a onda dovršite naredne zadatke.

a. Što nas Efežanima 1,4 uči o Božjem naumu spasenja?

i. Kada je Bog izabrao svoj narod?

 NAPOMENA: Riječ „izabra“ dolazi od grčke riječi *eklégō*, koja znači „odabrati, izabrati ili izdvojiti“. Riječ se često koristi u Septuaginti (grčkom prijevodu Staroga zavjeta) kada se spominje Božji nezasluženi izbor izraelskog naroda (Ponovljeni zakon 7,7-8). Izraz „prije postanka svijeta“ odnosi se na Božje vječne naume prije nego što je stvorio svijet.

ii. U kome je Bog izabrao svoj narod? Što to znači?

 NAPOMENA: Kako bi Bog mogao izabrati ljude poput nas, koji smo moralno iskvareni i krivi za bezbrojne grijehе? Izabrao nas je u svome Sinu i u svjetlu njegova djela na Golgoti! Prije postanka svijeta, Bog je i izabrao svoj narod i odredio način na koji će ih pomiriti sa sobom.

iii. U koju svrhu je Bog izabrao svoj narod?

 NAPOMENA: Božji izbor svoga naroda u Kristu prije postanka svijeta ima moralan cilj: da budemo sveti i besprijekorni pred njim. To smo već sada „u Kristu“ – odnosno, **položajno**. Međutim, Bog želi da postanemo sveti i besprijekorni u našem svakodnevnom životu – odnosno, **praktično**.

b. Što nas Efežanima 1,5 uči o Božjem naumu spasenja?

i. Na što je Bog predodredio svakoga vjernika?

 NAPOMENA: Riječ „predodredi“ dolazi od grčke riječi *proorízō* [*pró* = prije + *horízō* = ograditi pomoću granica, odrediti], koja znači „predodrediti ili odrediti unaprijed“. Prije

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

postanka svijeta, Bog je predodredio da će svoj izabrani narod usvojiti kao svoje sinove i kćeri te da će oni biti njegovi baštinici (Rim 8,17; Gal 4,7; Efež 3,6).

ii. Kroz koga smo primili posvojenje? Što to znači?

 NAPOMENA: Posvojenje nismo primili po našim zaslugama ili vrijednosti, nego kroz Kristovu osobu i djelo za nas. Ova istina u nama proizvodi poniznost i izgrađuje našu sigurnost. Naš položaj pred Bogom ne temelji se na našem slabašnom trudu, nego na Kristovu savršenom i nepromjenjivom djelu za nas.

iii. Što je motiviralo Boga da nas posvoji?

 NAPOMENA: Riječ „odlučka“ („dobra namjera“; NASB) prijevod je grčke riječi *eudokía*, koja doslovno znači „dobro zadovoljstvo“. „Prema odluci svoje volje“ možemo prevesti i kao „prema naumu svoje volje“ (ESV) ili „prema zadovoljstvu svoje volje“ (NET). Bog nas voli zato što on jest ljubav (1. Iv 4,8), te zato što je predodredio da usmjeri svoju ljubav prema nama (Pnz 7,7-8). Bog nas je posvojio zato što mu to donosi zadovoljstvo!

c. Zašto je Bog osmislio i odredio naše spasenje, u svjetlu Efežanima 1,6? Koji je bio njegov veliki i konačni cilj?

 NAPOMENA: Konačna svrha radi koje nas je Bog spasio bila je njegova slava. Njegovo djelo spasenja očituje njegovu slavnu milost i uzrokovat će neprekidno slavljenje ljudi i anđela kroz cijelu vječnost.

3. U Rimljanima 8,29-30 nalazimo ono što se često naziva „zlatnim lancem spasenja“, jer u ova dva stiha vidimo Božji naum spasenja od njegova početka do kraja. Pročitajte ovaj tekst nekoliko puta, dok se ne upoznate s njegovim sadržajem, a onda prepoznajte svaku kariku u lancu.
- a. Bog nas je prevideo (s. 29). Od grčke riječi *proginôskō* [*pró* = prije + *ginôskō* = znati]. U Svetom pismu, ova riječ označava više od samoga znanja; ujedno označava i izbor. Istu riječ Petar u 1. Petrovoj 1,20 koristi za Krista koji je bio „predodređen, prije postanka svijeta“. To ne znači da je Bog u svom sveznanju samo prevideo da će Krist otkupiti svoj narod, nego da je Bog posebno izabrao Krista za taj zadatak.
  - b. Bog nas je predodredio (s. 29-30). Od grčke riječi *proorízō* [*pró* = prije + *horízō* = izdvojiti pomoću granica, odrediti], što znači „unaprijed odrediti, predodrediti“. Prije nego što je stvorio svijet, Bog je predodredio da će se njegov izabrani narod suobličiti sa slikom njegova Sina.
  - c. Bog nas je pozvao (s. 30). Od grčke riječi *kaléō*, koja znači „pozvati, sazvati ili dozvati“. Bog nas je izabrao i predodredio prije postanka svijeta, ali nas je pozvao u određeno vrijeme u našem životu kroz propovijedanje evanđelja. Pavao je jasno predstavio ovu istinu u Galaćanima 1,15-16, gdje je izjavio da ga je Bog odvojio još u utrobi njegove majke (izbor i predodređenje), ali da ga je pozvao kroz evanđelje u određeno vrijeme u njegovu životu, kada se Bogu najviše svidjelo da to učini.
  - d. Bog nas je opravdao (s. 30). Sve one koje je Bog učinkovito pozvao kroz propovijedanje evanđelja i djelo preporoda Svetoga Duha da dođu k vjeri u Krista, zatim je i opravdao. Riječ dolazi od grčke riječi *dikaióō*, koja znači „pokazati ili obznaniti pravednim“. U kontekstu našega spasenja, opravdanje je sudski ili zakonski izraz. Zbog Kristova savršenog djela u korist vjernika, Bog ih sada može zakonski proglasiti da su pravedni pred njim.
  - e. Bog nas je proslavio (s. 30). Od grčke riječi *doksázō*, koja znači „smatrati, učiniti, poštovati kao slavno“. Vjernikovo proslavljenje odnosi se na njegovo konačno stajanje pred Bogom u uskrsnom i usavršenom tijelu; tijelu koje je usuglašeno s Kristovom slikom i zauvijek oslobođeno sile grijeha. Pavao ovdje govori o vjernikovu proslavljenju kao da je već dovršeno. To je vjerojatno zbog Pavlove velike sigurnost u Boga i u njegove suverene odredbe: Bog koji je započeo dobro djelo u vjerniku, i dovršit će ga (Filip 1,6). Važno je zapaziti da postoji samo jedna etapa spasenja koju je Pavao izostavio: naime, naše posvećenje (tj., naš postupni rast u sličnosti s Kristom), a koji se odvija između našega opravdanja i našeg konačnog proslavljenja. Budući da je proslavljenje cilj postupka posvećenja, moguće je da je Pavao jednostavno preskočio postupak kako bi naglasio cilj onoga što će se, po Božjoj suverenoj sili, sigurno dogoditi u životu svakoga vjernika.

ČETRDESET TREĆE POGLAVLJE: OČEVO DJELO SPASENJA

Bog koji je osmislio naum spasenja svoga naroda, ujedno je djelovao (i još uvijek djeluje) u povijesti čovječanstva, kako bi proveo taj naum. Na narednim stranicama razmotrit ćemo velike istine vezane uz Očevu ulogu u spasenju njegova naroda: Bog Otac je poslao svoga Sina, pripisao je naš grijeh na svoga Sina, kaznio je svoga Sina, uskrsnuo je svoga Sina iz mrtvih, proslavio je svoga Sina tako što ga je postavio sebi zdesna i sada poziva sve ljude da se pokaju i vjeruju.

OTAC JE POSLAO SVOGA SINA

Pripisivanje božanskoga djela spasenja isključivo Kristu jedna je od najvećih pogreški koje čine čak i iskreni vjernici. Ponekad se Kristovo djelo čak prikazuje na način da se čini kao da nas on spašava od Oca! Međutim, jasno je da se takva ideja suprotstavlja Svetom pismu. Uvijek moramo imati na umu da naše spasenje započinje s Bogom Ocem, a to je zato što je on iz ljubavi prema nama poslao svoga jedinoga Sina.

1. Ivan 3,16 s pravom je jedan od najdražih stihova u Svetom pismu. Što nas ovaj tekst uči o Ocu i o njegovoj ulozi u našem spasenju?

 NAPOMENA: Mali prilog „tako“ dolazi od grčke riječi *houtōs*, koja može značiti ili do koje je mjere Bog ljubio svijet (tj., Bog je toliko ljubio svijet da je dao svoga Sina) ili na koji način je Bog ljubio svijet (tj., Bog je na ovaj način ljubio svijet: da je dao svoga Sina).

2. Zašto je Bog poslao svoga Sina na svijet, u svjetlu narednih tekstova? Što nas svaki od ovih tekstova uči o Ocu i o njegovoj ulozi u našem spasenju?

- a. Ivan 3,17

---

b. 1. Ivanova 4,14

OTAC JE PRIPISAO NAŠ GRIJEH SVOME SINU

Bog Otac nije poslao Sina na svijet samo da nas pouči istinama o Bogu ili da nam iznese načela po kojima moramo živjeti ako mu želimo ugoditi. Bog je poslao Sina na svijet da umre umjesto nas kao pomirbena žrtva. Riječ „pripisati“ prijevod je latinskog glagola *imputare* [*im* = u, prema + *putare* = računati], koji znači „uračunati na nečiji račun“. Na križu je Otac uračunao naš grijeh na račun svoga Sina. To je jedna od najvećih istina kršćanske vjere.

1. U kakvo je tijelo Bog poslao svoga Sina, u svjetlu Rimljanima 8,3?

NAPOMENA: Kada se utjelovio, Božji Sin nije uzeo za sebe tijelo poput onoga koje je čovječanstvo imalo prije pada. Naprotiv, njegovo je tijelo, premda nije bilo umrljano grijehom, bilo izloženo svim strašnim posljedicama našega grješnog ljudskog roda. Kao čovjek, imao je ista ograničenja, iste slabosti, nevolje i patnje grješnoga čovječanstva. Da je Sin kojim slučajem uzeo na sebe narav čovječanstva prije nego što je ono palo u grijeh, već bi se i time uvelike ponizio. Međutim, ponizio se još više od toga, jer ga je Bog poslao „u obličju grešnoga tijela“!

2. Što je Bog Otac učinio svome Sinu dok je bio na križu, u svjetlu 2. Korinćanima 5,21? Što nas to uči o nauku o pripisivanju?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

 NAPOMENA: Bog je Krista učinio grijehom na isti način na koji je vjernika učinio „pravednošću Božjom“. Onoga trenutka kada čovjek povjeruje u Isusa, Bog mu oprašta njegov grijeh, a Kristova pravednost mu se pripisuje ili stavlja na njegov račun. Bog ga zakonski proglašava pravednim i postupa prema njemu kao da je pravedan. Kada je Krist visio na križu, on nije postao iskvaren ili nepravedan. Naprotiv, Bog mu je pripisao naše grijehe, zakonski ga proglasio krivim i postupao prema njemu kao da je kriv.

OTAC JE KAZNIO SVOGA SINA

Nije bilo dovoljno da Sin nosi naše grijehe, nego je bilo nužno da pretrpi Božji gnjev i da umre umjesto nas kao Zamjena koja nosi grijeh. Sin je kroz svoju patnju i smrt ispunio zahtjeve Božje pravde protiv nas i umirio Božji gnjev na nas. Jedino je na taj način Bog mogao zadržati svoju pravednost i opravdati grješnika.

1. U Izaiji 53,4-5 nalazimo jedan od najvažnijih tekstova u Svetom pismu o naravi Kristove patnje i smrti. Što je Bog Otac učinio svome jedinom Sinu dok je visio na križu Golgote?

 NAPOMENA: Koristi se šest (sedam u NASB-u) riječi da se opiše Kristova patnja pod Božjim gnjevom: bio je bijen, ponižavan, proboden, satrt, kažnjen, ranjen. Prijevod *New English Translation* daje nam koristan uvid u značenje ovoga teksta: „...mislili smo da ga Bog kažnjava, napada i unesrećuje zbog nečega što je učinio. [Ali] bio je ranjen zbog naših buntovnih djela, skršen zbog naših grijeha; pretrpio je kaznu koja nas je izliječila; zbog njegovih smo rana mi izliječeni.“

2. U Izaiji 53,10 nalazimo još jedan izrazito važan tekst u pogledu naravi Kristove patnje na Golgoti. Na koji način ovaj tekst potvrđuje što smo naučili u Izaiji 53,4-5?

 NAPOMENA: Riječ „svidje“ prijevod je hebrejske riječi *hafec*, koja znači „uživati u, biti zadovoljan s, željeti“. Bog nije primio sadističko zadovoljstvo time što je skršio vlastita Sina pod punim teretom svoga gnjeva. Naprotiv, bio je zadovoljan što će se, kroz Kristovu patnju i smrt, postići njegova volja i otvoriti put spasenja njegova naroda. Riječ „pritisne“ dolazi od hebrejske riječi *daka*, koja znači „zdrobiti, udariti, skršiti na komadiće“. Krista je Otac skršio i pritisnuo bolima kako bi svojom patnjom i smrću mogao spasiti svoj narod.

OTAC JE PODIGAO I PROSLAVIO SVOGA SINA

Bog Otac poslao je svoga Sina na svijet u sličnosti grješnoga tijela. Pripisao mu je naše grijeha i skršio ga pod punom silom svoga gnjeva. Kroz smrt svoga Sina, Otac je postigao pomirenje ili potpuno plaćanje za naš grijeh. Zatim je, trećega dana, podigao Sina iz mrtvih i onda ga je uzvisio na mjesto časti s njegove desne strane, kao Gospodara svega i Spasitelja onih koji vjeruju. Nakon što je dokazao vlastitu vlast podizanjem Krista od mrtvih i nakon što je dokazao Kristovu vlast time što ga je proslavio, Otac sada naviješta da se svi ljudi trebaju pokajati i zapovijeda im da vjeruju u ime njegova Sina, Isusa Krista.

1. Otac je podigao svoga Sina iz mrtvih. Naredni odlomci iz Svetoga pisma svjedoče da je Kristovo uskrsnuće bilo djelo Boga Oca. Sažmite svaki tekst vlastitim riječima.

a. Djela 2,32; 3,15

---

b. Rimljanima 6,4

 NAPOMENA: Izraz „Očevom slavom“ najvjerojatnije se odnosi na Božju slavnu moć (vidi još Efež 1,19-20).

2. Otac je proslavio svoga Sina tako što ga je stavio sebi s desne strane. Sveto pismo uči da je Bog podigao Sina iz mrtvih, a zatim ga je visoko uzvisio kao Gospodina svega i Spasitelja onih koji vjeruju. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče o ovoj istini?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

a. Filipljanima 2,9-11

---

b. Djela 5,30-31

NAPOMENA: Petar u ovom kontekstu govori posebno izraelskom narodu, ali istinu možemo primijeniti na sve narode. Bog je podigao i uzvisio svoga Sina kao Spasitelja svih koji vjeruju.

3. Otac sada poziva sve ljude da se pokaju i vjeruju. Bog je podigao Sina iz mrtvih i uzvisio ga kao Gospodina i Spasitelja. Kako bi se svaki čovjek trebao odazvati na ovo veliko Božje djelo, u svjetlu narednih odlomaka iz Svetoga pisma? Što je Otac obznanio i zapovjedio?

a. Djela 17,30-31

NAPOMENA: Izraz „zatvorivši oči nad vremenima neznanja“ odnosi se na dugotrajno neznanje i idolopoklonstvo poganskih naroda. To ne znači da ih Bog nije držao odgovornima za njihov grijeh, nego da im je Bog iskazao strpljivost. Bog je „pustio sve pogane da idu svojim putovima“ (Dj 14,16) i obuzdao je svoj gnjev na njih u svjetlu Kristova dolaska i ponude evanđelja svima.

b. 1. Ivanova 3,23

 NAPOMENA: Vjerovati znači više od mentalnog ili intelektualnog odobravanja. Ono podrazumijeva pouzdanje, oslanjanje i ovisnost. Vjerovati u Isusa znači povjeriti svoj život i vječnu dobrobit osobi, obećanjima i volji Božjoj u Kristu.

ČETRDESET ČETVRTO POGLAVLJE: SINOVO DJELO SPASENJA (PRVI DIO)

PRVI DIO: NARAV SINOVA DJELA

Razmotrivši Božje djelo spasenja, s posebnim naglaskom na Očevo djelo, sada ćemo razmišljati o djelu spasenja Boga Sina. Dok u sljedećih nekoliko poglavlja budemo proučavali ovu temu, vidjet ćemo (1) bitnost Sinova djela; (2) Sinovu voljnost da ispuni naum koji je Otac osmislio prije postanka svijeta; i (3) jedinstvo Sinove osobe i djela – njegovo je jedino ime po kojemu se moramo spasiti (Dj 4,12).

SIN, NAŠ SPASITELJ

1. Zapazi koja se imena pripisuju Sinu u narednim tekstovima, a koja jasno ukazuju na Sina kao Spasitelja.
    - a. S_____ Spasitelj (Lk 1,69; „rog spasenja“ NASB). Od grčke riječi *kéras*, koja doslovno znači „rog“. U životinjskom carstvu, rog je sredstvo i obrane i napada. Zato Stari zavjet često koristi „rog“ u slikovitom izražavanju kako bi se naznačila sila i snaga (npr. 1. Sam 2,1. 10; 2. Sam 22,3; Ps 18,2 (vb); 89,17 (vb). 24 (vb); 132,17). Jedino Bog ima moć spasiti grješnoga čovjeka. Kao Bog, Krist posjeduje i više od nužne snage da osigura i očuva naše spasenje.
    - b. S_____ svijeta (Iv 4,42; 1. Iv 4,14). Dolazi od grčke riječi *sôtêr*, koju možemo prevesti i kao „izbavitelj“ ili „osloboditelj“. Pogrešno je ovaj naslov shvatiti kao argument u prilog univerzalizma (vjerovanja da će se na kraju spasiti sav ljudski rod). Umjesto toga, ovaj naslov nas uči da Kristovo spasonosno djelo nije ograničeno na jednu etničku skupinu ili geografsko područje. Naprotiv, njegova je učinkovitost globalnih razmjera.
    - c. N_____ Spasitelj (Tit 3,6). Doslovno „Spasitelj naš“. Nemoguće je prenaglasiti važnost ove male posvojne zamjenice. Ona nam prenosi barem dvije istine. Prvo, Sin je Onaj koji spašava, a mi smo oni koje spašava. Spasenje je njegovo djelo, a mi primamo to djelo. Drugo, on nije Spasitelj svih ljudi, nego onih koji vjeruju. Moramo ga prigrliti i primiti njegovo spasenje osobno i pojedinačno. On mora biti *naš* Spasitelj.
    - d. O_____ (Rim 11,26). Prijevod je grčkoga glagola *rhúomai*, koji je vezan uz glagol *erúō*, koji doslovno znači „vući“. Ovaj glagol prenosi ideju izvlačenja nekoga iz opasnosti, odnosno izbavljanja ili spašavanja te osobe. U Novom zavjetu, Božji Sin se opisuje kao naš osloboditelj od srdžbe koja će doći (1. Sol 1,10), kao onaj koji nas izbavlja od smrtonosnog tijela (Rim 7,24-25) i kao onaj koji nas izbavlja od svakog opakog pothvata (2. Tim 4,18). Kao Bog i Čovjek, Sin ima jedinstvene kvalifikacije da oslobodi svoj narod.
  2. U Luki 4,14-21, Luka zapisuje Isusov uvod u javnu službu. U stihovima 18-19, Isus čita tekst iz proroka Izaije u pogledu Mesije ili Krista koji će doći (Iz 61,1-2). Što nam ovaj tekst kaže o spasonosnom naumu Sinova utjelovljenja i njegove službe na zemlji?
-

SINOVO DJELO SPASENJA (PRVI DIO)

 NAPOMENA: Riječ „pomaza“ dolazi od grčkog glagola *hríō* i hebrejskog glagola *mašah*, od kojega dobivamo naslov „mesija“ (tj. „pomazanik“). U Starom zavjetu, uljem bi pomazali svećenika i kralja kao znak njihova božanskog postavljenja ili poslanja. Sveti Duh je pomazao Sina kao Mesiju, koji će proglasiti i ostvariti spasenje Božjega naroda.

3. Što je Isus učio o svojoj misiji, u svjetlu narednih tekstova iz Evanđelja po Luki? Zašto je Božji Sin uzeo na sebe tijelo i prebivao među ljudima?

a. Luka 5,31-32

 NAPOMENA: Isus ovdje ne uči da na svijetu postoje dvije skupine ljudi: grješnici kojima je potrebno spasenje i pravednici koji ništa ne trebaju. On jednostavno izražava svrhu svoje misije: spasenje grješnika. Farizeji i njihovi pismoznanci imali su velik problem što nisu prepoznali da su i sami grješnici kojima je potreban liječnik.

b. Luka 19,10

 NAPOMENA: Želimo li u cijelosti razumjeti ovu izjavu, važno je uzeti u obzir cijeli kontekst. Isusu spočitavaju što je ušao u kuću zloglasnoga grješnika, Zakeja.

4. U prethodna dva pitanja razmišljali smo o nekoliko tekstova koji objašnjavaju Kristovu misiju da spasi grješnike. Na koji način ove poredbe iz Luke 15 ilustriraju ove istine? Kratko sažmite središnju istinu koju svaka od ovih poredbi uči o Kristovu naumu i voljnosti da spasi.

a. Izgubljena ovca (Lk 15,3-7)

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

---

b. Izgubljeni novčić (Lk 15,8-10)

---

c. Izgubljeni sin (Lk 15,11-24)

NAPOMENA: Ni jedna od ovih ilustracija ne stavlja naglasak na vrijednost onoga što se spašava, nego na ljubav onoga koji to čini. Vrijednost jedne ovce je neznatna u usporedbi s njih stotinu. Izgubljeni novčić često ne vrijedi uložena vremena i snage da se nađe. Nadalje, rasipni, izgubljeni sin nije bio zaslužio ljubav i čast koju mu je otac iskazao. Slično tomu, Sin je bio voljan podnijeti najveću žrtvu i platiti najveću cijenu, ali ne zbog naše vrijednosti ili naših zasluga, nego zbog svoje velike ljubavi kojom nas je odlučio voljeti!

5. U Ivanu 10,10-11 nalazimo još jednu moćnu izjavu o Božjem Sinu i o razlogu zašto se bio utjelovio i prebivao među ljudima. Vlastitim riječima sažmite važne istine koje nalazimo u ovom tekstu.

 NAPOMENA: Riječ „lopov“ se vjerojatno odnosi na lažne proroke, lažne mesije i licemjerne vjerske vođe koji su se pojavili u Izraelu prije dolaska pravoga Krista. Za razliku od njih, Krist je svojom velikom žrtvom za svoj narod dokazao integritet svoje misije i voljnost da ga spasi.

JEDINSTVENOST SINOVA DJELA SPASENJA

Među najvažnijim i najskandaloznijim izjavama kršćanske vjere nalazi se ona da Isus nije samo spasitelj, nego je Spasitelj. Sveto pismo nedvosmisleno tvrdi da izvan Krista i njegova otkupljujućeg djela na Golgoti nema spasenja. Starozavjetni sveti su vjerovali Bogu, a to im se bilo pripisivalo kao pravednost (Rim 4,3; Gal 3,6). Međutim, takav oprost mogao se dati i takva pravednost pripisati samo zato što je jednoga dana Krist došao i prinio sebe kao pomirbenu žrtvu za njihove grijehе. Novozavjetni sveti (i svi nakon njih koji vjeruju) spašavaju se na isti način – kroz Kristovu pomirbenu smrt i vjeru u obećanja da ni jedan koji vjeruje u njega neće poginuti nego će imati vječni život (Iv 3,16).

1. Koja je sredstva Bog odredio da se po njima ljudi mogu spasiti, u svjetlu narednih odlomaka iz Svetoga pisma?

a. Djela 5,31

 NAPOMENA: Pokajanje i vjera ne mogu ukloniti krivnju grijehа ukoliko se ne zadovolje zahtjevi Božje pravde protiv grješnika. Bog može dati oprost grijehа onima koji se pokaju i vjeruju samo zato što je Krist na Golgoti prinio pomirbenu žrtvu za njihove grijehе. Prema tome, spasenje možemo primiti jedino kroz osobu i djelo Isusa Krista.

b. 1. Solunjanima 5,9

NAPOMENA: Riječ „odredio“ dolazi od grčke riječi *tithēmi*, koja doslovno znači: „staviti, postaviti ili položiti“. U prenesenom značenju, to znači postaviti, učvrstiti, imenovati ili odrediti. Bog je odredio da će ljudi nalaziti spasenje u Kristu i u njegovu pomirbenom djelu na križu. Ljudi mogu pokušati zaslužiti svoje spasenje mnogim različitim metodama, ali Bog je odredio samo jedan način: život, smrt i uskrsnuće Isusa Krista.

2. Bog je odredio ili imenovao Sina kao Spasitelja, a važno je razumjeti da to imenovanje **isključivo** pripada Sinu. Što nas naredni odlomci iz Svetoga pisma uče u pogledu toga da se spasenje nalazi jedino u Sinu?

a. Ivan 14,6

---

b. Djela 4,12

---

c. 1. Timoteju 2,5

NAPOMENA: Riječ „posrednik“ dolazi od grčke riječi *mesitēs*, koja označava posrednika ili arbitra: nekoga tko spaja dvije suprotstavljene strane u miru i sporazumu.

d. 1. Ivanova 5,11-12

SINOVO DJELO SPASENJA (PRVI DIO)

---

3. Sveto pismo nedvosmisleno kaže da izvan Krista i njegova djela otkupljenja na Golgoti nema spasenja. Ova istina ima ogromne implikacije za sve ljude, utoliko što vječna sudbina svih ljudi ovisi o njihovom odazivu Kristu. Kakva upozorenja naredni tekstovi daju onima koji zanemaruju spasenje koje je Bog ponudio kroz svoga Sina?

a. Ivan 3,18

 NAPOMENA: Ovo ne znači da su oni koji čuju evanđelje i odmah mu ne povjeruju osuđeni na nepovratnu osudu. Naprotiv, to znači da će biti osuđeni oni koji nastave živjeti u otvrdnutom stanju nevjere.

b. Hebrejima 2,1-3

 NAPOMENA: Autor poslanice Hebrejima uspoređuje one koji odbacuju zakon koji su posredovali anđeli (s. 2) i one koji odbacuju spasenje koje posreduje Božji Sin (s. 3). Ukoliko je kazna nastupila zbog odbacivanja Božjega zakona, koliko će veća kazna nastupiti zbog odbacivanja Božjega Sina!

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

c. Hebrejima 10,26-31

NAPOMENA: Stih 26 ne podučava da su na konačnom sudu osuđeni svi osim onih koji postignu bezgrješno savršenstvo. Kada bi bilo tako, nitko se ne bi spasio, jer se čak i najzreliji vjernik još uvijek bori s kušnjama i grijehom. Izraz „svojevoljno griješimo“ odnosi se na stalno stanje tvrdokorne nevjere u pogledu evanđelja. Ono je odlučno ili trajno odbacivanje Isusa kao Sina Božjega, Mesije i Spasitelja svijeta.

ČETRDESET PETO POGLAVLJE: SINOVO DJELO SPASENJA (DRUGI DIO)

DRUGI DIO: SINOVO DOVRŠENO DJELO

Bog Otac osmislio je naum spasenja svoga naroda, a Bog Sin je došao na ovaj svijet odjeven u ljudsko tijelo kako bi ga ostvario. U ovom poglavlju ćemo razmotriti četiri važna vida Sinova djela za nas u vrijeme dok je bio na zemlji: on se ispraznio, živio je savršenim životom, svojevolumno je ponudio sebe i uskrsnuo je iz mrtvih.

SIN SE SVOJEVOLJNO ISPRAZNIIO

1. U Filipljanima 2,6-8 nalazimo najmoćniji opis utjelovljenja u cijelom Svetom pismu. Pročitajte ovaj tekst sve dok se ne upoznate s njegovim sadržajem, a zatim objasnite značenje sljedećih odlomaka.
  - a. Koji se, premda u obličju Božjem, nije otimao da bude jednak Bogu (s. 6; vb)

 NAPOMENA: Riječ „obličju“ dolazi od grčke riječi *morfē*, koja se ne odnosi samo na vanjski izgled osobe nego i na njezin suštinski karakter. Sin se nije samo činio Bogom. On *je bio* Bog i bio je jednak Bogu. Izraz „otimao“ dolazi od grčke riječi *harpagmós*, koja se može odnositi na neovlašteno uzimanje nečega što se cijeni. Saopćava se ideja da je Sin, kroz svoje utjelovljenje, pokazao voljnost da napusti privilegije božanstva kako bi vršio Očevu volju.

- b. Nego sama sebe obezvrijedi (s. 7 vb).

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

 NAPOMENA: Riječ „obezvrijedi“ dolazi od grčke riječi *kenóō*, koja znači „isprazniti ili odnijeti“. Kada se utjelovio, Sin je stavio sa strane slavu i privilegije svoga božanstva i postao je Čovjekom. Iznimno je važno razumjeti da pražnjenje Sina ne znači da se odrekao svoga božanstva ili da je postao nešto manje od Boga, nego da je odložio *slavu* i *privilegije* koje su mu kao Bogu pravedno pripadali (Iv 17,5).

c. Uzevši obličje sluga i postavši ljudima sličan (s. 7 vb).

 NAPOMENA: Riječ „oblik“ dolazi od grčke riječi *morfē*, koja se ne odnosi samo na vanjski izgled osobe nego i na njezin suštinski karakter. Krist se nije samo *činio* slugom, nego je zaista i stvarno postao slugom na svaki mogući način. Riječ „sličan“ dolazi od grčke riječi *homoíōma*, koju bismo još mogli prevesti „nalikovanje“ ili „sličnost“. Krist je nosio sve karakteristike istinske ljudskosti. To nije bila iluzija – bio je pravi Čovjek.

2. U zaključku ovoga dijela, razmotrit ćemo još jedan tekst koji predivno opisuje Sinovo utjelovljenje radi svoga naroda: 2. Korinćanima 8,9. Koje istine saopćava ovaj tekst?

 NAPOMENA: Iza Sinova samonametnuta siromaštva nalazi se nedvosmislena otkupljujuća svrha. On je napustio nebesku slavu kako bismo mi mogli ući u nju kao sinovi i kćeri Božje.

SIN JE ŽIVIO SAVRŠENIM ŽIVOTOM

1. U 2. Korinćanima 5,21 nalazimo neporecivu izjavu o Isusovoj bezgrješnosti. Pročitajte ovaj tekst, pa ispunite praznine.

a. On je bio B_____ grijeha. („ne upozna“; vb)

SINOVO DJELO SPASENJA (DRUGI DIO)

 NAPOMENA: Riječ dolazi od grčke riječi *ginôskō* (znati; op.prev.), koja često prenosi hebrejsku ideju osobnog, pa čak i intimnog znanja. Isus nije bio ni najmanje upoznat s grijehom. Bio mu je u potpunosti i posve stran.

2. Naredni stihovi također jasno dokazuju da je Sin živio savršenim životom. Vlastitim riječima ukratko sažmite značenje svakoga teksta.

a. Hebrejima 4,15

---

b. 1. Petrova 1,19

---

c. 1. Ivanova 3,5

SIN JE SVOJEVOLJNO PONUDIO SEBE

1. Iz našega proučavanja Filipljanima 2,6-7 ranije u ovom poglavlju naučili smo da je Sin svojevolutno odložio svoju božansku slavu i privilegije i postao je Čovjekom. Kojemu se još većem činu poniženja Sin svojevolutno podložio, u svjetlu osmoga stiha?

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

NAPOMENA: Križ je nedvojbeno najokrutniji oblik mučenja koji je čovjek ikada bio izmislio. To što je Sin svojevolumno umro na takvom križu otkriva nam doseg njegove ljubavi prema Ocu i prema nama.

2. Što nam Ivan 10,17-18 kaže o voljnosti s kojom je Krist ponudio sebe za grijeh svoga naroda?

---

3. Koji je jedan od najdivnijih vidova Kristove ponude sebe za svoj narod, u svjetlu Rimljanima 5,7-8?

---

4. Prema narednim tekstovima iz Staroga i Novoga zavjeta, što je Sinova ponuda sebe postigla za Božji narod?

a. Izaija 53,11

NAPOMENA: Mesija će biti izrazito zadovoljan kada bude razmišljao o svom djelu otkupljenja i o opravdanju bezbrojnoga mnoštva koje će njime postići.

b. 2. Korinćanima 5,21

SINOVO DJELO SPASENJA (DRUGI DIO)

 NAPOMENA: Budući da je postao grijehom umjesto nas, mi smo u njemu postali Božjom pravednošću. Naš je grijeh pripisan njemu, tako da je nosio Božji gnjev umjesto nas. Pripisana nam je njegova pravednost, tako da pred Bogom stojimo besprijekorni i potpuno prihvaćeni.

c. Hebrejima 10,10

 NAPOMENA: Riječ „posvećeni“ dolazi od grčke riječi *hagiázō*, koja znači „učiniti svetim ili posvetiti“. U ovom kontekstu, riječ se ne odnosi na neprestani *proces* posvećenja (tj., na vjernikov rast u sličnosti Kristu tijekom života), nego na vjernikov odvojen (ili posvećen) *položaj* u Kristu, koji je postignuta stvarnost. Vjernik je bio učinjen svetim pred Bogom kroz Kristovu „jednom zauvijek“ žrtvu.

d. 1. Petrova 3,18

SIN JE PODIGAO SEBE IZ MRTVIH

U Četrdeset trećem poglavlju smo naučili da je Otac podigao Sina iz mrtvih. Međutim, moramo razumjeti da Sveto pismo uči i da je uskrsnuće istovremeno bilo i Sinovo djelo. Pomoću vlastite moći i

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

vlasti, porazio je smrt. Implikacije ove istine su dalekosežne. Njegova moć da podigne sebe iz mrtvih dokazuje njegovu moć da podigne svoj narod iz mrtvih.

1. Što nas naredni tekstovi uče o istini koju nalazimo u gornjem ulomku: da uskrsnuće Sina Božjega nije bilo djelo samo Oca nego i Sina?

a. Ivan 2,18-21

---

b. Ivan 10,17-18

NAPOMENA: Riječ „vlast“ dolazi od grčke riječi *eksousía*, koja označava moć i pravo na djelovanje. Budući da je Čovjek Isus ujedno bio Bog Sin, posjedovao je i moć i vlast da izvrši Očevu zapovijedi: da preda svoj život i ponovno da ga uzme.

2. U Ivanu 5,26, Isus je dao važnu izjavu o sebi, koja nam pomaže da razumijemo kako je mogao i položiti svoj život i ponovno ga uzeti. Koju istinu potvrđuje ovaj tekst?

SINOVO DJELO SPASENJA (DRUGI DIO)

 NAPOMENA: Ovo je iznimno težak tekst, ali jasno prenosi istinu da Sin, poput Oca, i sam ima život. Život čak i najvećih stvorenja je izveden, što znači da proizlazi od nekoga drugog (tj., od Boga). Nasuprot tomu, Sinov život je inherentan (svojstven), odnosno svojstven, što znači da ima život u sebi. Život je Sinova trajna ili suštinska karakteristika.

3. Sin ima život u sebi. Stoga, bio je sposoban ne samo svojevóljno dati svoj život, nego ga i ponovno uzeti. Koje implikacije ove istine, za one koji vjeruju u Božjega Sina, nalazimo u narednim tekstovima?

a. Ivan 5,27-29

---

b. Ivan 11,25-26

 NAPOMENA: Kristova moć nad smrću ima izravne implikacije za one koji pripadaju njegovu narodu. Premda umiru, ponovno će uskrsnuti na vječan život i više nikada neće biti podložni sili smrti niti boli koju ona donosi.

ČETRDESET ŠESTO POGLAVLJE: SINOVO DJELO SPASENJA (TREĆI DIO)

TREĆI DIO: SINOVO SADAŠNJE DJELO

U prethodnom poglavlju smo razmotrili četiri vida Sinova djela spasenja koja je ostvario dok je živio na zemlji. Međutim, važno je razumjeti da njegovo djelo za nas nije završilo kada je uzašao na nebo. U ovom poglavlju, razmotrit ćemo dva načina na koja je Sin još uvijek aktivno uključen u spasenje svoga naroda: Sin daje život svom narodu i zastupa ga.

SIN DAJE ŽIVOT SVOM NARODU

Život koji Sin daje svom narodu ne ograničava se ili svodi samo na uskrsnuće. On je izvor kako našeg fizičkog uskrsnuća na kraju vremena, tako i duhovnog života i snage u našem svakodnevnom, sadašnjem životu.

1. U Ivanu 14,6, Isus izjavljuje nešto o sebi i vjernikovu odnosu s njim što je vrijedno pažnje. Što nam to potvrđuje o njegovoj osobi i o vjernikovoju ovisnosti o njemu?

a. Ja sam put, istina i Ž_____.

NAPOMENA: Ako Krist nije Bog, onda je ova izjava bogohulna. Krist nije samo utjelovljenje Božje istine i put pomirenja, nego je i izvor svakog života: kako fizičkog, tako i duhovnog.

2. U Ivanu 15,1-8, Isus izjavljuje nešto o sebi i o vjernikovu odnosu s njime što je isto tako vrijedno pažnje. Nekoliko puta pročitajte ovaj tekst dok se ne upoznate s njegovim sadržajem, a zatim dovršite naredne zadatke.

a. Kako Isus naziva sebe u prvom stihu? Što nam to kazuje o njemu kao izvoru vjernikova života?

---

b. U kojoj je mjeri vjernik ovisan o Kristu kao izvoru cijeloga duhovnog života, u svjetlu stihova 4-5? Objasnite svoj odgovor.

SINOVO DJELO SPASENJA (TREĆI DIO)

 NAPOMENA: Analogija koju Isus koristi u isto je vrijeme i moćna i prelijepa. Mladica može donijeti plod samo ako je povezana sa životodavnim trsom. Nakon što ju odrežemo, uvene i postane бесплодна. Na upadljivo sličan način, vjernik može posjedovati duhovan život i donositi plodove jedino kroz svoj stalan odnos s Kristom, kroz učenje i poslušnost njegovoj Riječi i oslanjanjem na njegovu moć.

3. U zaključku ovoga dijela, razmislit ćemo o Pavlovoj tvrdnji ispunjenoj pouzdanjem, u Filipljanima 4,13. Što nas ovaj tekst uči o Kristu kao izvoru vjernikova života i snage? Kako trebamo živjeti u svjetlu ove istine?

 NAPOMENA: Izraz „daje snagu“ dolazi od grčke riječi *endunamóō*, koju možemo prevesti i kao „osnažuje“ ili „opunomoćuje“. Radi se o participu (hrv. glagolski pridjev; op.prev.) u prezentu, koji označava neprekidnu radnju. Krist stalno daje život i snagu svom narodu.

SIN ZASTUPA SVOJ NAROD

Nakon što je uzašao s desne Bogu, Krist djeluje kao Zagovornik svoga naroda, te zauvijek živi kako bi zastupao svoj narod pred Božjim prijestoljem. Kristovo stalno zastupanje naroda ne znači da je na koljenima pred Božjim prijestoljem, moleći za milosrđe prema nama. Naprotiv, on zastupa kao Onaj koji je sjeo s desne Bogu, kao Onaj koji je sveznajuć i stoga poznaje svaku potrebu svoga naroda, kao Onaj koji ima svu vlast govoriti u njihovo ime, te kao Onaj koji poništava svaku optužbu protiv njih.

1. Prva Ivanova 2,1-2 jedan je od najvažnijih tekstova u cijelom Svetom pismu o Sinovu djelovanju u svojstvo našega Branitelja. Pročitajte ovaj tekst dok se ne upoznate s njegovim sadržajem, a zatim napišite vlastite misli o objavljenim istinama.

 NAPOMENA: Činjenica da imamo Zagovornika pred Ocem ne bi nas smjela učiniti ravnodušnim prema svetosti ili bezbrižnim u pogledu grijeha. Naprotiv, ova istina nas treba potaknuti na poslušnost zbog velikog djela koje je Sin ostvario za nas. Međutim, najzreliji kršćanin još uvijek je podložan moralnoj slabosti i grijehu. Zato nalazimo veliku utjehu da imamo Branitelja kod Oca. Riječ „zagovornik“ dolazi od grčke riječi *paráklētos*, koja označava „pomoćnika“ ili onoga koji je pozvan govoriti u ime druge osobe. Riječ „pomirnica“ dolazi od grčke riječi *hilasmós*, koja znači „umirenje“ ili „zadovoljenje“. Riječ se odnosi na žrtvu koja se prinosi kako bi se umirila uvrijeđena stranka. Sin je pomirnica za naše grijeha utoliko što je ponudio vlastiti život umjesto nas kao žrtvu za naš grijeh. Njegova je žrtva zadovoljila zahtjeve Božje pravde protiv nas i umirila je njegov gnjev. On može biti naš Zagovornik i Branitelj zato što je sam platio naše grijeha.

2. U Rimljanima 8,33-34 nalazimo još jedan važan tekst u vezi Sinove zastupničke službe. Što je posljedica njegova spasonosnog djelovanja i posredovanja, u svjetlu ovih stihova?

 NAPOMENA: Pitanja „Tko će podići tužbu protiv izabranika Božjih?“ i „Tko će ih osuditi?“ zapravo su jedno te isto pitanje. Kao da Bog daje izazov svakom biću u svemiru, uključujući i samoga Sotonu. Razlog zašto se nikakva tužba ni osuda ne može podići protiv Božjega naroda je dvostruka: (1) Bog je opravdao svoj narod, odnosno dao mu je savršen zakonski položaj pred sobom. To je ostvario Sin savršenim životom kojim je živio i smrću kojom je umro za svoj narod. (2) Sin sada sjedi Bogu s desne strane kao Zastupnik i Branitelj svoga naroda.

3. U Hebrejima 7,23-25, Sveto pismo opisuje ne samo moć i učinkovitost Sinove zastupničke službe, nego i njezinu trajnost. Vlastitim riječima sažmite ovaj tekst.

 NAPOMENA: Ovaj tekst gotovo ne treba objašnjavati. Silom Kristova vječnoga života, može zauvijek spašavati one koji kroz njega prilaze Bogu.

4. Premda Sveto pismo ne otkriva točnu narav Sinova nebeskog zastupanja pred Božjim prijestoljem,

SINOVO DJELO SPASENJA (TREĆI DIO)

u njegovoj „Velikosvećeničkoj molitvi“, koju je molio za svoje učenike tijekom svoje zemaljske službe (Iv 17,1-26), možemo pronaći neke naznake. Dolje je popis Kristovih molbi za svoj narod u toj molitvi. Povežite svaku molbu s odgovarajućim tekstom.

- ___ Ivan 17,11-12   a. Krist moli za buduće proslavljenje svoga naroda
- ___ Ivan 17,3   b. Krist moli za jedinstvo svoga naroda.
- ___ Ivan 17,15   c. Krist moli za posvećenje svoga naroda.
- ___ Ivan 17,17-19   d. Krist moli za radost svoga naroda.
- ___ Ivan 17,21-23   e. Krist moli za ustrajnost svoga naroda.
- ___ Ivan 17,24   f. Krist moli za zaštitu svoga naroda od svih sotonskih sila (vidi još Lk 22,32)

ČETRDESET SEDMO POGLAVLJE: DUHOVO DJELO SPASENJA

U našem kratkom razmatranju Boga kao Spasitelja, moramo biti pažljivi da uvrstimo ulogu Osobe Svetoga Duha. Nikada ne smijemo zaboraviti da je naše spasenje djelo cijeloga Trojstva, što znači da ono ne podrazumijeva samo Oca i Sina, nego i Svetoga Duha. U ovom poglavlju ćemo naučiti da je on jednako ključan za naše spasenje kao što su Otac i Sin.

DUHOVO DJELO U KRISTOVU POMIRENJU

1. Duh je začeo Sina. Čitavo djelo pomirenja ovisilo je o Isusovu božanstvu i bezgrješnom savršenstvu. Zbog ove dvije činjenice, djevičansko rođenje bilo je apsolutna nužnost. Koju je ulogu Duh imao u Isusovu čudesnom začecu, u svjetlu Luke 1,34-35? Koja je bila posljedica toga?

---

2. Duh je osposobio Sina. Premda je Isus bio Bog, hodao je zemljom kao pravi Čovjek, pokoravao se volji svoga Oca i u potpunosti je ovisio o sili Duha. Što nas naredni tekstovi uče o ovoj istini?

- a. Luka 4,1. 14

- b. Djela 10,38 (vidi još Mt 12,28; Lk 5,17)

---

3. Duh je bio uključen u prinošenje Sina. Što nas Hebrejima 9,14 uči o ovoj istini?

NAPOMENA: Premda nije moguće razumjeti puno značenje i sve implikacije ovoga teksta, jasno je da je Sveti Duh na neki način pomogao ili osposobio Sina da prinese sebe na Golgoti. Kao što je Sveti Duh osposobio Sina da živi savršenim životom i izvrši svoju službu (Lk 4,18; Dj 10,38), tako ga je i osposobio da prinese sebe kao pomirbenu žrtvu.

4. Duh je podigao Sina iz mrtvih. Uskrsnuće Božjega Sina iz mrtvih bilo je djelo ne samo Oca i Sina, nego i Svetoga Duha. Što nas Rimljanima 8,11 uči o ovoj istini?

NAPOMENA: Primarna ideja koju ovaj tekst prenosi jest da je Otac podigao Sina iz mrtvih. Međutim, posve se sigurno podrazumijeva da je Duh sila kojom ga je Otac podigao iz mrtvih.

DUHOVO DJELO U OBRAĆENJU

Sveto pismo uči da je čovjek radikalno iskvaren i u potpunosti ovisan o djelu Svetoga Duha. Kao što ćemo dolje vidjeti, kako bi se čovjek spasio, Sveti Duh mora preporoditi, osvjedočiti, objaviti, obitavati i zapečatiti.

1. Duh preporuča grješnika. Riječ „preporoditi“ prijevod je latinskog glagola *regenerare* [*re* = ponovno + *generare* = stvoriti, roditi]. Biblija uči da je čovjek duhovno mrtav (Efež 2,1-3). Stoga se ne odaziva Božjem pozivu na spasenje. Kako bi se čovjek odazvao, Duh mu najprije mora dati duhovan život. Što nas naredni tekstovi uče o ovoj istini?

a. Ivan 3,3-6

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

 NAPOMENA: Izraz „odozgo roditi“ ili „roditi nanovo“ [d-f] dolazi od dvije grčke riječi: *gennáō* (roditi, donijeti ili uzročiti) i *ánōthen* (gore ili ponovno). Tijekom stvaranja svemira, Duh Božji „lebdio je nad vodama“, te je donio red i život (Post 1,2). Isto se životodavno djelo Duha mora dogoditi i u grješniku prije nego što može čuti, cijeniti ili odazvati se u poslušnosti spasonosnoj poruci evanđelja.

b. Titu 3,4-6

 NAPOMENA: Ovdje se koriste dvije riječi: ponovno rađanje (*paliggenesía: pálin* = ponovno + *génesis* = porijeklo, rođenje) i obnova (*anakainōsis: aná* = gore + *kainós* = nov). Nemoguće je prenaglasiti važnost Svetoga Duha u vjernikovu obraćenju. Njegovo početno djelo u našim srcima i umovima izvor je našeg spasonosnog odaziva pokajanjem i vjerom.

2. Duh osvjedoduje grješnika o grijehu. Prije nego što grješnik može prepoznati svoju potrebu za spasenjem, mora prepoznati težinu svoga grijeha i osudu koja mu pripada. To je nemoguće bez djela Svetoga Duha. Što je jedno od važnijih djela Duha kojega je Krist poslao na svijet, u svjetlu Ivana 16,7-11?

 NAPOMENA: Riječ „dokazati“ (s. 8) dolazi od grčke riječi *elégō*, koja znači razotkriti, osvjedoditi ili ukoriti“. Ova riječ opisuje posao javnoga tužitelja, koji predstavlja argumente i primjere kako bi razotkrio krivnju zločinca. Premda se ovo djelo Duha može činiti okrutno, zapravo je veliko očitovanje Božje ljubavi. Prije nego što će čovjek koji boluje od smrtonosne bolesti zatražiti lijek,

najprije ga treba osvjedočiti o stvarnosti i ozbiljnosti njegova stanja. Duh osvjedočuje grješnika: (1) o njegovu grijehu što ne vjeruje u Krista; (2) u Kristovu pravednost, koju je Bog pokazao kada ga je podigao iz mrtvih; te (3) o sudu koji dolazi: Kristov križ je ostvario poraz i osudu Sotone, te je dokaz da sve koji ga slijede čeka ista sudbina.

3. Duh objavljuje istinu. Jedno od najvećih djela Svetoga Duha jest njegovo objavljivanje Sina grješnim ljudima kako bi se mogli spasiti. Što nas naredni odlomci uče o ovoj istini?
- a. Na koji način Bog objavljuje svoje istine ljudima, u svjetlu 1. Korinćanima 2,10-12? Obrazložite svoj odgovor.

 NAPOMENA: Sveti Duh je Zastupnik koji ljudima obznanjuje Božje istine. Međutim, veoma je važno imati na umu da Duh vjerniku i nevjerniku objavljuje istinu prvenstveno kroz učenje Svetoga pisma. On prosvjetljuje naš um i osposobljava nas da razumijemo što je on sam bio zapisao (2. Pt 1,20-21).

- b. Što ili tko će biti glavna tema Duhove spasonosne objave ljudima, u svjetlu Ivana 16,13-14? Hoće li Duh privlačiti pažnju na sebe ili na nekog drugog? Obrazložite svoj odgovor.

 NAPOMENA: Ova Isusova obećanja usmjerena su prvenstveno apostolima, koji su kasnije napisali Novi zavjet. Međutim, u njima nalazimo istine koje se primjenjuju na sve vjernike. Svako istinsko djelo ili objava Svetoga Duha uvijek će proslavljati Kristovu osobu i njegovo djelo pomirenja. Sveti Duh neće privlačiti pažnju na sebe.

4. Duh obitava i zapečaćuje one koji vjeruju. Jedna od najljepših i najsnažnijih istina vezanih uz Svetoga Duha tiče se toga da on prebiva u svakome koji istinski vjeruje u Krista i zapečaćuje nas kao Božju otkupljenu djecu. Kroz Duha, Otac i Sin se nastanjuju u nama.
- a. Što nas naredni tekstovi uče o obitavanju Duha u vjernicima?

- i. Ivan 7,37-39

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

---

ii. Ivan 14,23

 NAPOMENA: Riječ „nastaniti“ dolazi od grčke riječi *monê*, koja znači soba, prebivalište ili mjesto za život.

iii. Rimljanima 8,9

 NAPOMENA: Na ovaj tekst ne trebamo gledati samo kao na upozorenje, nego i kao na veliko ohrabrenje. Sveti Duh prebiva u svakom iskrenom vjerniku, od najzrelijeg kršćanina do najnovijeg obraćenika.

b. Što nas Efežanima 1,13-14 uči o Duhovom pečaćenju vjernika?

 NAPOMENA: Riječ „zapečaćeni“ dolazi od grčke riječi *sfragízō*, koja znači „zapečatiti pečatom ili staviti oznaku na nešto“. U Svetom pismu, riječ se koristi kako bi se izrazile tri ideje: (1) vlasništvo ili svojina (2. Kor 1,22; Otk 7,2-3), (2) sigurnost (Mt 27,66; Efež 4,30) i (3) ovjera i potvrda (Iv 3,33; 6,27). Riječ „zalog“ dolazi od grčke riječi *arrhabôn*, koja znači polog, akontacija ili predujam kojim se jamči konačna kupnja (npr. predujam s obećanjem potpune naknade). Sveti Duh koji obitava, oživljuje i osposobljava vjernika istovremeno je Božji pečat

vlasništva i njegovo jamstvo konačnog i potpunog spasenja u njegovu prisustvu! Naš Bog je Bog koji spašava – Otac, Sin i Duh! Otac, koji je osmislio naše spasenje i upravlja svakim njegovim detaljem, je Bog. Sin, o čijoj osobi i djelu ovisi naše spasenje, je Bog. Duh, koji prebiva u nama i zapečaćuje nas za dan otkupljenja, je Bog (Efež 4,30). Svaka Osoba Trojstva uključena u naše spasenje u potpunosti je Bog. Prema tome, možemo imati nepokolebljivu sigurnost da će Bog, koji je započeo dobro djelo u nama, sigurno ga i dovršiti (Filip 1,6)!

DODATAK: BOŽJA IMENA

ŠTO JE U IMENU?

U hebrejskoj kulturi, ime nije samo naziv, nego i izričaj ili objava dotične osobe. U Svetom pismu nalazimo pregršt takvih primjera: Abraham znači „otac mnogih“ (Post 17,5); Jakov znači „onaj koji se drži za petu“ ili „onaj koji istiskuje“ (Post 25,26; 27,36). Nabal znači „luda“ (1. Sam 25,25); a Barnaba znači „sin utjehe“ (Dj 4,36). Sva ova imena odražavaju karakter ljudi koji su se njima zvali. Na sličan način, ime Božje je nerazdvojivo od njegove osobe, i vjerna je objava onoga tko on jest. Baš svako Božje ime izražava neku istinu o njegovu karakteru.

BOŽJA IMENA

Sada ćemo pobliže sagledati svako od Božjih imena. U ovom dijelu našeg proučavanja nema vježbi. Jednostavno u stavu molitve pažljivo razmislite o svakom imenu.

Bog (hebrejski: *El*): Riječ *el* jedna je od najstarijih i najčešćih imena koje su semitski narodi (Babilonci, Feničani, Aramejci i Hebreji) koristili za Boga. Točno značenje ove riječi nije sigurno. Vjerojatno označava moć, snagu, veličinu i veličanstvo. Ovo ime se koristi 208 puta u Svetom pismu (Izl 34,14; Ps 19,2; Iz 43,12).

Bog (hebrejski: *Eloah*): Nismo sigurni koje je točno značenje riječi *eloah*. Vjerojatno prenosi iste ideje kao *el*: moć, snagu, veličinu i veličanstvo. Riječ se javlja 56 puta u Starom zavjetu, a to uključuje 41 put u Knjizi o Jobu (npr. Job 22,12; 27,3. 8; 33,12; 37,22; 40,2).

Bog (hebrejski: *Elohim*): Riječ *elohim* je prvo Božje ime koje se pojavljuje u Svetom pismu (Post 1,1), a koristi se za Boga više od bilo kojeg drugog imena u Svetom pismu (2.570 puta). Ime *elohim* vjerojatno je množina riječi *eloah* i prenosi iste ideje snage i moći. U Svetom pismu se *elohim* prevodi na četiri različita načina, ovisno o kontekstu. Riječ se može odnositi na: (1) Boga, (2) bogove, (3) anđele ili (4) suce. Činjenica da je *elohim* oblik množine jako je važna i ima dva moguća tumačenja. Prvo, svi semitski jezici koriste množinu kako bi dali do znanja da je nešto iznimno ili jedinstveno. Na primjer, mala vodena masa može se nazvati „voda“, dok se ogromna vodena masa može nazivati „vodama“. Množina *elohim* koristi se za Boga ne zato što postoji više od jednoga Boga, nego zato što je on veliki i neusporedivi Bog, jedini pravi Bog nad svim bogovima. Drugo, oblik množine *elohim* možda se odnosi na množinu Osoba unutar Trojstva.

Bog (aramejski: *Elah*; grčki: *Theós*): Aramejska riječi *elah* prevodi se kao „Bog“ u Knjizi Ezrinoj (4,8—6,18) i Danielovoj (2,4—7,28), čiji su dijelovi bili napisani na aramejskom. Grčka riječ *theós* prevodi se kao „Bog“ u cijelom Novom zavjetu. Ni jedna od ovih riječi ne pridonosi ništa novo biblijskom razumijevanju Boga. Kada ih koriste, pisci Svetoga pisma ne potvrđuju pogrešne ideje koje su grčki i aramejski narodi imali o Bogu.

Svevišnji (hebrejski: *Elion*; aramejski: *Illai*; grčki: *Húpsistos*): Hebrejska riječ *elion* prevodi se „Svevišnji“, a označava Božje uzvišeno stanje i njegovo neopisivo veličanstvo. U Psalmu

97,9 čitamo: „Jer ti si, o Jahve, Svevišnji – nad svom zemljom, visoko, visoko nad bozima svima“. U odlomcima napisanima na aramejskom jeziku u Danielu, ime „Svevišnji“ je prijevod aramejske riječi *illai* (Dn 3,26; 4,31). U Novom zavjetu, ovo ime je prijevod grčke riječi *húpsistos* (Mk 5,7; Lk 1,32. 35. 76; 6,35; 8,28; Dj 16,17; Heb 7,1).

Svemoćni (hebrejski: *Šaddai*; grčki: *Pantokrátōr*): Hebrejska riječ *šaddai* prevodi se „Svemoćni“, a označava Božju beskonačnu moć. U Septuaginti (grčkom prijevodu hebrejskog Starog zavjeta), riječ se prevodi riječju *pantokrátōr* („sve-moćan“). U latinskom prijevodu Biblije, Vulgati, prevodi se riječju *omnipotens*, od koje dobivamo našu riječ „omnipotentan“.

Gospod (hebrejski: *Adon, Adonai*): Ime *Adon* označava i gospodstvo i vlasništvo. U Svetom pismu, kada je ovo ime u obliku množine (tj. *Adonai*), uvijek se odnosi na Boga. Oblik množine označava intenzitet: Bog je apsolutni Gospodar svega bez iznimke (kao što je slučaj s imenom *Elohim* gore). Naziv *Adonai* označava Božje gospodstvo nad svom tvorevinom. Ujedno puno saopćava o odnosu koji postoji između Boga i njegova naroda. Kao Vlasnik i Gospodar, Bog predano brine za svoj narod i skrbi za njegove potrebe. Kao sluge Gospodara, trebamo mu predano služiti i u svemu mu biti poslušni. Ime Adonai za Boga se koristi 456 puta u Svetom pismu.

Jahve (hebrejski: *Jahveh* ili *Jehovah*): Ime *Jahve* je Božje osobno ime, koje se ujedno najčešće koristi u Svetom pismu (6.825 puta). Na hebrejskom jeziku, ime se piše u obliku tetragrama (riječi sa četiri slova, četveroslov): *JHVH*. Premda to ne možemo znati sa sigurnošću, pravilan izgovor je vjerojatno „Jahveh“ ili „Jahueh“. Velika većina biblijskih stručnjaka smatra da ime Jahve dolazi od glagola *hajáh*: „biti“ (vidi Izl 3,14). Ovo ime prenosi ideju Božje vječnosti, nepromjenjivosti i jedinstvenosti. Važno je prepoznati da je Gospodin Isus Krist primijenio to ime na sebe (Iv 8,58-59), i time potvrdio svoje božanstvo.

Gospod (hebrejski: *Jah*): Ime *Jah* je skraćeni oblik imena *Jahve*. Javlja se 48 puta u Svetom pismu, najviše u knjizi Psalama i u uzviku *halelujah* (tj. „Slavi Jahvu!“ ili „Slavi Gospoda!“). Riječ *jah* također oblikuje dio nekoliko osobnih imena u Svetom pismu (npr. Ilija: „Moj Bog je Jahve“ ili „Jahve je Bog“).

Gospodin (grčki: *Kúrios* ili *Kýrios*): Grcima se riječ *kúrios* mogla odnositi na čovjeka na visokom i moćnom položaju ili na nadnaravno biće (tj., bog). Riječ se koristi u Septuaginti (grčkom prijevodu hebrejskog Starog zavjeta) umjesto hebrejskog imena *Jahve* ili *Jehova*, a koristi se u Novom zavjetu kada se želi istaknuti hebrejska ideja da Bog je Gospod. U Novom zavjetu se ova riječ koristi 640 puta za Boga. Značajno je da se riječ *kúrios* bez ikakvih susprezanja koristi za Isusa.

Gospodar (grčki: *Despótēs*): Grčka riječi *despótēs* označava vlasništvo i potpuno gospodstvo. U najstarijoj uporabi, *despótēs* je bio gospodar kuće, koji je vladao s apsolutnom vlašću. S vremenom je izraz razvio negativnu konotaciju nekoga koji ima neograničenu ili čak tiransku političku vlast. Međutim, kada se u Septuaginti i Novom zavjetu ovaj izraz pridaje Bogu, onda nema nikakvo negativno značenje. Bog je zakonski Vladar i Gospodar svega što je stvorio. Njegova svetost i pravednost jamče da će svoju apsolutnu vlast uvijek koristiti u skladu sa savršenom pravdom. Izraz *despótēs* koristi se u Novom zavjetu 6

puta za Boga (Lk 2,29; Dj 4,24; 2. Tim 2,21; Otk 6,10; 2. Pt 2,1; Juda 4). U 2. Petrovoj 2,1 i Judinoj 4, ovo ime se koristi specifično za Isusa Krista.

BLIŽI POGLED NA JAHVU

U nastavku ćemo ukratko razmotriti složenice Božjih imena koje se tvore koristeći ime **Jahve**. Svako ime će nam dati bolji uvid u Božju osobu i njegovo djelo.

Jahve nad vojskama (hebrejski: **Jahveh-Sabaoth**): Ovo ime predstavlja Boga kao svemoćnoga Kralja i Ratnika koji vlada i štiti svoj narod. Riječ „vojskama“ može se odnositi na: (1) anđeoska bića ili (2) kozmos: sunce, zvijezde i prirodne sile. Ovo ime prenosi ideju da Gospodin vlada nad svim bićima i stvarima: zemaljskim, kozmičkim ili nebeskim. Izvršava svoju savršenu volju, te mu se nitko ne može suprotstaviti (Ps 24,10; Iz 6,1-5; 31,4-5).

Jahve Svevišnji (hebrejski: **Jahveh-Elion**): Ovo ime govori o Jahvinoj suverenosti, uzvišenosti i njegovu veličanstvu. Bog je Gospodar nad svime, dostojan svakog štovanja i hvale (Ps 7,18; 47,3; 97,9).

Jahve provida (hebrejski: **Jahveh-Jireh**): Ovo je ime Bogu dao patrijarh Abraham u Postanku 22,14. U poslušnosti Božjoj zapovijedi, Abraham je stavio svoga sina Izaka na žrtvenik kao žrtvu. Prije nego što je Abraham mogao zadati smrtni udarac svome sinu, Bog ga je spriječio i providio je ovna za žrtvu umjesto Izaka. Otkupljenje koje je Bog providio toga dana na brdu Morija potaknulo je Abrahama da to mjesto nazove **Jahve-Jireh**. Premda je istina da Bog u svojoj moći vjerno skrbi za sve naše potrebe, ime **Jahve-Jireh** nije obećanje ekonomskog blagostanja, nego obećanje otkupljenja od grijeha. Trebali smo umrijeti za naše grijeha (Rim 6,23), ali **Jahve-Jireh** je providio žrtvu umjesto nas: svoga jedinorođenog i ljubljenog Sina. On je Janje koje odnosi grijeh svijeta (Iv 1,29). Gotovo je bogohulno staviti veći naglasak na ekonomsko blagostanje nego na otkupljenje. Isus nije prolio svoju krv za našu novčanu dobit, nego za spasenje naših duša! Otkupljenje duše je skupocjeno (Ps 49,9).

Jahve mi je stijeg ili barjak (hebrejski: **Jahveh-Nissi**): Ovo je ime Bogu dao Mojsije u Izlasku 17,15, nakon što je Bog porazio vojsku Amalečana. U drevna vremena, vojne trupe bi se prilikom pripreme za bitku okupljale oko barjaka ili stijega. Ovo ime prenosi istinu da je Bog barjak svoga naroda. Kada se okupimo oko njega, pobjeda je zajamčena.

Jahve posvećuje (hebrejski: **Jahveh-Kadeš**): Ovo ime se prvi put spominje u Izlasku 31,13 i nekoliko puta u Levitskom zakoniku (20,8; 21,8. 15. 23; 22,9. 16. 32). Riječ „posvećuje“ (hebrejski: **kadaš**) znači: „odvojiti nešto (ili nekoga) od svakidašnje upotrebe i posvetiti ili staviti na stranu za neku posebnu svrhu“. Ime **Jahve-Kadeš** Božjem narodu prenosi mnoge predivne istine. Bog nas je odvojio između ostalih ljudi na zemlji, posvetio nas je za svoju službu i radi na tome da nas oblikuje prema svojoj slici.

Jahve je moj pastir (hebrejski: **Jahveh-Raah**): Ovo ime nalazimo u jednom od najpoznatijih i najdražih poglavlja u Svetom pismu: u Psalmu 23. Božjem narodu je ime **Jahve-Raah** jedno od najpoštovanijih Božjih imena. Bog je Pastor svoga naroda. On ih voli, hrani, vodi i štiti od njihovih neprijatelja (Post 48,15; 49,24; Ps 28,9; Iz 40,11; Ez 34,12; Mih 7,14; Iv 10;

Otk 7,17). U Novom zavjetu, Bog je prisutan u Isusu Kristu kao Dobri pastir koji polaže svoj život za svoje ovce (Iv 10,11).

Jahve koji daje zdravlje (hebrejski: *Jahve-Rafah*): Ovo ime nalazimo u Izlasku 15,26, gdje Mojsije prenosi Božje obećanje Izraelu: „Budeš li zdušno slušao glas Jahve, Boga svoga, vršeći što je pravo u njegovim očima; budeš li pružao svoje uho njegovim zapovijedima i držao njegove zakone, nikakvih bolesti koje sam pustio na Egipćane na vas neću puštati. Jer ja sam Jahve koji dajem zdravlje.“ Ime *Jahve-Rafah* nas uvjerava da se možemo pouzdati u Gospodinovu providnost i skrb. On nas je ozdravio od smrtne bolesti grijeha, a može nas ozdraviti i fizički. Štoviše, možemo se pouzdati da će to učiniti ako je takvo ozdravljenje u skladu s njegovom voljom i ako će dati njemu slavu.

Jahve-Mir (hebrejski: *Jahveh-Šalom*): Ovo ime nalazimo u Sucima 6,22-24, a predočava nam jedan od najvažnijih vidova odnosa koji postoji između Boga i njegova naroda: mir. U ovom odlomku, Gideon je vidio strahovitu objavu Boga u Anđelu Jahvinu i siguran je da će umrijeti. Takav strah je uobičajen kada god se grješni čovjek susretne sa svetim Bogom. Međutim, u slučaju Gideona i svega Božjeg naroda, Božja milost pretvara takav strah u mir. Ova istina je svoje najveće ispunjenje pronašla u Gospodinu Isusu Kristu, koji je naš mir (Efež 2,14).

Jahve je ovdje ili osobno prisutan (hebrejski: *Jahveh-Sama*): Ovo ime nalazimo u Ezekielu 48,35, gdje je Bog obećao svoju prisutnost u potpunoj obnovi svoga naroda u posljednjim danima. Božja prisutnost uvijek je bila poseban blagoslov Božjemu narodu. Adam je hodao s Bogom u Edenu prije pada i osude (Post 3,8). U Izlasku 33,12-16, Mojsije je zatražio da Božja prisutnost prati Izrael na njegovu putovanju kroz pustinju. U 1. Kraljevima 8,10-11, Bog je blagoslovio svoj narod, ispunjavajući hram svojom prisutnošću. U Novom zavjetu, obećanje Božje prisutnosti ispunilo se na najsavršeniji način kroz Isusa Krista. U njemu, Bog je postao tijelom i prebivao je među ljudima (Iv 1,1. 14). U Crkvi, Bog ne prebiva samo sa svojim narodom, nego kroz Svetoga Duha prebiva u svom narodu (Iv 14,17). Na kraju vremena, Bog će prebivati sa svojim narodom na novom nebu i na novoj zemlji (Otk 21,1-3).

Jahve Pravda naša (hebrejski: *Jahveh-Cidkenu*): Ovo ime nalazimo u Jeremiji 23,5-6. U ovom tekstu, Bog je obećao da će Mesija i „spasiti“ svoj narod i savršeno pravedno „vladati nad“ njim. Ovo proroštvo se ispunilo u Isusu Kristu. Kroz njegov savršen život i pomirbenu žrtvu, učinio je svoj narod pravednim i savršeno pravedno vlada nad njim. Naša pravednost nije naša vlastita, nego Gospodin Isus Krist je naša pravednost.

BOŽANSKA IMENA, NAZIVI I METAFORE

Naše proučavanje ćemo završiti tako što ćemo ukratko razmotriti mnoga imena, nazive i metafore koje Sveto pismo pripisuje Bogu. Svako ime će nam dati veći uvid u Božju osobu i njegovo djelo.

IMENA KOJA ODRAŽAVAJU BOŽJU SLAVU I NJEGOVO VELIČANSTVO (8)

Bog nad bogovima: Ponovljeni zakon 10,17; Psalam 136,2; Daniel 2,47; 11,36.

Bog slave: Psalam 29,3 (vb); Djela 7,2.

Bog gore na nebesima i dolje na zemlji: Jošua 2,11.

Bog nevidljivi: Kološanima 1,15.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

Blaženi Bog: 1. Timoteju 1,11.

Uzvišena Slava: 2. Petrova 1,17.

Veličanstvo na nebesima: Hebrejima 8,1.

Strašni: Psalam 76,12.

IMENA KOJA ODRAŽAVAJU BOŽJU VJEČNOST (6)

Bog vječni: Postanak 21,33; Ponovljeni zakon 33,27; Izaija 40,28; Rimljanima 16,26.

Pradavni: Daniel 7,9-10. 13-14. 22.

Ja Jesam: Izlazak 3,13-14; Ivan 8,56-58.

Alfa i Omega: Otkrivenje 1,8; 21,6; 22,13.

Početak i Svršetak: Otkrivenje 21,6.

Prvi i Posljednji: Izaija 41,4; 44,6; Otkrivenje 22,13.

IMENA KOJA ODRAŽAVAJU BOŽJU SVETOST I PRAVDU (6)

Presveti ili Svetac: Izreke 9,10; Izaija 40,25; 43,15; Hošea 11,9; Habakuk 1,12.

Sveti Bog: 1. Samuel 6,20.

Bog ljubomorni: Jošua 24,19.

Bog pravde: Izaija 30,18 (vb).

Bog pravedni: Izaija 45,21.

Pravedni sudac: Psalam 7,12.

IMENA KOJA ODRAŽAVAJU BOŽJU MOĆ I SUVERENOST (28)

Stvoritelj: Rimljanima 1,25.

Graditelj i Tvorac: Hebrejima 11,10.

Posjednik neba i zemlje: Postanak 14,19. 22 (vb).

Lončar: Rimljanima 9,20-21.

Silni: Izaija 9,5.

Veliki i strašni Bog: Nehemija 1,5.

Bog velik, jak i strašan: Ponovljeni zakon 10,17.

Kralj velik nad svim bogovima: Psalam 95,3.

Kralj velik nad zemljom svom: Psalam 47,3.

Živi Bog i Kralj vječni: Jeremija 10,10.

Kralj vjekova, besmrtni, nevidljivi: 1. Timoteju 1,17.

Kralj od davnine: Psalam 74,12.

Kralj nad zemljom svom: Psalam 47,8.

Kralj naroda: Jeremija 10,7.

Kralj nebeski: Daniel 4,34.

Kralj kraljeva: 1. Timoteju 6,15; Otkrivenje 17,14; 19,16.

Gospod nebeski: Daniel 5,23.

Vladar zemlje sve: Psalam 97,5.

Gospodar neba i zemlje: Luka 10,21; Djela 17,24.

Gospodar nad kraljevima: Daniel 2,47.

Gospodar nad gospodarima: Ponovljeni zakon 10,17; Psalam 136,3; 1. Timoteju 6,15; Otkrivenje 19,16.

Gospodar žetve: Matej 9,37-38.

Blaženi i jedini Vrhovnik: 1. Timoteju 6,15.

Zakonodavac: Izaija 33,22 (vb), Jakovljeva 4,12.

IMENA KOJA ODRAŽAVAJU BOŽJU OSUDU I GNJEV (7)

Bog ljubomoran: Izlazak 20,4-5; Ponovljeni zakon 4,24; Jošua 24,19-20.

Oganj koji proždire: Ponovljeni zakon 4,24; Hebrejima 12,29.

Bog ljubomoran i osvjetnik: Nahum 1,2.

Bog osvjetnik: Jeremija 51,56.

Stražar ljudi: Job 7,20 (vb).

Sudac svega svijeta: Postanak 18,25; Psalam 94,2 (vb).

Pravedni sudac: Psalam 7,12.

IMENA KOJA ODRAŽAVAJU BOŽJI ODNOS S NJEGOVIM NARODOM

BOG JE JEDINI BOG I STVORITELJ SVOGA NARODA (3)

Pravi Bog: Jeremija 10,10; Ivan 17,3.

Stvoritelj: Psalam 95,6 (VB); 149,2-3; Izaija 43,15; 44,2. 21; 43,7; 54,5.

Vjerni Stvoritelj: 1. Petrova 4,19.

BOG JE PRISAN SA SVOJIM NARODOM (10)

Otac: Psalam 103,13; Izaija 64,7; Malahija 1,6; 2,10; Ivan 20,17; 1. Ivanova 3,1.

Sveti Otac: Ivan 17,11.

Otac pravedni: Ivan 17,25.

Otac milosrđa: 2. Korinćanima 1,3.

Otac svjetlila: Jakovljeva 1,17 (vb).

Otac slave: Efežanima 1,17.

Otac nebeski: Matej 6,14.

Otac duša: Hebrejima 12,9.

Abba Otac: Rimljanima 8,15; Galaćanima 4,6.

Suprug: Izaija 54,5.

BOG JE VJERNI BOG KOJI VOLI I OPRAŠTA SVOME NARODU (9)

Bog istine: Psalam 31,5 (vb); Izaija 65,16 (vb).

Bog vjerni: Ponovljeni zakon 7,9.

Bog milosrdni: Ponovljeni zakon 4,31.

Bog milostiv i milosrdan: Nehemija 9,31; Psalam 86,15.

Bog koji prašta: Psalam 99,8 (vb).

Bog svakovrsne milosti: 1. Petrova 5,10.

Bog mira: Rimljanima 15,33; 16,20; 1. Solunjanima 5,23; Hebrejima 13,20.

Bog ljubavi i mira: 2. Korinćanima 13,11.

Bog svakovrsne utjehe: 2. Korinćanima 1,3.

BOG VLADA NAD SVOJIM NARODOM (4)

Kralj: Izaija 33,22; 43,15.

Veliki Kralj: Psalam 48,3.

POZNAVANJE ŽIVOGA BOGA

Zakonodavac: Izaija 33,22 (vb), Jakovljeva 4,12.

Sudac: Izaija 33,22; Jakovljeva 4,12; 5,9.

BOG SPAŠAVA SVOJ NAROD (8)

Otkupitelj: Job 19,25 (vb); Psalam 19,15; Izaija 44,24; 54,5; Jeremija 50,34.

Otkupitelj od davnina: Izaija 63,16 (vb).

Rog mog spasenja: 2. Samuel 22,3 (vb).

Izbavitelj: 2. Samuel 22,2 (vb); Psalam 40,17 (vb); Psalam 144,2.

Tvrđava spasa: Psalam 28,8.

Spasenje ili Spasitelj: Izlazak 15,2 (vb); 2. Samuel 22,3; Psalam 27,1; 62,2-3; 118,14; Izaija 12,2; Izaija 45,21; Luka 1,47; 1. Timoteju 1,1; Judina 25 (vb).

Spasitelj svih ljudi: 1. Timoteju 4,10.

Snaga mog spasenja: Psalam 140,7 (vb).

BOG DAJE SIGURNOST SVOME NARODU (26)

Stijena: Ponovljeni zakon 32,4. 31; 2. Samuel 22,2. 32. 47; Psalam 62,7-8.

Stijena vječna: Izaija 26,4.

Hrid našeg spasenja: Psalam 95,1.

Stijena snage: Psalam 31,1-2 (nasb).

Hridina silna: Psalam 62,8.

Hrid utočišta: Psalam 71,3.

Tvrđava: 2. Samuel 22,2; Psalam 71,3; 91,2; 144,2.

Utvrda: Psalam 59,9. 16-17 (vb); 144,2 (vb); Jeremija 16,19.

Utvrda čvrsta: Psalam 61,4.

Tvrda kula: Izreke 18,10.

Svetište: Izaija 8,13-14 (vb).

Utočište: Psalam 59,17; 61,4; 62,8; 91,2.

Utočište moje u danima nevolje: Jeremija 16,19.

Skrovište od pljuska: Izaija 25,4.

Skrovište: Psalam 32,7 (vb); 119,114.

Prebivalište: Ponovljeni zakon 33,27 (nasb); Psalam 91,9 (vb).

Zaklon od žege: Izaija 25,4.

Štit života moga: Psalam 27,1.

Utočište ubogom: Izaija 25,4.

Utočište nevoljnom: Izaija 25,4.

Zaštita/Štit: Postanak 15,1; 2. Samuel 22,3. 31; Psalam 3,4; 115,9-11; 119,114; 144,2; Izreke 2,7; 30,5.

Štit tvoj što te brani: Ponovljeni zakon 33,29.

Ognjen zid: Zaharija 2,9.

Otac sirotâ: Psalam 68,6.

Branitelj udovica: Psalam 68,6.

Stijena srca mojega: Psalam 73,26 (vb).

BOG SE BORI ZA SVOJ NAROD (6)

Ratnik: Izlazak 15,3; Izaija 42,13.

Junak: Izaija 42,13.

Strašni junak: Jeremija 20,11 (vb).

Mač slavodobitni: Ponovljeni zakon 33,29.

Vatra koja proždire: Ponovljeni zakon 9,3.

Lav: Izaija 31,4-5.

BOG POMAŽE SVOM NARODU (4)

Snaga: Izlazak 15,2; Psalam 18,2; 28,8; Jeremija 16,19; Habakuk 3,19.

Pomoćnik: Psalam 30,11; Hebrejima 13,6.

Oslonac: Psalam 18,18 (vb).

Pomoćnik spreman u nevolji: Psalam 46,2.

BOG ODRŽAVA SVOJ NAROD (7)

Sunce: Psalam 84,12; Malahija 4,2.

Zaklon: Psalam 121,5; Izaija 25,4.

Rosa: Hošea 14,6.

Izvor vode žive: Jeremija 2,13; 17,13.

Život: Ivan 14,6; Kološanima 3,4.

Svjetlost: Psalam 27,1; Mihej 7,8; 1. Ivanova 1,5.

Vječno svjetlo: Izaija 60,19-20.

BOG SKRBI ZA SVOJ NAROD (10)

Sveid Bog: Postanak 16,7-14.

Pastir: Psalam 23,1; Izaija 40,11; Ezekiel 34,11-16.

Vrhovni pastir: 1. Petrova 5,4.

Veliki pastir: Hebrejima 13,20.

Dobri pastir: Ivan 10,11. 14.

Pastir i čuvar naših duša: 1. Petrova 2,25.

Vinogradar: Ivan 15,1-2.

Lončar: Izaija 64,7; Jeremija 18,1-6.

Svjetiljka: 2. Samuel 22,29.

Čuvar: Psalam 121,5.

BOG JE NAGRADA NJEGOVA NARODA (6)

Baština: Brojevi 18,20; Ponovljeni zakon 10,9; 18,2; Jošua 13,33; Ezekiel 44,28.

Posjed: Ezekiel 44,28.

Udio: Brojevi 18,20.

Sjajan vijenac: Izaija 28,5.

Kruna slave: Izaija 28,5.

Pjesma: Izlazak 15,2; Izaija 12,2.

MISIJSKO DRUŠTVO HEARTCRY

KRATAK POGLED NA MISIJSKO DRUŠTVO HEARTCRY:

Misijsko društvo HeartCry utemeljeno je 1988. godine u Peruu, potaknuto željom da se pomogne domaćim ili starosjedilačkim misionarima da dosegnu vlastite narode i među njima osnivaju biblijske crkve. Od tada, Gospodin je proširio naše granice, tako da sada ne pokrivamo samo latinsku Ameriku, nego i Afriku, Aziju, Euroaziju, Europu, Bliski istok i Sjevernu Ameriku.

Cilj je naše službe olakšati napredak domaćih misionara po cijelom svijetu. Naša strategija sastoji se od četiri primarna dijela: financijska podrška, teološka naobrazba, dijeljenje Svetoga pisma i kršćanske literature, te snabdijevanje bilo kakvih alata koji su potrebni da se olakša dovršenje Velikog poslanja.

Trenutno podržavamo oko 250 misionarskih obitelji (zajedno s velikim brojem tekućih projekata) u više od četrdeset nacija širom svijeta.

UVOD U HEARTCRY

Misijsko društvo HeartCry utemeljeno je i još uvijek postoji radi ostvarivanja četiri glavna cilja:

- Božja slava
- Čovjekova korist
- Osnivanje biblijskih crkava
- Očitovanje Božje vjernosti

1. Božja slava

Naš prvi glavni cilj je slava Božja. Naša najveća briga je da Božje Ime bude veliko među narodima, od izlaska do zalaska sunca (Mal 1,11) i da zaklano Janje primi punu nagradu za svoje patnje (Otk 7,9-10). Naša najveća svrha i motivacija ne nalazi se u čovjeku niti u njegovim potrebama, nego u samom Bogu; u njegovu predanju vlastitoj slavi; i u našoj bogomdanoj želji da ga štuje svaka nacija, pleme, narod i jezik. Naše najveće pouzdanje nije u sposobnosti Crkve da ostvari Veliko poslanje, nego u Božjoj neograničenoj i neosujećenoj sili da ostvari sve što je odredio da se dogodi.

2. Čovjekova korist

Naš drugi glavni cilj je spasenje izgubljenog i umirućeg čovječanstva. Kršćanin koji je zbilja gorljiv u vezi Božje slave i siguran u njegovu suverenost, činjenica da milijarde ljudi u svijetu nisu čuli „nikakvu vijest“ o evanđelju Isusa Krista (Rim 15,21) neće ostaviti ravnodušnim. Ako zbilja nalikujemo Kristu, onda će nas tako veliko mnoštvo izgubljenih ljudi potaknuti na suosjećanje (Mt 9,36), pa čak i na duboku tugu i trajnu bol (Rim 9,2). Naša nevoljkost da učinimo sve što nam je u moći kako bismo navijestili Krista među narodima i pretrpjeli sve poradi Božjih izabranika (2. Tim 2,10), dovodi u pitanje iskrenost našeg kršćanskog ispovijedanja.

3. Osnivanje mjesnih crkava

Naš treći glavni cilj je osnivanje biblijskih crkava. Premda smo svjesni da čovječanstvo ima mnoge potrebe i da trpi razne nevolje, vjerujemo da sve one dolaze od zajedničkog izvora: radikalna pokvarenost čovjekova srca, njegovo neprijateljstvo prema Bogu i njegovo odbacivanje istine. Prema tome, vjerujemo da najveća moguća korist čovječanstvu dolazi upravo putem propovijedanja evanđelja i osnivanja mjesnih crkava koje naviještaju cjelokupni naum Božje riječi i služe u skladu s njezinim zapovijedima, propisima i mudrošću. Takvo djelo ne može ostvariti tjelesna mišica, nego samo Božja nadnaravna providnost i sredstva koja je on odredio: propovijedanje Biblije, zastupnička molitva, požrtvovno služenje, bezuvjetna ljubav i pravo nalikovanje Kristu.

4. Očitovanje Božje vjernosti

Četvrti i konačni cilj misijskog društva HeartCry je očitovanje Božjem narodu da je on zbilja sposoban i voljan namiriti sve naše potrebe prema bogatstvu svoje slave. Potrebe ove službe sakupljaju se kroz molitvu. Podršku ne tražimo kroz samoreklamiranje, salijetanje ili manipulaciju naše braće i sestara u Kristu. Ukoliko je ova služba od Gospodina, onda će on biti naš Pokrovitelj. Ako je on s nama, on će potaknuti svoj narod da daju, a mi ćemo napredovati. Ukoliko on nije s nama, onda nećemo i ne bismo trebali uspjeti. Doduše, naša je vjera tijekom godina uvijek bila slaba i krhka, ali Bog je uvijek bio vjeran. Kao što je jedan dragi brat rekao: naš Bog uživa u tome da opravda čak i najmanje pouzdanje svoje djece.

Izazov

Bog nas kršćane poziva, šalje i zapovijeda nam da položimo svoje živote kako bi se evanđelje propovijedalo svakom stvorenju pod nebom. To treba biti veličanstvena opsesija, od koje veća treba biti samo naša ljubav prema Bogu. Ne postoji plemenitiji zadatak za koji bismo mogli dati svoje živote od promoviranja Božje slave u otkupljenju ljudi, kroz propovijedanje evanđelja Isusa Krista. Ukoliko je kršćanin zbilja poslušan Velikom poslanju, dat će svoj život tako što će ići u rudnik ili tako što će držati uže onima koji se spuštaju u rudnik (William Carey). U svakom slučaju, traži se ista radikalna predanost.

Za više informacija:

Posjetite našu adresu na internetu, heartcrymissionary.com, gdje ćete pronaći više informacija o službi – naša svrha, vjerovanja i metodologije – i opsežne informacije o misionarima kojima imamo privilegij služiti.